

gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan

Oudlandpolder-oost

in de gemeenten De Haan, Blankenberge,
Brugge, Zuienkerke en Jabbeke

startnota

1	Leeswijzer	4
2	Situering, doelstelling, reikwijdte en detailleringsgraad	5
2.1	Situering	5
2.2	Plandoelstellingen	6
2.3	Reikwijdte en detailleringsgraad	6
3	Relatie met relevante beleidsplannen en onderzoeken	7
3.1	Relatie met het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen	7
3.2	Relatie met andere planningsprocessen en beleidsbeslissingen waar het plan uitvoering aan geeft	19
3.3	Relatie met andere plannen	33
4	Analyse bestaande ruimtelijke structuur	43
4.1	Fysisch systeem	43
4.2	Bestaande natuurlijke structuur	47
4.3	Bestaande agrarische structuur	48
4.4	Bestaande landschappelijke structuur	51
4.5	Woon- en werkstructuur	55
5	Bestaande feitelijke en juridische toestand	59
5.1	Bestaande juridische toestand	59
5.2	Bestaande feitelijke toestand	62
6	Planvoornemen en alternatieven	88
6.1	Planvoornemen	88
6.2	Alternatieven	100
7	Scoping	102
7.1	Geïntegreerd milieuonderzoek	102
7.2	Planingrepen	104
7.3	Te verwachten effecten	105
7.4	Studiegebied	109
7.5	Besluit verder te onderzoeken effectgroepen	116
7.6	Overige toetsen, rapportage en beoordelingen	117
8	Ruimtelijke veiligheidsrapportage	118

1 Leeswijzer

Voorliggend document is een startnota voor de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan in de zin van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.

De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening stelt dat een ruimtelijk uitvoeringsplan het resultaat is van een ruimtelijk planningsproces waarbij de effectbeoordelingen procedureel en inhoudelijk geïntegreerd worden in het proces, het zgn. geïntegreerd planningsproces. Die integratie houdt in dat de effectbeoordelingen plaatsvinden tijdens het proces voor de opmaak van het ruimtelijk uitvoeringsplan. De effectbeoordelingen leveren gegevens over de mogelijke effecten van het voorgenomen ruimtelijk uitvoeringsplan. Die gegevens worden verwerkt in het planningsproces voor het voorgenomen ruimtelijk uitvoeringsplan.

Het geïntegreerde planningsproces bestaat uit vijf fasen, waarbij het resultaat telkens geconsolideerd wordt in een van de volgende documenten:

- 1° de startnota;
- 2° de scopingnota;
- 3° het voorontwerp van ruimtelijk uitvoeringsplan;
- 4° het ontwerp van ruimtelijk uitvoeringsplan;
- 5° het definitieve ruimtelijk uitvoeringsplan.

De startnota bevat:

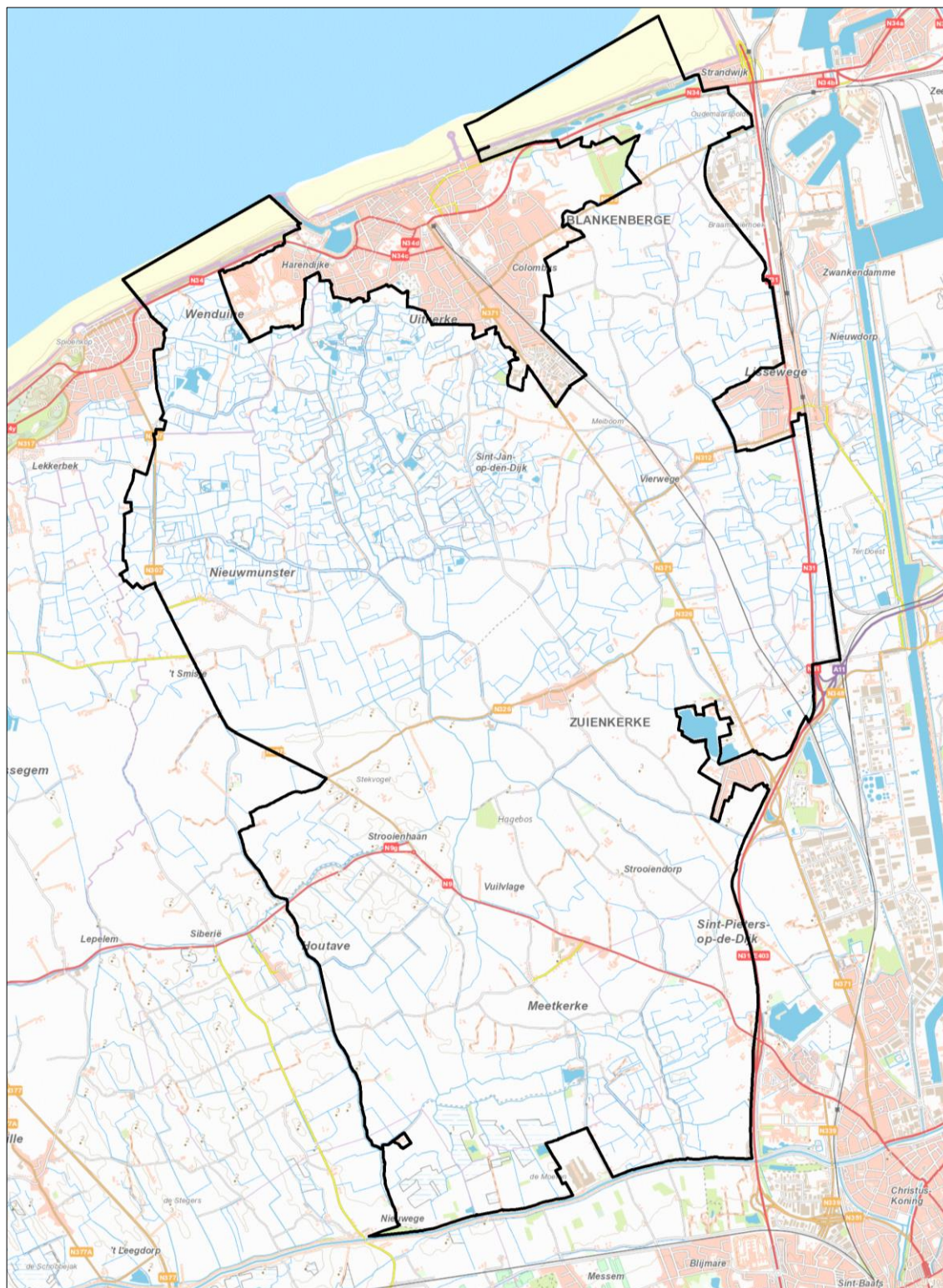
- 1° een beschrijving en verduidelijking van de doelstellingen van het voorgenomen ruimtelijk uitvoeringsplan;
- 2° een afbakening van het gebied of de gebieden waarop het plan betrekking heeft;
- 3° een beknopte beschrijving van de alternatieven voor het ontwerpplan of voor onderdelen ervan, die de initiatiefnemer heeft overwogen, en een beknopte beschrijving van de voor- en nadelen van de verschillende alternatieven;
- 4° een beschrijving van de reikwijdte en het detailleringsniveau van het voorgenomen ruimtelijk uitvoeringsplan en daaraan gekoppeld de reikwijdte en het detailleringsniveau van de te voeren effectonderzoeken zoals in die fase gekend;
- 5° de relatie met het ruimtelijk structuurplan en, in voorkomend geval, met andere relevante beleidsplannen;
- 6° de beschrijving van de te onderzoeken effecten en van de inhoudelijke aanpak van de effectbeoordelingen, met inbegrip van de methodologie, zoals bepaald door de wetgeving van de op te maken effectbeoordelingen en van andere onderzoeken die nodig zijn voor het plan. In voorkomend geval bevat de startnota ook een weergave van de gedane analyse, vermeld in artikel 4.2.6, § 1, 5°, en artikel 4.4.1 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, met inbegrip van de redenen waarom geen planmilieueffectrapport, respectievelijk ruimtelijk veiligheidsrapport moet worden opgemaakt;
- 7° in voorkomend geval, relevante gegevens uit vorige effectbeoordelingen of uit de goedgekeurde rapporten die daaruit zijn voortgekomen;
- 8° in voorkomend geval, de impact of het effect dat het geïntegreerde planningsproces kan hebben op mens of milieu in een ander gewest of land of op de gebieden die onder de federale bevoegdheid vallen;
- 9° een overzicht van instrumenten die samen met het voorgenomen ruimtelijk uitvoeringsplan ingezet kunnen worden, als die al bekend zijn in deze fase.

2 Situering, doelstelling, reikwijdte en detailleringsgraad

2.1 Situering

Het voorgenomen plan omvat het poldergebied en de kuststroken tussen Wenduine, Blankenberge en Zeebrugge en de achterliggende polders tot aan het Kanaal Gent-Oostende. Het ligt op grondgebied van de gemeenten De Haan, Blankenberge, Brugge, Zuienkerke en Jabbeke in de provincie West-Vlaanderen.

Figuur 2-1: Situering van het plangebied

2.2 Plandoelstellingen

Doelstellingen van het plan zijn:

- het beschermen en herstellen van de landschapsecologische processen in de waardevolle strand-duincomplexen en in de duin-polderovergangen tussen Wenduine en Blankenberge en tussen Blankenberge en Zeebrugge;
- het vrijwaren van grote aaneengesloten landbouwgebieden, als drager van de openruimte¹.
- behoud en herstel van ecologisch waardevolle graslanden in het agrarisch poldergebied ter hoogte Meetkerkse Moeren-Twee Speien en het verder ontwikkelen van complexen van waardevolle graslanden in (delen van) de Oudemaarspolder, Uitkerkse Polder en Meetkerkse Moeren in uitvoering van de Natura 2000-doelen;
- herevalueren en herbestemmen niet te ontwikkelen delen van het ontginningsgebied Polderwind;
- landschappelijke inkleding, ontsluiting voor zachte weggebruikers en ontwikkelen van een natuureducatieve onthaalpoort in de stedelijke rand van Blankenberge tussen Harendijke en Uitkerke of in Wenduine;
- de hoofdbestemmingen binnen de open ruimte (landbouw, natuur...) compartimenteren en afstemmen op het te ontwikkelen gedifferentieerd en klimaatrobuust waterpeilbeheer en het waterbufferend vermogen van de polder te verhogen;
- het voorzien van ruimte voor waterberging in functie van het vrijwaren van de bebouwde gebieden van overstromingen;
- het vrijwaren van overstromingsgevoelige gebieden van bebouwing;
- het behoud en vrijwaren van cultuurhistorische waardevolle gave polderlandschappen en markante terreinovergangen en het aanduiden van erfgoedlandschappen in lijn met de vastgestelde landschapsatlas.

Het plan geeft daarmee uitvoering aan:

- de richtinggevende en bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen m.b.t. de afbakening van de gebieden van de natuurlijk en agrarische structuur en de gebiedsgerichte en geïntegreerde ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos die voor de regio Kust-Polders-Westhoek daarvoor is uitgewerkt;
- de doelstellingen van het onroerenderfgoedbeleid door het aanduiden van erfgoedlandschappen voor items uit de vastgestelde landschapsatlas in de zin van het onroerenderfgoeddecreet, met name de vastgestelde landschapsatlasrelicten:
  - 'Uitkerkse Polder' (MB 20 november 2007)
  - 'Meetkerkse Moeren, poldergebied rond Houtave en overgang naar de Zandstreek (MB 13 oktober 2021);
- het besluit van de Vlaamse Regering van 23 april 2014 met de vaststelling van de Europese natuurdoelen voor de vogel- en habitatrichtlijngebieden;
- het raamakkoord Oudlandpolder van 4 april 2019 inzake het waterbeheer in een deel van de Nieuwe Polder van Blankenberge dat afspraken omvat in functie van het realiseren van een klimaatrobuust waterbeheer inde Oudlandpolder en de realisatie van de langetermijndoelstellingen van het gebied voor zowel landbouw als natuur.
- de beslissing van de Vlaamse Regering van 18 december 2020 over de instelling van het landinrichtingsproject Oudlandpolder en het opmaken van de nodige gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen voor de realisatie van het landinrichtingsproject.
- stroomgebiedbeheerplannen

Het plan zal daarvoor de noodzakelijke bestemmingswijzigingen op perceelsniveau doorvoeren. De bestemmingen van het ruimtelijk uitvoeringsplan zullen de bestemmingen van de geldende plannen van aanleg (i.c. het gewestplan) vervangen.

2.3 Reikwijdte en detailleringsgraad

Het plan zal bestemmingen vastleggen op perceelsniveau. De reikwijdte van het voorgenomen plan betreft dus maatregelen in de ruimtelijke ordening, in casu het wijzigen van de bestemming van gebieden die bijdragen tot de doelstelling. De bestemmingen van het ruimtelijk uitvoeringsplan zullen de bestemmingen van de geldende plannen van aanleg (i.c. het gewestplan) vervangen.

---

¹ Het westelijk deel van de Oudlandpolder (op het grondgebied van Bredene, De Haan, Oudenburg, Zuienkerke en Jabbeke) wordt niet in voorliggend RUP opgenomen

3 Relatie met relevante beleidsplannen en onderzoeken

3.1 Relatie met het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen

Het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan wordt opgemaakt in uitvoering van de richtinggevende en bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV).

3.1.1 De bindende bepalingen

Het Vlaams Gewest bakent de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur als volgt af in gewestplannen of gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen:

- 125.000 ha grote eenheden natuur of grote eenheden natuur in ontwikkeling (in overdruk) Daarvoor is een toename van 38.000 ha natuur- en reservaatgebied (t.o.v. 1994) tot een totaal van 150.000 ha natuur- en reservaatgebied nodig.
- 750.000 ha agrarisch gebied, ruimtelijk bestemd voor de beroepslandbouw.
- 10.000 ha bijkomend bosgebied of bosuitbreidingsgebied, tot een totaal van 53.000 ha bosgebied.
- 80.000 ha natuurverwevingsgebied (in overdruk) op niet groene bestemmingen.

3.1.2 Het richtinggevend gedeelte

Ruimtelijke visie op de ontwikkeling van Vlaanderen: “Vlaanderen open en stedelijk”

Met de metafoor ‘Vlaanderen, open en stedelijk’ wil het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) een trendbreuk realiseren met betrekking tot de ruimtelijke ontwikkeling. Deze trendbreuk beoogt de versterking van het buitengebied en het tegengaan van de versnippering door een optimaler gebruik en beheer van de stedelijke structuur.

Daarom wordt de ruimtelijk structurerende werking van het fysisch systeem als principe vooropgesteld. Het fysisch systeem is ruimtelijk structurerend voor de natuurlijke structuur (inclusief de bosstructuur), de agrarische structuur, de nederzettingsstructuur en het landschap. Ruimtelijk structurerend betekent dat de huidige, intrinsieke kenmerken van het bestaand fysisch systeem het richtinggevend kader zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling van de structuurbepalende functies natuur, bos, landbouw en wonen en werken op het niveau van het buitengebied.

In Vlaanderen wordt de ruimtelijke structuur van het buitengebied vandaag bepaald door het samenhangend geheel (netwerk) van rivier- en beekvalleien, grote en aaneengesloten natuur- en boscomplexen, belangrijke landbouwgebieden, de nederzettingsstructuur, het landschap en de infrastructuur...

Inbedden van landbouw, natuur en bos in goed gestructureerde gehelen

Elk van de drie voor het buitengebied structuurbepalende functies – landbouw, natuur en bos – kan slechts op een duurzame wijze functioneren indien de gebieden die aan deze functie worden toegewezen, ingebed zijn in een goed gestructureerd geheel. Daarom wordt het buitengebiedbeleid gedifferentieerd naar een beleid voor de natuurlijke structuur, de agrarische structuur en de nederzettingsstructuur. De natuurlijke en de agrarische structuur kunnen elkaar in bepaalde gebieden (natuurverwevingsgebieden) overlappen.

Het afbakenen van de gebieden van de natuurlijke en de agrarische structuur in ruimtelijke uitvoeringsplannen moet daarom gelijktijdig en op gelijkwaardige basis gebeuren. De natuurlijke structuur kan in bepaalde gebieden ook overlappen met andere functies (recreatie, overige functies...).

3.1.3 Het planningsproces voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur

Van 2004 tot 2009 werkte de Vlaamse overheid in overleg met gemeenten, provincies en belangengroepen een ruimtelijke visie uit op landbouw, natuur en bos, voor dertien buitengebiedregio's. De visie geeft op hoofdlijnen aan welke gebieden behouden blijven voor landbouw en waar er ruimte kan zijn voor natuurontwikkeling of bosuitbreiding. Ze vormt de basis voor de opmaak van gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen, die de bestemmingen op perceelsniveau vastleggen.

Voor elk van de dertien regio's heeft de Vlaamse Regering de visievormingsprocessen afgerond met een beslissing over het actieprogramma voor de op te maken ruimtelijke uitvoeringsplannen. Voor de landbouwgebieden waar de bestemming van het gewestplan zeker behouden kan blijven, besliste de regering om de bestaande agrarische bestemmingen te herbevestigen. Op die manier is midden 2009 ca. 538.000 hectare agrarisch gebied vastgelegd. De resultaten van deze overlegprocessen zijn consulteerbaar op www.vlaanderen.be/agnas.

Op 7 mei 2010 besliste de Vlaamse Regering over de verdere voortgang van het afbakeningsproces. Er is een coördinatieplatform opgericht met o.m. vertegenwoordigers van de verschillende beleidsvelden en de natuur- en landbouworganisaties. Dit platform volgt de uitvoering van de afbakening op. Het bekijkt voor welke gebieden gestart kan worden met de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen en bewaakt de gelijktijdige voortgang van de realisatie van de doelen voor landbouw, natuur én bos. De Vlaamse overheid stelde een administratieoverschrijdend team samen dat deze plannen voorbereidt en het vooroverleg met de betrokken lokale besturen en middenveldorganisaties organiseert.

Het coördinatieplatform bepaalt jaarlijks in een 'gebiedsgericht programma' voor welke concrete gebieden er een planningsproces opstart.

Het afbakeningsproces in de regio Kust-Polders-Westhoek

Voor de buitengebiedregio Kust-Polders-Westhoek werd het afbakeningsproces voor de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur opgestart in 2004. Het eindvoorstel van gewenste ruimtelijke structuur en een uitvoeringsprogramma werd in mei 2005 voor advies voorgelegd aan de betrokken gemeenten, provincies en belangengroepen. Op 31 maart 2006 nam de Vlaamse Regering kennis van deze visie en keurde ze de beleidsmatige herbevestiging van de bestaande gewestplannen voor ca. 95.200 ha agrarisch gebied én een operationeel uitvoeringsprogramma goed.

Krachtlijnen van de ruimtelijke visie voor het plangebied zijn:

- Vrijwaren van samenhangende landbouwgebieden voor de beroepslandbouw. De polders behoren tot de belangrijkste gebieden van de agrarische structuur in Vlaanderen. Vooral grondgebonden landbouw is de drager van de open ruimte. De beroepslandbouw heeft nood aan zekerheid over de gebieden waar ook in de toekomst nog aan landbouw gedaan kan worden. De landbouwfunctie vereist een minimale ruimtelijke samenhang en een minimale oppervlakte om exploiteerbaar te zijn. Het verlies aan kwantiteit en samenhang van de open ruimte bedreigt in belangrijke mate de landbouwfunctie. Het goed gestructureerd agrarisch gebied wordt om die reden maximaal gereserveerd voor grondgebonden landbouwactiviteiten. Enkel door voldoende ruimte voor landbouw voor te behouden, kan een economisch, sociaal en ecologisch duurzame landbouwbedrijfsvoering mogelijk zijn. Het ruimtelijk beleid is er op gericht nieuwe niet-agrarische functies die het functioneren van de landbouw op termijn zouden kunnen belemmeren, te weren in het agrarisch gebied. Recreatieve vormen van landbouw kunnen in structureel aangetaste agrarische gebieden, onmiddellijk aansluitend bij de woonkernen, waar ook ruimte blijft voor beroepslandbouw en groenstructuren. Deze hobbylandbouwzones behoren niet tot de agrarische structuur en kunnen een betekenis hebben als lokaal openruimtegebied. Een differentiatie i.f.v. de bebouwingsmogelijkheden laat toe om de ruimtelijke spreiding van gebouwen te beheersen. Het aanduiden van bouwvrije gebieden kan bijdragen tot het behoud van het aaneengesloten karakter van cultuurgronden voor grondgebonden landbouw. Bij de afbakening van bouwvrije zones wordt rekening gehouden met uitbreiding van bestaande exploitaties. Binnen de gebieden van de agrarische structuur moet de nodige ruimte gelaten worden voor structurele bedrijfsveranderingen. Een differentiatie van het agrarisch gebied in functie van teelten is daarom niet nodig. Een economische diversificatie of omschakeling van landbouwbedrijven naar toeristisch-recreatieve activiteiten, waarbij zowel het behoud als kwalitatieve hedendaagse ontwikkeling van het cultuurhistorisch erfgoed (bv. markante hoeses) vooropstaat, moet ondersteund worden door een aangepast en gebiedsgericht ruimtelijk beleid. In een aantal gebieden moet bijzondere aandacht gaan naar maatregelen om het landbouwgebruik beter af te stemmen op de kenmerken van het fysisch systeem door ruimte te voorzien voor erosiebestrijdingsprojecten, natuurlijke waterberging en behoud en herstel van landschapsecologische structuren (waardevolle graslanden, sloten, dijken, kleine landschapselementen...). Om beschermingsgebieden voor grond- en oppervlaktewater en bodembeschermingsgebieden te realiseren wordt een ondersteunend ruimtelijk beleid gevoerd.
- Ruimte voor natuurlijke landschapsecologische processen. Natuurlijke landschapsecologische processen doen zich o.a. voor in de ecosystemen van de kustvlakte (slikken en schorren, strand, duin, polder, alle aanwezige gradiënten en aanverwante ecotopen. Deze ecologische processen moeten zoveel mogelijk in stand gehouden en hersteld worden. Binnen het agrarisch gebied van de kustpolders komen verspreid ecologisch waardevolle en internationaal beschermde graslanden voor. Volgens het standstill-principe moeten de natuurwaarden van deze graslanden in stand worden gehouden. Dit is onder meer mogelijk door aangepast waterbeheer waardoor de natuurlijke invloed van kwel- of grondwater weer tot uiting kan komen. Het ruimtelijk beleid is er op gericht meer samenhangende landbouw- en natuureenheden af te bakenen in de polders zodat een technisch realiseerbaar waterpeilbeheer mogelijk wordt. Een aantal lijnvormige landschapselementen (holle wegen, dijken, kanaalbermen...) zijn van belang als habitat én als corridor voor migratie van flora en fauna tussen natuurgebieden. Het ruimtelijk beleid is er op

gericht versnippering van deze structuren te vermijden en herstel van deze verbindingen mogelijk te maken. Recreatief medegebruik van deze structuren als trage wegen voor functioneel verkeer of in het kader van toeristisch-recreatieve netwerken moet mogelijk gemaakt worden.

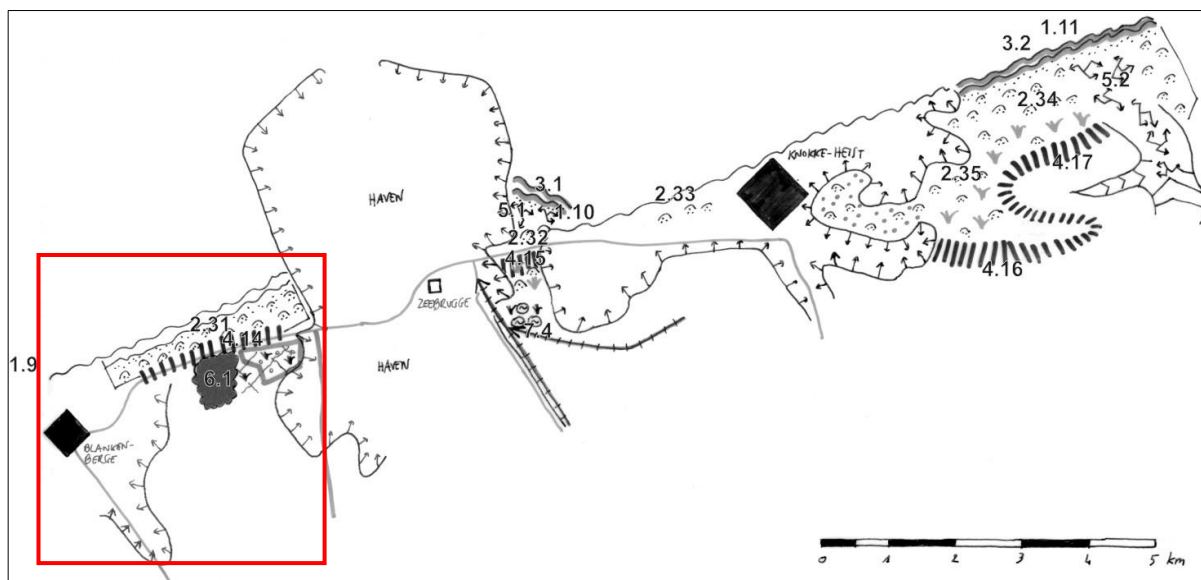
- Behoud van gave cultuurlandschappen en structurerende landschapselementen. De regio Kust-Polders-Westhoek heeft een aantal gave landschappen met belangrijke erfgoedwaarde. Een aantal reliëfelementen en markante terreinovergangen zijn landschappelijk structuurbepalend. Behoud van de herkenbaarheid van deze structurerende reliëfelementen, bakens en waardevolle landschaps- en erfgoedelementen staat voorop. Op die manier kan het ruimtelijk beleid bijdragen tot het behoud van de eigenheid en identiteit van de streek en kunnen ecologische of toeristisch-recreatieve kwaliteiten versterkt worden.

Hieronder worden de relevante ruimtelijke concepten en onderdelen van de gewenste ruimtelijke structuur voor het plangebied aangegeven.

Het plangebied ligt in de ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos in twee deelruimten: de deelruimte Vlaamse Kust en de deelruimte Kustpolders.

De deelruimte "Vlaamse Kust" omvat het stedelijke netwerk 'Kust' met de hierbij aansluitende stranden, zeereepduinen, duincomplexen en slikken en schorren van De Panne tot aan de Nederlandse grens en het overgangsgedebied naar de polders.

Figuur 3-1: Uitsnede gewenste ruimtelijke structuur regio Kust-Polders-Westhoek, deelruimte Vlaamse Kust (2006)

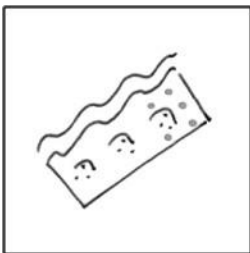

Figuur 3-2: Uitsnede gewenste ruimtelijke structuur regio Kust-Polders-Westhoek, deelruimte Vlaamse Kust (2006)

De ruimtelijke deelconcepten van deze ruimtelijke visie zijn (toegepast op de betrokken gebieden):

Versterken van de waardevolle strand-duincomplexen

De overblijvende, samenhangende duincomplexen in het stedelijk netwerk Kust hebben natuurwaarden van Europees belang en zijn structuurbepalend. Zij worden maximaal gevrijwaard van versnippering, met bijzondere aandacht voor onderlinge verbindingen en hun functie als open-ruimteverbinding tussen de badplaatsen. Er wordt naar gestreefd om de geïsoleerde duingebieden te verankeren in een samenhangend netwerk.

Opnieuw ecologisch en landschappelijk tot uiting brengen van de overgang van strand naar duin. Dit gebeurt in eerste instantie in die gebieden waar deze gradiënten nog duidelijk voorkomen. Het strand bij de de Fonteintjes in Zeebrugge is in die zin van groot belang.

Waar hoge natuurkansen aanwezig zijn en zeewering niet strikt noodzakelijk is voor de veiligheid, kan een natuurlijk en dynamisch kustzonebeheer gehanteerd worden. Werken in functie van de kustverdediging blijven wel mogelijk.

De traditionele kenmerken en karakteristieke relictten moeten bewaard en versterkt worden. Het is van belang het dynamisch karakter van de duingebieden te verhogen. Landschapsherstel door onder meer spontane bosontwikkeling is op een aantal plaatsen wenselijk. In functie van natuurontwikkeling is partiële ontbossing mogelijk.

In de duinen en op het strand wordt het recreatief medegebruik gedifferentieerd, afhankelijk van de ecologische draagkracht. De verschillende duincomplexen kunnen als kapstok functioneren voor de uitbouw van een recreatief fiets- en wandelnetwerk met respect voor de landschappelijke natuurwaarden. Beperkte en geleide toegang geniet de voorkeur. Indien noodzakelijk voor het ecologisch herstel, kunnen bepaalde gebieden afgesloten worden voor het publiek. Bepaalde duinen kunnen een functie behouden als speelbos, golfterrein, ...

Het concept is van toepassing op volgende gebieden in de planperimeter:

- 1.9 de strandzone tussen Wenduine en de vaargeul Blankenberge en Zeebrugge (tot strekdam)

2.30 de zeereepduinen tussen Wenduine en de vaargeul Blankenberge

2.31 de zeereepduinen en Fonteintjes tussen Blankenberge en Zeebrugge

Ecologische processen in de duin-polderovergang beschermen

De weinige nog gave overgangen tussen duinen en polders herbergen waardevolle ecosystemen. De ecologische processen moeten tot uiting kunnen komen.

De nog resterende duin-polderovergangen vormen een markante terreinovergang en hebben een grote landschappelijke waarde. Ze worden maximaal gevrijwaard, versterkt, herkenbaar en bouwvrij gehouden. In duin-polderovergangen wordt intensivering van het landbouwgebruik of omvorming naar recreatieve vormen van landbouw tegengegaan. Uitbreiding of nieuwe inplantingen van toeristische verblijfsinfrastructuur en geïsoleerde constructies (zendmasten, windturbines) zijn niet gewenst. De randen van de bestaande campings en weekendverblijfparken moeten landschappelijk afgewerkt worden.

Het bewerken van de landbouwgronden aan de binnenduintrand en het beheer van natuurwaarden moet op elkaar afgestemd worden. Herstel van schrale en duingraslanden is mogelijk in de gebieden aansluitend bij de duincomplexen.

In deze gebieden is laagdynamisch recreatief medegebruik mogelijk.

Het concept is van toepassing op volgende gebieden in de planperimeter:

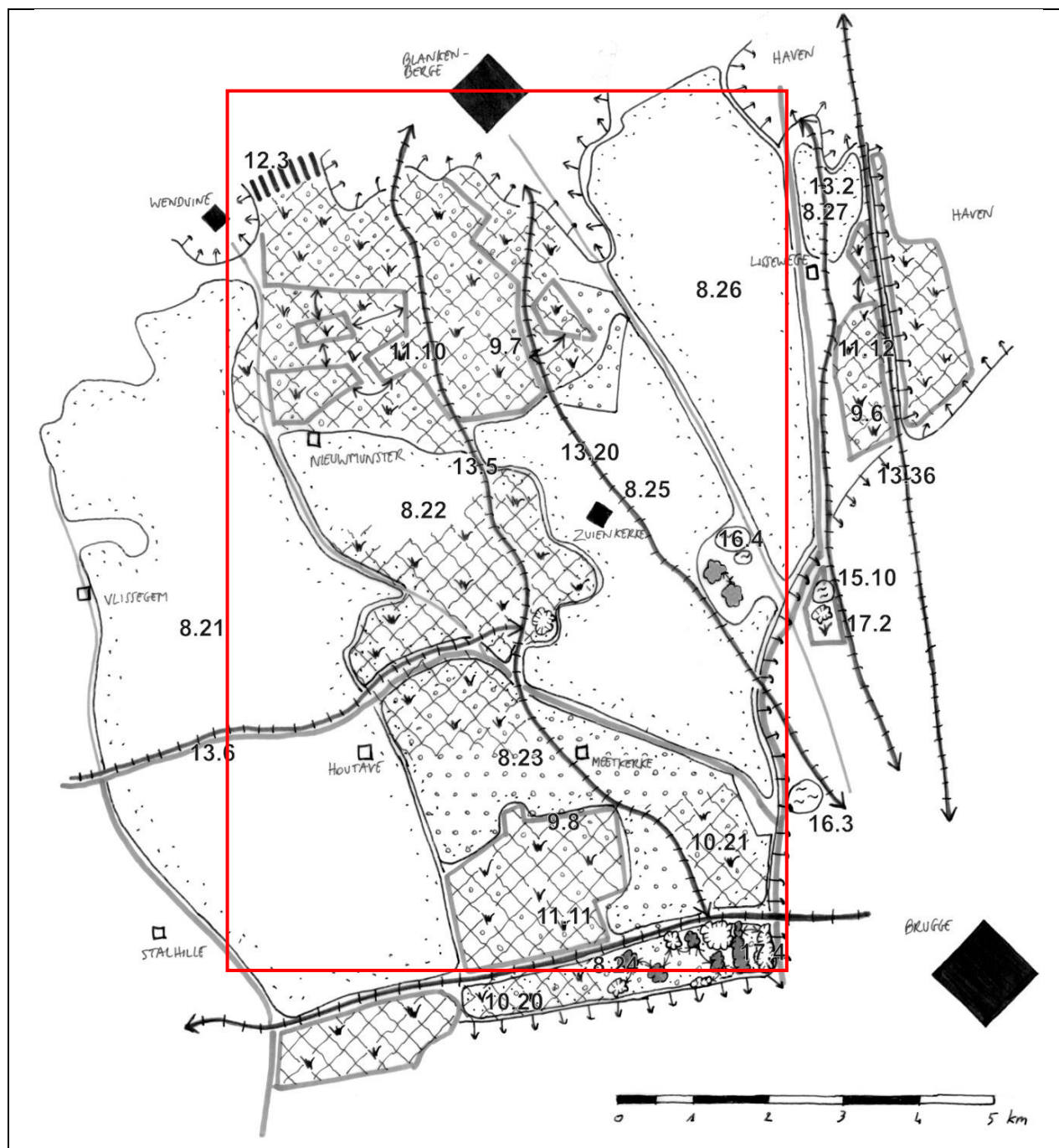
4.13 de overgang ter hoogte van Wenduine-Harendijke

4.14 Oudemaarspolder te Zeebrugge

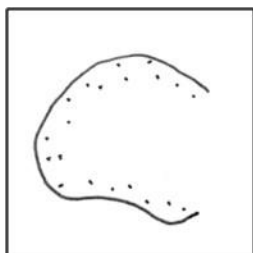
De duin-polder overgang tussen Wenduine en Harendijke staat beschreven in de hierna volgende deelruimte “Kustpolders”.

De **deelruimte "Kustpolders"** omvat het poldergebied, in het noorden begrensd door de duinen en het stedelijk netwerk Kust, in het zuiden begrensd door de zandstreek en de IJervallei en in het westen door het plateau van Izenberge.

Figuur 3-3: Uitsnede gewenste ruimtelijke structuur regio Kust-Polders-Westhoek, deelruimte Kustpolders (2006)

Groot aaneengesloten grondgebonden landbouwgebied als ruimtelijke drager in de polders

Grote delen van het poldergebied vormen aaneengesloten samenhangende landbouwgebieden waarin grondgebonden landbouw als ruimtelijke drager erkend en gevrijwaard wordt.

De aaneengesloten gebieden worden zoveel mogelijk vrijgehouden van bebouwing, dit in eerste instantie ten behoeve van het in stand houden van een kwalitatieve en weinig versnipperde landbouwstructuur. Nieuwe bedrijven en herlokalisatie van bedrijven dient bij voorrang te gebeuren in aansluiting bij bestaande bebouwing. Bestaande bedrijven dienen voldoende ontwikkelingsmogelijkheden te krijgen.

Intensivering door overschakeling naar strikt grondloze activiteit is uitgesloten. De open polder wordt gevrijwaard van glastuinbouw. Grondloze activiteiten kunnen wel

geconcentreerd ingeplant worden in versnipperde gebieden aansluitend bij kernen in de overgang naar de zandstreek.

In het landbouwgebied moet gestreefd worden naar het behoud en de ontwikkeling van een raamwerk van kleine landschapselementen alsook naar het behoud en herstel van cultuurhistorische relictten en het bouwkundig erfgoed, zodat een ecologische en landschappelijke basiskwaliteit gegarandeerd wordt.

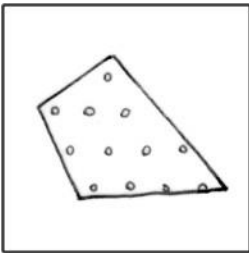
In het landbouwgebied zijn voorzieningen mogelijk voor vormen van recreatief medegebruik met een laagdynamisch karakter.

De nederzettingen en het omgevende landbouwlandschap moeten hun identiteit kunnen bewaren. Het groene karakter van de dorpen als kleinschalige toeristische elementen moet versterkt worden.

Het concept is van toepassing op volgende gebieden in de planperimeter:

- 8.21 polder van Nieuwmunster-Vlissegem en deel ruilverkaveling Houtave
- 8.22 polder bij Nieuwmunster-Strooienhaan
- 8.23 polder bij Meetkerke
- 8.25 polder bij Zuienkerke
- 8.26 polder bij Blankenberge

Behoud van de gave polderlandschappen en markante terreinovergangen

Een aantal polderlandschappen bezitten een uitgesproken landschappelijke en cultuurhistorische waarde die vaak samenhangt met het voorkomen van aaneengesloten landbouwgebieden of ecologisch waardevolle elementen. Het is dan ook van belang de herkenbaarheid van deze nog gave polderlandschappen en hun relict-elementen in stand te houden, dit zowel inzake bodemgebruik, bebouwing als kleine landschapselementen.

Deze landschappelijke gehelen zijn opgehangen aan in stand te houden elementen als waterlopen en grachtenstelsels, kreken, dijken, hoeves, schuren, forten, mottes, bomerijen, houtkanten, knobomenrijen, poelen, microreliëfrijke permanente graslanden, rietlanden, bruggen, sluizen, kerken, kapellen, kastelen, landgoederen, eendenkooien, verdedigingslinies met bunkers, droogmakerijen...

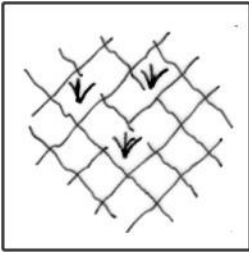
De oorspronkelijke percelering, grachten-, wegen- en bedijkingspatronen en het historisch bodemgebruik zijn herkenbare landschappelijke structuren die zoveel mogelijk bewaard moeten blijven.

De architecturale eigenheid van het bouwkundig erfgoed van de typische polderdorpen dient behouden te blijven en vormt het uitgangspunt voor vernieuwing. De polderstrook tussen duinen en snelweg vormt een te vrijwaren en open te houden gebied, als open-ruimtebuffer tussen de verstedelijkte, versnipperde kust en het binnenland.

Het concept is van toepassing op volgende gebieden in de planperimeter:

- 9.7 Uitkerkse polder
- 9.8 Moere van Meetkerke met overgang naar de zandstreek

Behoud van ecologisch waardevolle graslanden in het agrarisch poldergebied

Delen van het poldergebied vormen aaneengesloten samenhangende landbouwgebieden waarin de landbouwactiviteit op permanente graslanden als ruimtelijke drager erkend en gevrijwaard wordt. Zowel de graslanden zelf, als de kleine landschapselementen bezitten een belangrijke ecologische kwaliteit, vaak van internationaal belang, die bewaard moet blijven.

Er wordt gestreefd naar het in stand houden van een microreliëfrijk weidelandschap in een raamwerk van grachtenstelsels en te ontwikkelen kleine landschapselementen, waar de landbouwactiviteit moet blijven functioneren en ondersteund wordt, maar waar de aanwezige aan grasland gekoppelde fauna en flora eveneens een plaats krijgt. Binnen dit grondgebonden landbouwgebied worden waardevolle natuur- en landschapselementen in stand gehouden en hersteld. Waterlopen worden zoveel mogelijk natuurtechnisch ingericht en op een ecologisch verantwoorde manier beheerd.

Deze poldergebieden worden zoveel mogelijk gevrijwaard van nieuwe bebouwing. Nieuwe inplantingen van niet-grondgebonden landbouwactiviteiten, zoals glastuinbouw en intensieve veeteelt, worden uitgesloten. Structuurverbeteringen in functie van de landbouw kunnen enkel doorgevoerd worden met respect voor ecologische waarden.

Deze poldergebieden kunnen ingeschakeld worden in een netwerk voor zacht recreatief medegebruik.

Het concept is van toepassing op volgende gebieden in de planperimeter:

10.21 omgeving Meetkerkse Moere-twee Speien

Complexen van waardevolle graslanden als natuurkernen

Belangrijke complexen van ecologisch waardevolle graslanden moeten maximaal beschermd en in stand gehouden worden, dit omwille van de huidige hoge natuurwaarden (zowel ornithologisch als botanisch) die voorkomen in ruimtelijk grote aaneengesloten formaties, omwille van het bestaande natuurbeheer en omwille van het internationaal belang.

Er wordt gestreefd naar het in stand houden en ontwikkelen van een microreliëfrijk, vochtig en nat weidelandschap met waterplassen en moeras in een raamwerk van grachtenstelsels en te ontwikkelen kleine landschapselementen, waar de landbouw een ondersteunende rol krijgt in het beheer. Deze poldergebieden worden gevrijwaard van nieuwe bebouwing. Scheuren van graslanden is uitgesloten. Omzetting van akkers naar grasland wordt ondersteund.

Waardevolle natuur- en landschapselementen worden ontwikkeld met een aangepast beheer. Waterlopen worden natuurtechnisch ingericht en op een ecologisch verantwoorde manier beheerd met respect voor het aangrenzende landbouwgebruik.

Deze poldergebieden kunnen ingeschakeld worden in een netwerk voor zacht recreatief medegebruik.

Het concept is van toepassing op volgende gebieden in de planperimeter:

11.10 de Uitkerkse Polder

11.11 Meetkerkse Moeren

Duin-polderovergangen in stand houden en herstellen

De weinige nog gave overgangen tussen duinen en polders herbergen waardevolle ecosystemen en bezitten een bijzonder landschappelijk waarde. De ecologische processen moeten tot uiting kunnen komen.

Duin-polderovergangen worden maximaal gevrijwaard, versterkt en bouwvrij gehouden. In duin-polderovergangen mag het bodemgebruik door de landbouw niet gewijzigd worden. Plaatselijk kunnen schrale graslanden hersteld worden.

Het concept is binnen deze deelruimte van toepassing op volgende gebieden in de planperimeter:

12.3 duin-polderovergang ter hoogte van Wenduine-Harendijke

De duin-polder overgang tussen Blankenberge en Zeebrugge staat eerder beschreven in de deelruimte "Vlaamse kust".

Ontwikkelen van landschappelijk en ecologisch waardevolle lineaire elementen met recreatief medegebruik

De belangrijke ruimtelijk structuurbepalende waterverbindingen moeten instaan voor de afwatering van de polders, maar moeten ook een rol opnemen binnen het integraal waterbeheer. Ze kunnen een potentieel bieden voor de ontwikkeling van watergebonden natuur- en landschapswaarden met een recreatieve functie.

Natte en droge lineaire landschapselementen hebben potenties als landschapsecologische en recreatieve verbinding. Recreatieve mogelijkheden situeren zich op het vlak van fiets- en wandeltoerisme, en op een aantal waterlopen ook op het vlak van toervaart en roeisport, dit in evenwicht met de ruimtelijke en ecologische draagkracht. In de polders bieden dijken, kreken, vaarten en sloten goede mogelijkheden voor de versterking van de natuurlijke en landschappelijke structuur.

Het concept is van toepassing op volgende gebieden:

13.1 Kanaal Oostende-Brugge

13.20 Dijk Brugge-Blankenberge

Ontwikkelen van de ecologische en recreatieve waarde van open waters

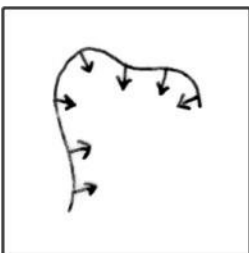

Een aantal structuurbepalende wateroppervlakken en hun directe omgeving bieden een potentieel voor het behoud en de ontwikkeling van watergebonden natuur- en landschapswaarden, alsook een potentieel voor de verweving van natuurlijke, recreatieve en waterbeheer- en waterwinningsfuncties.

Het concept is van toepassing op volgende gebieden:

16.4 wateroppervlakken van het recreatiedomein en ontginningsgebied Polderwind

Ruimtelijk begrensde stedelijk gebieden en poorten en compacte kernen

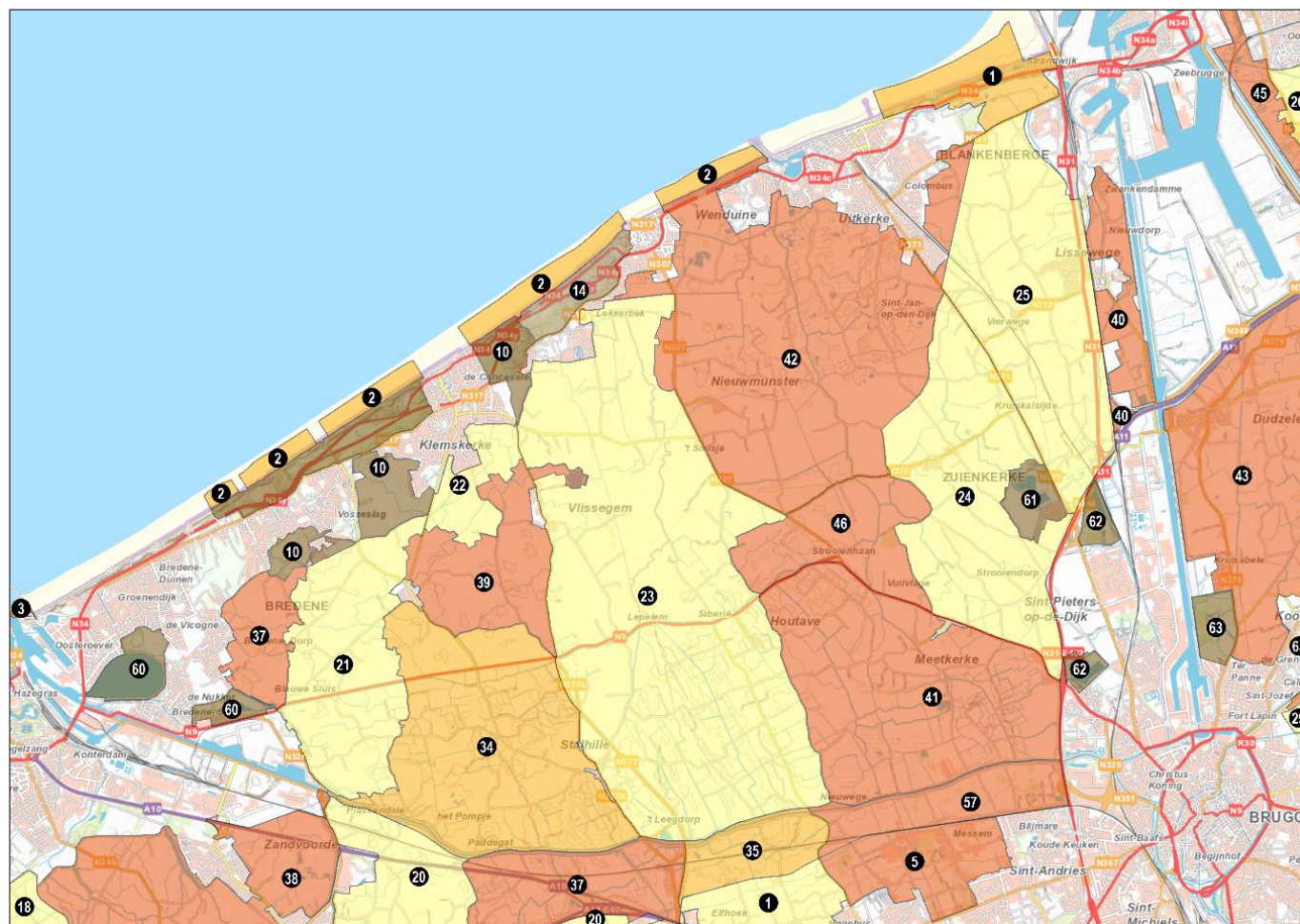

De stedelijk gebieden en poorten worden afgebakend en begrenzen stedelijke ontwikkelingen. Versnippering van de open ruimte vanuit de kernen in het buitengebied en het stedelijk netwerk van de kust wordt tegengegaan. Het afbakenen van regionaalstedelijke gebieden is een Vlaamse bevoegdheid, de afbakening van de kleinstedelijke gebieden is een provinciale planningstaak.

Concreet grenst het plangebied in het noorden aan het kleinstedelijk gebied van Blankenberge en is het oosten aan het regionaalstedelijk gebied van Brugge.

Tegelijk met de kennisname van de ruimtelijke visie keurde de Vlaamse Regering de beleidsmatige herbevestiging van de bestaande gewestplannen voor grote delen van het agrarisch gebied in de regio Kust-Polders-Westhoek goed én een operationeel uitvoeringsprogramma voor de op te maken gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen in de regio.

Figuur 3-4. Uitsnede operationeel uitvoeringsprogramma Kust-Polders-Westhoek (2006)

Volgende actiegebieden uit het operationeel uitvoeringsprogramma liggen (deels) binnen het plangebied:

- Actie 1: RUP Strand Oostkust (m.i.v. Oudemaarspolder): Opmaak gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan na onderzoek naar de aanwezige natuurwaarden en het recreatief gebruik.
- Actie 2: RUP Strand Middenkust-oost (gedeelte aansluitend bij Uitkerkse polder): Aanwezigheid van speciale beschermingszones. Bij afwezigheid van een actuele ruimtelijke bestemming voor delen van de kuststrook is de rechtszekerheid gediend met het toekennen van een bestemming.
- Actie 24: Polder bij Zuienkerke. Herbevestiging agrarisch gebied goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 31 maart 2006.
- Actie 25: Polder bij Blankenberge. Herbevestiging agrarisch gebied goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 31 maart 2006.
- Actie 41: Meetkerkse Moeren, Speien, Strooienhaan: Aanwezigheid speciale beschermingszones. Vastleggen noordwestelijke hoek Meetkerkse Moeren binnen de agrarische structuur op basis van het natuurinrichtingsproject. Juridische verankering van standstillprincipe bij Speien en Strooienhaan. Opmaak gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan na onderzoek naar de aanwezige natuurwaarden en het bestaande landbouwgebruik. Ook actie 46 maakt deel uit van bovenstaande omschrijving. Dit is een materiele fout op de kaart. In de beschrijving is actie 46 omschreven als: *Aanwezigheid speciale beschermingszones. Juridische verankering standstillprincipe voor poldergrasland. Opmaak gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan na onderzoek naar de aanwezige natuurwaarden en het bestaande landbouwgebruik.*

- **Actie 42: Uitkerkse polder** Aanwezigheid speciale beschermingszones. Gedetailleerd in kaart brengen landbouwgebruik en bedrijfszetels. Gevoelighedsanalyse voor bestaande landbouwbedrijven in het gebied. Opmaak gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan na onderzoek naar de aanwezige natuurwaarden en het bestaande landbouwgebruik.
- **Actie 61: Polderwind** Juridische verankering van standstillprincipe. Bij verdere planningsinitiatieven (gewestelijk, provinciaal, gemeentelijk) moet de ruimtelijke visie een doorwerking krijgen.

Voor gebied 24 en gebied 25 herbevestigde de Vlaamse Regering de bestaande gewestplanbestemmingen voor wat betreft de bestemmingen landbouw, natuur en bos.

- Gebied 24. Polder bij Zuienkerke
- Gebied 25. Polder bij Blankenberge

Voorliggend gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan geeft verder uitvoering aan de ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos zoals die in het kader van de uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen voor de buitengebiedregio Kust-Polders-Westhoek werd uitgewerkt. Op basis van verder onderzoek en overleg worden de krachtlijnen van de ruimtelijke visie nader uitgewerkt en geconcretiseerd tot een afbakeningsplan op perceelsniveau. De opmaak van het plan gebeurt in overleg met de betrokken lokale besturen en natuur- en landbouworganisaties.

3.1.4 Raamakkoord Oudlandpolder

Het Raamakkoord Oudlandpolder is ondertekend op 4 april 2019 en is een geprogrammeerd initiatief met volgende partners: Gemeenten Blankenberge, Bredene, De Haan, Jabbeke, Oudenburg, Zuienkerke, Provincie West-Vlaanderen, Departement Omgeving, Departement Landbouw en Visserij, Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust, Agentschap Onroerend Erfgoed, Vlaamse Milieumaatschappij, Vlaamse Landmaatschappij, Nieuwe Polder van Blankenberge, Boerenbond, Algemeen Boerensyndicaat, Natuurpunt.

Het raamakkoord Oudlandpolder (voluit: “Raamakkoord inzake het waterbeheer in een deel van de Nieuwe Polder van Blankenberge in functie van het realiseren van een klimaatrobuust waterbeheer in de Oudlandpolder en de realisatie van de lange termijn doelstellingen van het gebied voor zowel landbouw als natuur”) legt een aantal langetermijnafspraken vast inzake het waterbeheer in de Oudlandpolder:

- een meer gebiedsgericht waterbeheer realiseren door het poldergebied onder te verdelen in compartimenten die hydrologisch onafhankelijk van elkaar kunnen functioneren;
- elk compartiment krijgt een hoofdfunctie, waarop het waterbeheer afgestemd wordt
- deze hoofdfuncties worden verankerd in een ruimtelijk afbakeningsproces;
- nieuwe peilbeheerafspraken moeten gemaakt worden per compartiment;
- gefaseerd in de tijd uitvoeren;
- verhogen van de totale buffercapaciteit van het watersysteem;
- verhogen van de totale opslagcapaciteit van water;
- coördinatie uitvoering via landinrichtingsproject

In essentie wil het raamakkoord aan vier doelstellingen werken:

- het realiseren van een klimaatrobuust waterbeheer binnen Oudlandpolder;
- het realiseren van de beleidsintenties m.b.t. het afbakenen van de natuurlijke en agrarische structuur binnen Oudlandpolder;
- het verzekeren van de toekomstmogelijkheden van de landbouw door de noodzakelijke randvoorwaarden voor een duurzame landbouwproductie te vrijwaren;
- het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen m.b.t. poldergerelateerde natuurdoelen binnen Oudlandpolder

De partners richten een stuurgroep op met volgende taken:

- het uitwerken, voor eind 2019, van een concreet voorstel voor: compartimentering, bestemmingskeuzes, fasering van de uitvoering per compartiment en een actieprogramma voor de eerste 5 jaar;
- het opmaken van vijfjaarlijkse actieprogramma's voor de verdere uitvoering.
- het vijfjaarlijks evalueren van de basisprincipes in functie van voortschrijdend inzicht, bijkomende kennis of veranderende omstandigheden;
- het bewaken van de basisprincipes van het raamakkoord

Voor de uitvoering wordt uitgegaan van volgende fasering per compartiment:

- korte termijn, te realiseren in het eerste actieprogramma;
- middellange termijn, te realiseren op het terrein tegen 2030;
- lange termijn, te realiseren op het terrein tegen 2040.

In het eerste vijfjarenprogramma, goedgekeurd januari 2020 zijn verschillende acties opgenomen. Het betreft:

- Acties m.b.t. meten en monitoren;
- Acties m.b.t. het verzekeren van het aanbod aan zoet water;
- Acties m.b.t. het verzekeren van de afvoermogelijkheden van water;
- Acties m.b.t. het realiseren van een gedifferentieerd peilbeheer (compartimentering).

Vooral de acties m.b.t. compartimentering zijn gerelateerd aan de ruimtelijke bestemmingen. In het eerste 5 jaren programma was een akkoord bereikt over de te realiseren natuurcompartimenten in het Oostelijke deel van Uitkerkse Polder en was afgesproken dat tegen het einde van het eerste vijfjarenprogramma (2025) er ook een akkoord zou moeten zijn over het westelijke deel van Uitkerkse Polder en de Meetkerkse Moeren, zodanig dat in het 2de vijfjarenprogramma ook deze gebieden zouden kunnen ingericht worden. In de schoot van het raamakkoord werd ook een GGOR-studie opgemaakt. Deze studie over de ‘gewenste grond- en oppervlaktewaterregimes’ kan de keuzes voor compartimenten mee ondersteunen en onderbouwen. Aansluitend op de studie is de Oudlandpolder een pilootgebied voor de uitwerking van een peilbesluit.

Om rechtszekerheid te bieden over de gekozen compartimentering, functies en fasering worden deze keuzes juridisch verankerd in één of meerdere ruimtelijke uitvoeringsplannen. Om de waterbeheerafspraken te verankeren en de investeringsafspraken m.b.t. waterbeheer te verankeren worden deze opgenomen in het stroomgebiedbeheerplan.

Voor de uitvoering van het raamakkoord kan gebruik gemaakt worden van de inzet van zowel de vrijwillige, de flankerende als de dwingende instrumenten van het decreet landinrichting, via de instelling van een landinrichtingsproject Oudlandpolder, dat minstens als doel heeft de doelstellingen van het raamakkoord te realiseren.

Voor het landinrichtingsproject Oudlandpolder wordt bij het onderzoek naar opportuniteit en haalbaarheid ook nagegaan of het landinrichtingsproject Oudlandpolder kan bijdragen tot het beleid dat respectievelijk het Vlaams Gewest, de provincie West-Vlaanderen of de betrokken gemeenten voeren op het vlak van het behoud, de bescherming en de ontwikkeling van de functies en kwaliteiten van de open ruimte, ook voor die gebieden of sectoren die niet betrokken zijn bij de bepalingen van het raamakkoord.

Alle partijen engageren zich om bij hun autonome werking geen initiatieven te nemen die in tegenspraak zijn met de basisprincipes van dit raamakkoord en de binnen de stuurgroep afgesproken compartimentering en actieprogramma's.

3.1.5 Landinrichtingsproject Oudlandpolder

Op 18 december 2020 besliste de Vlaamse Regering het landinrichtingsproject “Oudlandpolder fase 1” in te stellen². De belangrijkste doelstelling van het landinrichtingsproject ‘Oudlandpolder fase 1’ is het realiseren van het Raamakkoord Oudlandpolder.

De doelstellingen van het landinrichtingsproject ‘Oudlandpolder Fase 1’ zijn als volgt vastgelegd:

- Het realiseren van een klimaatrobuust waterbeheer in de Oudlandpoldergericht op:
  - het maximaal opslaan en bufferen van water in het watersysteem en de bodem;
  - het garanderen van (nood)afvoermogelijkheden van oppervlaktewater richting zee;
  - het efficiënt inzetten van het beschikbaar wateraanbod voor de polder.
- Het verzekeren van de toekomstmogelijkheden van de landbouw door het faciliteren van de transitie naar een duurzame en klimaatrobuuste landbouw.
- Het realiseren van instandhoudingsdoelstellingen voor de kustpolders.
- Het realiseren van een mobiliteitsshift door in te zetten op faciliteren van fietsmobiliteit en het verminderen het gebruik van lokale wegen door niet gebiedseigen gemotoriseerd verkeer.
- Het realiseren van de fietssnelwegen van het bovenlokaal functioneel fietsnetwerk in het gebied.
- Het realiseren van een energietransitie door flankerend te werken aan infrastructuurwerken nodig voor de energietransitie.
- Het valoriseren en beschermen van het erfgoed.
- Het verbeteren van de leefkwaliteit van de polderdorpen.
- Het verbeteren van de omgevingskwaliteit van de Polderrand Kust.

---

² <https://beslissingenvlaamseregering.vlaanderen.be/?search=Landinrichtingsproject%20Oudlandpolder%20fase%201>

In het kader van de uitvoering van de Landinrichtingsproject zijn er reeds 2 oproepen uitvoeringsinitiatieven goedgekeurd en in uitvoering. Daarnaast is een eerste landinrichtingsplan, het landinrichtingsplan Oudlandpolder I, na openbaar onderzoek met terinzagelegging van 1 juni 2023 tot 30 juni 2023, goedgekeurd door de planbegeleidingsgroep op 9 oktober 2023. Het landinrichtingsplan omvat de voorstellen tot concrete uitvoering van 7 deelgebieden:

- Twee Speyen (Brugge);
- Pompegebouw Meetkerkse Moeren (Zuienkerke);
- Oostelijke compartimenten Uitkerkse Polder (De Haan, Blankenberge, Zuienkerke);
- Groene Rand Blankenberge (Blankenberge);
- Parkbos Vicogne (Bredene);
- Duinbossen De Haan (De Haan);
- Toegangspoort Zwankendamme (Brugge).

3.2 Relatie met andere planningsprocessen en beleidsbeslissingen waar het plan uitvoering aan geeft

3.2.1 Europese natuurdoelen Natura 2000

Algemene situering

De Europese Commissie verklaarde de habitatrichtlijngebieden op 7 december 2004 van ‘communautair belang’. De Habitatrichtlijn stelt dat de lidstaat vervolgens verplicht is om binnen de zes jaar over te gaan tot de aanwijzing van deze gebieden als speciale beschermingszone (SBZ), vergezeld van ‘prioriteiten’. De Vlaamse Overheid diende dus vóór eind 2010 alle in Vlaanderen vastgestelde habitatrichtlijngebieden definitief aan te wijzen en prioriteiten vast te stellen voor het in een gunstige staat houden of brengen van de Europees te beschermen habitats en soorten. De Vogelrichtlijngebieden zijn reeds formele speciale beschermingszones (SBZ-V).

Op 3 april 2009 keurde de Vlaamse Regering het besluit met de procedure voor deze aanwijzing van speciale beschermingszones en de vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen definitief goed. Op 23 juli 2010 heeft de Vlaamse Regering algemene doelen voor heel Vlaanderen vastgelegd: de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen of G-IHD. De G-IHD zijn verfijnd per speciale beschermingszone onder de vorm van specifieke instandhoudingsdoelstellingen (S-IHD).

Via de opmaak van instandhoudingsdoelstellingen geeft de Vlaamse Overheid invulling aan de verplichting tot definitieve aanwijzing van de speciale beschermingszones en de vaststelling van de instandhoudingsdoelstellingen. De lidstaten zijn er vervolgens toe verplicht de nodige maatregelen te nemen om deze instandhoudingsdoelstellingen te realiseren. Deze plicht gaat zowel over het nemen van positieve beschermingsmaatregelen zowel als tot het nemen van maatregelen die verslechtering of verstoring tegengaan. Deze instandhoudingsmaatregelen “behelzen zo nodig passende, specifieke of van ruimtelijke ordeningsplannen deel uitmakende beheersplannen en passende, wettelijke, bestuursrechtelijke of op een overeenkomst berustende maatregelen”. Bij het nemen van die maatregelen dient rekening gehouden te worden met “de vereisten op economisch, sociaal en cultureel vlak en met de regionale en lokale bijzonderheden”.

Naast de opmaak van instandhoudingsdoelstellingen en het treffen van geschikte instandhoudingsmaatregelen moet er ook omzichtig omgegaan worden bij het beoordelen en toestaan van projecten, plannen of programma’s in of in de omgeving van speciale beschermingszones die effecten kunnen hebben op deze gebieden.

Gebiedsspecifieke situering

Het plangebied van voorliggend RUP omvat delen van de Habitatrichtlijngebieden (SBZ-H) ‘Polders’ (BE2500002), ‘Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin’ (BE2500001) en het Vogelrichtlijngebied (SBZ-V) ‘Poldercomplex’ (BE2500932).

Concreet gaat om volgende SBZ-deelgebieden:

- SBZ-H BE2500001-22 Strand tussen Blankenberge en Zeebrugge
- SBZ-H BE2500001-32 Strand tussen Wenduine en Blankenberge
- SBZ-H BE2500002-13 Uitkerkse Polder
- SBZ-H BE2500002-24 en -26 Oudemaarspolder
- SBZ-V BE2500932 Poldercomplex

De definitieve goedkeuring van de instandhoudingsdoelen en prioritaire inspanningen gebeurde op 23 april 2014, waarna de besluiten op 15 oktober werden gepubliceerd in het Belgisch staatsblad.³

In de duingebieden is er een grote variatie aan biotopen aanwezig, met overgangen van zoutwaterslikken en –schorren, strand (met lokaal voorduinen) over kalkrijke en meer kalkarme duinen tot polder.

Ter info: relevante oppervlakte doelen voor de habitatrictlijngebieden in het strand en duingebied zijn:

- BE2500001-22 Strand tussen Blankenberge en Zeebrugge
  - 12 ha Wandelende duinen op de strandwal met *Ammophila arenaria* (witte duinen) (habitattype 2120).
  - 1 ha Vastgelegde duinen met kruidvegetatie (grijze duinen) (habitattype 2130)
  - 9 ha Vochtige duinvalleien (habitattype 2190)
- BE2500001-32 Strand tussen Wenduine en Blankenberge
  - 10 ha Wandelende duinen op de strandwal met *Ammophila arenaria* (witte duinen) (habitattype 2120)
  - 1 ha Vastgelegde duinen met kruidvegetatie (grijze duinen) (habitattype 2130)

De doelstelling is om te komen tot:

- kwalitatief goed ontwikkelde wandelende duinen waarbij actieve verstuiving aanwezig is en vergrassing beperkt blijft;
- kwalitatief goed ontwikkelde duingraslanden en vochtige duinvalleien waarbij verruiging, verstruweling en verbossing beperkt blijft en met een goede structuurvariatie i.f.v. een toename van de habitattypische fauna en flora.

Prioritaire inspanningen voor deze deelgebieden omvatten:

- Het realiseren van dynamische stuifduinen. Secundaire duinpannevorming, waarbij duinpannen ontstaan door het uitstuiven van zand tot op de grondwatertafel, is actueel niet meer mogelijk binnen het SBZ-H, door het ontbreken van voldoende stuifdynamiek. Natuurtechnische ingrepen zijn bijgevolg noodzakelijk om stuifduincomplexen op termijn te behouden. Herstel van de verstuivingsdynamiek is mogelijk door het uitvoeren van natuurtechnische maatregelen (i.c. ontstruwelen, afplaggen en afgraven) op plaatsen waar stuifduinen sterk gefixeerd zijn. Dergelijke maatregelen kunnen uiteraard slechts uitgevoerd worden in gebieden met voldoende oppervlakte en waar verstuiving geen gevaar kan vormen voor wegeninfrastructuur en dergelijke.
- Het terugdringen van invasieve exoten. Invasieve exoten werden in het verleden vaak aangeplant om stuvende duinen – meestal aanpalend aan wegen – te fixeren, maar zijn ook afkomstig uit tuinen. Het gaat om een ganse resem soorten, maar de meest gekende zijn Japanse rimpelroos, Amerikaanse vogelkers, Mahonia, Grauwe en Witte abeel. Dit zijn zeer hardnekkige soorten die snel woekeren via vegetatieve vermenigvuldiging. Invasieve exoten vormen een ernstige bedreiging voor de beoogde habitattypes o.m. omdat ze potentiële groeiplaatsen van deze habitattypes in beslag nemen. Teneinde de kwaliteit van voornoemde habitattypes te verbeteren is het verwijderen van deze invasieve exoten noodzakelijk.

Typisch voor de Polders zijn het ontbreken van (macro)reliëf, de lage bebouwingsgraad en het landbouwgebruik in het vlakke en laaggelegen polderlandschap. Die laaggelegen gronden staan onder invloed van brakke tot zoute kweldruk vanuit de zee of kanalen. Vele gronden zijn op de zee gewonnen door kunstmatige drooglegging. De unieke vegetatie zorgt voor een ideaal broed- en overwinteringsgebied voor talrijke vogelsoorten. Waardevolle graslanden, depressies en grachten in het landbouwgebied zorgen voor belangrijke leefgebieden. In de polders wordt er gestreefd om volgende biotopen met de daarbij horende soorten te behouden of te versterken: zilte graslanden, niet zilte poldergraslanden, rietvegetaties en ruigtes, venen en alluviale bossen en ten slotte poelen en plassen (zoet en brak).

Ter info: relevante oppervlakte doelen voor de habitatrictlijngebieden in het poldergebied zijn:

- BE2500002-13 Uitkerkse Polder
  - 70 ha Atlantische schorren (habitattype 1330)

De doelstelling is om te komen tot een goede staat van instandhouding van de actuele en nieuwe habitatvlekken. Dat omvat:

- winterinundaties (= minimaal plas en dras) in de periode november t.e.m. april;
- geschikte grondwaterstanden het overige deel van het jaar;
- goede staat van de indicatoren habitatstructuur, verstoring en vegetatie.

Prioritaire inspanningen voor deze deelgebieden omvatten:

- Realisatie kerngebieden zilte graslanden. Met het oog op een duurzame instandhouding van de zilte graslanden (1310 en 1330) in de polders en om lange termijn garanties te bieden voor de habitattypische soorten, o.a. kluut en steltkluut, wordt een toename van de actuele oppervlakte zilt grasland vooropgesteld. Daarnaast is een

³ <https://natura2000.vlaanderen.be/publicatie/s-ihd-besluit-31-polders> en https://natura2000.vlaanderen.be/sites/default/files/30_duingebieden_s-ihd-besluit_vr.pdf

kwaliteitsverbetering van de actuele oppervlakte noodzakelijk samen met een toename van het aantal en de bedekking van habitatype soorten en het tegengaan van verzuivering en verdroging. Een belangrijk deel van deze doelstelling kan gerealiseerd worden door omvorming van graslanden die reeds een natuurbeheer kennen. Een groot aandeel van deze doelstelling moet gerealiseerd worden in kerngebieden, gekoppeld aan een geschikt waterpeilbeheer en aangepast begrazingsbeheer. In hydrologisch geïsoleerde kerngebieden kan het voor de natuurdoelen geschikte peil mits een aantal ingrepen ingesteld worden in functie van de doelstellingen, waarbij de hoofdafwatering niet in het gedrang mag komen. Hiervoor is gebiedsgericht hydrologisch onderzoek noodzakelijk en dient rekening gehouden te worden met het omliggende landbouwgebruik, wonen en veiligheid. De Uitkerkse Polder is één van de essentiële kerngebieden waar een belangrijk deel van deze doelstelling gerealiseerd moet worden.

- Behoud poldergraslanden. Met het oog op de duurzame instandhouding van de populaties overwinterende soorten in de SBZ en in Vlaanderen, in het bijzonder de kleine rietgans, is herstel van het leefgebied van de soort vereist. Dit impliceert minimaal het behoud van een graslandareaal van 11.600 ha waarvan 8.000-10.000 ha permanent grasland of weilandcomplex met veel sloten en/of microreliëf in de Oostkustpolders⁴ (dit zijn de polders ten noordoosten van de lijn Oostende-Gistel). De belangrijkste kerngebieden voor de poldergraslanden zijn de Uitkerkse Polders, de Meetkerse Moeren, Klemskerke-Vlissegem en de omgeving van Damme. De realisatie van kerngebieden zilt graslanden zal eveneens bijdragen aan en is compatibel met de doelstelling voor poldergraslanden. Met het oog op het behoud van een goede kwaliteit van deze graslanden voor de aangemelde soorten is het behoud van het microreliëf en de aanwezigheid van water in en rond de percelen cruciaal. Nulbemesting is geen strikte vereiste op deze poldergraslanden. In die zin kunnen deze graslanden in landbouwgebruik blijven.
- Overwinterende vogelsoorten maken gebruik van de grote kerngebieden rond o.a. Meetkerke en Uitkerke. Gepaard met de overwinterende watervogels profiteren ook ganzen (kolgans, kleine rietgans en grauwe gans) van de kerngebieden. In dat opzicht is de afbakening van grote kerngebieden een prioriteit voor zowel vegetaties als daarop overwinterende vogelsoorten. Onder meer blauwe kiekendief, velduil, kleine zwaan en smient zijn jaarlijkse wintergasten die gebruik maken van het gebied. Robuuste kerngebieden waar de verstoring minimaal is, genieten de voorkeur. De kerngebieden hoeven geen exclusieve natuurgebieden te worden, een combinatie met landbouwgebied en landbouwgebruik is hierin geen hinder, wel een aandachtspunt. De belangrijkste kerngebieden voor overwinterende vogels gebonden aan de poldergraslanden zijn de Uitkerkse Polders, de Meetkerse Moeren, Klemskerke-Vlissegem en de omgeving van Damme.
- Implementatieplan haven Zeebrugge. Er wordt een implementatieplan opgemaakt dat de vrijwaring van de ontwikkelingsmogelijkheden van de Haven binnen de afspraken van het strategisch plan voor de haven Brugge-Zeebrugge, waarvan akte genomen werd door de Vlaamse Regering op 22 september 2006, koppelt aan garanties dat een duurzame staat kan bereikt worden voor de soorten en habitats die tot doel zijn gesteld in de betrokken SBZ.

Het vogelrichtlijngebied SBZ-V BE2500932 Poldercomplex omvat doelstellingen voor de instandhouding van volgende vogels: ijsvogel, bruine kiekendief, blauwborst, kluut, steltkluut, porseleinhoen, smient, kolgans, blauwe kiekendief, kleine zwaan, grote zilverreiger, kempahaan, goudplevier, pijlstaart, slobbeend en wulp.

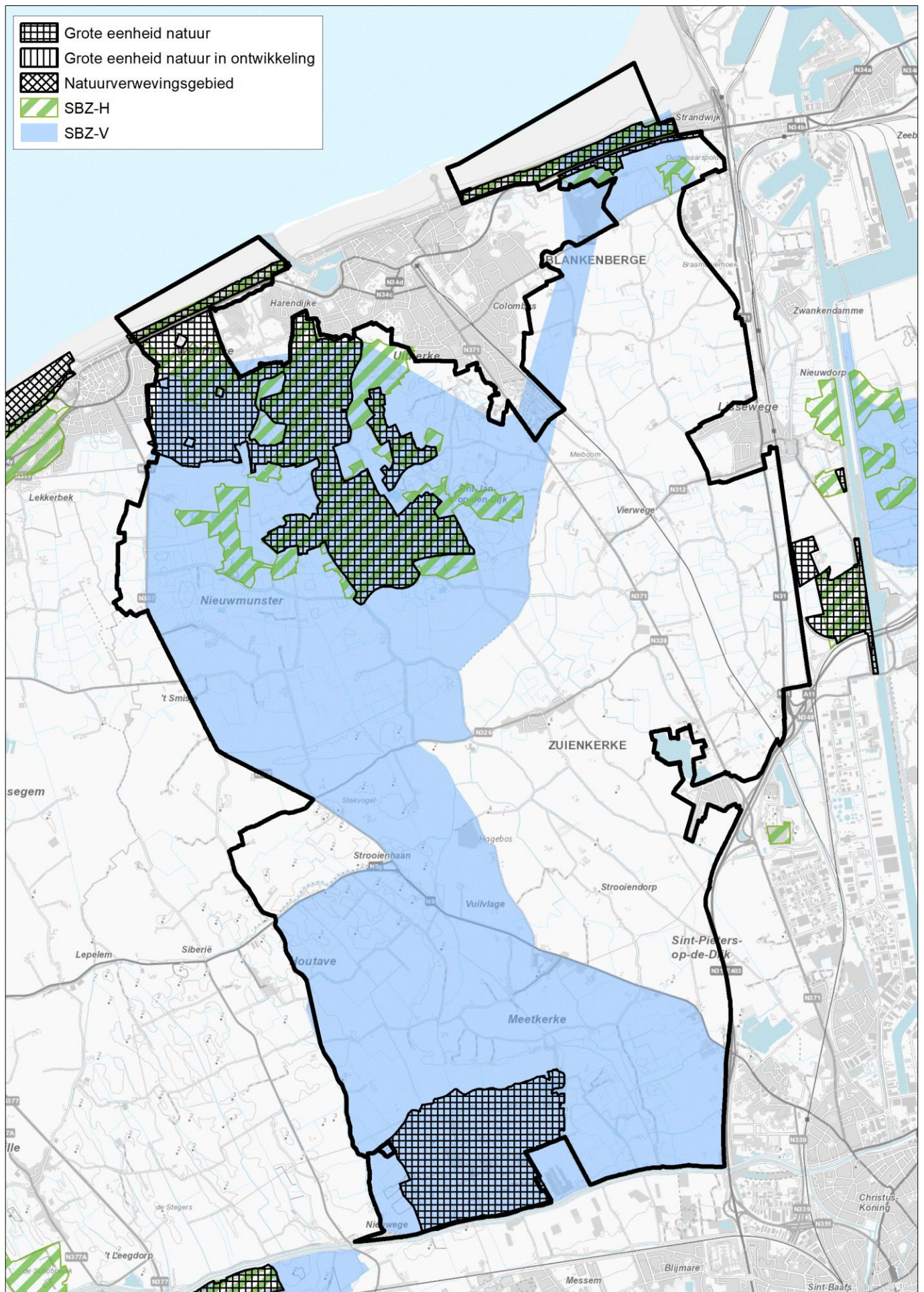
Met het oog op de duurzame instandhouding van de populaties overwinterende soorten, in het bijzonder de kleine rietgans, de kolgans en de smient, is de verbetering van de kwaliteit van het leefgebied van deze soorten vereist. Voor kleine rietgans wordt het behoud van een seizoensgemiddelde van 12.000 exemplaren in het 'Poldercomplex' vooropgesteld. Behoud van kwalitatief foerageergebied is essentieel, meer bepaald gaat het om het behoud van een graslandareaal van 11.600 ha waarvan 8.000-10.000 ha permanent grasland of weilandcomplex met veel sloten en/of microreliëf in de Oostkustpolders (dit zijn de polders ten noordoosten van de lijn Oostende-Brugge). Poldergraslanden zijn ook belangrijk als foerageergebied voor bruine kiekendief, blauwe kiekendief, wulp en velduil, die sporadisch wordt waargenomen in het plangebied.

De rietvegetaties zijn belangrijk voor broedvogels als bruine kiekendief, blauwborst en roerdomp. Voor deze soorten moet voldoende oppervlakte broed- en foerageergebied voorzien worden en moet de kwaliteit van de rietvelden verbeteren.

---

⁴ <https://natura2000.vlaanderen.be/publicatie/s-ihd-besluit-31-polders>

Figuur 3-5. Gebieden van het VEN en IVON en speciale beschermingszones (SBZ-V en SBZ-H)

3.2.2 Afbakening van het Vlaams Ecologisch Netwerk

De Vlaamse Regering bakende in 2003 een eerste deel van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) (grote eenheden natuur en grote eenheden natuur in ontwikkeling) af (zie Figuur 3-5). De resterende onderdelen van het Vlaams Ecologisch Netwerk worden vastgelegd via de opmaak van de gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur.

Via het ruimtelijk uitvoeringsplan voor de Oudlandpolder zullen dus bijkomende gebieden bestemd worden als natuurgebied én aangeduid worden als 'grote eenheid natuur' (GEN) of 'grote eenheid natuur in ontwikkeling' (GENO). Parallel aan de afbakening van de gebieden van het VEN worden 'natuurverwevingsgebieden' aangeduid als onderdeel van het Integraal Verwevend en Ondersteunend Netwerk (IVON).

Binnen het plangebied zijn volgende gebieden aangeduid als 'grote eenheid natuur':

- GEN De Middenkust;
- GEN De Uitkerkse polder;
- GEN De Fonteintjes en Oudemaarspolder;
- GEN De Gebieden van de overgang van polders naar zandstreek langs het kanaal Brugge-Oostende.

3.2.3 Bescherming poldergraslanden

Polders en de bijbehorende graslanden komen voor in het achterland van de kust, over het noorden van Oost-Vlaanderen tot de Beneden-Schelde. De polders zijn een belangrijk landbouwgebied, zowel voor akkerbouw (graanteelt, bieten, ...) als voor grondgebonden veehouderij. De poldergraslanden zijn in belangrijke mate in gebruik door de landbouw. Ze worden al eeuwenlang gebruikt om vee te laten grazen, als hooiland of als wisselweide. Deze graslanden hebben naast hun specifieke ontstaansgeschiedenis (bedijking en inpoldering) en hun landbouwkundige waarde, vaak ook een specifieke natuurwaarde en/of unieke landschappelijke waarde. Typisch zijn de vele poelen, greppels en sloten om de afwatering te verzekeren en de kleine reliëfverschillen ten gevolge van de inpolderingsgeschiedenis (reliëfinversie). Het is een gevarieerd landschap met vele gradiënten en een unieke mix aan kruiden en grassoorten. Naast begrazingsmogelijkheden voor het vee, bieden de poldergraslanden ook een leefgebied voor weide- en moerasvogels en andere fauna. 's Winters zijn de polders van belang als overwinteringsgebied voor internationaal belangrijke aantallen overwinterende ganzen en andere watervogels.

De definitie van historisch permanent grasland (HPG) is als volgt bepaald in het Natuurdecreet: "een halfnatuurlijke vegetatie bestaande uit grasland gekenmerkt door het langdurige grondgebruik als grasweide, hooiland of wisselweide met ofwel cultuurhistorische waarde, ofwel een soortenrijke vegetatie van kruiden en grassoorten waarbij het milieu wordt gekenmerkt door aanwezigheid van sloten, greppels, poelen, uitgesproken microreliëf, bronnen of kwelzones".

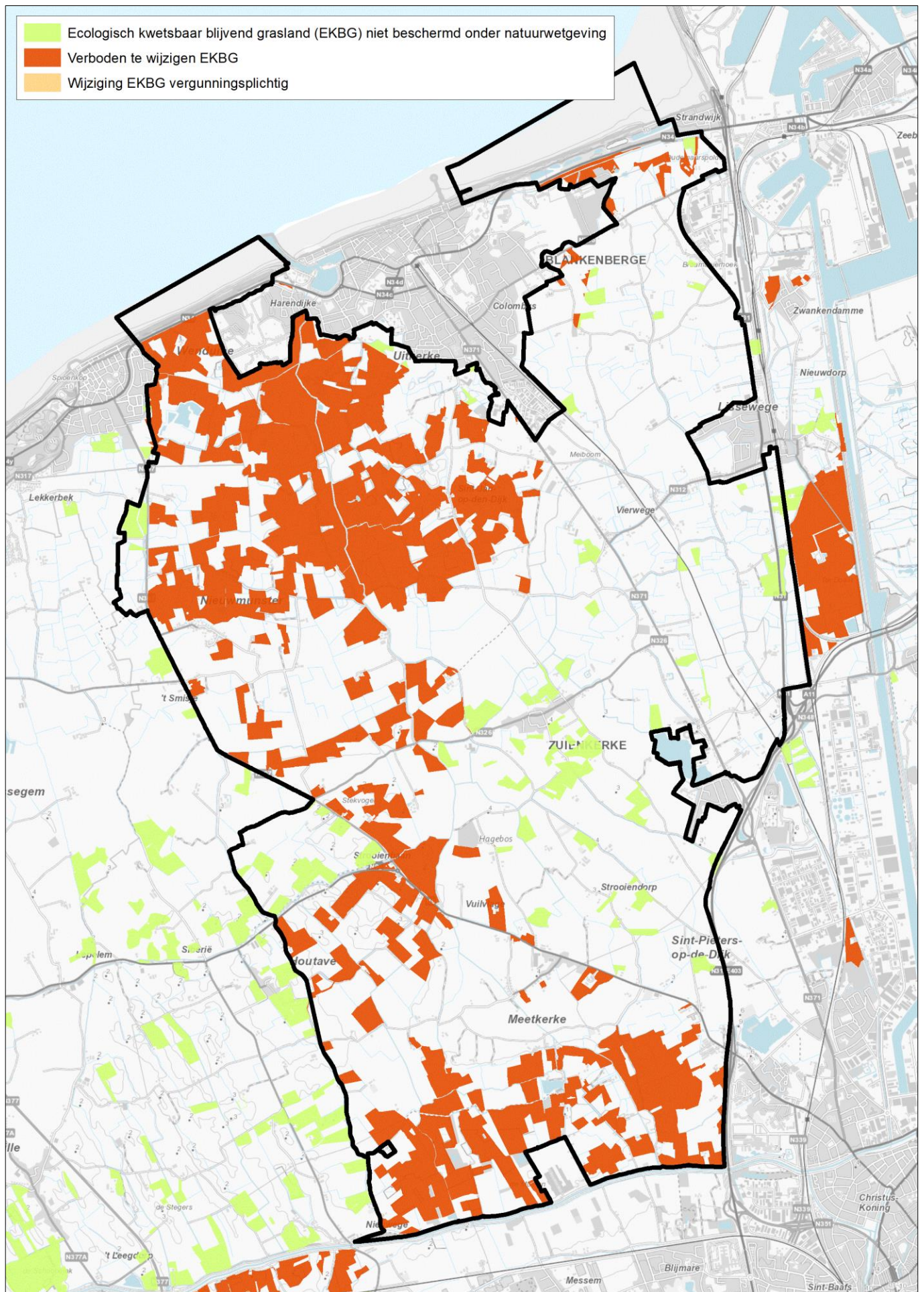
In 2013 werd een inventarisatie uitgevoerd door een samenwerking tussen het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, het Agentschap voor Natuur en Bos, de afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling en de Vlaamse Landmaatschappij. In 2014 werd op basis van de inventarisatie een voorlopige lijst vastgesteld door de Vlaamse Regering. Deze lijst werd aan de bevolking voorgelegd via een openbaar onderzoek. Op basis van binnengekomen bezwaren en het advies van de Verificatiecommissie stelde de Vlaamse regering de kaart van de historisch permanente graslanden op 27 november 2015 definitief vast. Hierbij zijn ca. 8.000 hectare historisch permanent grasland beschermd: ca 5.000 hectare via natuur- en ca 3.000 hectare via landbouwregelgeving.

De HPG die beschermd zijn onder de natuurwetgeving zijn eveneens beschermd onder de landbouwwetgeving (EKGB).

Er zijn drie types historisch permanent grasland aangeduid:

- 'verbod + EKGB': HPG verboden te wijzigen onder natuurwetgeving en als basis gebruikt voor aanduiding EKGB
- 'vergunning + EKGB': HPG vergunningsplicht voor het wijzigen onder natuurwetgeving en als basis gebruikt voor aanduiding EKGB
- 'EKGB': HPG niet beschermd onder natuurwetgeving, als basis gebruikt voor aanduiden EKGB

Figuur 3-6. Ecologisch kwetsbare poldergraslanden

3.2.4 Natuurrichtplan Duinen van de Middenkust tussen Oostende en Blankenberge

De Vlaams minister bevoegd voor natuur ondertekende op 17 december 2007 het Ministerieel Besluit tot de definitieve vaststelling van het natuurrichtplan voor de VEN-gebieden, speciale beschermingszone, groen-, park- en bosgebieden in de “Duinen van de Middenkust tussen Oostende en Blankenberge”. Dit werd gepubliceerd in het Staatsblad op 22 januari 2008.

Het Natuurrichtplan (NRP) is een gebiedsspecifiek plan dat op grond van het Natuurdecreet werd opgesteld voor gebieden in het Vlaams Ecologisch Netwerk, het Ingegraal Verwevend en Ondersteunend Netwerk, de Speciale Beschermingszones en de Ramsargebieden. Het natuurrichtplan geeft aan wat op het vlak van natuurbehoud voor een specifiek gebied wordt beoogd. Een natuurrichtplan bevat daartoe in het bijzonder: een gebiedsvisie die het streefbeeld weergeeft voor de natuur en het natuurlijk milieu; een beschrijving van de richtinggevende, stimulerende en bindende maatregelen inzake natuurbehoud die nodig zijn om de gebiedsvisie te realiseren; een opsomming van de instrumenten die nodig zijn om de gebiedsvisie te verwezenlijken. Meer info: <https://natuurenbos.vlaanderen.be/natuur-wijzigen/beschermde-gebieden-natuurrichtplan>

3.2.5 Vastgestelde landschapsatlas

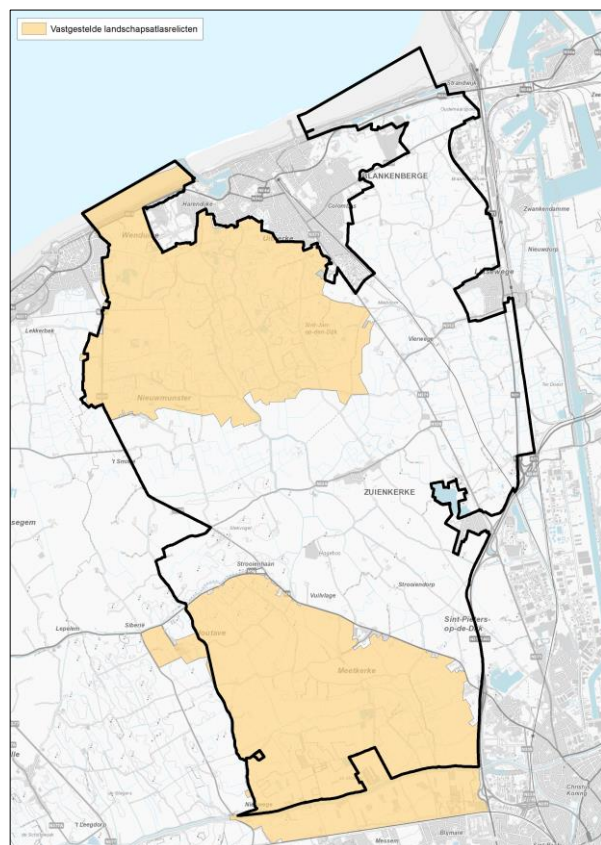
Binnen het plangebied zijn er twee gebieden die als ankerplaats zijn aangeduid of als landschapsatlasrelict opgenomen zijn de vastgestelde landschapsatlas. Het gaat om:

- ‘Uitkerkse Polder’ (MB 20 november 2007)
- ‘Meetkerkse Moeren, poldergebied rond Houthave en overgang naar de Zandstreek (MB 13 oktober 2021);

De aangeduide ankerplaatsen zijn volgens artikel 12.3.15 van het Onroerendergoeddecreet te beschouwen als een vaststelling van de ‘landschapsatlas’ en als ‘onroerendergoedrichtplan’ in de zin van dat decreet. De onroerendergoedrichtplannen zijn krachtens artikel 7.3.4 van het Onroerendergoeddecreet de sectorale voorstellen voor inrichtingsplannen en ruimtelijke uitvoeringsplannen. Als nadien een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan opgemaakt wordt voor het gebied kunnen (delen van) het vastgesteld landschapsatlasrelict aangeduid worden als ‘erfgoedlandschap’ in de zin van het onroerendergoeddecreet.

Deze vastgestelde landschapsatlasrelicten zullen in het voorgenomen plan opgenomen worden als erfgoedlandschap. Ze zullen mee bepalend zijn voor de keuze van de bestemmingen en overdrukken in het plan en de begrenzing van de deelgebieden.

Figuur 3-7. Vastgestelde landschapsatlasrelicten

Uitkerkse Polder

De waarden van het vastgesteld landschapsatlasrelict worden als volgt omschreven⁵:

- Natuurwetenschappelijke waarde. Deze ankerplaats bevat een bodemkundige, geologische en landschappelijke sequentie van strand, duinen en polders waarbij geomorfologische processen, in casu natuurlijke aangroei van duinen en verstuing van overdekte poldergronden, nog actief zijn. Het duin-poldermilieu kent een gevarieerde vegetatie, gebonden aan deze geomorfologische processen. De Uitkerkse Polder wordt gecatalogeerd als 'Oudland', een poldergebied dat door natuurlijke opslibbing en bijgevolg hogere ligging, vroeg ontgonnen is geworden door de mens. Het wordt gekenmerkt als een gaaf bewaarde bodemkundige en geologische structuur van geul- en poelgronden die het land- en bodemgebruik in historisch perspectief bepalen, waaronder langdurig graslandgebruik en een beperkt akkerareaal. De uitgestrekte graslandcomplexen hebben een floristische rijkdom met een groot aandeel water- en moerasvegetaties, evenals vegetaties gebonden aan zilte milieus. Op faunistisch vlak vormen ze broed-, pleister- en overwinteringsplaats voor weidevogels.
- Historische waarde. De Uitkerkse Polder wordt beschouwd als één van de best bewaarde historische 'Oudlandpolders' in relatie tot gelijkaardige gebieden langs onze Vlaamse kust, door de gaafheid, herkenbaarheid en samenhang van landgebruik, het hydrografische netwerk, dijken, archeologische sites, relictten van middeleeuwse bewoning en het voorkomen van bouwkundig erfgoed. Het landgebruik wordt gekenmerkt door grote graslandcomplexen met microreliëf en verspreide akkers, in relatie tot de bodemkundige condities. Daarnaast zorgt het historische netwerk van kanalen, grachten, sloten, laantjes en dijken voor de waterbeheersing en het landbouwgebruik (afwatering en bevoeiing). De Blankenbergse Vaart vormt de belangrijkste waterloop, die sinds de middeleeuwen in gebruik is voor waterbeheersing en als transportkanaal van goederen. De Blankenbergse Dijk dateert uit de middeleeuwen en was een onderdeel van een ruimer bedijkingsstelsel in de Vlaamse kustvlakte, dat bepalend geweest is voor de ontginning en ingebruikname van de polders. Hij vormt een goed herkenbare en brede infrastructuur, die in eerste instantie aangelegd is voor de waterbeheersing van de polder. Het gebied is zeer rijk aan archeologische sites gaande van de Romeinse periode tot middeleeuwen; deze laatste gaan vaak terug op bewoningssites met walgracht wat typerend is voor die periode. Het bouwkundig erfgoed betreft hoofdzakelijk landbouwkundig erfgoed dat een sterke historische relatie heeft met de ontginning en ingebruikname van de Uitkerkse Polder door de mens, en zowel grote hoeves als kleinere boerenarbeidershuisjes omvat. De dorpskern van Nieuwmunster en het gehucht Sint-Jan-op-de-Dijk vormen gaaf bewaarde landelijke bewoningssites. Verder treffen we in het gebied enkele militaire bouwwerken aan met historische waarde en kapelletjes. Het huidige wegennet vertoont een zeer grote gaafheid en gaat wellicht terug op de middeleeuwse situatie.
- Esthetische waarde. De visueel-landschappelijke sequentie van strand, duinen en polders is bewaard en geeft een sterke beleving van de wijdsheid en uitgestrektheid. De harde fysieke barrière van Koninklijke Baan accentueert de grens van het duinenfront. De Uitkerkse Polder wordt gekenmerkt door een open en vlak landschap met panoramische zichten naar kust, duinen en polders, én een authentiek landelijk karakter vanwege de lage bebouwingsgraad, onregelmatige percelering, grillige afwateringsstructuur en grote graslandcomplexen.
- Ruimtelijk-structurende waarde. De ruimtelijk-structurende waarde wordt bepaald door de visueel-ruimtelijke sequentie van strand, duinen naar polders, wat langs onze Vlaamse Kust zeldzaam geworden is en in deze dimensies uniek is op Vlaams niveau. Daarnaast wordt de Uitkerkse Polder beschouwd als een zeldzaam en uniek 'open ruimte' gebied langs de Vlaamse kust door zijn uitgestrektheid, openheid en de geringe mate van bebouwing. Op regionaal niveau vormt het een groot 'open ruimte' gebied aan de rand van en gelegen tussen verstedelijkte kernen. In functie van het waterbeheer en het wegennet vormen de Blankenbergse vaart en de Blankenbergse dijk belangrijke structuren in hun omgeving. Voor het landgebruik zijn dit in belangrijke mate de bodemkundige condities. Het wegennet in de Uitkerkse polder zorgt voor een ruimtelijke opdeling in dit uniforme en vlakke landschap door de geprofileerde ligging van de wegen ten aanzien van de omgeving. De wegeninfrastructuur van de Koninklijke Baan vormt de markante grens tussen de duinen en de polders.

Meetkerkse Moeren

De waarden van het vastgesteld landschapsatlasrelict worden als volgt omschreven⁶:

- Archeologische waarde. De pleistocene dekzandrug in het noorden oefende een constante aantrekkingskracht uit op de historische bewoning. Vondsten uit de steentijden, Romeinse periode en middeleeuwen bevestigen dit. Na de reliëfinversie verschuift de focus naar de zandige kreekruggen waar de middeleeuwse dorpskernen van Meetkerke en Houtave ingeplant zijn. Verschillende vindplaatsen uit de middeleeuwen bevinden zich ook in de onmiddellijke nabijheid van het historische wegennet. Centraal liggen enkele verlaten kasteelsites en hoeves die teruggaan op een

---

⁵ <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/10586>

⁶ <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/127145>

site met walgracht. De vervaagde contouren van de aarden omringdijk zijn een zeldzaam relict van de 17de-eeuwse droogmakingsperiode in dit gebied.

- Historische waarde. Het noordelijk gebied behoort tot de kustpolder waar als sprake is van bewoning en economische activiteiten door de mens sinds de Romeinse periode. Het verband tussen de bewoning en de bodemgesteldheid is nog steeds duidelijk zichtbaar. De polderdorpen hebben hun oorsprong in de 11de eeuw en zijn ingeplant op de hogere kreekruggen. De kleinschalige kernen hebben hun oorspronkelijke historische configuratie rondom de parochiekerk bewaard. Een aantal omwalde hoeves centraal in de polder gaan terug op middeleeuwse ontginningshoeves met de focus op veeteelt. Rondom de dorpskernen liggen talrijke grote en kleine hoeves verspreid, vaak met een verdwenen walgracht en toegankelijk via een lange erfoprit. Een aantal gaat terug op vroeger maar inmiddels verlaten kasteelsites. De centraal gelegen depressie van de Lage Moere van Meetkerke gaat terug op een tijdens de middeleeuwen ontgonnen veenmoeras. De afgraving van het veen was gekoppeld aan een toenemende vraag naar brandstof in de 11de en 12de eeuw en leidde tot een natte kom of moeras die tot in de late middeleeuwen bleef bestaan. De moeizame drooglegging van de Lage Moere werd, na een eerste poging in de 16de eeuw pas in de eerste helft van de 17de eeuw met succes aangevat. De droogmakerij of 'Watering van de Lage Moere' werd gerealiseerd na de aanleg van een aarden omringdijk en met behulp van twee schepdradwindwatermolens via een uitwateringssysteem op de Blankenbergse vaart. Door de onvruchtbare moederbodem werd het gebied na de droogmaking echter niet verder verkaveld zodat de middeleeuwse smalle repelpercelering en het netwerk van land- en waterwegen behouden bleef. Het actueel bodemgebruik met smalle percelen en laantjes refereert aan het historisch graslandencomplex. De Grote Molen langs de Blankenbergse vaart vormt de enige nog complete schepdradpoldermolen in België en is, samen met het pompgemaal, een zeldzaam relict van de lange ontginningsgeschiedenis. De Blankenbergse vaart is aangelegd in functie van de inpoldering en bedijking van dit deel van de kustvlakte in de middeleeuwen en speelde een cruciale rol bij de ontwatering. De waterweg is nog steeds in gebruik en vormt een goed bewaard en herkenbaar element in de polder. De oudste vermelding van de eendenkooi van Meetkerke gaat terug tot 1554 maar de constructie kan ouder zijn en verband houden met de zwanenhouderij in de middeleeuwen. De kooivijver met omgevend kooibos vormt een uniek ensemble dat deze historische jachttechniek op waterwild goed illustreert. Het kanaal Brugge-Oostende volgt deels de historische bedding van de middeleeuwse Ieperlee tussen Ieper en Brugge. Omwille van het groot economisch belang van dit traject werd het kanaal meermaals verbreed, verdiept en rechtgetrokken. Het rijgehucht Nieuwwege is ontstaan bij een belangrijke veerpont op het kanaal en is gebruikt als aanlegplaats voor schepen. Hier ligt ook een vervaagd relict van het 17de-eeuws kanaaltracé. Ten zuiden van het kanaal vertaalt de overgang van de polders naar de zandstreek zich in het meer gesloten landschap rond ontginningshoeves en kastelen. De kasteeldomeinen 'Bloemendale' en 'Ter Lucht' gaan terug op 16de-eeuwse omwalde sites en hebben een 19de eeuwse parkaanleg met indrukwekkende drevenstelsels en zichtassen.
- Technische waarde. De omgebouwde Grote Molen is één van de twee oorspronkelijk houten poldermolens die werden opgericht in functie van de drooglegging van de Meetkerkse Moeren. Deze molens maakten de ontginning mogelijk van de waterverzadigde laagte ontstaan na de middeleeuwse uitvening. De twee achthoekige schepdradwindwatermolens vormden in de 17de eeuw het resultaat van een langdurig ontwikkelingsproces en een verruimde technische kennis. De Blankenbergse vaart maakt deel uit van het afwateringssysteem dat werd ingericht voor de droogmakerij. Binnen de bedijkte ruimte zorgde een netwerk van hoofd- en bijsloten voor de afvoer van het overtollige water naar zee. De Blankenbergse vaart is een van de twee hoofdwaterwegen binnen dit historisch hydrografisch netwerk die nog steeds actief zijn. De specifieke inplanting, inrichting en uitrusting van de eendenkooi maakt het geheel tot een bijzondere vangstinstallatie.
- Ruimtelijk-structurende waarde: in het open landschap vormen het kanaal Brugge-Oostende en de Blankenbergse vaart sterk visuele elementen. De beplanting met opgaande bomenrijen langs weerszijden van het kanaal, versterkt deze lijninfrastructuur en geleidt de blik in de open polder. De kerktorens van Meetkerke en Houtave vormen markante puntelementen en zijn van in de wijde omtrek herkenbaar. Het wegennetwerk volgt de hoger gelegen kreekruggen en brengt structuur aan in het uitgesproken vlak gebied. De centrale ligging van het kooibos in de markante venige depressie met voornamelijk hooilanden en weinig perceelsrandbegroeiing maakt dat de eendenkooi een opvallend en sterk ruimtelijk-structurend element is.
- Wetenschappelijke waarde. De Lage Moere is een tijdens de middeleeuwen ontgonnen veenmoeras dat na de droogmaking niet verder verkaveld werd waardoor het oorspronkelijke ontginningskarakter min of meer bewaard is gebleven. De 17de-eeuwse droogmakerij vormt een zeldzame en unieke onderzoekslocatie voor de studie van dijkanaanleg en percelering gelinkt aan ontvening. Het resterend veenpakket biedt mogelijkheden voor natuurwetenschappelijk onderzoek naar bodemvorming in dit deel van de kustvlakte. Tussen 1933 en 1939 werd in de eendenkooi van Meetkerke voor het eerst wetenschappelijk vogelringwerk verricht. Het gebruik van de eendenkooi van Meetkerke als vogelringstation in de tweede helft van de 20ste eeuw betekende een motivatie tot behoud en herstel van de vangstinstallatie. In deze eendenkooi werden aanzienlijke aantallen watervogels gelokt, geringd, vrijgelaten en eventueel terug gevangen, met het oog op ornithologisch onderzoek naar aspecten van onder meer verspreiding, levensduur en migratie van soorten. De Lage Moere bestaat uit soortenrijke natte en traditioneel gehooide grasland- en moerasvegetaties, waarvan enkele gedijen in specifiek venige milieus en mogelijkheden bieden voor biotooponderzoek.

3.2.6 Signaalgebieden

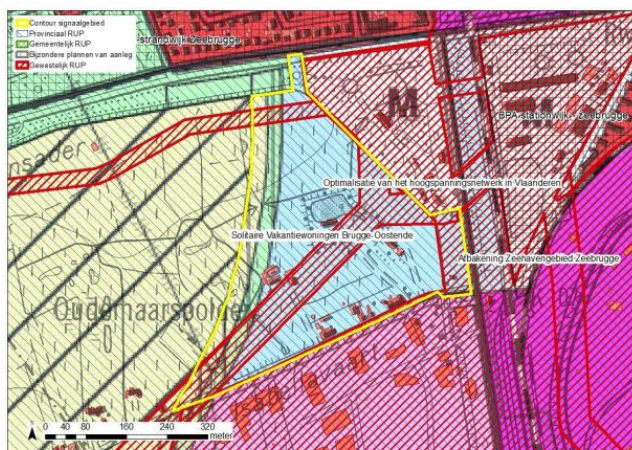
Signaalgebieden zijn niet ontwikkelde gebieden met een harde ruimtelijke bestemming (vb. woonuitbreidingsgebied, industriegebied...) die ook een functie kunnen vervullen in de aanpak van wateroverlast, omdat ze kunnen overstromen of omdat ze omwille van specifieke bodemeigenschappen als een natuurlijke spons fungeren. Het gaat om gebieden met een mogelijke tegenstrijdigheid tussen de huidige bestemmingsvoorschriften en de belangen van het watersysteem.

De Vlaamse Regering nam op 31 maart 2017 een ontwerp startbeslissing voor het signaalgebied Oudemaarspolder⁷, nabij de Haven van Zeebrugge aan als signaalgebied. Het gaat om een gebied dat grotendeels bestemd is als gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut. Het bestaand landgebruik bestaat uit landbouw en wonen met een woningcluster gelegen langsheen de Evendijk-West en een landbouwbedrijfszetel met daarrond weilanden en akkers. De zone voor gemeenschapsvoorzieningen is watergevoelig en de kans op overstromingen bij hevige regenval is reëel.

De Vlaamse Regering formuleerde volgend ontwikkelingsperspectief voor dit signaalgebied en concludeerde dat de toepassing van de watertoets door de bevoegde instanties volstaat en er geen herbestemming nodig was:

“Inzake waterbeheer komen heel duidelijke overstroombare zones voor binnen het signaalgebied welke als buffer of boezem fungeren in tijden van hoogwater. Inzake ruimtelijke ontwikkeling zijn er vandaag heel wat claims, welke in principe binnen de bestemming “openbaar nut” zoals aangegeven door het gewestplan gerealiseerd kunnen worden. Een bestemmingswijziging is niet vereist. Bij realisatie van de gewenste ontwikkelingen alsook bij eventuele aanbouw van nieuwe woningen dient nauwlettend gewaakt te worden dat het bufferend vermogen aanwezig in het gebied niet verloren gaat en dat de overstroombare zones in het signaalgebied niet worden opgehoogd. Bij de aanleg van constructies moet het waterbergend vermogen behouden blijven. Dit vergt dat er voor het signaalgebied randvoorwaarden worden opgelegd die voldoende garanties bieden. Inzake waterbeheer biedt het gebied potenties om bijkomende waterberging te creëren. Dit kan noodzakelijk zijn in het kader van de zeespiegelrijzing met bijhorende beperkingen inzake gravitaire lozing van het stelsel van de Lissewegse Vaart naar zee.”

Figuur 3-8 Situering signaalgebied Oudemaarspolder

Figuur: situering signaalgebied op gewestplan met aanduiding van goedgekeurde BPA's en RUP's en weergave van de bebouwingstoestand volgens het Grootchalig Referentiebestand GRB. Bronnen: Ruimte Vlaanderen en AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

Figuur: situering signaalgebied op orthofoto (medio 2015) met aanduiding van gewestwegen, straten, waterlopen en de bebouwingstoestand volgens het Grootchalig Referentiebestand GRB. Bronnen: AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

Binnen het gebied zijn er vanuit verschillende instanties die vragen om het gebied te ontwikkelen voor bepaalde functies, voornamelijk vanuit mobiliteit (aanleg nieuwe ontsluitingswegen, parkeervoorzieningen, fietssnelweg...) of nieuwe vragen (bv. aanleg batterijpark). Vanuit het verder onderzoek en overleg over de afbakening van de natuurlijke en agrarische structuur wordt anderzijds gewezen op het belang van het behoud van een aantal graslanden in het gebied met een belangrijke ecologische en/of landschappelijke kwaliteit en het creëren van ruimte voor waterberging die mogelijk alsnog aanleiding kunnen geven tot een (gedeeltelijke) herbestemming in functie van landbouw, natuur en waterbeheer.

3.2.7 Peilbeheer onbevaarbare waterlopen en grachten

In uitvoering van de Blue Deal, het stroomgebiedbeheerplan en het Vlaams klimaatadaptatieplan keurde de Vlaamse Regering op 5 mei 2023 een besluit goed over het peilbeheer op onbevaarbare waterlopen en grachten (VR 2023 0505 DOC.0492/2BIS)⁸. Het doel van dit instrument is om via een onderbouwd en juridisch verankerd peilbeheer verdroging aan te pakken, het water zoveel als mogelijk vast te houden, en wateroverlast tegen te gaan, rekening houdend met de noden

⁷ Signaalgebieden: fiche Oudemaarspolder (SG_R3_BPO_07): <https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/beleidsinstrumenten/signaalgebieden/fiches/SG-R3-BPO-07.pdf>

⁸ <https://beslissingenvlaamseregering.vlaanderen.be/document-view/64539069878C11494CF54282>

vanuit het landgebruik in het betreffende gebied. Naast de procedure voor de opmaak, de goedkeuring en de evaluatie van het peilbesluit voorziet het uitvoeringsbesluit ook de uitbreiding van de handhavende instanties voor het peilbeheer.

Het peilbeheer is de verantwoordelijkheid van de bevoegde waterbeheerder. De waterbeheerder staat in voor de peilinstellingen aan de pompgemalen en de stuwen, de inrichting en het beheer van de waterlopen en grachten. Voor dit besluit was er in Vlaanderen geen instrument om dit peilbeheer juridisch te verankeren. In een aantal gebieden werden er wel afspraken gemaakt tussen de waterbeheerders en de betrokken partners in het gebied. Een duidelijke procedure om deze peilafspraken uit te werken en deze juridisch te verankeren ontbrak. In veel gevallen zal een peilbesluit aanvullend zijn aan de inzet van andere instrumenten in een gebied. Mogelijke voorbeelden hiervan zijn een landinrichtingsproject of de opmaak van een ruimtelijk uitvoeringsplan.

Artikel 21 van de wet op de onbevaarbare waterlopen dat werd ingevoegd in 2019, bepaalt dat het instrument peilbeheer een onderdeel is van het algemeen reglement op de onbevaarbare waterlopen. Dit besluit geeft dan ook verdere invulling aan het algemeen reglement dat op basis van artikel 21 door de Vlaamse Regering moet opgemaakt worden. Het peilbeheer is voornamelijk van belang in vlakke gebieden waarbij de werking van pompgemalen en stuwen bepalend is voor het peil dat in een gebied wordt gerealiseerd. In vrij afwaterende waterlopen is het peilbeheer minder regelbaar. In dergelijke waterlopen fluctueert het peil veel sterker en kan er veel minder een gedetailleerd streefpeil vastgelegd worden.

De waterbeheerders krijgen de bevoegdheid om het peilbesluit voor te bereiden. De waterbeheerder doet dit op participatieve wijze samen met de betrokken actoren en gebruikers in het gebied. Hierbij moet in eerste instantie een oriëntatienota opgemaakt worden waarin informatie over het gevoerde peilbeheer, de actueel ingestelde peilregelingen, peilzones, de peilinstellingen van de regelbare constructies op waterlopen en grachten, de inrichtingen, de functie van peilbeheer, de relevante wetgeving en de geïdentificeerde behoeftengebundeld wordt. Over deze oriëntatienota wordt advies gevraagd aan onder meer gemeentebesturen en de betrokken administraties. Rekening houdende met de ontvangen adviezen wordt dan het ontwerp van peilbesluit opgemaakt.

Dit peilbesluit omvat: (1) de peilregeling voor de peilzones in het gebied die gevat worden door het peilbesluit, rekening houdende met de behoeften, (2) een peilkaart met daarop de begrenzing van het gebied waarop het peilbesluit betrekking heeft en met de peilzones waarin de verschillende peilregelingengelden die met het besluit ingesteld worden en (3) een toelichting bij het besluit. Als dat nodig is, moet een passende beoordeling en VEN-toets opgemaakt worden of moet een m.e.r.-procedure gevoerd worden. Over het ontwerp van peilbesluit wordt een openbaar onderzoek gevoerd en wordt advies gevraagd aan onder meer gemeentebesturen en de betrokken administraties. Na de verwerking hiervan moet de waterbeheerder het ontwerp van peilbesluit aan de minister overmaken die het besluit goedkeurt. Een periodieke evaluatie van het peilbesluit is voorzien. Wanneer een bijstelling van het peilbesluit nodig blijkt wordt dezelfde procedure als voor de opmaak van het ontwerp van peilbesluit doorlopen.

De waterbeheerder kan de nodige initiatieven nemen om te beschikken over een goedgekeurd peilbesluit voor alle gebieden waar het oppervlaktewaterpeil kunstmatig geregeld wordt. De minister bepaalt de prioritair gebieden waar een peilbesluit noodzakelijk is. Na de aanduiding van een prioritair gebied nemen de waterbeheerders bevoegd voor het beheer van de waterlopen en de grachten in de prioritair gebieden de nodige initiatieven om binnen de 2 jaar een ontwerp van peilbesluit aan de minister te kunnen voorleggen. Indien deze timing omwille van gegronde redenen niet haalbaar is kunnen de waterbeheerders binnen de termijn van 2 jaar op gemotiveerde wijze een verlenging van deze termijn vragen. De minister beslist binnen een termijn van 3 maand na ontvangst van het gemotiveerd verzoek of deze verlenging aanvaard kan worden.

In uitvoering van het klimaatadaptatieplan is het de bedoeling om tegen 2027 over de nodige peilbesluiten te beschikken. Om deze doelstelling te kunnen realiseren is het belangrijk dat de minister tijdig de nodige gebieden aanduidt waarvoor de opmaak van een peilbesluit tegen 2027 belangrijk is. Dit biedt ook de mogelijkheid aan de waterbeheerders om zich hier op voor te bereiden.

3.2.8 Soortenbeschermingsprogramma's

Het Soortenbesluit van 15 mei 2009 voorziet de mogelijkheid om een soortenbeschermingsprogramma (SBP) op te stellen. De maatregelen in zo'n programma zorgen ervoor dat een of meerdere specifieke soorten in Vlaanderen het goed stellen. Een soortenbeschermingsprogramma ontstaat in overleg met alle belanghebbenden en heeft een looptijd van vijf jaar. Daarna kan het op basis van een evaluatie verlengd worden, al dan niet met aanpassingen. Omdat een soortenbeschermingsprogramma wordt vastgesteld door de minister, zijn de gekozen maatregelen bindend.

Binnen het plangebied zijn er een aantal soortenbeschermingsprogramma's van kracht:

- Akkervogels (MB 20 december 2021)⁹

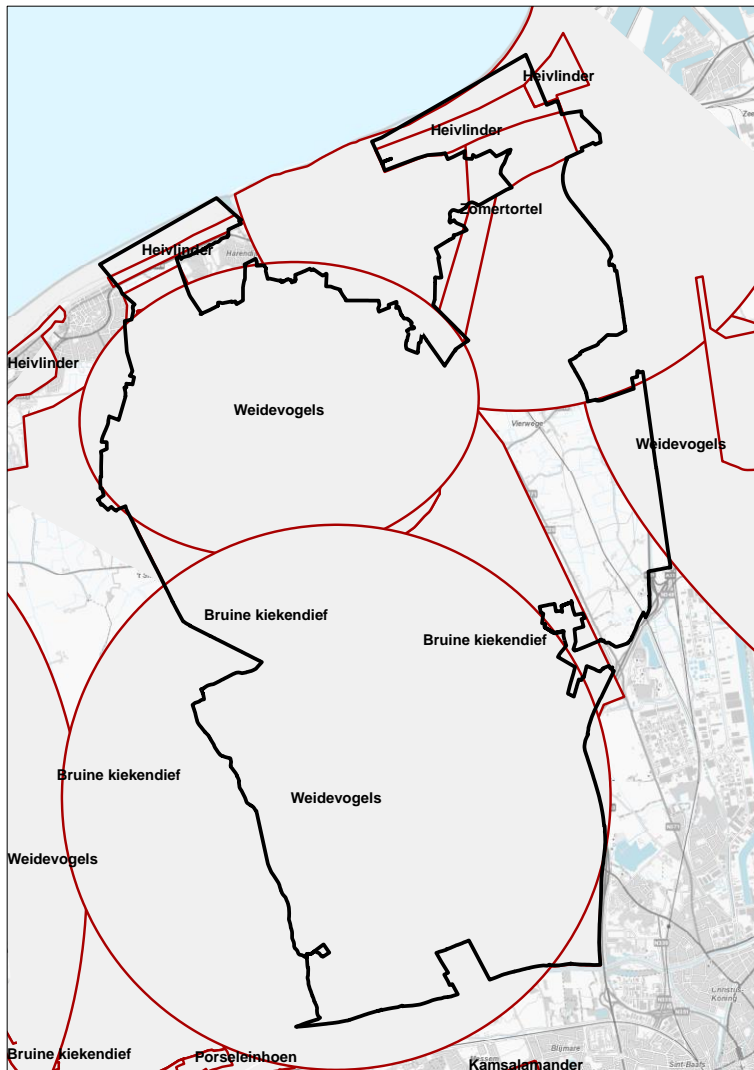
---

⁹ https://natuurenbos.vlaanderen.be/sites/default/files/documenten/mb_sbp_akkervogels.pdf

- Weidevogels met focus op grutto en wulp (MB 21 december 2020)¹⁰

Het soortenbeschermingsprogramma Bruine Kiekendief (MB 3 december 2018)¹¹ liep af op 14 januari 2024, maar de aandachtspunten blijven van kracht samen met de inzet van beheersovereenkomsten met focus op de doelstellingen voor de bruine kiekendief.

Figuur 3-9. Perimeters soortenbeschermingsprogramma's

Akkervogels

De populaties akkervogels zijn in Vlaanderen in de tweede helft van de 20ste eeuw sterk achteruitgegaan. Door intensievere landbouwpraktijken en veranderingen in de teelten kregen akkervogels het steeds lastiger om nog voldoende voedsel en een veilige broedplek te vinden. Ondanks de gerichte inzet van instrumenten voor het behoud en herstel van de biodiversiteit in het landbouwgebied, voor akkervogels in het bijzonder, blijven deze soorten achteruitboeren.

Dit soortenbeschermingsprogramma wil, vanuit het natuurbeleid en in breed maatschappelijk overleg, een kader voor het herstel van de akkervogelpopulaties in Vlaanderen bieden. Het wil een katalysator zijn voor een meer doelgerichte en doeltreffende inzet van maatregelen en stelt een kennisgedreven aanpak centraal. Het spreekt voor zich dat de medewerking van de landbouwsector essentieel is voor het populatieherstel van akkervogels. Door een gecoördineerde en complementaire inzet van instrumenten in de meest kansrijke akkervogelgebieden, wil het SBP daar een betekenisvolle groei van de populaties akkervogels realiseren. Die gebieden worden dan bronpopulaties vanwaaruit andere kansrijke gebieden in Vlaanderen kunnen worden gekoloniseerd.

¹⁰ https://natuurenbos.vlaanderen.be/sites/default/files/documenten/sbp_weidevogels_-_mb_vaststelling.pdf

¹¹ https://natuurenbos.vlaanderen.be/sites/default/files/documenten/mb_houdende_de_vaststelling_van_een_sbp_voor_de_bruine_kiekendief.pdf

Weidevogels met focus op grutto en wulp

De broedpopulaties van typische weidevogels in Vlaanderen, en in de hele wereld, gaan sterk achteruit. Actieplannen op Europese schaal of in een nog breder internationaal kader zijn noodzakelijk (onze grutto's overwinteren namelijk in West-Afrika). De focus van dit soortenbeschermingsprogramma ligt op grutto en wulp. Beide soorten broeden in Vlaanderen in duidelijk af te bakenen gebieden. Zo kunnen gerichte maatregelen genomen worden door natuurbeheerders en landbouwers. Ook andere weidevogels zoals Kievit, paapje, slobeend, zomertaling... zullen daarvan profiteren.

Intensief landbouwgebruik heeft een impact op het verdwijnen van hun leefgebied. Zo vinden maaiwerkzaamheden al middenin het broedseizoen plaats. Nesten en kuikens maken daarbij weinig kans. Naast het verdwijnen van stukken leefgebied versnippert en vermindert de kwaliteit van wat nog rest door o.a. drainage van voor weidevogels aantrekkelijke natte graslanden. De uitdaging ligt er vooral in om in deze gebieden samen met natuurbeheerders, landbouwers en andere relevante actoren aan een optimaal weidevogelgebied te werken. Knelpunten kunnen zich immers enerzijds situeren bij het beheer op perceelsniveau, maar soms zijn ook waterpeilen of de landschappelijke openheid op gebiedsniveau belangrijke werkpunten.

Bruine kiekendief

De bruine kiekendief is een van de grootste roofvogels van Vlaanderen. Hij houdt van open landschappen met grote moeras- en rietvegetaties. In Vlaanderen komen momenteel ongeveer 150 broedparen voor, vooral in de kust-polders en de grote havengebieden (Antwerpen en Zeebrugge), maar ook hier en daar in het binnenland. Bruine kiekendieven bouwen hun nest in rietvelden, rietkragen en vochtige hooilanden, maar ook in maaigraslanden en akkers met gerst, luzerne of tarwe.

De belangrijkste bedreigingen voor de bruine kiekendief zijn habitatverlies, verstoring van de nestplaats, vergiftiging, sterke waterpeilschommelingen bij de nestplaats en verdroging of verruiging van rietmoerassen. Om de soort meer kansen te geven besteedt het soortenbeschermingsprogramma ruim aandacht aan:

- Het behoud en herstel (vooral vernatting) van moerasgebieden
- Het vermijden van verstoring in broedgebieden
- Een beperkter gebruik van persistente pesticiden in de landbouw (om vergiftiging tegen te gaan)
- Actieve bescherming van nesten in akkers en maaigraslanden, zowel in de ei-fase (mei - juni) als in de jong-fase (juli - augustus)

Een doorgedreven samenwerking met verschillende partners, waaronder zeker ook de landbouw, is cruciaal om deze maatregelen te doen slagen.

3.2.9 Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)¹²

Om de Europese natuurdoelen te halen en onze gezondheid te beschermen, neemt Vlaanderen maatregelen om de uitstoot van stikstof te beperken en de natuur te herstellen. Daarvoor is een programma van maatregelen uitgewerkt. De Vlaamse Regering keurde op 10 maart 2023 het besluit goed dat de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) definitief vaststelt. Het geheel aan maatregelen werd vertaald in het decreet over de programmatische aanpak stikstof dat op 26 januari 2024 werd vastgesteld door de Vlaamse Regering.

De PAS baseert zich op een gebiedsgerichte analyse van de emissies en de depositie van stikstofoxiden en ammoniak. De PAS is opgevat als een omvattend realisatiegericht programma, met als onderdelen:

- brongerichte maatregelen om de emissie en depositie van stikstof te verminderen;
- een stikstofsaneringsplan met herstelmaatregelen voor de natuurkwaliteit en het natuurlijk milieu in habitatrichtlijngebied (SBZ-H);
- kaders voor de beoordeling van de impact van activiteiten die NOx of ammoniak uitstoten;
- een pakket flankerende maatregelen om sectorinspanningen te ondersteunen;
- een systeem voor monitoring en borging van de programmadoelen.

Tegen 2030 moet elk landbouwbedrijf met runderen, pluimvee en varkens zijn stikstofuitstoot verlagen door minder dieren te houden en/of te investeren in technieken die de uitstoot van stikstof beperken, met uitzondering van veehouderijen waarbij de varkens en het pluimvee reeds in ammoniakemissiearme stallen worden gehouden. Voor de vermindering van het aantal varkens is er een specifieke vrijwillige stopzettingregeling. Tegen 2028 is er een verbod op bemesting in waardevolle

¹² <https://www.vlaanderen.be/stikstof-in-vlaanderen>

natuur en bossen (i.e. binnen de groene bestemmingen in SBZ-H en VEN). Die nulbemesting betekent dat er alleen bemest mag worden door begrazing, met op jaarbasis maximaal 2 grootvee-eenheden per hectare. Het is verboden om dierlijke mest op een andere manier toe te dienen en om te bemesten met kunstmest of andere organische meststoffen. Landbouwers ontvangen daarvoor een compensatie.

De Habitatrichtlijn vereist dat in het kader van vergunningverlening in voorkomend geval een passende beoordeling wordt gemaakt van de gevolgen die een project of vergunningsplichtige activiteit heeft voor een betrokken Speciale Beschermingszone, rekening houdende met de instandhoudingsdoelstellingen ervan. De impact van stikstofemissies op (de instandhoudingsdoelstellingen van) een Habitatrichtlijngebied is één van de milieu-effecten die hierbij moet worden beoordeeld. De verzurende en vermestende effecten van deze stikstofneerslag of -depositie, kunnen immers een schadelijke impact hebben op het milieu, de gezondheid en de biodiversiteit. Om die reden vormt de depositie van stikstof in de meeste Vlaamse Habitatrichtlijngebieden een belangrijk aandachtspunt, dat ook doorwerkt in de vergunningverlening. Daarbij is het van belang om de cumulatieve effecten van de stikstofuitstoot van alle relevante projecten mee in beschouwing te nemen. Om dit te kunnen beoordelen worden specifieke beoordelingskaders uitgewerkt.

Daarnaast wordt een gebiedsgericht stikstofsaneringsbeleid uitgewerkt voor de SBZ-H. Het stikstofsaneringsbeleid heeft tot doel de negatieve effecten van stikstofdepositie op habitats zoveel mogelijk te milderen, om zo in de mate van het mogelijke verdere verslechtering van de kwaliteit van de habitats te voorkomen bij aanhoudende overschrijding van de kritische depositiewaarden (KDW). Omdat in vele gevallen ook bij dalende depositie herstel traag of niet spontaan optreedt, is het saneringsbeleid ook aangewezen om een verbetering van de natuurkwaliteit te faciliteren. In die gevallen worden de zuurheid en stikstofovermaat opgeruimd, die in het ecosysteem zijn opgeslagen door historische vervuiling.

Sommige herstelmaatregelen, zoals bv. plaggen, worden toegepast op de habitat zelf, terwijl andere ingezet moeten worden in een ruime landschappelijke context. Het herstel van de waterhuishouding is een maatregel die op landschapsschaal moet worden toegepast. Dit impliceert dat desgevallend ook terreinen buiten het Habitatrichtlijngebied betrokken worden, die de kwaliteit van de habitats mee bepalen, en die noodzakelijk zijn voor het realiseren van een gunstige staat van instandhouding van habitat gelegen in het Habitatrichtlijngebied.

De maatregelen die hydrologisch herstel beogen, vragen om structurele ingrepen die het niveau van het perceel met aanwezigheid van een habitattypen overstijgen. Het zijn maatregelen die op landschapsschaal uitgerold moeten worden en zo meteen effectief bijdragen aan de verbetering van de milieukwaliteit van een hele reeks percelen met actuele of toekomstige aanwezigheid van grond- en oppervlaktewaterafhankelijke habitattypen. Ze zijn niet enkel effectief tegen de impact van overmatige stikstofdepositie (vermesting en verzuring), maar helpen ook andere milieudrukken (zoals verdroging) te remediëren en verbeteren zo de globale milieukwaliteit. Het zijn voornamelijk maatregelen met een impact op het peil en de dynamiek van het grond- en oppervlaktewater, maar ook op de kwaliteit van het water.

De SBZ-H-gebieden van de Uitkerkse Polder binnen het plangebied van voorliggend ruimtelijk uitvoeringsplan waarvoor het stikstofsaneringsbeleid een hydrologisch herstel op landschapsschaal voorziet. In het kader van maatschappelijk draagvlak en doelmatigheid (éénmalige inrichting en geen versnipperde, gefaseerde inrichting met hogere kosten) gaat het om geïntegreerde (totaal)projecten. De projecten moeten, vertrekkend van een ecosysteemaanpak, de milieuomstandigheden creëren die toelaten om op termijn de gunstige staat van instandhouding te bereiken en integreren tegelijk andere maatschappelijke doelstellingen. Naast het hydrologisch herstel in het kader van stikstofsaneringsbeleid (en dus ook de instandhoudingsdoelstellingen), worden dan ook andere natuurdoelen en maatschappelijke doelen zoals klimaatadaptatie, bosuitbreiding, waterinfiltratie, waterveiligheid, waterkwaliteit en recreatie gerealiseerd, terwijl ook flankerend beleid voor landbouw en recreatie opgenomen worden om de effecten op die activiteiten te milderen. De uitvoering zal gebeuren via het instellen van projecten in elke deelzone. Verschillende instrumenten zijn mogelijk om dergelijke projecten tot uitvoering te brengen, zoals natuur- en landinrichtingsprojecten.

Het op te maken ruimtelijk uitvoeringsplan en het landinrichtingsproject Oudlandpolder zijn dus instrumenten die als onderdeel van het stikstofsaneringsbeleid ingezet worden. Ter voorbereiding van het stikstofsaneringsplan is door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) in 2018 een gebiedsanalyse¹³ gemaakt en aangegeven welke de prioritaire maatregelen in het gebied zijn. Er is nood aan een structureel herstel van de waterhuishouding op landschapsschaal en het herstel van de oppervlakte- en grondwaterkwaliteit, het optimaliseren van lokale drainage door een aangepast peilbeheer en het verhogen van de infiltratie van neerslag.

---

¹³ Vriens L., De Becker P., Vandevoorde B. (2018). PAS-Gebiedsanalyse in het kader van herstelmaatregelen voor BE2500002 Polders. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2018 (32). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel. <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/27155>

3.3 Relatie met andere plannen

3.3.1 Ventilus

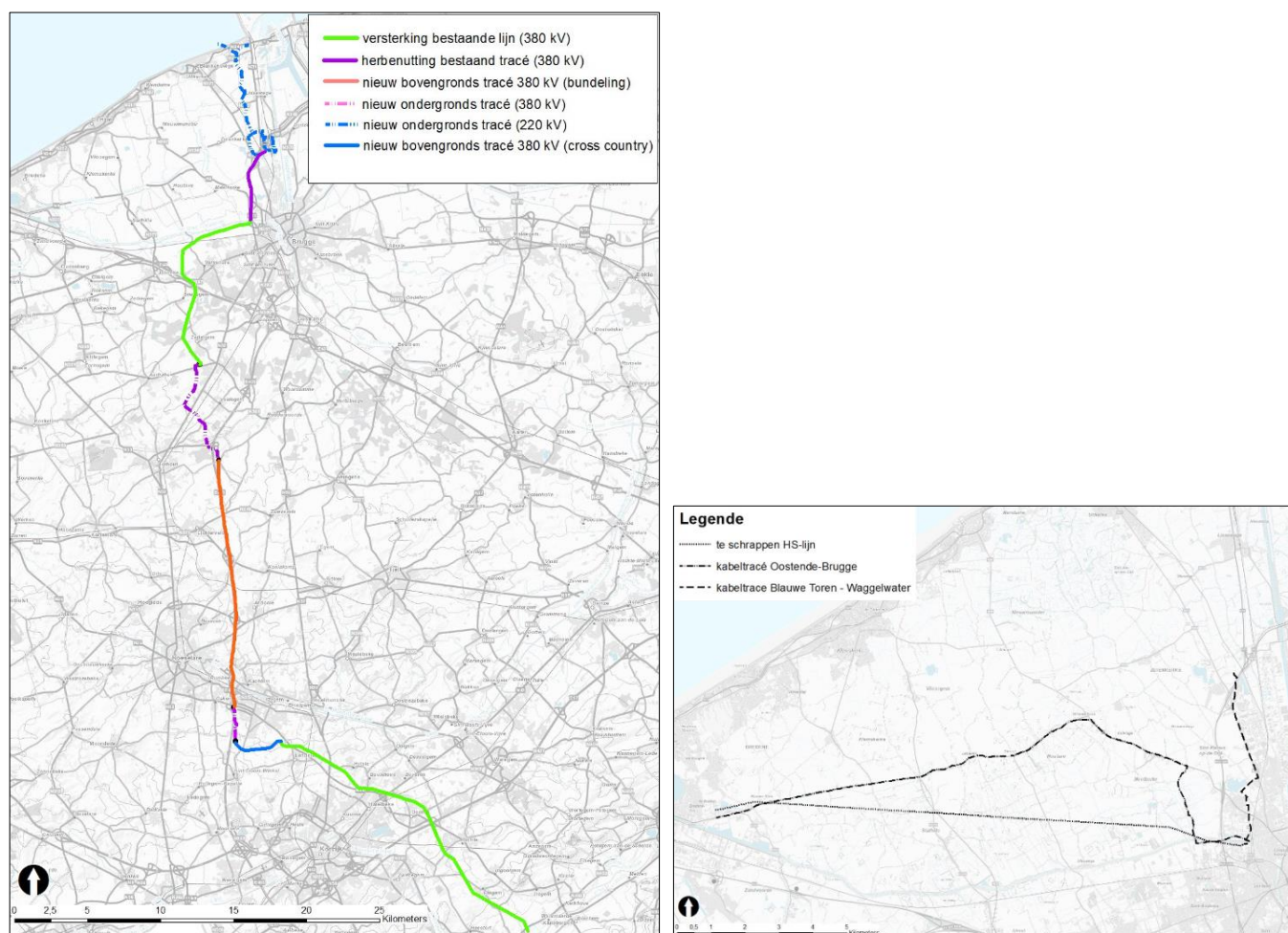
Windproductie op de Noordzee vormt een belangrijke pijler van de transformatie van ons elektriciteitssysteem en vereist een aanpassing van het hoogspanningsnet in West-Vlaanderen. Het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor het Ventilus-project creëert de vereiste planologische basis voor de noodzakelijke ontwikkelingen van het hoogspanningsnet in West-Vlaanderen. Deze ontwikkelingen passen in de beoogde energietransitie zoals die is vastgelegd in het Federaal Ontwikkelingsplan 2021-2030, dat op zijn beurt Europese en internationale klimaatdoelstellingen moet helpen realiseren.

Het geïntegreerde planningsproces 'Ventilus' heeft als hoofddoelstelling het bieden van de nodige planologische basis voor het project Ventilus, dat voorziet in een nieuw onderstation om onthaalcapaciteit te creëren voor aansluitingen via de kust, in een tweede 380kV hoogspanningsverbinding in West-Vlaanderen vanuit Brugge naar het bestaande 380kV-net rond Izegem/Avelgem, m.i.v. de uitbreiding van dit hoogspanningsstation, en in een 220 KV verbinding.

Op 31 maart 2023 werd verslag uitgebracht van het tot dan toe gevoerde alternatievenonderzoek, met een doorblik naar het op te maken voorontwerp GRUP op basis van het werktracé Aanlandingslocatie Zeebrugge –De Spie – E403_M_Z4_onderIzegem(VR 2023 3103 MED.0124/1TER). De Vlaamse Regering stelde het ontwerp-GRUP voorlopig vast op 7 juli 2023. Het openbaar onderzoek liep van 29 augustus tot en met 27 oktober 2023. De Vlaamse Regering besliste dan uiteindelijk op 26 januari 2024 principieel tot definitieve vaststelling.

Ter hoogte van de Oudlandpolder voorziet het plan een nieuw ondergronds tracé (220 kV) en het ondergronds brengen van het bestaande bovengrondse 150kV-tracé tussen Oostende en Brugge dat nu door de Meetkerse Moeren gaat maar ondergronds langs de N9 (Oostendsesteenweg) zal lopen.

Figuur 3-10. Tracé Ventilus (Mededeling Vlaamse Regering 31 maart 2023)

3.3.2 Complex project Nieuwe Sluis Zeebrugge¹⁴

De Vlaamse overheid werkt via de inzet van het instrument Complex Project aan een plan om een nieuwe toegangssluis tot de haven van Zeebrugge te bouwen in functie van de verdere economische ontwikkeling van de zeehaven. Deze nieuwe sluis moet zorgen voor een tweede nautische toegang tot de achterhaven en voorziet ook in de aanleg van de nieuwe weg 'Nx', die het doorgaand en havenverkeer scheidt van het plaatselijk verkeer met als doel de huidige verkeersdrukke in en rond de kern van Zeebrugge te doen afnemen. Het project zit vandaag in de derde van de vier fases: de uitwerkingsfase.

In 2022 werd na een uitgebreid alternatievenonderzoek een inrichtingsalternatief gekozen. Hierover is in oktober 2023 een info- en participatiemoment georganiseerd in Zeebrugge. De geleverde aandachtspunten worden momenteel verwerkt tot een (kader)projectbesluit, waarover de Vlaamse Regering in het voorjaar van 2024 een beslissingen zal nemen.

De opties voor 'zone west' uit het inrichtingsalternatief van het Complex Project bevinden zich in de noordwestelijke rand van plangebied van de Oudlandpolder, ter hoogte van de Oudemaarspolder. Het Complex Project voorziet er:

- een nieuwe verbindingsweg voorzien tussen de N34 en N31 (de 'Stevingweg')
- een verlaagde ovonde onder de N31 ter hoogte van Evendijk-West
- Een verbinding tussen de ovonde en de transportzone
- Aansluitend op het Zeebos wordt een uitbreiding van het natuurgebied voorzien, in functie van noodzakelijke natuur- en VENcompensaties die worden ingenomen door de verkeersinfrastructuur

Figuur 3-11 Voorstel westelijke ontsluiting haven Zeebrugge (optimalisatie inrichtingsalternatief, december 2022)

- 1 Een **verlaagde ovonde** ter hoogte van Evendijk-West.
- 2 Een **nieuwe weg langs Stevin** tussen de Baron de Maereiaan en de Kustlaan.
- 3 Een **verbinding** tussen de ovonde en de transportzone en tussen de transportzone en de Baron de Maereiaan.
- 4 Een **verbinding** tussen de Lancelot Blondeellaan en de ovonde.
- 5 Boven de ovonde loopt de **Baron de Maereiaan** door richting de westelijke voorhaven. Ook de sporen liggen boven de ovonde.

Legende					
	Tunnel		Spoorweg		Fietspaden
	Wegen		Wandelpaden		
	Kans buiten project: opwaarderen kade jachthaven				

3.3.3 Gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen

GRUP Afbakening zeehaven Brugge

Het afbakeningsplan voor het zeehavengebied Zeebrugge werd opgemaakt als een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan volgens art. 37 t.e.m. 43 van het toemalige decreet op de ruimtelijke ordening. Het afbakeningsplan van het zeehavengebied Zeebrugge omvat niet alleen de afbakeningslijn die rond het zeehavengebied getrokken wordt, maar ook bestemmingswijzigingen die essentieel zijn om het havenbeleid vorm te geven. Omwille van de inhoudelijke en ruimtelijke samenhang wordt ook de inrichting van infrastructuur die eveneens de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan vragen in hetzelfde uitvoeringsplan vervat. Het GRUP werd op 19 juni 2009 goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

¹⁴ <https://www.nieuwesluiszeebrugge.vlaanderen.be>

GRUP Afbakening stedelijk gebied Brugge

Brugge is in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) geselecteerd als regionaalstedelijk gebied. De Vlaamse Regering stelde op 4 februari 2011 het GRUP voor de afbakening regionaalstedelijk gebied Brugge definitief vast. Hierbij worden de stedelijke gebieden afgebakend door de Vlaamse Overheid om er ruimte te voorzien voor wonen, werken, groen, recreatie en andere stedelijke activiteiten. Delen van dit GRUP werden door de Raad van State vernietigd. Op 22 januari 2021 werd het deelgebied langsheen de Blankenbergse Steenweg en de N31/A11 hernomen. Dit plan werd echter vernietigd door de Raad Van State op 21 oktober 2022. De afbakingslijn van het stedelijk gebied vormt de oostelijke grens van het plangebied van het voorliggend GRUP.

3.3.4 Gemeentelijke en provinciale structuurplannen

Provincie West-Vlaanderen (MB 06/03/2002 en latere wijzigingen)

Op 11/03/2014 werd het addendum op het PRS goedgekeurd en werd een gecoördineerde versie gemaakt. Op 20/01/2020 werd de 2e partiële herziening definitief goedgekeurd.

Het provinciaal ruimtelijk structuurplan West-Vlaanderen bevat enkele selecties gelegen binnen of nabij het plangebied die van belang zijn voor voorliggend GRUP:

Gewenste ruimtelijke natuurlijke structuur:

- omgeving Zeebos en Oudemaarspolder
- omgeving Ter Doest
- Omgeving Uitkerkse Polder
- Omgeving Meetkerkse Moeren
- Verspreide natuurkernen in de polders van Klemskerke

Droge ecologische infrastructuur:

- Blankenberge Dijk

Natte ecologische infrastructuur:

- Kanaal Brugge – Oostende

Rivier- en beekvalleien:

- Verschillende waterlopen tussen het Zeebos en Ter Doest
- Polderwaterlopen in de Uitkerkse Polder en tussen de Uitkerkse Polder, de Klemskerke Polder en de duinbosjes in De Haan
- De Blankenbergse Vaart (tussen Uitkerkse Polder en Meetkerkse Moeren)

Specifieke toeristisch-recreatieve knooppunten:

- Polderwind (Zuienkerke)

Toeristische recreatieve lijnelementen:

- Waterlopen: Kanaal Brugge Oostende
- Weginfrastructuur: Koninklijke Baan
- Dijken: oude dijk tussen Brugge en Blankenberge

Gave landschappen:

- Uitkerkse Polder
- Uitkerkse Polder – St-Jan-op-den-Dijk
- Oudemaarspolder en kreegrugpolder ten westen van het Kanaal
- Poldergebied omgeving Hoeve Ter Walle
- Poldergebied omgeving Ter Doest

Specifieke projecten:

- Formuleren van een geïntegreerde visie met afbakening en uitwerken van inrichtingsvoorstellen voor volgende lijnelementen: de Graaf Jansdijk
- Een actieplan “Koninklijke Baan en omgeving” (N34) opmaken binnen de gewenste ruimtelijke structuur.

Stad Brugge

Het GRS Brugge werd goedgekeurd op 03/08/2006. Dit werd echter recent vervangen door het Beleidsplan Ruimte Brugge op 18/12/2023 (zie verder).

Stad Blankenberge

Het GRS is goedgekeurd op 04/08/2005 en bevat volgende selecties relevant voor dit plangebied:

Voor de ontsluitingsinfrastructuur :

- Lokale verbindingsweg: de Zeebruggelaan voor het gedeelte ten oosten van het stedelijk gebied
- Wijktoegangsweg : Schaapstraat

met volgende acties :

- De gemeente engageert zich tot opmaak van een plan en binnen de (financiële) mogelijkheden-de uitvoering van een geïntegreerd wandel- en fietsnetwerk.
- Deelonderzoek :Teneinde de natuurontwikkeling en de inschakeling van het bestaande wegennet in het toeristisch-recreatief netwerk te ondersteunen, zal het stadsbestuur bijkomend onderzoek uitvoeren ivm de beperking van de toegankelijkheid voor wagens (sluikverkeer) in de Uitkerkse polder.

Het GRS Blankenberge werd herzien en goedgekeurd op 07/05/2020.

Deelonderzoek natuurontwikkeling : De gemeente wil de natuurwaarden verder ontwikkelen en het buitengebied structureren. Onder de noemer 'openheid koesteren' betracht ze een inclusieve en integrale benadering van haar open ruimte. Deze zijn gedetailleerd uitgewerkt.

In het buitengebied worden, op basis van de analyse, drie categorieën onderscheiden, die elk een specifiek beleid vragen. Hun belangrijkste doelstellingen daarbij zijn:

1/ verwevingsgebied natuur – landbouw - recreatie (deel Uitkerkse Polder);

- Sterker uitbouwen van de verweving tussen de dragers natuur – landbouw;
- Versterken/veilig stellen van de natuurlijke en landschappelijk kwaliteiten;
- Evenwichtiger spreiden van de recreatieve druk en behouden van de rust en stilte;
- Het autoverkeer doorheen de Polder verminderen en de ontsluiting voor wandelaars en fietsers verbeteren;
- De relatie tussen stad en open ruimte sterker uitbouwen door middel van recreatief medegebruik, een meerwaarde voor het stedelijk weefsel creëren.
- De randstedelijke afwerking (overgang bebouwde weefsel– open ruimte) bewerkstellingen

2/ verwevingsgebied recreatie – natuur (deel zeebos – Oudemaarspolder)

- Versterken en veilig stellen van de natuurlijke kwaliteiten ten westen van de Sint-Jansader en van de agrarische kwaliteiten ten oosten van de Sint-Jansader
- Versterken van de beeld- en belevingskwaliteit
- Versterken van de toeristisch-recreatieve samenhang tussen de verschillende deelgebieden en met de stad
- Verminderen van de barrièrewerking van de Kustlaan

3/ agrarisch gebied met recreatieve kansen.

- Initiatieven om versnippering van deze gebieden te vermijden en het schaars bebouwd karakter ervan te bestendigen (bv. vermijden van bijkomende bebouwing los van bestaande landbouwbedrijfszetels)
- Initiatieven rond diversificatie van de landbouw zoals de vigerende mogelijkheden rond hoevertoerisme, plattelandstoerisme, ... ondersteunen.
- Draagvlak creëren voor recreatief medegebruik.
- Bepalingen omtrent de bescherming en/of ontwikkeling van het landschap

Aandachtspunten hierbij zijn :

1/ Deel Uitkerkse Polder :

- (suggestie hogere overheid) herstel historische graslanden en daarmee samengaan­de typerende landschappen en microreliëf.
- (suggestie hogere overheid) Uitbouw verweving natuur-landbouw : Het scherp stellen van de doelstelling voor verweving in de Uitkerkse polders is een belangrijk uitgangspunt. Maar ook bovenlokale aanpassingen van bijvoorbeeld sommige wetgeving zal hiervoor nodig zijn.
- Selectieve ontsluiting gekoppeld aan recreatieve netwerken : autoluw maken van Blankenbergse dijk, Scharebrugstraat-Koeistraat.
- Trage wegnennetwerk aanvullend op recreatief netwerk: (kerkpaden en -wegels) met onder meer de Nieuwmunsterwegel, Verloren Hooistraat en de Copsweg-Meiboom.
- Vanuit het beeldkwaliteitsplan wordt gesuggereerd om een waterkerende dijkstructuur te realiseren, om overstromingen vanuit het hinterland te voorkomen, waarop een wandel- en fietspad kan aangelegd worden
- Stadsrandzone als groene gordel heeft als inhoudelijke focus, naast natuur, ook erfgoed. Hierbij hoort een aaneengesloten wandelnetwerk, kwalitatieve publieke ruimte met accent op recreatieve aspect van natuurbeleving, met uitbouw van recreatief waterlandschap, panoramische zichten en de herlocalisatie van het natuur-en landbouw educatief centrum.

2a/ deel zeebos – Oudemaarspolder met :

- Functionele verweving van het provinciedomein Zeebos, de Fonteintjes, de polder en het strand, met een samenhangend redreactie netwerk van wandel- en fietspaden, met beperkte doortocht door natuurgebieden, graduele west-oost uitbouw .
- Versterken van de beeld- en belevingskwaliteit : geven of versterken van de landschappelijke identiteit van de bebouwingskorrels langs de Zeebruggelaan met groenbuffer tov de kustfietsroute, maken van doorzichten tussen de bebouwingskorrels zodat zichtlijnen ontstaan vanaf de polder naar het hinterland, voorzien van dichtere begroeiing richting de Kustlaan.
- Verminderen barrièrewerking Kustlaan, door profielaanpassing met deels verzanden en meer ruimte voor de zachte weggebruikers.
- Versmallen wegprofiel Zeebruggelaan.

2b/ voor zee en strand :

- blijven streven naar kwalitatieve strand- en zeeinfrastructuur in samenhang met de natuurlijke kwaliteiten en zaken als kustverdediging.

3/ verspreide bebouwing in open ruimte

- Natuur+landbouw+recreatie : Kwalitatieve inpassing van de 2 paardenhouderijen en hoeve Blauwe Duivenkeet en het beperkt houden van hun omvang
- Maneges / paardenhouderijen/stoeterijen bestendigen waar nodig, mits respecteren van de draagkracht van het gebied en er geen impact is op de natuurwaarden/-gebieden.
- Bestaande (para-)agraris­che bedrijven, aansluitend of in de nabijheid van stedelijk gebied bestendigen mits voorwaarden en het optimaliseren van de ontsluiting van de site AVEVE/Debruyckere.
- Open landbouwgebied :geen nieuw inplantingen van agrarische bebouwing los van bestaande bedrijfszetel of herlocalisatie van landbouwbedrijven en/of para-agrarische bedrijven zijn en grootschalige serres of grondloze intensieve landbouw zijn niet toegelaten
- Oudemaarspolder : bestaande ambachtelijke en para-agrarische bedrijvigheid en uitbreiding ervan kan enkel toegestaan worden op de Zeebruggelaan mits voorwaarden (p77). Het insnijden van de open ruimte is absoluut te vermijden.
- Een afweging op microniveau is noodzakelijk.

Gemeente De Haan

Het gemeentelijk structuurplan (GRS) De Haan werd goedgekeurd op 16/08/2007.

Het plangebied ligt in het uiterst oostelijk deel van De Haan nl ten westen van de verstedelijking van Wenduine tot aan de rand van Harendijke en bevat de duin en strandzone tot aan de grens met Blankenberge.

De gemeente wenst de eigenheid en de landschappelijke kwaliteit van de open ruimtegehelen te versterken.

Aandachtspunten voor het gemeentelijk ruimtelijk beleid is:

- De Koninklijke Baan als drager van de parelsnoer ter hoogte van Wenduine en Harendijke met daartussen de ruimteverbindingen onder de vorm van duin-polder overgangen.
- Opwaardering en differentiatie van de recreatieve verblijfsenclaves (kampeerterreinen) met de aandacht voor een betere invulling van openbaar groen en de randafwerking naar het achterliggend poldergebied
- Kwalitatieve agrarische structuur als drager van het open polderlandschap en Natuurgebied met landbouw als medegebruik
- Afwerking zicht vanuit de polders op de stadslandschappen
- Kwalitatieve natuurlijke structuur als link van strand naar duin en polder als te versterken open ruimte wig.
- Het landschap vrijwaren van windmolens en andere storende constructies om het landschappelijk open karakter van het poldergebied te vrijwaren.
- Voor de natuurgebieden van de Oudlandpolder is het belangrijk dat het autoverkeer wordt afgeremd zodat stillere gebieden met minder hinder voor de lokale bewoners, landbouwers en recreanten ontstaan.
- Kanaliseren van het toeristisch recreatief medegebruik in natuur- en openruimtegebieden. In de Uitkerkse polder wordt het onthaal verbeterd en dient gewerkt te worden aan de poortfunctie en het verbeteren van het bezoekersonthaal aan de randen van het gebied. Het opwaarderen van kleine parkings aan de rand van de gebieden met info over der streek en picknickbank e.d. is wenselijk.
- Structureel verder werken aan het samenwerkingsverband De Oudlandpolder
- Maatregelen en acties op het vlak van soortenbescherming voor amfibieën (amfibiepoelen, veedrinkpoelen, amfibietunnel, paddenoverzet) acties in het kader van het aanleggen van landbiotopen, het opschonen van bestaande poelen de aanleg van nieuwe poelen en paddentunnels stimuleren

Daartoe selecteert ze :

- Complex van waardevolle graslanden als natuurkernen in het gebied tussen Wenduine en Harendijke
- Lokale ecologische infrastructuur : waterlopen Bommelzwin, bermen De uitbouw van lokale ecologische infrastructuur met o.a. Het Bommelzwin lopende van Wenduine naar Harendijke, zal natuurtechnisch ingericht worden door de gemeente, Provincie en Natuurpunt
- Natuurvriendelijk aanleg en/of herstel van oevers bij waterlopen (Bommelzwin)
- Stimuleren van de aanleg en het behoud van veedrinkpoelen en het aanleggen van groenschermen bij landbouwers en inwoners van het landelijk gebied.
- Bestaande waterlopen (Bommelzwin), oude kerkwegels en brede wegbermen kunnen voor een nog betere aaneensluiting zorgen van de verscheidene zone. Deze ecologische infrastructuur moet een optimale bescherming genieten
- Gave landschappen : langsheen de vaart van Blankenberge, de duinen Oostkust
- Maximaal behoud van de duin- polderovergang Harendijke, met markante terreinovergangen
- Harendijke Afwerken van de randen naar de open ruimte
- Bijkomende locatie voor jeugdwerking : ter hoogte van de volgens het gewestplan zone voor openbaar nut, ten zuiden van Wenduine.

Gemeente Zuienkerke

Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan van Zuienkerke werd definitief vastgesteld op 21/09/2005.

In hoofdstuk 2 van de Bindende bepalingen (p220 ev) vindt u volgende selectie ;

De selectie van de landschappelijke structuur bestaat uit :

- Lokale open ruimteverbindingen:
  - ten noorden van Vierwege,
  - tussen Vierwege en Kruiskalsijde,
  - tussen Kruiskalsijde en woonkorrel Blankenbergse Steenweg 1,
  - tussen woonkorrel Blankenbergse Steenweg 1 en woonkorrel Blankenbergse Steenweg 2
  - tussen Vagevuur en uitwisselingscomplex N31-N371.
  - Lokale structurerende lineaire elementen:Poldergeden: Duinenzwin, Jokwegzwin, Bommelvliet, Het Wulpje, Kerkvliet, Kiekezwin, Madeleinevliet, Beukevliet, Schellevliet, Oosternieuwwegezwin, Nieuwzwin, Westernieuwwegezwin, Maarlede, Blauwzwin, Moerzwin, Schamelwezezwin, Hoekaart, Smalle Watergang, Aderlast, Kleinzwin, Grote Watergang, Kleine Ader, Kruishilader en Isabellavaart.
  - Dijklichaam: Blankenbergse Dijk.

- Lokale puntrelicten: Keiemhoeve, Dorpskern Nieuwmunster, Dorpskern Zuienkerke, Dorpskern Houtave, Dorpskern Meetkerke, Stenen Poldermolen van de Moeren, Hoeve Mariemont, Hoeve Tegelrie, Hoeve Groot Schoeringe, Hoeve Grote Stove, Groot Middelhof, Groot Madeleine, Klein Madeleine, Klein Middelhof, Kapellebrug, Hoeve Claragoed, Grote Hofstede.

De selectie van natuurlijke structuur : de lokale ecologische structuur bestaat uit

- Wegbermen: Molenweg, Loweg, Kapellestraat, Oosternieuwweg, Mareweg, Westernieuwweg, Linzestraat, Moerdreve, Moerstraat, Biezenstraat, Oudeweg, Klinkestraat, Heerweg, Draaiboomstraat, Copsweg, Schoeringsstraat, Leeuwstraat en Bommelstraat-Verloren Hooistraat-Smisjesstraat.
- Boseenheden: Hagebos, nabij Kruiskalsijde.
- Poldergeleden: Duinenzwin, Jokwegzwin, Bommelvliet, Het Wulpje, Kerkvliet, Kiekezwin, Madeleinevliet, Beukevliet, Schellevliet, Oosternieuwwegezwin, Nieuwzwin, Westernieuwwegezwin, Maarlede, Blauwzwin, Moerzwin, Schamelwezezwin, Hoekaart, Smalle Watergang, Aderlast, Kleinzwin, Grote Watergang, Kleine Ader, Kruishilader en Isabellavaart.
- Clusters van kleine landschapselementen: ten zuiden van Vierwege, ten noordoosten van Zuienkerke, ten oosten van het Hagebos en ten noordwesten van Meetkerke.

De selectie van agrarische structuur bestaat uit

- Landbouwgronden binnen natuurgebied: L1
- Het ruilverkavelingslandschap rond Houtave: L2
- Landbouwgebied met uitdrukkelijke bescherming van de grondgebonden landbouw: L3
- Tamelijk versnipperd landbouwgebied met een menging van functies: L4
- Bouwvrije zone: L1, L2 en L3.
- Serrevrije zone: het gehele Zuienkerkse grondgebied.

De selectie van toeristisch-recreatieve structuur bestaat uit

- Lokale toeristisch-recreatieve knooppunten met een bovengemeentelijke uitstraling: Sunparks en Polderwind.
- Lokale toeristisch-recreatieve knooppunten: het hoofddorp Zuienkerke, de woonconcentraties Meetkerke, Houtave, Nieuwmunster en Lekkerbek, de woonkorrel 't Smisken, manèges 'Vagevuurhoeve' en 'Sanders' en vakantiehoeve/restaurant/feestzaal 'De Grote Stove'.
- Te bestendigen (gedeeltelijk) zonevreemde sport- en recreatieve infrastructuur: sportinfrastructuur van Meetkerke, speelpleintje van Nieuwmunster en de manèges 'Vagevuurhoeve' en 'Sanders'.
- Opmaken van een GRUP(s) voor de bestendiging en uitbreiding van sport- en recreatieve infrastructuren: bestendigen van het sportcentrum van Meetkerke, bestendigen van het speelplein van Nieuwmunster, lichte uitbreiding van de speelplaats van de gemeenteschool in Zuienkerke;
- Al dan niet gebiedsdekkend GRUP voor de ontwikkelingsperspectieven van horecazaken in de open ruimte.

Gemeente Jabbeke

Het gemeentelijke structuurplan (GRS) Jabbeke werd goedgekeurd op 21/08/2008.

Het plangebied ligt in het uiterst oostelijk hoek van de gemeente en wordt begrensd door de gemeentegrenzen en de Oosternieuwweg / Nieuwwegbeek en het Kanaal Brugge-Oostende. Het ligt volgens het GRS binnen het open agrarisch gebied van de Polders en bevat het westelijk gedeelte van het speciaal landschap 'De Meetkerkse Moeren' (ankerplaats).

Aandachtspunten voor het gemeentelijk ruimtelijk beleid in en rond de Meetkerkse Moeren (MM) zijn :

- Het verbinden van deze waardevolle entiteit van de MM met de zuidelijk gelegen bosgordel rond het Vloethemveld via een fijnmazig netwerk van bovenlokale en lokale verbindingselementen en -complexen.
- de open ruimte te vrijwaren van verdere aantasting te streven naar een optimale afstemming tussen landbouw en natuur. Hierbij wenst ze het behoud van de bestaande landbouwactiviteit in het westelijk deel van de MM
- het kanaal Brugge-Oostende naast haar natuurlijk landschappelijke functie ook een zeer belangrijke 'toeristisch-recreatieve functie' geven.
- Bovenlokale fietsroute langs het Kanaal Brugge- Oostende

Daartoe selecteert ze :

- lokale ecologische infrastructuur : Poldergeleden : Nieuwwegbeek (22)
- lokale structurerende lineaire elementen : poldergeleden : Nieuwwegbeek (22)
- lokale landschappelijke structuur : Poldergeleden : Nieuwwegbeek (22)
- lokale natuurlijke structuur : Poldergeleden : Nieuwwegbeek (22)
- Kanaal : is toeristisch recreatief lijnelement op Provinciaal niveau

en suggereert ze de hogere overheid ivm windmolens in de open ruimte : (P27)

Eventuele windturbines moeten gekoppeld zijn aan lijninfrastructuren of bedrijventerreinen buiten de hoofddorpen. Wegens de natuurlijk-landschappelijke en toeristisch-recreatieve waarde ervan komt het kanaal niet in aanmerking.

3.3.5 Gemeentelijke en provinciale beleidsplannen

Stad Brugge

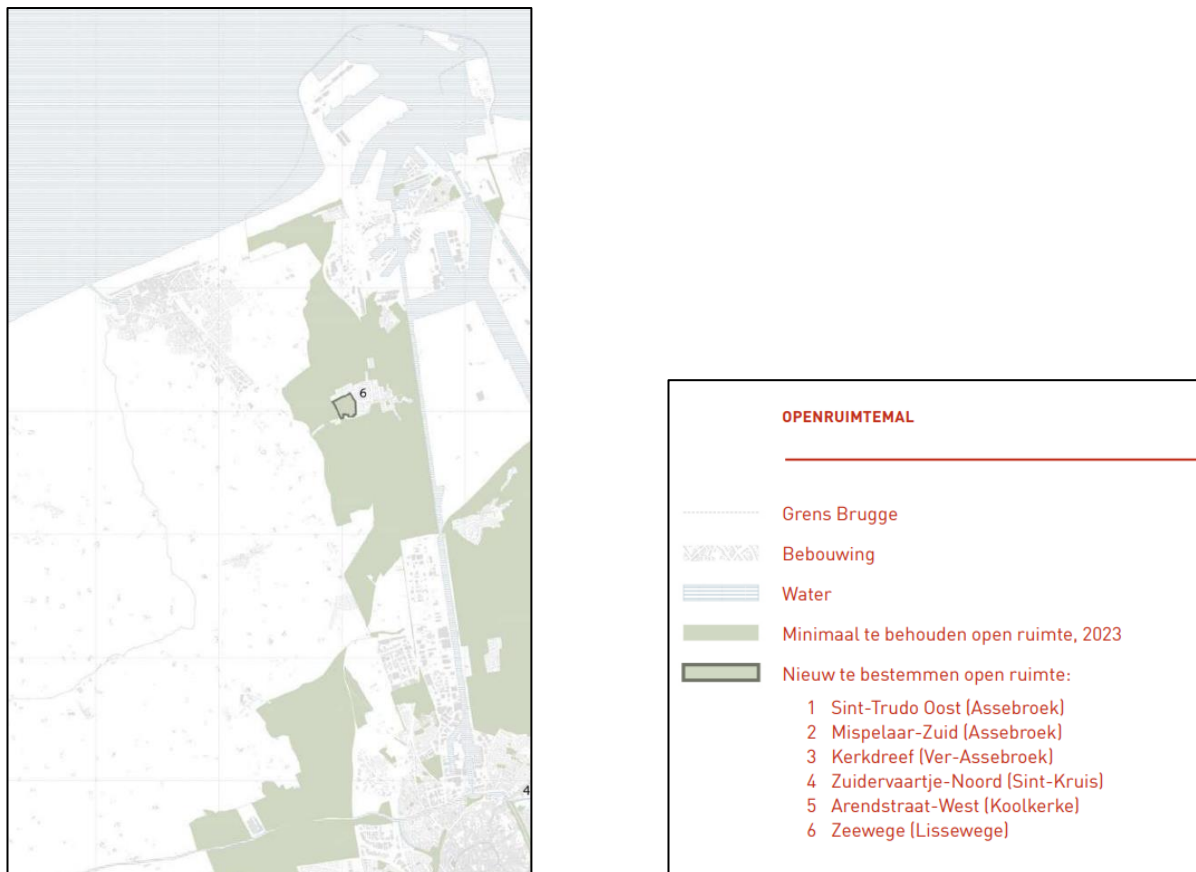
Het Beleidsplan Ruimte Brugge werd goedgekeurd op 18 december 2023.

De eerste beleidskader binnen dit beleidsplan is het groenblauw raamwerk activeren met als eerste doelstelling het beschermen van de open ruimte. Voor de stad is er een bottom line vastgelegd in een “openruimtemal”. Deze is gebaseerd op de fictieve “actuele” toestand waarbij beslist beleid in rekening wordt gebracht. Aan deze doelstelling zijn dan enkele acties gekoppeld:

- *Stad Brugge hanteert de oppervlakte aan open ruimte binnen de openruimtemal als minimum. De hoeveelheid bestemde open ruimte binnen de stad kan niet onder dit minimum dalen.*
- *Stad Brugge zorgt dat elke afname aan open ruimte binnen de openruimtemal gecompenseerd wordt door een toename die minstens even groot is.*
- *Stad Brugge herbestemt waardevolle, kwetsbare groensnippers naar open ruimte waar wenselijk, en breidt zo de openruimtemal uit.*
- *Stad Brugge maakt één of meer ruimtelijke uitvoeringsplan(nen) op voor de herbestemming naar open ruimte van alle resterende woonuitbreidings- en woonreservegebieden op grondgebied van de stad.*
- *Stad Brugge publiceert de openruimtemal online, en actualiseert hem telkens wanneer met een planinitiatief nieuwe open ruimte bestemd wordt. Deze actualisatie wordt mee opgenomen in de nieuwe versie van “Brugge Vandaag”.*

Ruimtelijk vertaald zich dit in een aanduiding van de minimaal te behouden open ruimte. Het Brugs grondgebied van de Oudlandpolder wordt hierbij grotendeels aangeduid.

Figuur 3-12 Openruimtemal (Beleidsplan Ruimte Brugge, 18 december 2023)

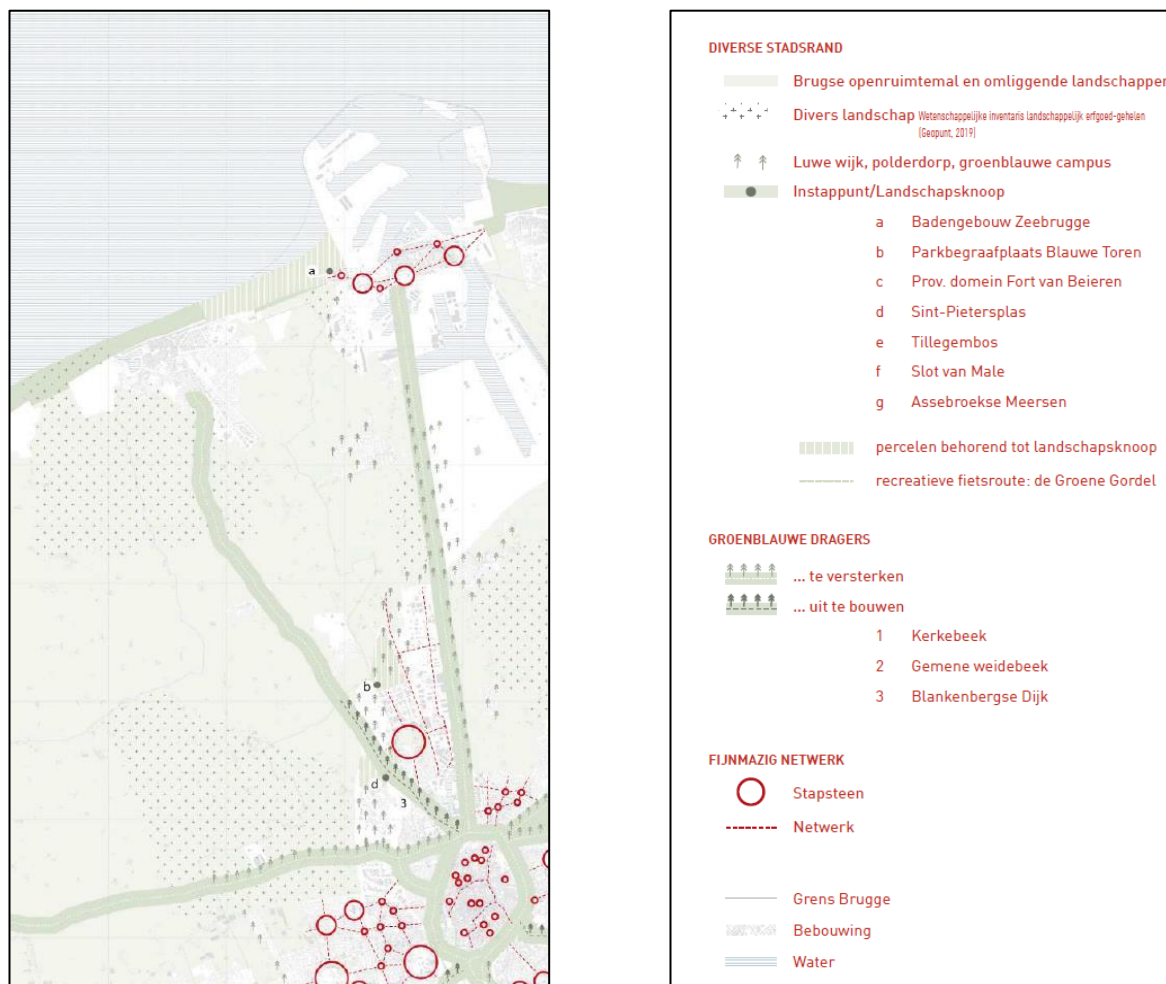
In een tweede doelstelling neemt de stad zich voor naast het beschermen ook het groenblauw raamwerk uit te bouwen. Er wordt gewerkt met een “diverse standsrand, groenblauwe dragers en een fijnmazig netwerk”. Aan deze doelstelling zijn onder andere volgende acties verbonden:

- *Stad Brugge zorgt dat ingrepen in de open ruimte en het groenblauw raamwerk het unieke karakter van de verschillende landschappen versterken, en bepaalt hoe dit karakter doorwerkt in de verschillende onderdelen van het groenblauw raamwerk.*
- *Stad Brugge werkt een visie en actieplan uit voor de verdere ontwikkeling van de Gemene Weidebeek, de Kerkebeek, het Boudewijnkanaal en de Blankenbergse Dijk tot groenblauwe dragers. Daarbij wordt bijzondere aandacht besteed aan de vraag wat de aanduiding als groenblauwe drager betekent voor het bebouwde weefsel errond (naar ontharding, vergroening, verhoging van het ruimtelijk rendement, ...).*
- *Stad Brugge zet met een aangepast beheer in op natuurlijke duinontwikkeling in Zeebrugge.*
- *Stad Brugge blijft pleiten voor nature based solutions als antwoord op de zeespiegelstijging, overstromingsrisico vanuit waterlopen, wateroverlast door hemelwater en gerelateerde risico's.*

Op kaart vertaald dit zich in de afbakening een diverse stadsrand, groenblauwe dragers en het fijnmazig netwerk. Voor de Oudlandpolder wordt zo de Blankenbergse dijk aangeduid als groenblauwe drager. Onderstaande kaart van het groenblauwe raamwerk is echter een aanzet samen met de openruimtemaal tot een gedetailleerder “Plan Open Ruimte”. Een belangrijke actie binnen het beleidskader is dan ook de volgende:

- *Stad Brugge maakt een Plan Open Ruimte op, waarin het beleidskader “Groenblauw raamwerk activeren” verder wordt verfijnd.*

Figuur 3-12 Groenblauw raamwerk activeren in kaart (Beleidsplan Ruimte Brugge, 18 december 2023)

3.3.6 Gemeentelijke en provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen

Provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan Afbakening kleinstedelijk gebied Blankenberge

De provincie West-Vlaanderen heeft voor het kleinstedelijk gebied Blankenberge een PRUP opgemaakt om het stedelijk gebied af te bakenen zodat hierbinnen een stedelijk beleid (en acties) (uit)gevoerd kan worden. Voorliggend RUP volgt de grens van de afbakening van het kleinstedelijk gebied.

Het provinciaal RUP werd op 11 juni 2008 definitief goedgekeurd.

Provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan Strand en dijk

De provincie heeft voor de toeristisch-recreatieve delen van het strand een PRUP opgemaakt. Binnen en nabij de contour van voorliggend RUP zijn dit 4 provinciale RUP's:

- De Haan (29/08/2013)
- Blankenberge (29/08/2013)
- Brugge (29/08/2013)
- Brugge West (1/10/2015)

In deze RUP's wordt een onderscheid gemaakt tussen verschillende zones (centrumgebieden, overgangszones, solitaire strandzones). De overgangsgebieden krijgen binnen voorliggend RUP een overdruk natuurverweving. De PRUP's worden volledig en integraal behouden, de overgangsgebieden krijgen een overdruk mee.

4 Analyse bestaande ruimtelijke structuur

4.1 Fysisch systeem

Het fysisch systeem is het geheel van eigenschappen, processen en onderlinge relaties van klimaat, lucht, bodem en water. In ruimtelijke context zijn vooral de bodemeigenschappen en -processen en het watersysteem van belang.

Het ontstaan van de Kustvlakte is voornamelijk een gevolg van de postglaciale stijgingen van het zeeniveau en van de transgressies die er het gevolg van zijn. Het substraat bestaat uit Pleistoceen zand of zandleem, dat zelf rust op Tertiaire klei of zand.

Tot aan het begin van onze jaartelling werd de Kustvlakte ingenomen door een uitgestrekt veengebied, aan de zeezijde begrensd door een duingordel. Bij overstromingen van de zee in verschillende fasen, die elk meerdere eeuwen duurden, werd een metersdikke sliblaag afgezet, die het basismateriaal vormt voor de huidige polderklei. De eerste periode vond plaats rond de eeuwwisseling. Overstromingen in de 4de tot de 8ste eeuw hadden het grootste ruimtelijk bereik, dat overeenkwam met wat nu de polderstreek is. Ten zuiden ervan bevindt zich de zandstreek. Bij deze overstromingen werden enerzijds oudere kleilagen overdekt met nieuw sediment, maar werd ook sediment rechtstreeks afgezet op de pleistocene zandlagen en op het veen in gebieden die tot dan toe niet overstroemd waren geweest.

In het overstromingsgebied, dat door sedimentatie langzaam ophoogde, vormden zich krekken waarlangs het zeewater het gebied kon binnendringen en die ook zorgden voor de afwatering van het gebied bij laag water. In de krekken, met snelstromend water, bezonken vooral (zwaardere) zandkorrels; pas nadat de krekken nagenoeg volledig verland waren sedimenteerden ook fijnere deeltjes, zodat het zand er bedekt is door een (relatief dunne) kleilaag.

Om het poldergebied voor de landbouw geschikt te maken werd het in de eerste plaats ontwaterd. Vooral de veenlagen onder de klei krompen daarbij en namen af in dikte; de zandlagen daarentegen ondergingen nagenoeg geen krimp of bodemdaling. Het gevolg daarvan was dat de zandige kreekzones, die oorspronkelijk zwakke depressies vormden in het landschap, mettertijd hoger kwamen te liggen dan de oorspronkelijk hoger opgeslibde klei- en veengebieden, die als gevolg van de ontwatering consolideerden. Dit verklaart waarom men spreekt van "kreekruiggronden", die het gevolg zijn van het beschreven inversieproces. Dit is het best waarneembaar op plaatsen waar de veenlaag zich op geringe diepte bevindt, en dus het meest beïnvloed is geweest door het ontwateringsproces. Kunstmatig uitvenen van de bodems en het winnen van polderklei voor de baksteenindustrie hebben verder bijgedragen tot het ontstaan van een (micro)reliëf in het plangebied.

Door uitvenen is zo onder meer de "Lage Moere" ontstaan, waar het veen nagenoeg volledig werd weggegraven en een uitgestrekte kom ontstond, waarvan de bodem grotendeels uit pleistoceen zand bestaat, eventueel nog bedekt met een dunne restveenlaag.

De structuur op bodemkundig vlak kan als volgt beschreven worden: een duingordel langs de kust, gevolgd door de polders. Op de grenslijn van beide komen verschillende verstoorde bodems voor, alsook verspreid over de polders. De polders zijn westelijk en centraal van het plangebied oudlandpolders. In het oosten van het plangebied komen ook middellandpolders voor. Deze opdeling gaat terug op de eerste bodemkartering van het kustlandschap opgemaakt volgens het transgressiemodel. Tegenwoordig wordt niet langer een chronologische of chronostratigrafische waardering aan deze indeling gekoppeld. In het zuiden van het plangebied is een grote oppervlakte uitgeveende gronden, moeren, gelegen.

De term "oudland" verwijst naar de vroege inpolderingsgeschiedenis van het gebied. Het oorspronkelijke getijdenlandschap, een dynamisch lappendeken van zandwadden, geulen, slikken, schorren en ook veen, was grotendeels op natuurlijke wijze, zonder actieve bedijking of inmenging, droog gevallen en verland tot een gebied met zoute weiden. In de 10de en 11de eeuw onderging de Oudlandpolder een cruciale transformatie en werd het getijdenlandschap omgevormd tot een polder waarbij de relatie tot de natuur en het water kunstmatig beheerst werd. De vroege bedijkingen in de Oudlandpolder waren heel beperkt en vaak cirkelvormig. Naast grafelijke domeinen en dorpskernen structureerden afwateringskanalen en sluizen het landschap. De Gentele, op de oostgrens van het zogenaamd Oudland, vormde de grens tussen de Blankenbergse Watering en de Watering Eyensluis. De Gentele was aanvankelijk een afwateringskanaal om het regenwater vanuit het binnenland af te voeren naar de zee. Een zijdelingse dijk, de Blankenbergse dijk, moest verhinderen dat het regenwater op de velden van de polderboeren zou lopen. Later werd het afwateringskanaal gedempt en bleef enkel de Blankenbergse dijk over. Het plangebied behoort tot het bekken van de Brugse Polders en beslaat een deel van het hydrografisch deelbekken "Oudlandpolder", waarvan de grenzen nagenoeg samenvallen met het werkingsgebied van de Nieuwe Polder van Blankenberge. Dit polderbestuur staat in voor het beheer van de waterlopen 2° en 3° categorie en de publieke grachten. De VMM is verantwoordelijk voor het beheer van de Noordede en de Blankenbergse Vaart, waterlopen 1° categorie.

Het waterlopenstelsel in de kustpolders is grotendeels door de mens gemaakt (al volgen veel waterlopen het tracé van oorspronkelijke geulen in het overstromingsgebied) en vormt een wirwar van met elkaar verbonden sloten, grachten, geleden, zwins en vaarten, met weinig of geen verval. Het poldergebied ligt onder het vloedpeil van de zee en is als gevolg

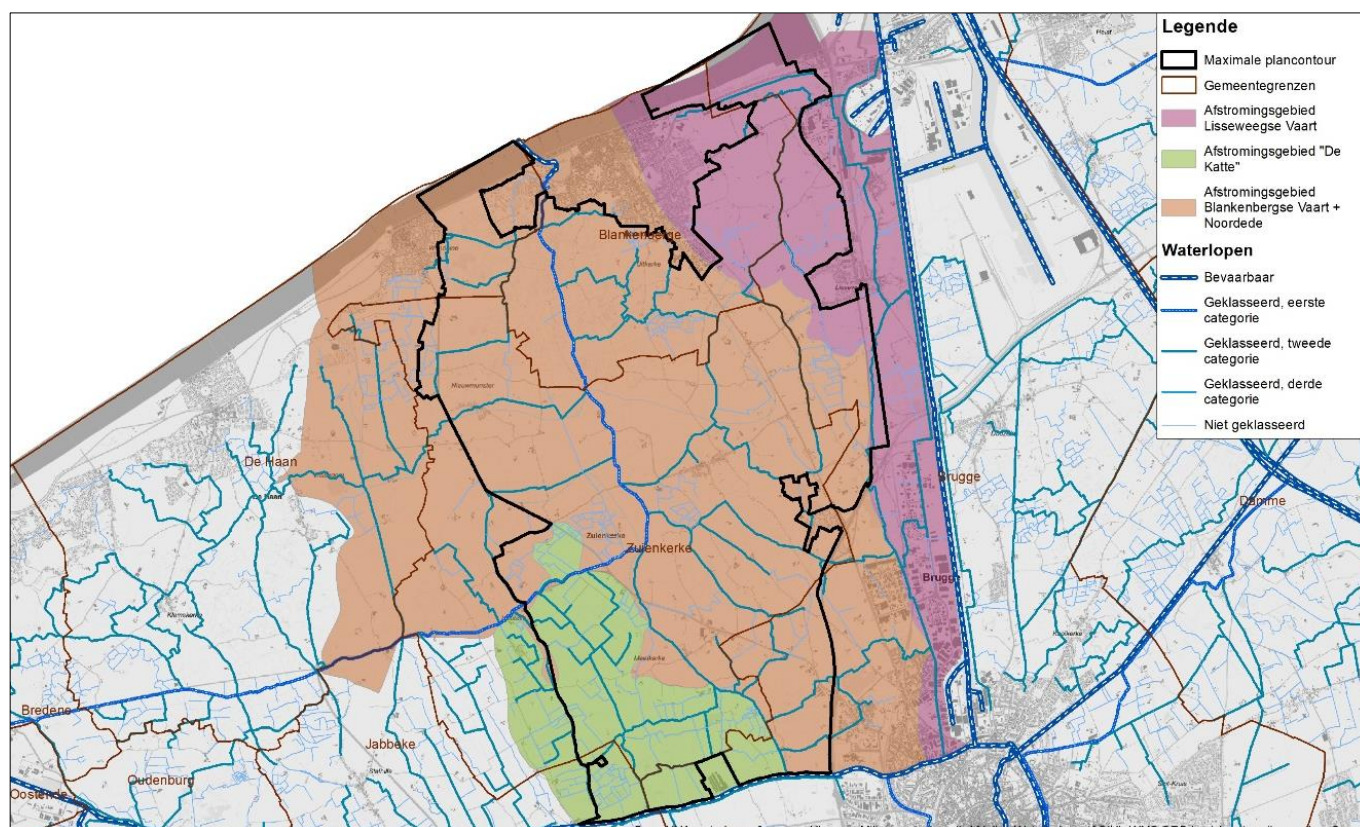
van historische bedijkingen vandaag volledig afgesloten van de invloed van uit zee. Het is vlak maar kent subtiele accenten inzake microreliëf: iets lagere gelegen komgronden en iets hoger gelegen kreekruggen bepalen het landbouwgebruik en hierop afgestemd het waterbeheer.

In de polders wordt het waterpeil kunstmatig gecontroleerd beheerd en in stand gehouden via een netwerk van stuwen, sluizen, inlaten, pompen, vijzels en sifons. Heel het netwerk van polderwaterlopen kan als één systeem worden beschouwd waar de bovengenoemde kunstwerken kunnen zorgen voor lokale aangepaste waterhoogtes. Ingestelde verhogingen of verlagingen in waterpeil zetten zich door over een groot areaal. In functie van landbouw wordt het water in de polderwaterlopen in de zomer op een hoger peil ingesteld dan in de winter. In de winter wordt de peilen laag gehouden om voldoende buffermogelijkheden in de waterlopen te voorzien zodat overstromingen tot een minimum beperkt kunnen worden. In de zomer worden hogere peilen ingesteld in functie van voornamelijk de landbouwdoelstellingen. In de zomer kan vanuit het kanaal Brugge-Oostende ook zoet water worden ingelaten in het poldersysteem. Tijdens de winter en uitzonderlijk tijdens natte perioden in het groeiseizoen wordt overvloedig water uit de polders via kanalen en vaarten afgevoerd naar de Noordzee.

Op het vlak van afwatering is het gebied ingedeeld in verschillende afstromingsgebieden.

- Het meest noordoostelijke deel van het plangebied (ten oosten van Blankenbergse) behoort tot het afstromingsgebied van de Lisseweegse Vaart, die uitmondt in de haven van Zeebrugge ter hoogte van de Visartsluis. De afwatering gebeurt gravitair, bij laagtij.
- Het meest zuidwestelijke deel van het studiegebied behoort tot het afstromingsgebied van de Katte; dit is een overwegend als gevolg van veenwinning laaggelegen gebied, dat via een pompgemaal afwatert op het kanaal Brugge-Oostende. Binnen dit deelgebied komen tal van stuwen voor die erop gericht zijn het waterbeheer te optimaliseren. Het kanaal zelf watert via Sas Slijkens af in de achterhaven van Oostende (Bredene). Door het hogere waterpeil in het kanaal is deze afwatering niet getijgebonden. Dit afstromingsgebied strekt zich deels uit tot ten noorden van de Noordede, waarbij de verbinding tussen beide delen van het afstroomgebied gebeurt via een sifon onder de Noordede.

Figuur 4-1: Indeling van het plangebied in afstromingszones

De rest van het plangebied (dat er veruit het grootste deel van uitmaakt) behoort tot het afstromingsgebied van de Blankenbergse Vaart-Noordede. De Noordede was oorspronkelijk een zijwaterloop van de Blankenbergse vaart (uitgegraven aan het begin van de 14de eeuw), maar werd naderhand doorgetrokken tot in Oostende. Blankenbergse Vaart en Noordede vormen samen één continu waterlichaam. Op dit waterlichaam sluit een dicht netwerk van beken en grachten aan, dat verantwoordelijk is voor de afwatering van het grootste deel van het studiegebied. Afwatering is mogelijk zowel in de richting van Oostende als in de richting van Blankenbergse (spuikom/jachthaven, via een sluisencomplex). De afwatering gebeurt steeds gravitair en is dus getijgebonden. Om gravitaire lozing mogelijk te maken moet het zeewater lager staan dan het

polderpeil (1 à 2 m TAW), zodat het water van de polder slechts gedurende enkele uren per dag kan afgevoerd worden naar de zee. In de tussenliggende periodes fungeren de polderwaterlopen als buffer.

Voorbij de monding met de Noordede zet de Blankenbergsevaart zich voort in zuidoostelijke richting als een lokaal waterlichaam van eerste orde, tot aan het kanaal Gent-Oostende nabij het gehucht Twee Speyen. De Blankenbergse Vaart kan er gevoed worden met zoet water vanuit het kanaal, om droogte in de zomer tegen te gaan en daarbij ook het opwellen van zout grondwater te beperken. Dit is samen met een waterinlaat op de Lisseweegse Vaart de enige zoetwaterinlaat in dit deel van de polder.

In voorliggend plangebied is naast het oppervlaktewater ook het grondwater, met name de grens tussen zilt en zoet grondwater, structuurbepalend. De algemene hydrogeologische opbouw van het plangebied wordt weergegeven in Figuur 4-2 respectievelijk voor een punt in het noorden van het plangebied en een in het zuiden van het gebied. De opeenvolging van de lagen is dezelfde, alleen de relatieve dikte kan verschillen.

De ondiepe aquifer wordt gevormd door achtereenvolgens pleistocene zanden en tertiaire lagen van het Ledo-Paniseliaan aquifersysteem, met wisselende dikte. De bovenkant van de aquifer wordt afgedekt door kleibodems van holocene oorsprong. Al naargelang de locatie maken zandige kreekruigen ook deel uit van de watervoerende laag (zie onderste figuur). De aquifer heeft een totale dikte van 25 à 30 m, en wordt langs onder begrensd door de kleiige zanden en kleilagen van het Panesiliaan aquitardsysteem. Onder die weinig doorlatende lagen vinden we vanaf een diepte van ongeveer 50 m het leperiaan aquifersysteem weer, die hier een dikte heeft van zo'n 50 m en langs onder begrensd wordt door het leperiaan aquitardsysteem.

Rekening houdend met de aard van de planingrepen is enkel de bovenste (freatische) watervoerende laag van belang. Door de zandige aard van de aquifer, het ontbreken van deklaag van enige betekenis en de geringe dikte van de onverzadigde laag wordt oppervlakkige grondwater in het plangebied beschouwd als zeer kwetsbaar voor vervuiling. Het grondwater in deze laag behoort tot het Kust- en Poldersysteem, dat gekarakteriseerd wordt door het voorkomen van zilt water en waarvan de grens zuidoostelijke grens dan ook gedefinieerd wordt door de verziltingsgrens, die nagenoeg overeenkomt met de poldergrens.

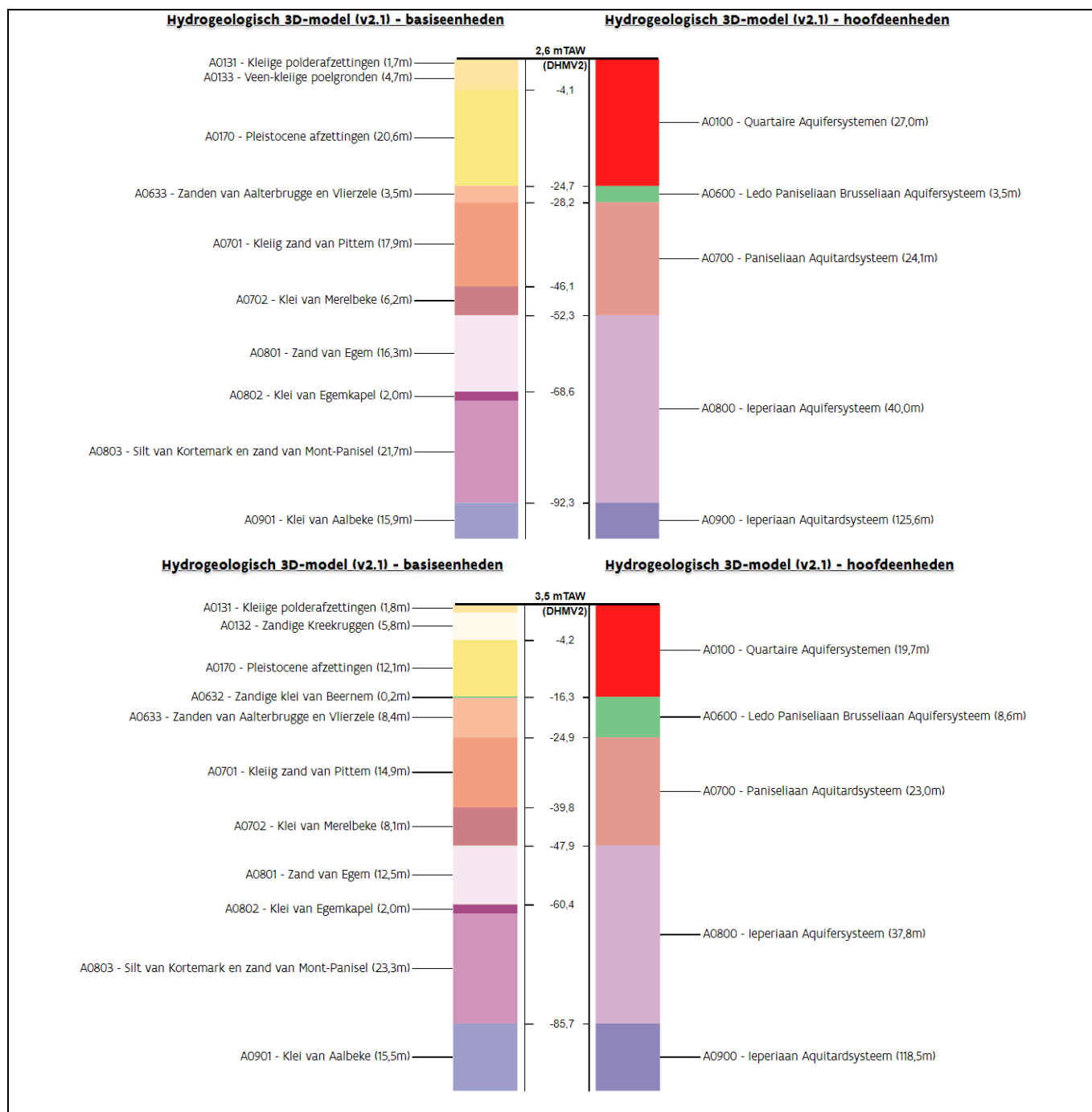
De onderverdeling van het Kust- en Poldersysteem in verschillende grondwaterlichamen is gebaseerd op de zoet-zoutwaterverdeling in dit systeem. Op basis van de verziltingskaart werden alle zoetwaterlenzen met een minimale dikte van 15m in één grondwaterlichaam ondergebracht. Het 'zoete' grondwaterlichaam in de polder is een verzameling van geïsoleerde en sterk versnipperde zoetwaterlenzen. De rest van Kust- en Poldersysteem is zilt en werd in één grondwaterlichaam ondergebracht, dat voornamelijk uit pleistocene afzettingen bestaat. Binnen het plangebied komt dus een (versnipperd) zoet grondwaterlichaam voor (KPS_0120_GWL_1) en een (continu) zilt grondwaterlichaam (KPS_0160_GWL_1). Het zoete grondwaterlichaam ligt daarbij (waar het voorkomt) boven op het zilte grondwaterlichamen. Het voorkomen van de zoetwaterlenzen is sterk geassocieerd met het voorkomen van zandige kreekruiggronden en dus met een (iets) hogere topografie.

De diepte waarop verzilt grondwater voorkomt wordt weergegeven op bijgevoegde figuur. Hoe donkerder de blauwe kleur, hoe dieper het verzilte water zit, en hoe dikker dus de zoete grondwaterlaag boven op het zoute grondwater.

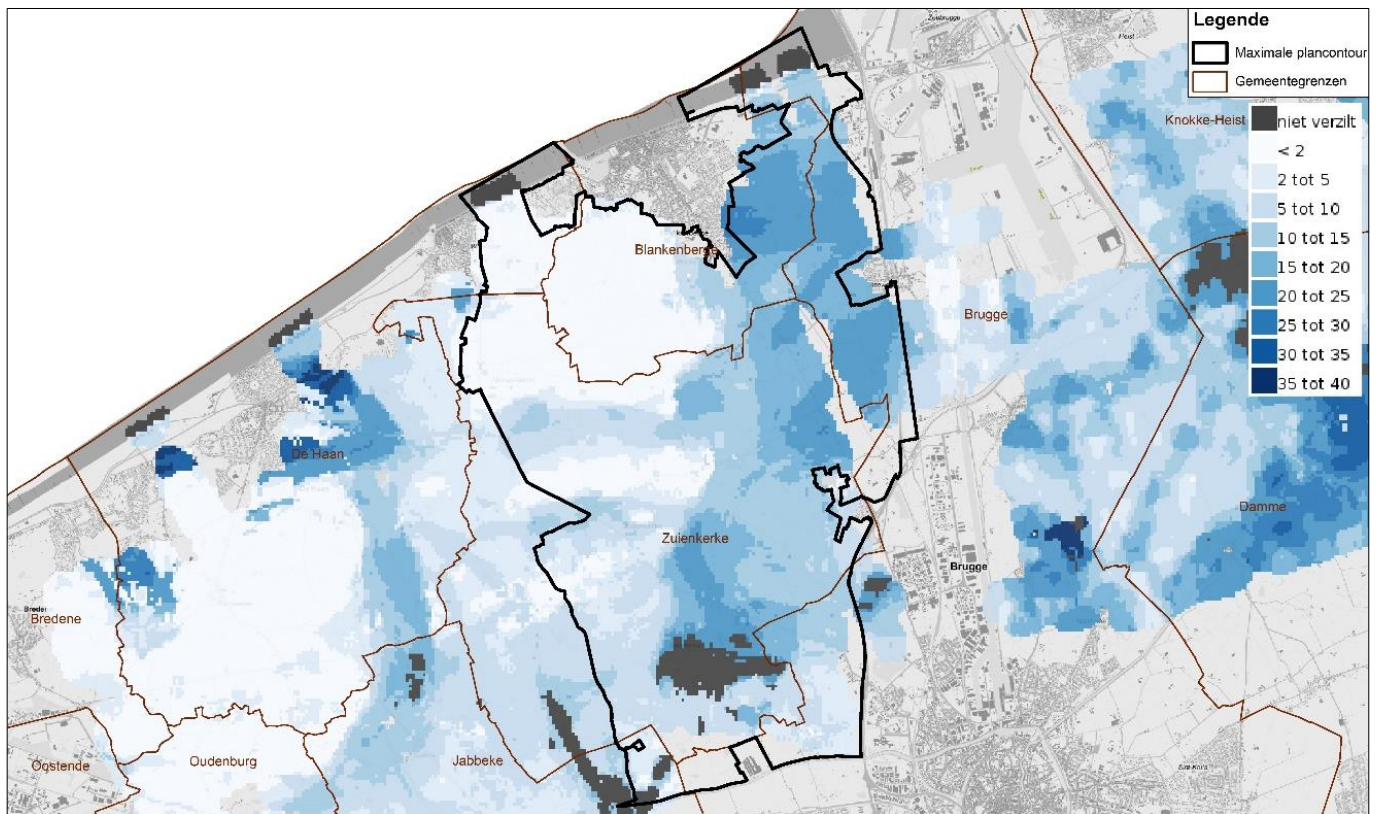
Ten westen van Blankenberge zien we een uitgestrekte zone waar het zilt grondwater op een diepte van minder dan 2 m onder maaiveld voorkomt. Dit komt overeen met een laaggelegen en overstromingsgevoelig gebied waar vooral dekkleibodems en (uitgeveende) poelgronden voorkomen. Ten oosten van Blankenberge daarentegen overheersen de (deels overdekte) kreekruiggronden, die door hun iets hogere ligging en hun zandigere aard een dikkere zoetwaterlaag kunnen bergen, en waar het zilte grondwater dan ook teruggedrongen is tot een diepte van minstens 15 m onder maaiveld.

Deze zone waar de zoetwataquifer voorkomt boven op de verzilte aquifer strekt zich uit in een grosso modo noordoost-zuidwest gerichte strook in de oostelijke helft van het plangebied. Op enkele plaatsen is de aquifer hier zelfs volledig zoet. Ten westen van deze strook komt het zoute grondwater overwegend veel ondieper voor. In het uiterste zuiden van het plangebied valt de verziltende invloed volledig weg, als gevolg van grondwaterstroming vanuit de hoger gelegen zandstreek; dit is dan ook de grens van het Kust- en Polder aquifersysteem. Uiteraard is er op microschaal veel meer variatie dan deze vereenvoudigde beschrijving laat vermoeden.

Figuur 4-2: Hydrogeologische opbouw van het noorden (boven) en zuiden (onder) van het plangebied.

Figuur 4-3: Diepte onder het maaiveld waar verzilt grondwater wordt aangetroffen

4.2 Bestaande natuurlijke structuur

Volgende elementen zijn bepalend voor de natuurlijke structuur van het plangebied:

- **Noordzeestrاند.** Aan het strand heerst een hoge bodemdynamiek door voortdurende sedimentatie en erosieprocessen. Zeer karakteristiek zijn de kiezelwieren en de hoogproductieve bodemfauna van de (droogvallende) zand- en slikplaten. Op haar beurt levert die bodemfauna veel voedsel op voor ongewervelde dieren, vissen en vogels. Enkele commercieel belangrijke vissoorten uit de Noordzee (Schol, Tong) zijn tijdens hun eerste levensjaar (-jaren) aangewezen op de ondiepe randen en getijdenwateren van de Noordzee. Bij de vogels vallen vooral de steltlopers en de meeuwen op. De zoogdierfauna is beperkt tot de sporadisch voorkomende Bruinvis en de Gewone zeehond.
- **Strand-duin-polderovergangen.** De dynamiek van verstuiving en zout-, reliëf-, vocht-, en kalkgradiënten zorgen voor een grote diversiteit aan milieutypes. De strand- en duinengordel is onder meer belangrijk voor de avifauna, vooral waar nog een open verbinding met de achterliggende polders aanwezig is. Van Oostende tot De Haan vormt de zeereep nog één geheel. De zeewering tussen Wenduine en Blankenberghe bestaat uitsluitend uit een smalle zeereep. Tussen Blankenberghe en Zeebrugge liggen stuivende zeereepduinen en de Fonteintjes, een gebied met voormalige inlagen die gedeeltelijk zijn overstoven vanuit de zeereep en sterke gelijkenis vertonen met vochtige duinvalleien. Vanuit het gebied “De Fonteintjes” loopt er een open-ruimtecorridor naar de Oudemaarspolder (duin-polderovergang doorsneden door de Koninklijke Baan).
- **Graslandcomplexen van de polders.** Het geheel van sloten, greppels, kanaaltjes en kreken is ruimtelijk structurerend voor de polders. Natuurwaarden zijn vooral te vinden in de graslandcomplexen van de komgronden met microreliëf en watergebonden biotopen (sloten, poelen...). Deze graslandcomplexen zijn van belang vanwege de gras-, hooiland- en watervegetatie en als broed- en overwinteringsplaats van talrijke vogels. Door het reliëf van kreekruggen, komgronden en waterlopen en de invloed van brak grondwater kennen de polders waardevolle gradiënten van droog tot nat en zoet tot brak die tot uiting komen in de vegetatie. De overgangszones naar de zand- en zandleemstreek zijn belangrijk vanwege de gradiënten in de bodem en/of door de aanwezigheid van kwel. Belangrijke waardevolle graslandcomplexen zijn er in de Uitkerkse polder en in de gebieden van de overgang van de polders naar de zandstreek langs het kanaal Gent-Oostende met onder meer de Meetkerkse Moeren. Van de waterlopen heeft de Blankenbergse Vaart nog relatief hoge ecologische waarden. Enkele kleinere natuurgebieden situeren zich rond oude klei-, zand of veenontginningen, versterkingen of kreken. Een natuurgericht beheer met het oog op de instandhouding van de hieraan verbonden zilte, moeras- en rietvegetaties wordt o.a. gevoerd in de

Oudemaarspolder. In de overige poldergebieden zijn de natuurwaarden verbonden aan een relatief extensief landbouwgebruik.

- Moeren. Ingesloten tussen de poldergebieden en het pleistoceen dekzand bevindt zich de Lage Moeren van Meetkerke. De Meetkerkse Moeren is een droogmakerij ontstaan na vroegere veenwinning en is een nat gebied met een gevarieerde hydrologische situatie met waardevolle gras- en hooilandvegetaties. Het gebied is ook van belang voor diverse vogels. De natuurwaarden in dit voormalig veengebied bleven lang gehandhaafd door de gebrekkige ontwatering van het gebied na de veenwinning in de (vroeg) middeleeuwen. Heden is het gebied sterk verdroogd. Door de gevarieerde hydrologie en de zandige bodem leidt het natuurbeheer snel tot een sterk herstel van de verdwenen natuurwaarden.
- Ecologische infrastructuur in de polders. In de polders zijn de sloten, vaarten, dijken, bermen, verlaten spoorwegbeddingen, geïsoleerde klei-, zand- of veenwinningsputten en geïsoleerde microreliëfrijke graslanden, al dan niet met poelen, van belang als habitat, stapsteen of verbindend element in de natuurlijke structuur. De kreekkruggen kennen van oudsher enige perceelsrandbegroeiing. Deze is op veel plaatsen echter (grotendeels) verdwenen.

4.3 Bestaande agrarische structuur

De polders zijn ingedijkte op de zee gewonnen laaggelegen, vlakke gebieden met een ondergrond van afwisselend veen en mariene zanden, afgedekt door (zware) zeeklei. Door de vruchtbare bodem hebben de polders zich ontwikkeld als een sterk grondgebonden open landbouwgebied.

De polders ten oosten van de lijn Oostende-Gistel kennen een gemengde, grondgebonden landbouw. Globaal genomen overheerst de grondgebonden rundveehouderij, vaak in combinatie met waardevolle graslandcomplexen. Er zijn een aantal plaatselijke concentraties van akkerbouw (vooral op de kreekkruggen in het gebied). Ten opzichte van het westelijk poldergebied kent het gebied een iets minder optimale landbouwstructuur.

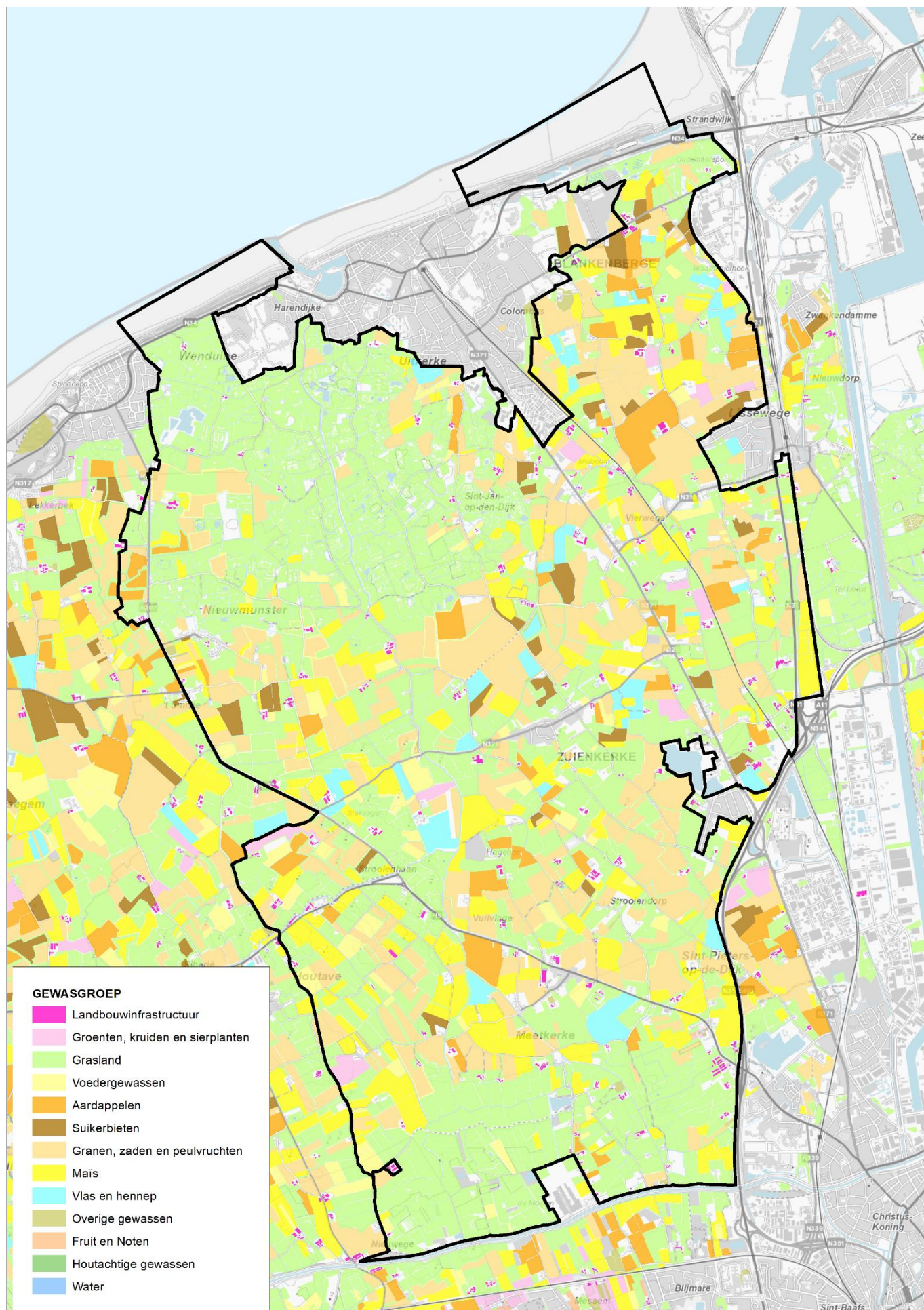
Het gebied wordt gekenmerkt door grote poldercomplexen met waardevolle microreliëfrijke graslanden. In deze graslandcomplexen zijn de kavels kleiner en grillig gevormd en is bedrijfsstructuur vaak minder sterk ontwikkeld. In een aantal biologisch waardevolle graslandcomplexen is de landbouw meer extensief en gericht op natuurbeheer.

Het gebied wordt doorsneden door een aantal grootschalige infrastructuren en kent een verstedelijkingsdruk vanuit de as Brugge-Zeebrugge, waardoor het gebied in tweeën wordt gesneden. In het overgangsg gebied van de polders naar de zandstreek is de landbouw dynamisch, maar minder goed gestructureerd en kleinschaliger dan in de polders. De bodemcondities zijn hier minder optimaal.

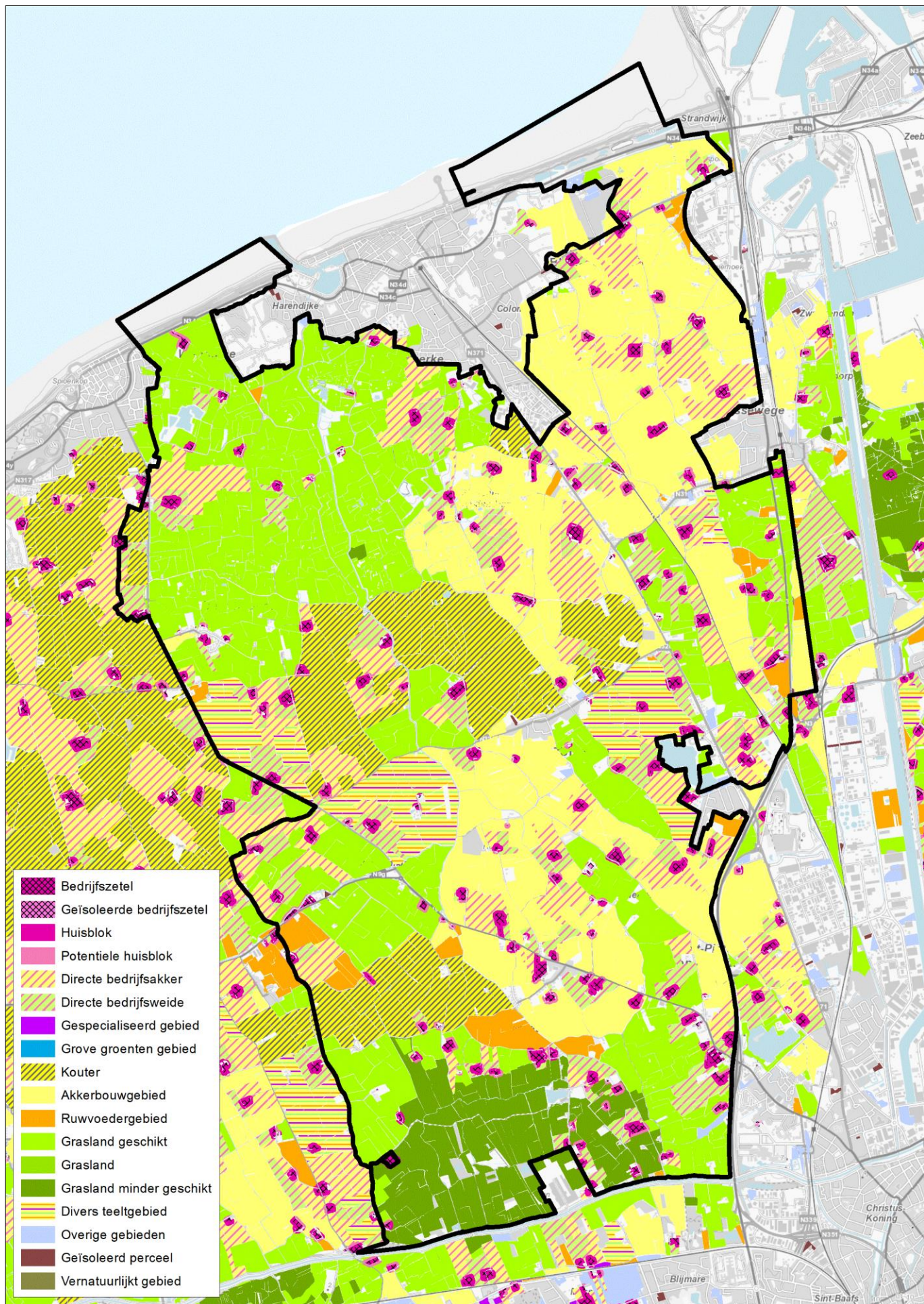
De totale geregistreerde landbouwoppervlakte in het plangebied bedraagt 5.460 ha en is in gebruik door 402 landbouwbedrijven. Het gaat voornamelijk om rundvee-, melkvee- en akkerbouwbedrijven. Er zijn ook enkele varkens-, schapen- en geitenbedrijven en fruitteelt-, sierteelt-, groententeeltbedrijven actief in het gebied. Binnen de grenzen van het plangebied zijn 153 landbouwbedrijfszetels gelegen.

Figuur 4-4. Geregistreerde landbouwgebruikspercelen 2022

Figuur 4-5: Landbouwstructuurkaart (Departement Landbouw en Visserij, 2020)

4.4 Bestaande landschappelijke structuur

Het landschap is het resultaat van de dynamische wisselwerking tussen de fysische omstandigheden (het abiotisch milieu), het biotisch milieu en de menselijke activiteiten. De landschappelijke structuur wordt bepaald door het voorkomen en de samenhang van structuurbepalende karakteristieke elementen en componenten zoals bakens, markante terreinovergangen, reliëfcomponenten en gave landschappen.

Gave landschappen

Gave landschappen zijn landschappen waarvan de samenhang slechts in beperkte mate gewijzigd is door grootschalige ingrepen. Volgende complexen van relictten van gave landschappen kunnen onderscheiden worden binnen het plangebied:

- Duinen. Duinen vormen kleine compartimenten tussen de bebouwing, een uniek landschap met grote herkenbaarheid en markante terreinovergangen. Het gaat om de duinen van de Westkust, de Middenkust en de Oostkust.
- Poldergebieden. Complexen van relictten van gave landschappen zijn de poldergebieden Oostduinkerke-Adinkerke, Pelikaanbrug, Ramskapelle-Allaertshuizen, Lampernisse en omgeving, Nieuwlandpolder en Lenspolder, Leffinge-Slijpe, de historische polders van Oostende, Klemskerke-Zuikerkerke-Kwetshage-Meetkerke, Uitkerkse polder-Oudemaarspolder-Ter Doest, Zwinpolders tussen Knokke-Heist en Damme.

Markante terreinovergangen

Een markante terreinovergang is een overgang tussen duidelijk verschillende landschappen door verschil in bodemgebruik of percelering. Volgende markante terreinovergangen zijn relevant voor het plangebied:

- Polder-duinovergangen. De overgang tussen de kustduinen en het open polderlandschap is op een aantal plaatsen nog markant aanwezig. Op de meeste plaatsen bestaat de markante terreinovergang echter uit de grens van de bebouwing van de badplaatsen met de polder. In dit RUP ligt de N34 (Kustbaan) op de duin-polderovergang, zowel ter hoogte van de Uitkerkse Polder (grondgebied De Haan) als ter hoogte van de Oudemaarspolder (grondgebied Blankenberge en Brugge).
- Overgangszone polder-zandstreek. Deze zone (de polderrand) is een markante terreinovergang die zich vooral in het bodemgebruik reflecteert. De polderrand kan aangeduid worden op basis van de Belgische Bodemkaart en situeert zich ongeveer op 5 m TAW. Langsheen deze polderrand komen de polderranddorpen voor van waaruit de polder op het water werd gewonnen en gekoloniseerd. Deze overgangszone bevindt zich net ten zuiden van het kanaal Brugge-Oostende en dus net buiten de plancontour van dit RUP.

Cultuurhistorische landschapselementen en -componenten

Volgende cultuurhistorische landschapselementen en -componenten zijn relevant voor het plangebied:

- Agrarische ontginningslandschappen in de kustpolders. Door antropogene ingrepen werden hydrografisch ontoegankelijke landschappen door de landbouwende mens toegankelijk en rendabel gemaakt. Deze landschappen zijn gekenmerkt door planmatige ontginningspatronen, gebaseerd op lijnelementen zoals dijken en een kwadratisch patroon van wegen of sloten. De “ontwatering” en “waterbeheersing” speelden een essentiële rol bij de transformatie van natuurlijke krekensystemen in kustpolders. Eenmaal drooggelegd zijn het echter typische antropogene creaties: cultuurlandschappen met een hoge erfgoedwaarde en karakteristieke landschapskenmerken en -elementen zoals kreekruigen en dijken (reliëfkenmerken), kreekrestanten en ontwateringssystemen (hydrografische kenmerken), bomerijen (botanische elementen) en polderdorpen (kenmerken uit de nederzittingsgeografie). Hieraan gekoppeld het rijke agrarische erfgoed (bouwkundig en ander) en het waterbouwkundig erfgoed (bv oude sluisen, ontwateringsmolens).
- Kustdorpen en badplaatsen. De kustdorpen ontstonden als bescheiden nederzettingen van vissers en duinboeren aan de landwaartse kant van de kustduinen. Onder impuls van het kusttoerisme en de aanleg van de Koninklijke Baan werden er, vanaf de laatste decennia van de 19de eeuw, vlak bij het strand “badplaatsen” gecreëerd. Waar de duingordel smal is, zijn de oude kernen en recente badplaatsen tot één urbanistisch geheel vergroeid. De creatie van badplaatsen ging ten koste van het areaal kustduinen en duinbosjes waarvan honderden hectaren - al dan niet genivelleerd - verkaveld werden. Omwille van de geringe breedte van de duingordel aan de midden- en oostkust gebeurt de recente urbanistische uitbreiding aldaar ten koste van de polders. In feite is de ca. 65 kilometer lange kustzone één langgerekte en bovendien zeer recente stad met de duinen als openbare of private parken. Structuurbepalend zijn o.m. de hoogbouw en planmatige aanleg. Badplaatsen zijn nieuwe nederzettingen met een specifieke architectuur - de kustarchitectuur - waarin zich in een tijdspanne van amper één eeuw een boeiende evolutie voltrok.

Landschapsgenese¹⁵

Het huidig landschap is het resultaat van de complexe landschappelijke evolutie van de Vlaamse kustvlakte ten gevolge van de relatieve zeespiegelstijging. De allergrootste klimaatsverandering gebeurde aan het einde van de laatste ijstijd ongeveer 10.000 jaar geleden. Door het smelten van de ijskappen kwam er op vrij snelle tijd grote hoeveelheden smeltwater vrij. Dat smeltwater voedde de Atlantische Oceaan en het niveau van de zee steeg. Dat gebeurde eerst vrij snel, tegen een gemiddelde snelheid van 7 meter per eeuw, en vertraagde geleidelijk om uiteindelijk (tot 5.500 en 5.000 jaar geleden) uit te komen op een gemiddelde stijging van 7 cm per eeuw. In de loop van dit proces werd de Noordzee gevormd waarbij ongeveer 8.000 jaar geleden al het grootste deel van de huidige Noordzee was ingenomen. Het afsmelten van de ijskap had ook afzettingen van pleistoceen zand tot gevolg. Door windwerking ontstonden enerzijds inlandse dekzandruggen (Zandstreek) en anderzijds een duinengordel (de "*Oude Duinen*") langs de toen meer noordwestelijk gelegen strandgrens. Bij het stijgen van de zeespiegel steeg ook het niveau van het grondwater in de meest nabij gelegen regio wat zorgde voor een dusdanige vernatting dat er moerassen en permanente plassen ontstonden waarin veen groeide. Tussen de Zandstreek en de "*Oude Duinen*" ontstond een uitgestrekt zoetwatermoeras waarin de veenlagen zich opstapelen, de zogenaamde Vlaamse Kustvlakte. De volledige kustvlakte stond onder de invloed van de getijden, zonder dat het tot een zee omgevormd werd. Rond 200 voor Christus sloeg de zee bressen in de duinengordel waardoor het veen evolueerde tot een dynamisch waddegebied met getijdengeulen, slikken en schorren. In de Oudlandpolder gaat het van west naar oost om de geul van Bredene en zijgeulen, de Houthave/Stalhille geul met vertakkingen naar de Meetkerkse Moeren en de zandstreek ten westen van Brugge en de heel brede geul van Blankenberge. Getijdengeulen zijn dynamisch, ze migreren doorheen de tijd. De hele geulzone was waarschijnlijk nooit één grote watervoerende bedding. Vermoedelijk in de laat-Romeinse tijd/begin Vroege Middeleeuwen (4-6de eeuw) was ze op haar maximale grootte. Tussen de geulruggen in waren gebieden aanwezig die niet onderhevig waren aan de geulerosie en waar het schorregebied intact bleef. Door de vloedwerking waren er stelselmatige kleiafzettingen, met een geleidelijke dichtslibbing van de getijdengeulen en ophoging tot gevolg. De invloed van de getijdenwerking op het waddegebied nam af. Alleen de grootste geulen bleven open in de vorm van een restgeul.

Het vroegste landschap in de kustvlakte is enkel theoretisch bekend. Het gaat om het veengebied in het late Neolithicum en in de Brons- en IJzertijd. In die fase is de kustvlakte een veenmoeras dat omstreeks 1000 VC (Late Bronstijd) zijn maximale uitbreiding kende, maar vlak nadien geleidelijk aan weer onder invloed van de getijden kwam. In de Bronstijd bevonden er zich op de rand van de kustvlakte en de zandstreek een aantal grafmonumenten die wellicht op een bepaalde manier de toegang van een territorium markeerde. Al van in het Neolithicum (5000 VC-2000 VC) was de mens in dat veenmoeras aanwezig om watervogels te jagen, zoals blijkt uit de aanwezigheid van pijlpunten in silex her en der in het oppervlakteveen in de kustvlakte. Wellicht werden ook de andere typische veenland-activiteiten hier uitgeoefend, met name riet oogsten, of andere verzamelactiviteiten. Een activiteit die ook in het veengebied wordt gesitueerd, al van in de IJzertijd is zoutwinning. Daarbij werd het veen gebruikt als brandstof voor het verder uitkristalliseren van zoutkristallen uit zeewater dat vermoedelijk al door opwarming in zoutpannen uitgeloozd was.

De zoutwinning liep door in de (Gallo)Romeinse periode. De regio werd waarschijnlijk gewoon verder bewoond en ontgonnen door de mensen die er altijd al hadden gewoond en gewerkt. De IJzertijd en Romeinse aanwezigheid in de kustvlakte situeerde zich in een "verdrinkend" en eroderend veenlandschap, waarvan een deel zelf in zee verdwenen is. Bewoning situeerde zich op de iets hoger gelegen schorreplaten en zandige ruggen op de rand van de getijdengeulen. Met behulp van terpen en een eerste vorm van dijken probeerde men stand te houden. Die moeilijke getijden situatie bleef enkele eeuwen aanhouden. Bewoning was aanwezig maar stek verspreid. Door de verzwakking van het Laatromeinse rijk werd onvoldoende infrastructuur aangelegd om de overstromingen en erosie afdoende tegen te gaan. De kustvlakte lijkt vrij algemeen opgegeven te zijn als reguliere bewoningszone in de 2de helft van de 3de eeuw.

Vanaf 600 na Chr. waren alle geologische factoren weer in evenwicht en werd de kustvlakte weer een relatief rustig getijdeland. In de Vroege Middeleeuwen ging de bewoning in de kustvlakte uit de Gallo-Romeinse periode globaal gezien verder door. De grotere stenen gebouwen, kwamen niet terug, maar in het gebied bevinden er zich wel verschillende boerderijen uit de 7e, 8e, 9e en 10e eeuw en wellicht minstens twee iets grotere terp nederzettingen. De nederzettingen lagen eerst (5e - 7e eeuw?) wellicht aan de randen van de dan nog open zijnde getijdengeulen en zouden naarmate die dan verzandden steeds meer verschuiven naar de zandruggen die in de plaats van de getijdengeulen kwamen (8e - 10e eeuw).

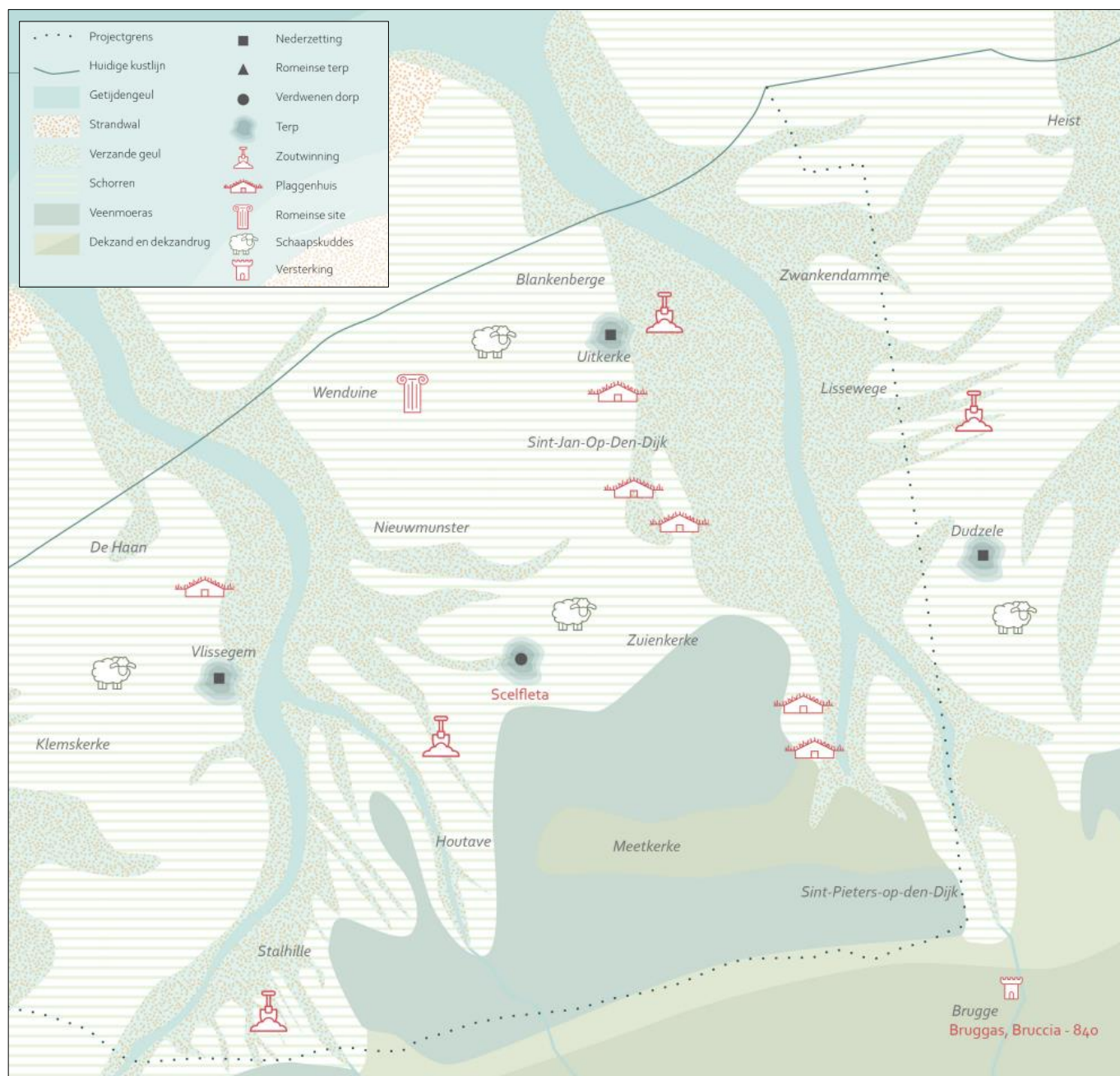
De vroegmiddeleeuwse nederzettingen vormen het startpunt van de ontwikkeling van het middeleeuwse en zelfs het hedendaagse landschap. Heel wat sites lopen door vanuit een onbedijkt landschap tot de fase van de inpoldering. Deze pioniersnederzettingen waren de aanleiding tot de inplanting van parochiekerken vanaf de 10e eeuw en de vorming van dorpskernen. De onbedijkte schorrevlakte van de kust bood dus enorm veel mogelijkheden. Het gebied werd niet gedomineerd door grootgrondbezitters en was vrij toegankelijk waar mensen een autonoom vrij bestaan konden opbouwen in de schorren. Het leven in de schorre ging noodzakelijkerwijs gepaard met specialisatie (schapen, wol, zout, riet). De

---

¹⁵ Op basis van LANDSCHAPSBIOGRAFIE OUDLANDPOLDER Wetenschappelijk rapport Landinrichtingsproject 'Oudlandpolder Fase 1 (BUUR, HOGent en Dr. Dries Tys in opdracht van de Vlaamse Landsmaatschappij 2022), <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/51315>

gespecialiseerde producten die de vroegmiddeleeuwse boeren voortbrachten werden in de eerste plaats verhandeld met het binnenland, en met andere regio's langsheen de Noordzee.

Figuur 4-4. Impressie getijdenlandschap voor 900 na Chr. De grijze lijn is de huidige kustlijn (bron: Landschapsbiografie Oudlandpolder)

Het landschap wordt nog steeds gedomineerd door de natuurlijke condities van een onbedijkt getijdengebied. Dat betekent dat de schorren verder opslibten tot zoute weiden die enkel nog overstroomd werden door stormvloeden en springtij en dergelijke meer. Het was een groen, waterrijk landschap met schorre vegetatie en fauna (watervogels vooral). Doorheen dat landschap kronkelden tal van kreekjes naar de getijdengeulen, of de restgeulen ervan die nog open waren. Alle geologische, archeologische, topografische en toponymische aanwijzingen wijzen erop dat het gebied dat met dat van de Oudlandpolder overeenstemt grotendeels op natuurlijke wijze, zonder actieve bedijking of inmenging is droog gevallen en verland, tot een gebied met zilte weiden die geleidelijk aan verzoetten.

De grote getijdengeulsystemen slibten het laatste dicht, wellicht in de loop van de 9e en 10e eeuw. Hoe snel of traag dit gebeurde is niet geweten. Van de geul van Bredene bleef een brede waterloop over die haar naam gaf aan het terpdorp Bredene, en van de Blankenbergse geul bleef nog een relictgeul over waarlangs de Engelse koningin Emma in 1036 naar Brugge kwam. Er zijn aanwijzingen voor het bestaan van talrijke haakse vloedgaten en kleine geulen die vanaf zee het land instroomden, zoals het vloedgat dat plaats zou bieden aan de vissershaven van Wenduine, of het vloedgat van de Sluisvliet. Door de latere, zware kusterosie is het de kennis over deze vloedgaten echter heel beperkt. Hoe dan ook nam de invloed van de getijden in het gebied sterk af. Het gebied verlandde snel en in tegenstelling tot Kamerlings Ambacht rond Leffinge ten westen en tot de Zwinstreek ten oosten lijken er geen zware bedijgings- en inpolderingsstrategieën ontwikkeld te zijn: er zijn

geen grootschalige geulbedijkingen of afdammingen. Er is geen enkele geul ingepolderd voor de finale verzanding en verlanding, zoals bij voorbeeld het geval was met de Testerepgeul. Dat betekent dat ook de brede geul van Bredene en de geul van Blankenberge zonder zware menselijke ingrepen verland zijn en herleid zijn tot zandruggen met eventueel enkele restwaterlopen.

Dit wil niet zeggen dat er volstrekt geen vroege bedijkingen in het gebied van de Oudlandpolder zijn geweest, alleen dat ze beperkt zijn gebleven. Er zijn enkele indicaties van het bestaan van ringdijken. Ringdijken beschermen delen van de schorren tegen overstromingen met zout water, wat zeker in de lente van belang kan zijn om gewassen te beschermen in hun groei. Verder zijn er indicaties over de bedijking en inpoldering van de geulmondingen ten noorden van Uitkerke en Lissewege, het aanleggen van dijken als verhoogde wegen transversaal door het landschap en het aanleggen van afwateringskanalen en de erbij horende zijdelingse dijken (om het water niet in de polder te laten stromen). Immers de eerste grote problematiek was de organisatie van de waterhuishouding en de afwatering van het Oudlandpoldergebied naar zee. De tweede grote problematiek was die van de duinverstuivingen en kusterosie. Voor beide problematieken stond de watering in, in dit geval de Blankenbergse watering die de functie van de waterhuishoudingszorg overnam van de oude ambachten in het gebied sinds de vroege 13e eeuw.

Figuur 4-5. Impressie van de Oudlandpolder ten tijde van de bedijking tussen 900 en 1200 (bron: Landschapsbiografie Oudlandpolder)

Het plangebied omvat de kuststroken tussen Wenduine, Blankenberge en Zeebrugge en de achterliggende polders tot aan het Kanaal Gent-Oostende. Het oosten van het plangebied wordt afgebakend door de spoorweg (lijn 51A) en de Expresweg (N31) langs Brugge. Ten westen van het plangebied zijn er geen specifieke landschappelijke kenmerken aanwezig. Het

plangebied wordt daar begrensd door de straten Oosternieuwweg, Oosternieuwweg Zuid, Oosternieuwweg Noord en de Brugsesteenweg.

Naast de kuststroken met strand en duinen bestaat het plangebied voornamelijk uit akkers en grasland, en een uitgebreid netwerk van oppervlaktewaters en -waterlopen. Naast tal van landbouwbedrijven, liggen er ook enkele kleine woonkernen binnen het plangebied nl. Nieuwmunster, Zuienkerke, Meetkerke en een deel van Lissewege. Grote woonkernen, industriegebieden en recreatiezones zijn niet mee opgenomen in het plangebied.

4.5 Woon- en werkstructuur

In het noorden ligt het plangebied tussen Wenduine en Zeebrugge, inclusief een deel van het strand, duinen en achterliggende polders. De kern van Blankenberge wordt uitgesloten van het plangebied. Als begrenzing wordt (het PRUP van) de afbakening van het kleinstedelijk gebied Blankenberge genomen.

Ten oosten van het plangebied ligt het bedrijventerrein 'Transportzone Zeebrugge' en de woonkern Lissewege. De oostelijke grens van het plangebied loopt vervolgens via de spoorweg (lijn 51A) en de Expresweg (N31) langs Brugge verder naar het zuiden tot het Kanaal Gent-Oostende.

Via het kanaal loopt de zuidelijke grens van het plangebied tot op het grondgebied van de gemeente Jabbeke uitgezonderd ter hoogte van het bedrijventerrein 'Steenkaai' waar het plangebied een kleine insprong maakt. De bedrijven die daar gevestigd zijn, worden eveneens uitgesloten van het plangebied. De westgrens van het plangebied volgt vervolgens grotendeels de straten Oosternieuwweg, Oosternieuwweg Zuid, Oosternieuwweg Noord en de Brugsesteenweg terug tot in Wenduine.

Klei en zandontginning

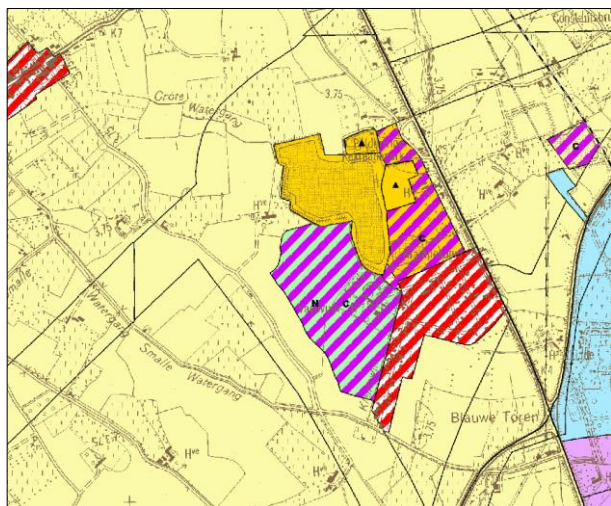
In Zuienkerke ter hoogte van de Blankenbergse Dijk Zuid en de Dullemlenstraat ligt het ontginningsgebied 'Polderwind'. Het ontginningsgebied bestaat uit een noordoostelijk gedeelte (12,24 ha) met nabestemming 'recreatiegebied' en een zuidelijk gedeelte (25,94 ha) met een ontginbare reserve van 1.654.000m³ en nabestemming 'natuur'. Het zuidelijk deel is tot op heden nog niet ontgonnen. Het noordelijk gedeelte is met een gewestplanbestemming uit 1996 reeds deels omgevormd tot recreatiegebied. Daar is de ontginning voltooid en de bestemming geschrapt.

Het ontginningsgebied Polderwind te Zuienkerke is bij de afdeling GOP-Natuurlijke Rijkdommen van het Departement Omgeving gekend onder het nummer WVLO31 en behoort tot de delfstoffenzone 'Zand in West-Vlaanderen'.

De totale oppervlakte van het ontginningsgebied bedraagt 38,1 ha. Volgens het gewestplan heeft het oostelijk deel als nabestemming recreatiegebied (12,2 ha) en het westelijk deel als nabestemming natuurgebied (25,9 ha). De nv Florizoone had een exploitatievergunning (MB d.d. 28/11/1986, 15 jaar geldig) en een bouwvergunning (SC d.d. 20/03/1996) voor een zone (6,5 ha) gelegen in een het zuiden van het ontginningsgebied met nabestemming recreatiegebied. Het oostelijk deel is in de ontwerp 'Zandnota' (2020) opgenomen als te schrappen wegens optimaal ontgonnen. Het westelijk deel is opgenomen als 'te behouden' in functie van de zandvoorraad op lange termijn (zandreserve fijne zanden: 1.654.000 m³). De ontginningsdiepte wordt geschat op 15 m. Een confrontatie van de actuele reserves met de actuele behoeftes zal gebeuren in het in ontwikkeling zijnde 3de Algemeen Oppervlaktedelfstoffenplan (AOD3).

In het gebied aansluitend op de Vagevuurstraat 18 en aanpalend aan de verkaveling Vagevuur ligt een historische hoeve 'Vagevuurhoeve'. Deze hoeve wordt momenteel uitgebaat als manege. In het GRUP zonevreemde constructies Zuienkerke deelruimte 'Omgeving N371' is deze manège geselecteerd is als 'lokale activiteitenzones'. In het Detailplan 'Omgeving Vagevuurhoeve' wordt het ontginningsgebied met nabestemming natuur herbestemd naar bestemmingen die de uitbating van de manège verzekeren.

Figuur 4-8. Situering ontginningsgebied 'Polderwind' te Zuienkerke

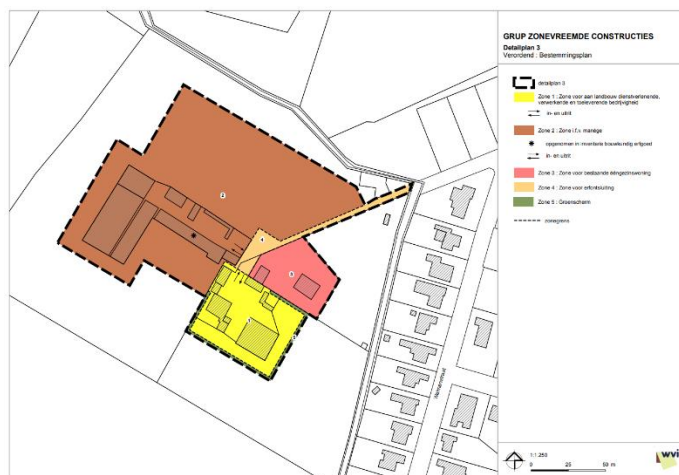

Figuur 4-9. Situering ontginningsgebied 'Polderwind' te Zuienkerke

Het gebied ligt binnen het 'Gemeentelijk RUP 'Zonevremde constructies binnen de deelruimte N371. De manege ligt in het deelplan 3 (zie hieronder)

Figuren 4-10. Gemeentelijk RUP Zonevremde constructies ter hoogte van ontginningsgebied

Woonstructuur

In het plangebied liggen verschillende dorpen: Zuienkerke, Nieuwmunster en Meetkerke. Deze dorpen in de polders zijn duidelijk afgebakend in hun omgeving. Lange uitlopers zijn hier niet aanwezig. Naast de dorpen liggen er ook verspreid

verschillende clusters van woningen en verspreide individuele bebouwing. De clusters liggen hoofdzakelijk langsheen de grotere wegen in het plangebied, de N9, de N31, de N371, de N312, N307...).

Economische structuur

Bedrijventerreinen zijn niet opgenomen in het plangebied. Enkele liggen aan de rand ervan en buiten het plangebied. Verspreid over het plangebied liggen wel individuele bedrijven. Deze liggen vaak aan de grotere wegen in het plangebied zoals de N9, de N31, de N371, de N312, de N307, ... Voor sommige werden lokale planningsinitiatieven (BPA, RUP) genomen.

Lijninfrastructuren

Het plangebied wordt doorsneden door verschillende lijninfrastructuren, zowel voor het gemotoriseerd verkeer, spoorwegen, tram en andere lijninfrastructuren (zoals hoogspanningsleidingen). Belangrijke infrastructuren zijn de Kustbaan (N34) en de naastliggende trambedding, de N31, de N9, de N371, de N312 en de N307. Er loopt een treinverbinding door het plangebied vanuit Blankenberge naar Brugge en verschillende hoogspanningsleidingen doorkruisen de Oudlandpolder binnen het plangebied (Zeebrugge-Brugge en Oostende-Brugge).

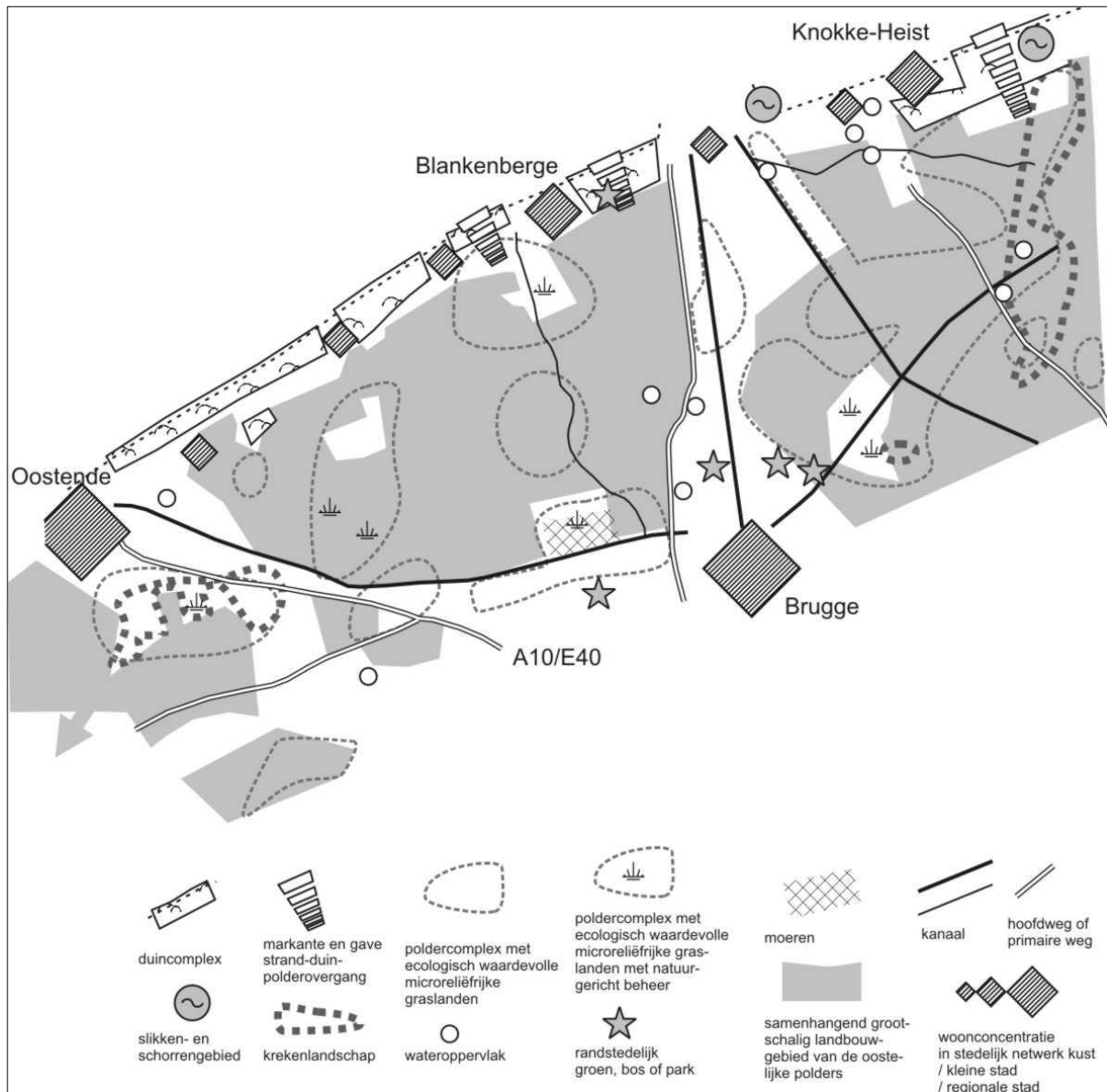
Recreatieve structuur

De polders een belangrijke recreatieve regio. Vooral voor zachte recreatie (wandelen, fietsen, ...) zijn de polders in trek. De recreatieve structuur wordt verder ook gekenmerkt door heel wat andere recreatieve of toeristische invullingen in het gebied. Zo zijn er feestzalen, campings, een ULM-terrein, een waterplas met aanhorigheden, vakantiewoningen, ... aanwezig in en rond het plangebied.

4.5.2 Synthese bestaande ruimtelijke structuur

In onderstaande figuur wordt een synthese gegeven van bestaande ruimtelijke structuur van de open ruimte in de Oostkustpolders.

Figuur 4-11. Synthese bestaande ruimtelijke structuur Oostkust (uit verkenningnota Ruimtelijke visie landbouw, natuur en bos regio Kust-Polders-Westhoek, 2004)

5 Bestaande feitelijke en juridische toestand

5.1 Bestaande juridische toestand

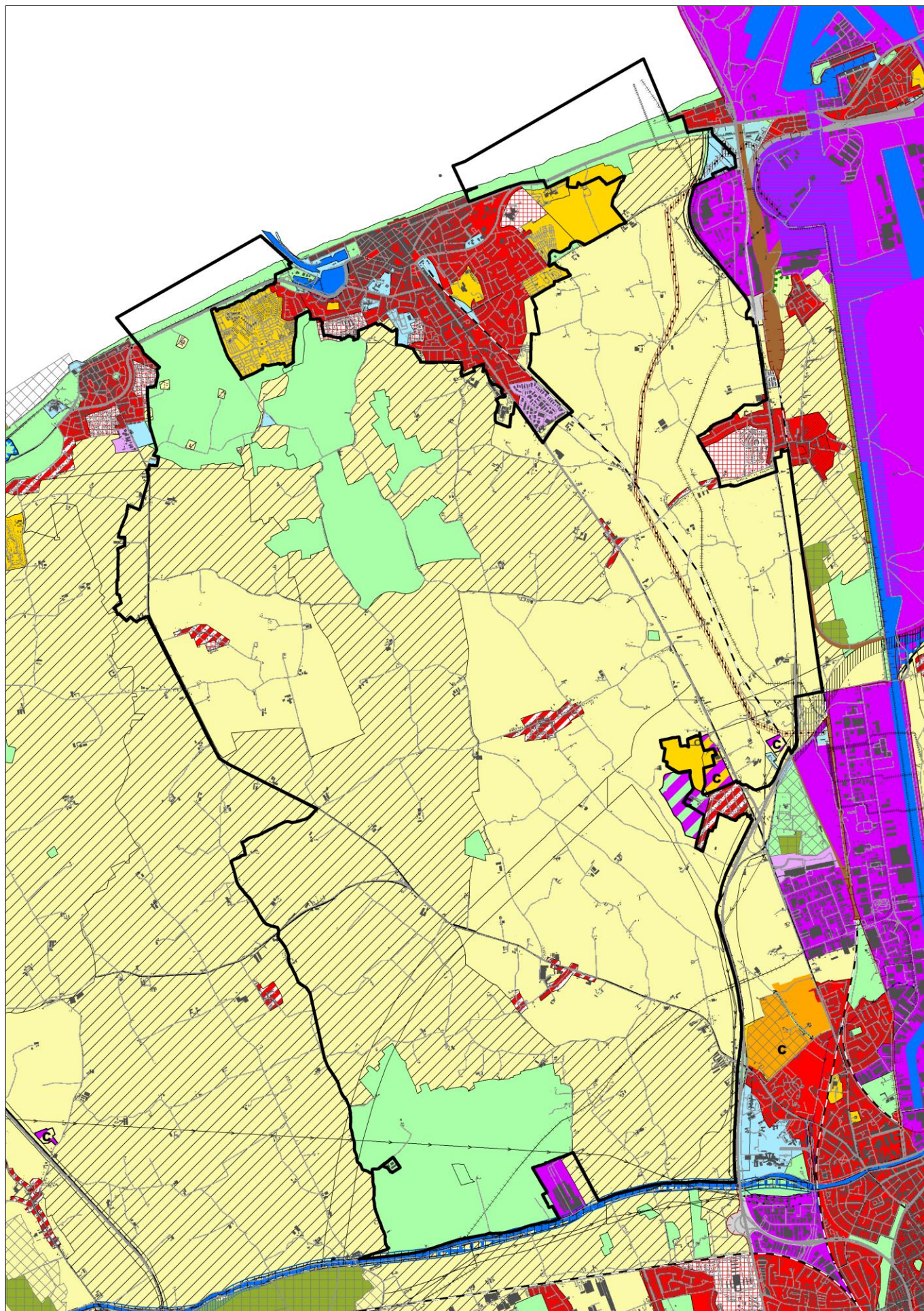
De relevante elementen van de bestaande juridische toestand worden tekstueel aangegeven in de onderstaande tabel.

Tabel 5-1. Bestaande juridische toestand

Plan	Naam
Gewestplan(nen) of gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen	Gewestplan Brugge-Oostkust (7-04-1977 en latere wijzigingen) Gewestplan Oostende-Middenkust (26-01-1977 en latere wijzigingen) GRUP Optimalisatie van het hoogspanningsnetwerk in Vlaanderen (13-07-2012)
Provinciale en gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen, plannen van aanleg, verkavelingen	PRUP Solitaire vakantiewoningen Brugge-Oostende (05-06-2015) PRUP Herziening RUP Strand en Dijk De Haan (29-08-2013) PRUP Herziening RUP Strand en Dijk Blankenberge (29-08-2013) PRUP Herziening RUP Strand en Dijk Brugge (29-08-2013) PRUP Strand en Dijk Zeebrugge-West (01-10-2015) GemRUP Zonevreemde constructies binnen de deelruimte N371 (Zuienkerke) (17-06-2010) GemRUP Zonevreemde constructies binnen de deelruimte N9 (Zuienkerke) (29-09-2016) GemRUP Masterplan Nieuwmunster (Zuienkerke) (19-12-2019) GemRUP Zonevreemde horecazaken (Zuienkerke) (04-09-2008) GemRUP Ambachtelijke zone West (Blankenberge) (26-11-2015) GemRUP Meetkerkestraat (Zuienkerke) (31-08-2023) GemRUP 23 Legrand Invest (Blankenberge) (voorontwerp 24-04-2020) BPA zonevreemde bedrijven (Blankenberge) (10-03-2006) BPA Strandwijk (Brugge) (10-01-2000) BPA Groot Eekhout (Brugge) (26-03-1998) BPA Speie (Brugge) (20-10-1998) BPA Klein Moerstraat (Brugge) (13-10-1999) BPA Lege Moerstraat (Brugge) (16-09-1997) BPA Zeelaan-Zuid-West (Brugge) (24-05-2002) BPA Het Liessieshof (Jabbekke) (22-10-2003) BPA Lindenhof Zuid (Zuienkerke) (2-10-2001) De verkavelingen worden opgenomen in een afzonderlijke bijlage. <u>Let op:</u> ook de verkavelingen binnen de dorpen Zuienkerke, Meetkerke en Nieuwmunster zijn hierin opgenomen. Deze dorpen zullen in het verdere traject buiten het plangebied gehouden worden.
Gewestwegen	N34, N31, N371, N312, N335, N326, N307, N9,
Beschermde dorpsgezichten, monumenten, landschappen	Dorpsgezichten: Dorpskom Nieuwmunster Dorpskom Zuienkerke (centraal deel) Weiland en deel Blankenbergse Dijk (Zuienkerke) Hoeve Groot Eekhout Dorpskom Meetkerke Landschappen: / Monumenten: Hoeve De Hemel (Blankenberge) Hoeve Raaswalle (Blankenberge) Sint-Jobskapelletje (Blankenberge) Hoeve Claragoed: gedeelte boerenwoning en dwarsschuur (De Haan) Hoeve Groot Hof Mariemont: oudste gedeelte (Zuienkerke) Mottekasteel en hoeve Hof Cleyhem: mottekasteel, walgracht, koetshuis en hoevegebouwen (Zuienkerke) Hoeves Klein en Groot Schoeringe: walgracht en hoevegebouwen van Groot Schoeringe (Zuienkerke)

Plan	Naam
	<p>Hoeve De Teghelrie: boerenwoning, schuur, stallen en bakhuis (Zuienkerke)</p> <p>Hoeve Hof Den Leeuw: boerenwoning, bakhuis, stal en schuur (Zuienkerke)</p> <p>Hoeve De Grote Madeleine (Zuienkerke)</p> <p>Hoeve Den Hoeckaert (Zuienkerke)</p> <p>Hoeve De Schoone Bomeput (Zuienkerke)</p> <p>Hoeve 't Pottemaeckershof (Zuienkerke)</p> <p>Hoeve De Roode Poorte: boerenwoning, stal, bakhuis, schuur en omwalling (Zuienkerke)</p> <p>Windmolen van Moere (Zuienkerke)</p> <p>Eendenkooi van Meetkerke (Zuienkerke)</p> <p>Pompgemaal met technische installaties, bakstenen muur en brug (Zuienkerke)</p> <p>Hoeve Groot Eekhoute: boerenwoning, schuur en wagenhuis (Brugge)</p> <p>Hoeve 't Land van Belofte: woonhuis, stal, schuur en melkhuis (Brugge)</p> <p>Hoeve Blauwe Toren: boerenburgerhuis (Brugge)</p>
Vastgestelde landschapsatlasrelicten	<p>Uitkerkse Polder (vastgesteld landschapsatlasrelict)</p> <p>Meetkerkse Moeren, poldergebied rond Houtave en overgang naar de zandstreek (vastgesteld landschapsatlasrelict)</p>
Habitatrichtlijngebieden, Vogelrichtlijngebieden	<p>Habitatrichtlijngebied Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin BE2500001</p> <p>Habitatrichtlijngebied De Polders BE2500002</p> <p>Vogelrichtlijngebied Poldercomplex BE2500932</p>
Ramsargebieden	/
Gebieden van het duinendecreet	/
Gebieden van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) / Gebieden van het Integraal Verwevings-en ondersteunen Netwerk (IVON)	<p>De Fonteintjes en Oudemaarspolder</p> <p>De Middenkust</p> <p>De Uitkerkse Polder</p> <p>De gebieden van de overgang van de polders naar zandstreek langs het kanaal Brugge-Oostende</p>
Vlaamse of erkende natuureservaten / Bosreservaten	<p>Fonteintjes</p> <p>Uitkerkse Polder</p> <p>Blankenbergse Polder Zuid (Meetkerkse Moeren)</p> <p>Blankenbergse Polder Zuid (Hagebos)</p>
Beschermingszones grondwaterwinning	/
Bevaarbare waterlopen	Kanaal Brugge-Oostende
Onbevaarbare waterlopen	<p>Eerste categorie:</p> <p>Blankenbergse Vaart (van Strooienhaan tot haven van Blankenberge)</p> <p>Noordede (van Strooienhaan tot sluis in Bredene-Sas)</p> <p>Tweede en derde categorie en niet gecategoriseerde waterlopen: zie de kaart met waterlopen in bijlage.</p>

Figuur 5-1. Uitsnede bestaand gewestplan en gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen

5.2 Bestaande feitelijke toestand

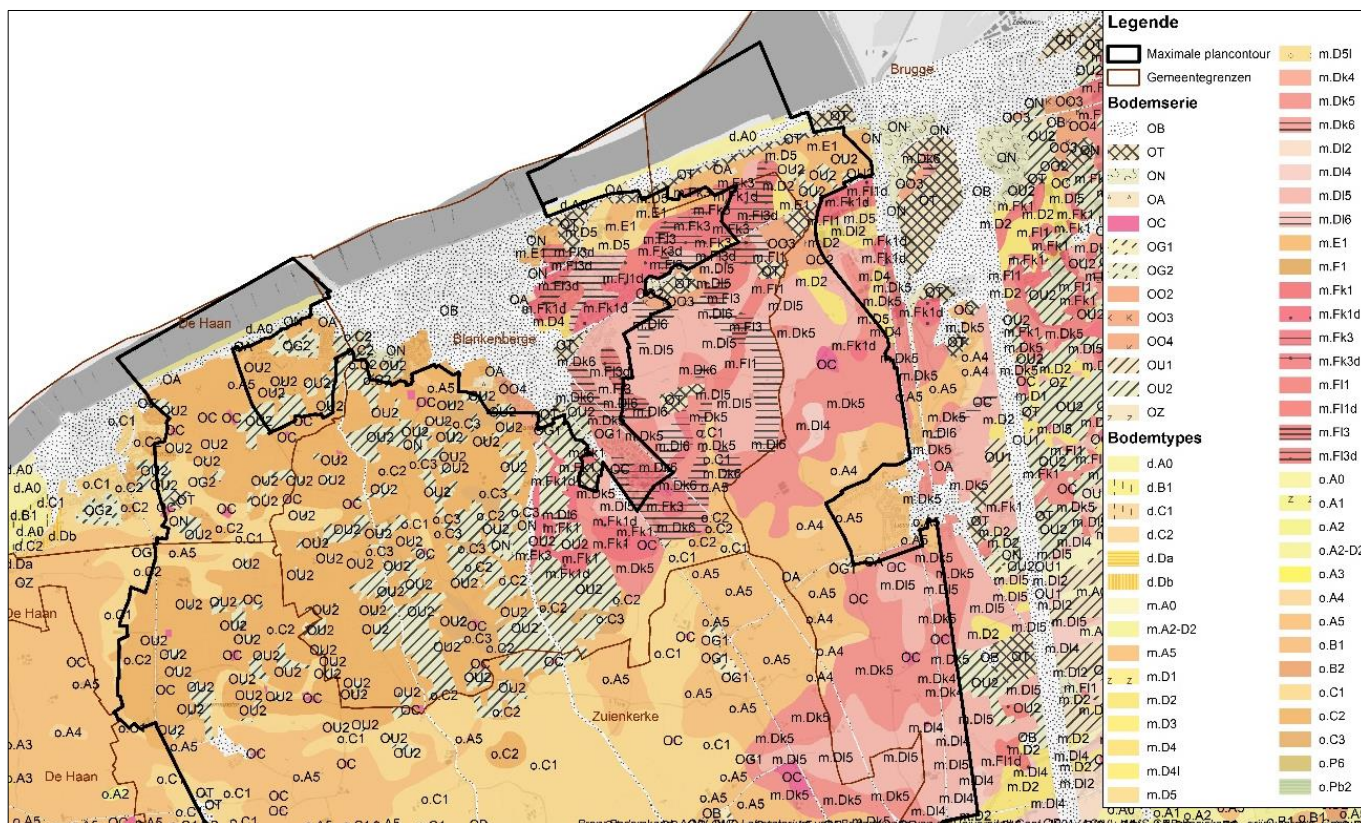
De beschrijving van de bestaande toestand vormt mede de basis voor de scoping van mogelijke milieueffecten en het verder onderzoek naar de milieueffecten. Deze beschrijving is een verdere aanvulling van de beschrijving van de aanwezige structuren in het hoofdstuk 4.

5.2.1 Bodem

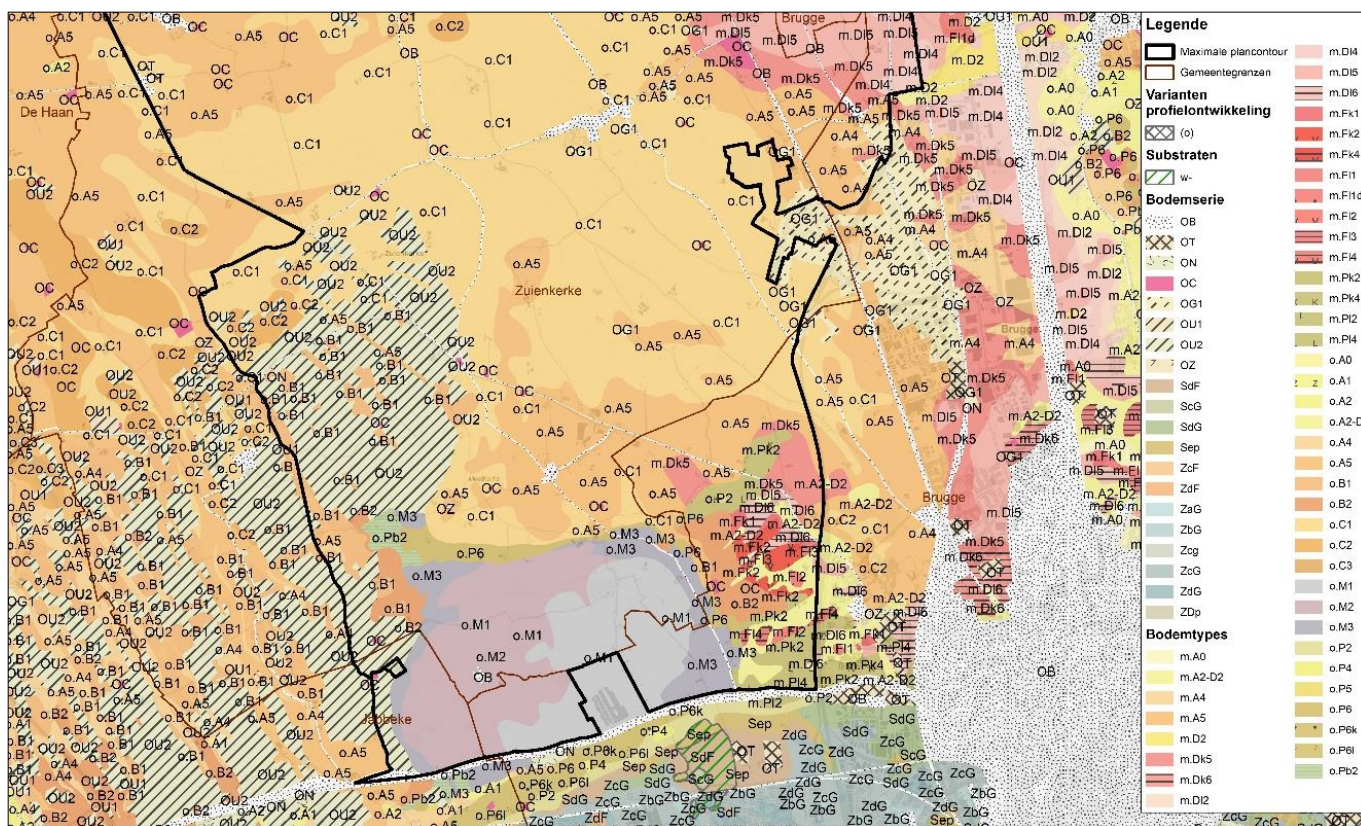
Voor de Kuststreek steunt de bodemkartering op een classificatie, die rekening houdt met geomorfologische en lithostratigrafische criteria. Het ontstaan en de opbouw van de bodemstructuur wordt besproken in § 4.1. Hier wordt er dieper ingegaan op de verschillende bodemtypes en de bodemkwaliteit. In Figuur 5-2 en Figuur 5-3 worden de verschillende bodemtypes weergegeven voor het plangebied. Het plangebied bestaat voornamelijk uit een relatief kleine zone aan de kust met duinen en antropogene bodems, en de achterliggende polders die deel uitmaken van het zogenaamde Oudland (geel-oranje zones) en Middelland (roos-rode zones). Het zuiden van het plangebied behoort tot de gronden van de Lage Moeren (grijze zones).

- Duinen:
  - d.A0: Hoge duinen, al of niet gefixeerd.
- Antropogene bodems:
  - OB: Bebouwde zones: Voornamelijk aan de kust, ter hoogte van de woonkernen, wegen en grote waterlopen;
  - OT: Vergraven terreinen: Verspreid in het noorden van het plangebied;
  - OA: Afgegraven gronden: Voornamelijk ter hoogte van de kust;
  - OC: Verdwenen bewoningen: Voornamelijk in het noordelijke deel van het plangebied;
  - OU2: Uitgeveende gronden met zwaar profiel. Wijdverspreid in het noorden en het zuidwesten van het plangebied.
- Polders behorend tot het Oudland (geel-oranje zones):
  - o.A: Kreekruiggronden: Verspreid over heel het plangebied. Het zijn de bodems van de met zand en klei dichtgeslibde kreken. Ze bestaan meestal uit een kleidek van enkele decimeters dik, dieper overgaand in lichter (zandiger) materiaal;
  - o.B: Poelgronden: Voornamelijk in het zuidwesten van het plangebied. Dit zijn de bodems van de met (zware) klei bedekte en naderhand ingeklonken veenzones. Het veen komt er soms op minder dan 120 cm diepte voor. Van nature zijn dit al laag gelegen gronden; daar waar ze in het verleden ontveend werden liggen ze nog lager;
  - o.C: Oude kleiplaatgronden: Verspreid over heel het plangebied. Dit zijn bodems waar de kleilagen van de verschillende overstromingsfasen boven elkaar voorkomen. Veen en/of pleistoceen zand komen er op grotere diepte voor.
- Polders behorend tot het Middelland (roos-rode zones):
  - m.D: Overdekte kreekruiggronden: Overeenstemmend met de A-gronden van het Oudland, overdekt met klei: Voornamelijk in het noordoosten, oosten en zuidoosten van het plangebied;
  - m.E: Dekkleigronden: gronden met homogeen kleidek tot meer dan 100 cm diepte: Voornamelijk in het noorden van het plangebied;
  - m.F: Overdekte poelgronden: overeenstemmend met de B-gronden van het Oudland overdekt met klei: Voornamelijk in het noordoosten en zuidoosten van het plangebied;
  - m.P: Overdekt pleistocene gronden - deklaag klei: Voornamelijk in het zuidoosten van het plangebied.
- Voor de gronden van de Lage Moeren (grijze zones)
  - M1: Afgeveende gronden – Het veen is hier afgegraven tot op het oorspronkelijk pleistoceen zandig materiaal. In dit materiaal zijn vaak nog sporen van oude bodemvorming (van voor de overstromingen vanuit de zee) terug te vinden. Deze bodems komen voor in het zuiden van het plangebied;
  - M2: Afgeveende gronden - weinig materiaal rustend op Pleistoceen: In het zuiden van het plangebied. Dit zijn bodems gelijkaardig aan de M1-bodems, maar waar het veen niet volledig is uitgegraven; de toplaag bestaat dus nog uit enkele decimeters weinig materiaal;
  - M3: Uitgeveende gronden - klei rustend op Pleistoceen, eventueel ervan gescheiden door een veenlaag: In het zuiden van het plangebied.

Figuur 5-2: Bodemtypes in het plangebied (noordelijk deel)

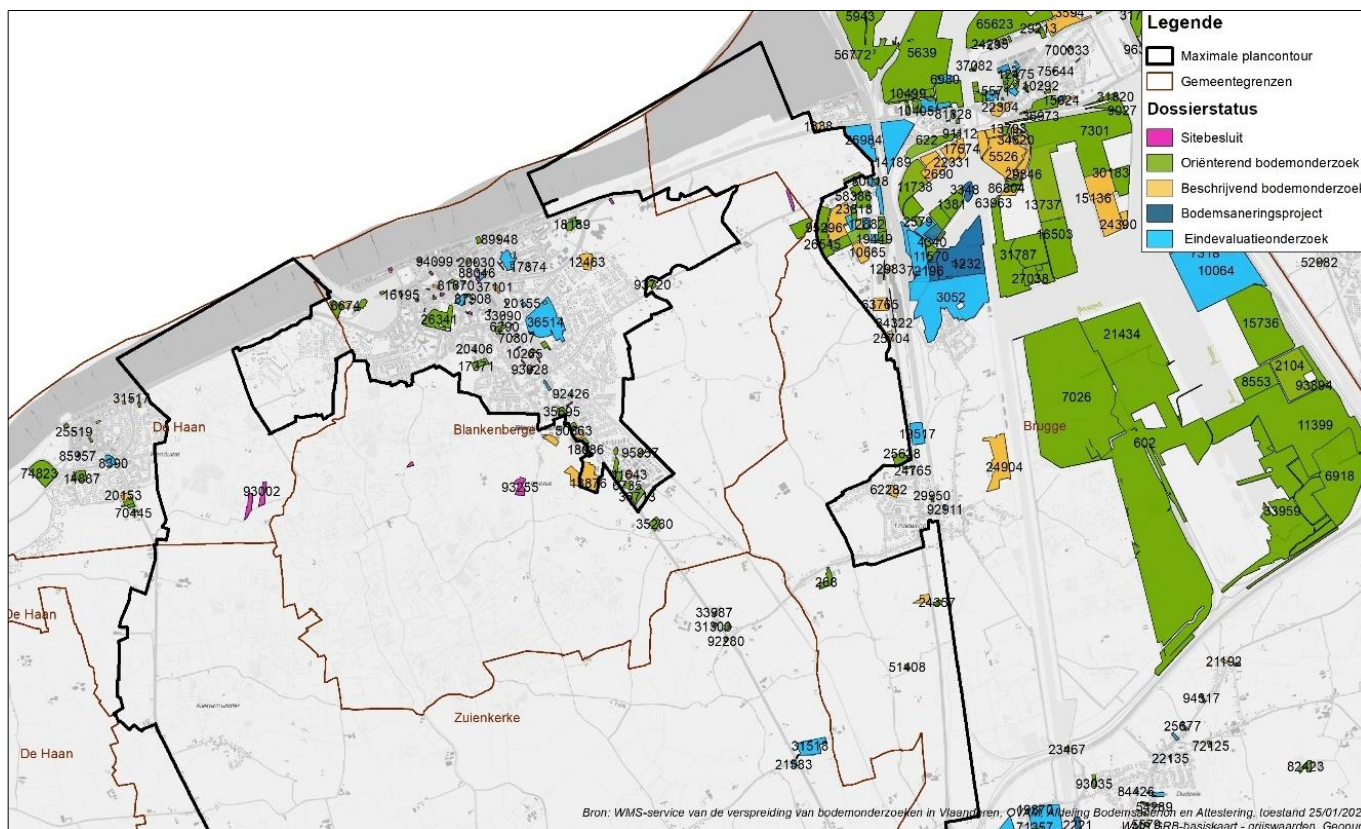

Figuur 5-3: Bodemtypes in het plangebied (zuidelijk deel)

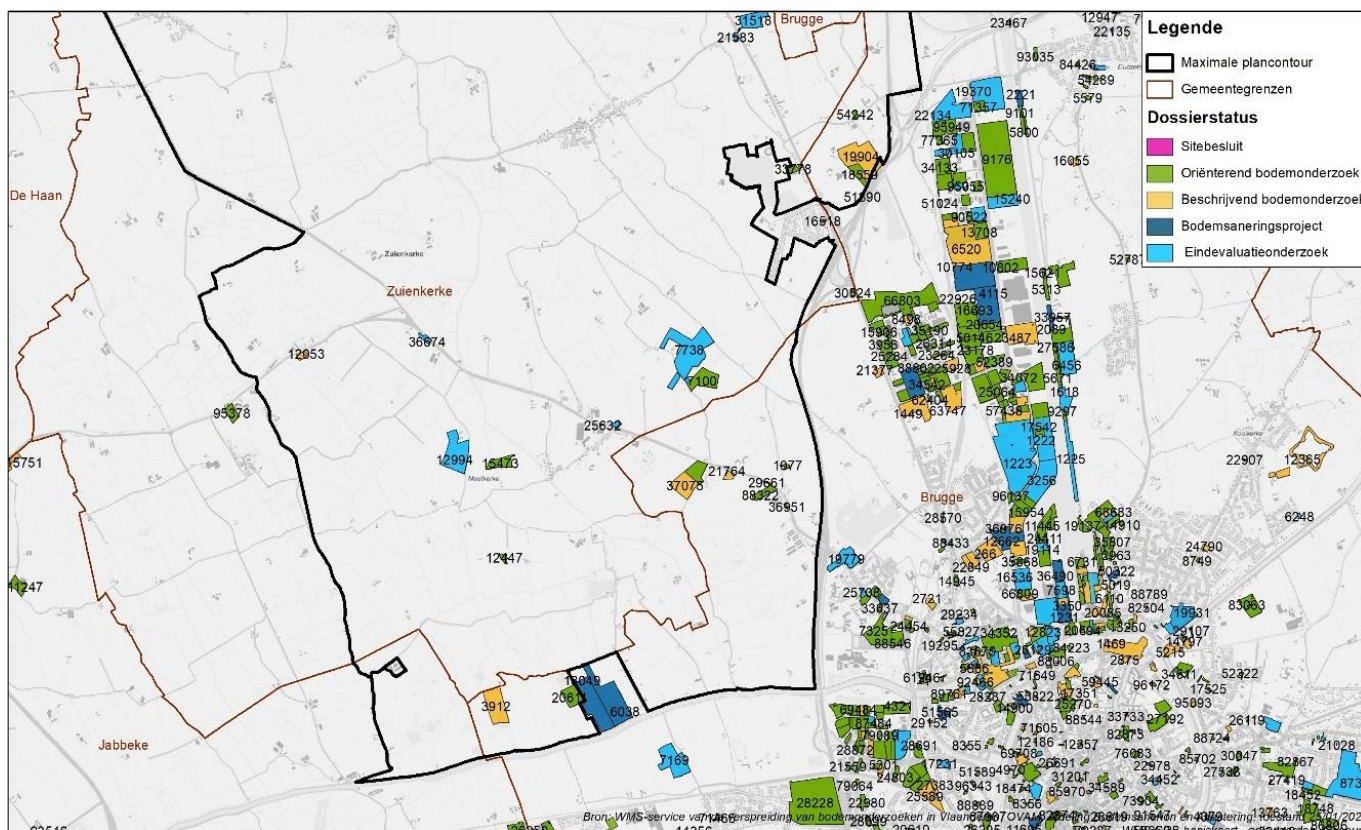

Volgens het OVAM-dossierloket werden in het plangebied een aantal oriënterende en beschrijvende bodemonderzoeken uitgevoerd alsook enkele bodemsaneringsprojecten en eindevaluatieonderzoeken. Daarnaast werd er voor 2 locaties ook een sitebesluit gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. De locatie van de betreffende gronden wordt weergegeven op Figuur 5-4 en Figuur 5-5.

Figuur 5-4: Bodemonderzoeken in het noordelijk deel van het plangebied (bron: OVAM)

Figuur 5-5: Bodemonderzoeken in het zuidelijk deel van het plangebied (bron: OVAM)

5.2.2 Water

In het watersysteem wordt een onderscheid gemaakt naar oppervlaktewater en grondwater.

Oppervlaktewater

Hydrografie

De hydrografie van het oppervlaktewater is meebepalend voor de fysische structuur. Deze wordt besproken in hoofdstuk 4.1

Waterkwaliteit

In het kader van de stroomgebiedbeheerplannen voor de Schelde werden voor de belangrijkste waterlopen binnen het studiegebied kwaliteitsdoelstellingen vastgelegd, en gebeurt ook een toetsing aan die doelstellingen. Voor de Vlaamse waterlopen is de meest recent beschikbare toetsing deze die gebeurd is in het kader van het (ontwerp) derde stroomgebiedbeheerplan (SGBP III); voor de lokale waterlopen van eerste orde gebeurde de meest recente beoordeling in het kader van het tweede stroomgebiedbeheerplan van de Schelde (SGBP II). Voor waterlopen van een lagere orde werden geen specifieke doelstellingen vastgelegd en gebeurde ook geen toestandsbeoordeling.

Hieronder wordt een samenvatting gegeven van de voornaamste beoordelingskenmerken van respectievelijk de Vlaamse waterlichamen en de lokale waterlichamen van eerste orde.

Vlaamse waterlichamen:

- Het Kanaal Gent-Oostende III (VL08_164) is een kunstmatig waterlichaam dat aanleunt bij het type “grote rivier”. Op basis van waarnemingen over de periode 2016 – 2018 blijkt dat het waterlichaam een slechte ecologische toestand heeft. Die beoordeling volgt uit de slechte beoordeling voor het biologisch kwaliteitselement macroinvertebraten¹⁶. Het kwaliteitselement vis scoort matig, en de elementen fyto-benthos en fytoplankton zelfs goed. De fysisch-chemische elementen die de ecologische waterkwaliteit ondersteunen scoren overwegend matig tot goed; enkel voor totaal fosfor is de score ontoereikend, wat leidt tot een ontoereikende score voor deze parametergroep als geheel. De score voor de evaluatie van de specifiek verontreinigende stoffen is “niet goed”, als gevolg van een normoverschrijding voor opgelost kobalt. Dat is overigens de enige vastgestelde overschrijding op 77 verschillende gemeten stoffen. De evaluatie van de hydromorfologie voor het waterlichaam is ontoereikend. De chemische toestand wordt geëvalueerd als ‘niet goed’ als gevolg van normoverschrijdingen voor 8 van de 48 gemeten stoffen. Het bekken van het kanaal Gent-Oostende wordt in het SGBP aangeduid als een klasse 5-aandachtsgebied, wat inhoudt dat een belangrijke waterkwaliteitsverbetering kan gerealiseerd worden mits uitvoering van acties opgenomen in de stroomgebiedbeheerplannen. Dit kanaal heeft meerdere inlaten in de Oudlandpolder. Eén ervan, Speyen, is de aantakking van dit kanaal op de Blankenbergse Vaart.
- De Blankenbergse Vaart en Noordede (VL08_16) is een sterk veranderd waterlichaam van het type ‘brakke polderwaterloop’. Op basis van waarnemingen over de periode 2016-2018 kan gesteld worden dat de ecologische toestand van de waterloop slecht is. De onderliggende biologische kwaliteitselementen fytoplankton, macrofyten en macro-invertebraten scoren alle slecht; enkel voor vis is de score matig. De algemene fysisch-chemische elementen scoren overwegend goed tot matig, behalve voor totaal fosfor, waarvoor de score slecht is. De evaluatie van de specifiek verontreinigende stoffen leidt tot een beoordeling ‘niet goed’, als gevolg van normoverschrijdingen voor arseen en vanadium (op een totaal van 76 gemeten stoffen). De hydromorfologie wordt als ontoereikend beoordeeld. De chemische toestand is niet goed, als gevolg van normoverschrijdingen voor 4 van de 45 gemeten stoffen. Het bekken van de Blankenbergse Vaart – Noordede wordt in het SGBP aangeduid als een klasse 4-aandachtsgebied, wat inhoudt dat het bereiken van een goede ecologische toestand er (slechts) tegen 2033 haalbaar wordt geacht.
- Het waterlichaam “Blankenbergse havengeul + jachthavens” (VL 08_184) staat gekarakteriseerd als een overgangswater van het type zout mesotidaal laagland-estuarium, met een kunstmatig statuut. Dit waterlichaam behoort niet tot het plangebied, maar aangezien de kwaliteit ervan wel kan beïnvloed worden door die van de Blankenbergse Vaart nemen we het wel op in het studiegebied. De vuilvracht die erin terecht komt is voor wat stikstof en fosfor betreft hoofdzakelijk afkomstig van de landbouw, via aanvoer vanuit de Blankenbergse Vaart. De evaluatie van de kwaliteit van het waterlichaam in het kader van de opmaak van SGBP III toont een goede kwaliteit voor opgelost zuurstof en voor de pH. De evaluatie voor stikstof (nitraat + nitriet + ammonium) is matig. Van de 16 gemeten specifiek verontreinigende stoffen zijn er 14 conform. Enkel voor boor en uranium in oplossing is er een normoverschrijding. Er werd in het kader van SGBP III geen evaluatie uitgevoerd van de biologische elementen, omdat die in de gegeven omstandigheden hetzij niet van toepassing zijn (fyto-benthos), hetzij niet relevant (fytoplankton, macrofyten, macroinvertebraten, vis). Voor de vier gemeten stoffen die mee de chemische toestand bepalen (cadmium, kwik, nikkel en lood) is er geen normoverschrijding vastgesteld¹⁷.

¹⁶ Volgens de systematiek van de KRW wordt de beoordeling bepaald door de slechtste score van de onderliggende kwaliteitselementen (toepassing van het principe ‘one out, all out’).

¹⁷ Niettemin wordt de chemische toestand beschouwd als “niet goed”. Dit heeft te maken met de normoverschrijding die vastgesteld werd voor heptachloorpoxide en kwik in biota, op alle plaatsen in Vlaanderen waar deze gemeten zijn.

Lokale waterlichamen van eerste orde:

- De Blankenbergse vaart (L107_133) (ten zuiden van de samenvloeiing met de Noordede) is een natuurlijk tot sterk veranderd waterlichaam van het type “brakke polderwaterloop”. Op basis van waarnemingen over de periode 2010 – 2013 wordt het biologisch kwaliteitselement macrofyten als slecht beoordeeld, terwijl macro-invertebraten goed scoren. De ecologische toestand is slecht. Binnen de groep van de biologie ondersteunende fysisch-chemische elementen scoort enkel fosfor ontoereikend; de overige gemeten elementen scoren goed of matig. De evaluatie voor de gevaarlijke stoffen is goed.
- De Schelleliet (L107_140) is een natuurlijke waterloop van het type brakke polderwaterloop. Bij de biologische kwaliteitselementen werden enkel de macroinvertebraten beoordeeld, met een matige score als gevolg. De biologie ondersteunende fysisch-chemische elementen scoren overwegend goed tot zelfs zeer goed, maar een slechte score voor fosfor maakt dat de hele groep als slecht wordt beoordeeld. Ook de score voor de gevaarlijke stoffen is slecht.

In de gebieden waar het zilte grondwater op geringe diepte voorkomt kan aangenomen worden dat ook het oppervlaktewater verzilt is; het draineert er immers het ondiepe grondwater. Eventuele zoute kwel is prioritair op beken en grachten gericht. Omgekeerd kan een voeding van het grachtenstelsel met (extern) zoet water zorgen voor het creëren van een tegendruk van zoet water en dus het (plaatselijk) terugdringen van het ondiepe zilte grondwater.

Binnen het plangebied bevinden zich heel wat meetpunten van het waterkwaliteitsmeetnet van VMM. Voor veel van deze punten zijn echter geen recente gegevens beschikbaar en/of zijn de meetreeksen zeer kort. Op basis van meetgegevens over de periode 1990-2021 voor drie representatieve meetpunten binnen het plangebied (Op de Blankenbergse Vaart in het zuidelijk deel van het plangebied (875500), op de Blankenbergse Vaart-Noordede in het noordelijk deel van het plangebied (877000) en op de Schelleliet (875430), in het zuidelijk deel van het plangebied) komt één uitzondering na komt de score voor geen van de drie meetpunten boven de beoordeling “aanvaardbaar” op de Prati-index.

Heel wat beken in het plangebied hebben waardevolle structuurkenmerken, maar op de andere beken kan de structuurkwaliteit verbeterd worden door aanleg van natuurlijke oeverzones (in plaats van harde oeververdediging). De voornaamste uitzondering hierop zijn het kanaal Brugge-Oostende (dat in feite net buiten het plangebied ligt) en de Blankenbergse Vaart stroomafwaarts van de monding met de Kruislader, die beide zeer zwakke structuurkenmerken hebben. In het oosten van het plangebied hebben de Lange Smalle Watergang en een aantal van zijn zijwaterlopen zwakke tot zeer zwakke structuurkenmerken.

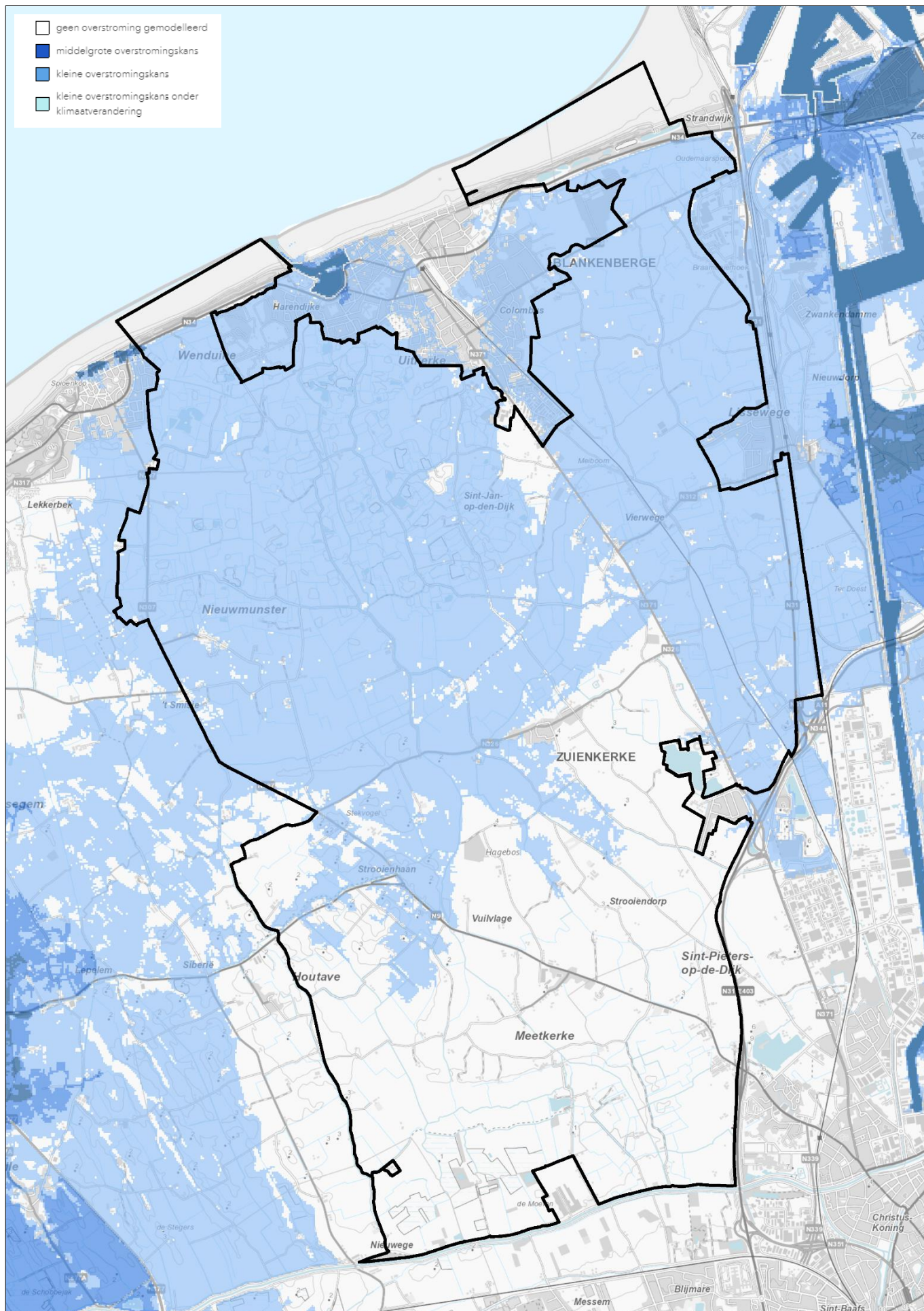
Oppervlaktewatergebruik

De waterbehoefte in het plangebied is niet uniform. De waterradar (www.waterradar.be) heeft overwegend een lage irrigatiebehoefte aan, met plaatselijk landbouwpercelen met een hoge behoefte. Daar in het gebied heel wat landbouw voorkomt, waarbij ook heel wat akkerbouw, kan echter aangenomen worden dat in het volledige plangebied een zekere behoefte bestaat die in de toekomst kan toenemen door klimaatwijzigingen. Die irrigatiebehoefte vraagt een gepast peilbeheer. Ook de natuurfunctie in het plangebied heeft een grote waterbehoefte en ook hier een gepast peilbeheer nodig.

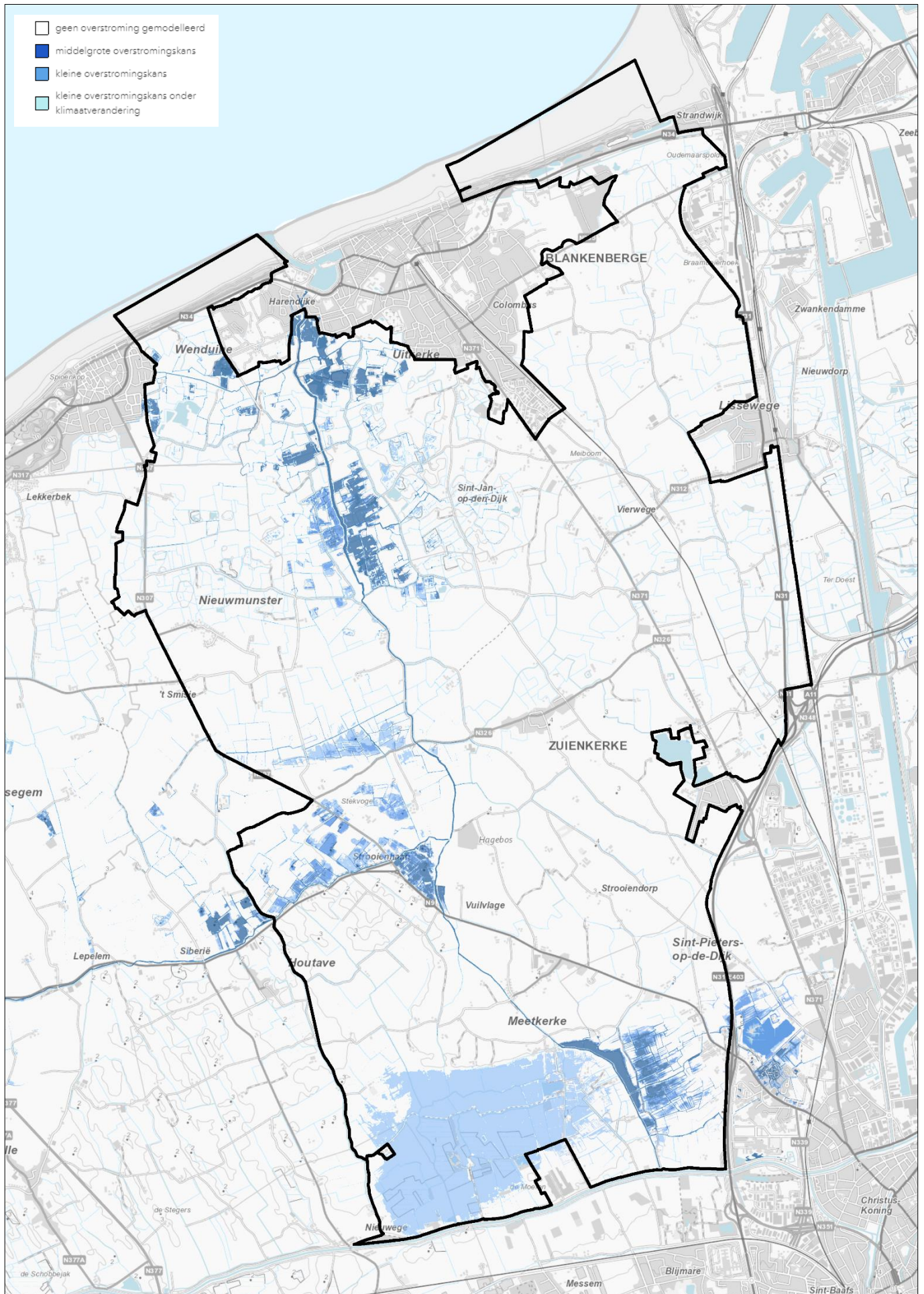
Overstromingsgevoeligheid

Binnen het plangebied komen een aantal gebieden voor waar bij het huidig klimaat een grote kans op overstroming vanuit de waterlopen bestaat; een aantal van deze gebieden zijn ook recent overstroomd, en op de watertoetskaart staan ze aangegeven als effectief overstromingsgevoelig. Ze bevinden zich vooral langs de benedenloop van de Blankenbergse Vaart (noordelijk deel van het plangebied). Ook in het zuidelijk deel van het plangebied komt langs de Blankenbergse vaart een strook voor met een grote kans op overstromingen. Gebieden die de kans lopen te overstromen bij hevige neerslag komen over grote delen van het plangebied als gevolg van de vlakke topografie en de vaak slecht doorlatende bodems van het gebied.

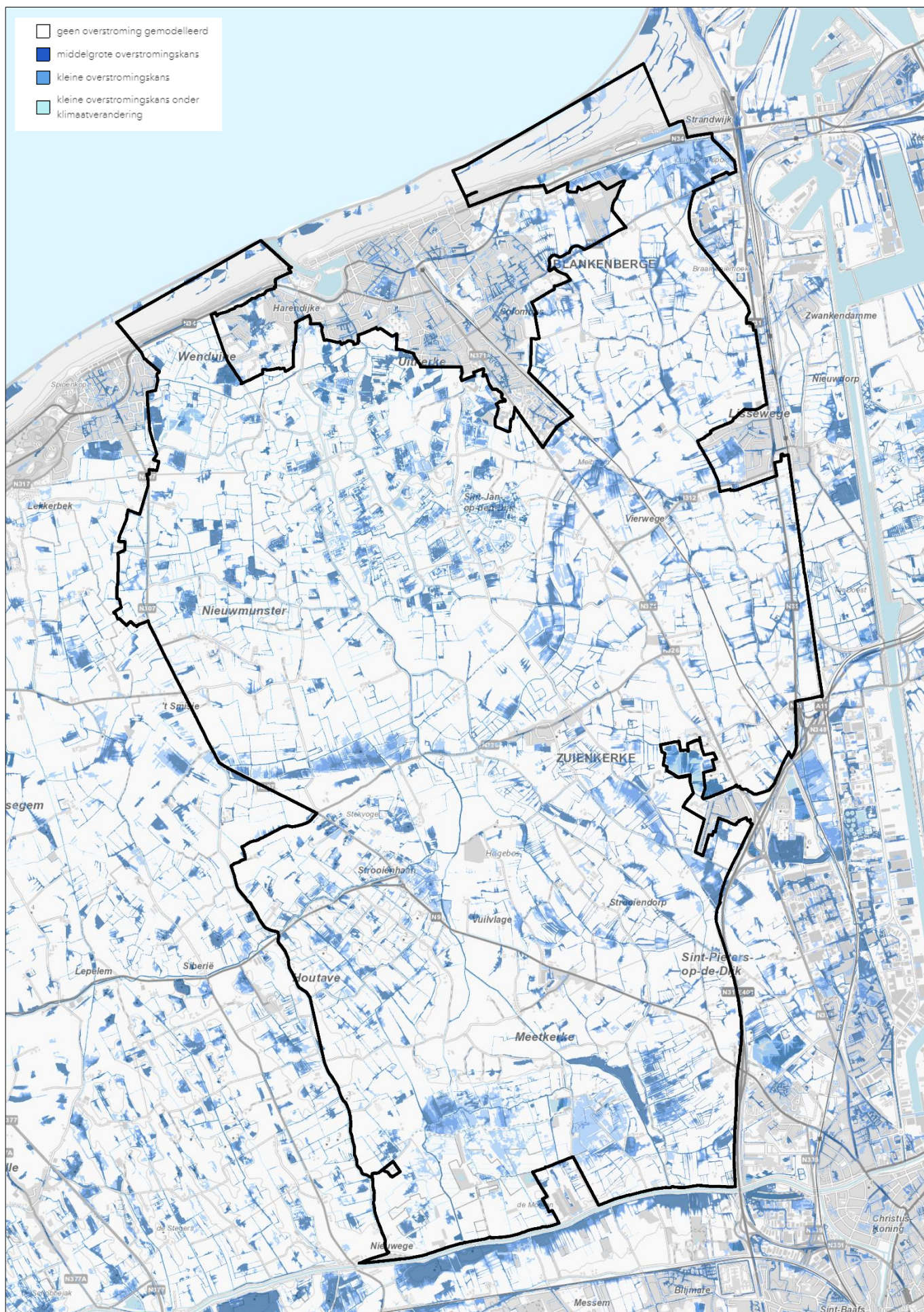
Figuur 5-6. Overstromingsgevoelige gebieden vanuit de zee (Wartertoetskaart)

Figuur 5-7. Overstromingsgevoelige gebieden vanuit waterlopen (fluviaal) (Watertoetskaart)

Figuur 5-8. Overstromingsgevoelige gebieden door intense neerslag (pluviaal) (Watertoetskaart)

Infrastructuur voor sanering van afvalwater

Op enkele dorpskernen na behoort het plangebied nagenoeg volledig tot het individueel te optimaliseren buitengebied. Op een groot aantal puntlocaties zijn volgens het zoneringsplan reeds IBA's aanwezig, maar er blijven ook nog heel wat puntbronnen in landelijk gebied die niet gesaneerd zijn. Een aantal clusters langs wegen in het buitengebied staan aangeduid als collectief te optimaliseren, en voor sommige is dit ook reeds gebeurd.

Op te merken valt dat de overstorten op de riolering van de bebouwde gebieden langs de kust (die buiten het eigelijke plangebied vallen) zorgen voor een aanzienlijke hydraulische en kwaliteitsbelasting van het polderwateropensysteem.

Binnen het plangebied bevinden zich geen grootschalige rioolwaterzuiveringsinstallaties. Het afvalwater dat in de dorpskernen binnen het gebied wordt gecollecteerd door rioleringssystemen wordt via collectoren afgevoerd naar de RWZI van Brugge.

De gemeenten maken nu ook werk van hemelwaterplannen. Deze zullen in kaart brengen welke langetermijnvisie de gemeenten hebben over de regenwaterinfrastructuur en de bronmaatregelen die nodig zijn om regenwater vast te houden, te hergebruiken en de infiltreren. De hemelwaterplannen zullen op termijn zorgen voor een hoger aanbod aan proper water in het oppervlaktewater (vertraagd regenwaterafvoer) en dit zal ook zorgen voor minder overstortwerking bij hevige regenval.

Grondwater

Grondwaterkwantiteit en -kwaliteit

De structuur van het grondwatersysteem wordt beschreven bij de fysische structuur, hoofdstuk 4.1. Hier wordt de grondwaterkwaliteit nader besproken.

Om een beoordeling te maken van de kwantitatieve status van de grondwatersystemen wordt gebruik gemaakt van enerzijds een analyse van de korte termijn-trends in de stijghoogtes, en anderzijds van een verziltingstoets, aangevuld met een zogenaamde GWATE18-test voor de freatische grondwaterlichamen.

In 2012 werden de kwantitatieve toestand van alle grondwaterlichamen binnen het Kust- en Poldersysteem als goed beoordeeld. De kwantitatieve beoordeling gebeurt aan de hand van een zogenaamde waterbalanstest. Een eerste check (préwaterbalans) gebeurt aan de hand van de korte termijn trend of de evolutie van de stijghoogte sedert de laatste planperiode (2012-2018).

Daarna werd bij de waterbalanstest bekeken of er sprake is van aanhoudende dalende stijghoogtes sedert het jaar 2000 (lange termijn trend). De uitkomst van de waterbalanstest is afhankelijk van het aantal dalende meetreeksen in de beschouwde periodes en of het lichaam in de vorige planperiode als ontoereikend gecatalogeerd werd. De voor het plangebied relevante grondwaterlichamen (KPS_0120_GWL_1 en KPS_0160_GWL1) zijn 'geslaagd', aangezien er geen sprake is van aanhoudende dalende trends sinds 2000.

Voor wat betreft de verziltingstest kan aangegeven worden dat uit modelleringsstudies (2012) is gebleken dat er in het KPS een verzoetingsproces aan de gang is. Klimaatverandering en zeespiegelstijging kunnen op lange termijn echter de zoetwatervoorraden aan de kust bedreigen. Vandaag is dit effect (nog) niet merkbaar. Niettemin blijft het risico op intrusie lokaal in het kust- en poldersysteem steeds aanwezig. Het systeem kent een complexe verdeling van zoet en zout grondwater. Bij wijziging van de waterhuishouding (bemaling, grondwaterwinning, drainage, peilveranderingen oppervlaktewater, ...) is er steeds risico op verzilting.

Ook voor de GWATE-test zijn beide grondwaterlichamen geslaagd. Er kan dus besloten worden dat zowel KPS_0120_GWL_1 als KPS_0160_GWL1 zich in een goede kwantitatieve toestand bevinden.

Uit de chemische beoordeling in het kader van de stroomgebiedbeheerplan blijkt dat de chemische toestand van beide freatische grondwaterlichamen binnen het plangebied niet goed is, als gevolg van vervuiling met pesticiden. Voor een aantal parameters, waaronder stikstofverbindingen en fosfaat, heeft er sinds de vorige beoordeling (2012) wel een verbetering plaatsgevonden, met name in KPS_0120_GWL_1 (evolutie van ontoereikend naar goed). De verwachting is dat in 2027 beide grondwaterlichamen op het vlak nitraat een zeer goede status zullen hebben. De chemische toestand als geheel blijft echter ontoereikend als gevolg van de pesticidevervuiling, en het is niet de verwachting dat tegen 2027 een goede chemische toestand zal bereikt zijn.

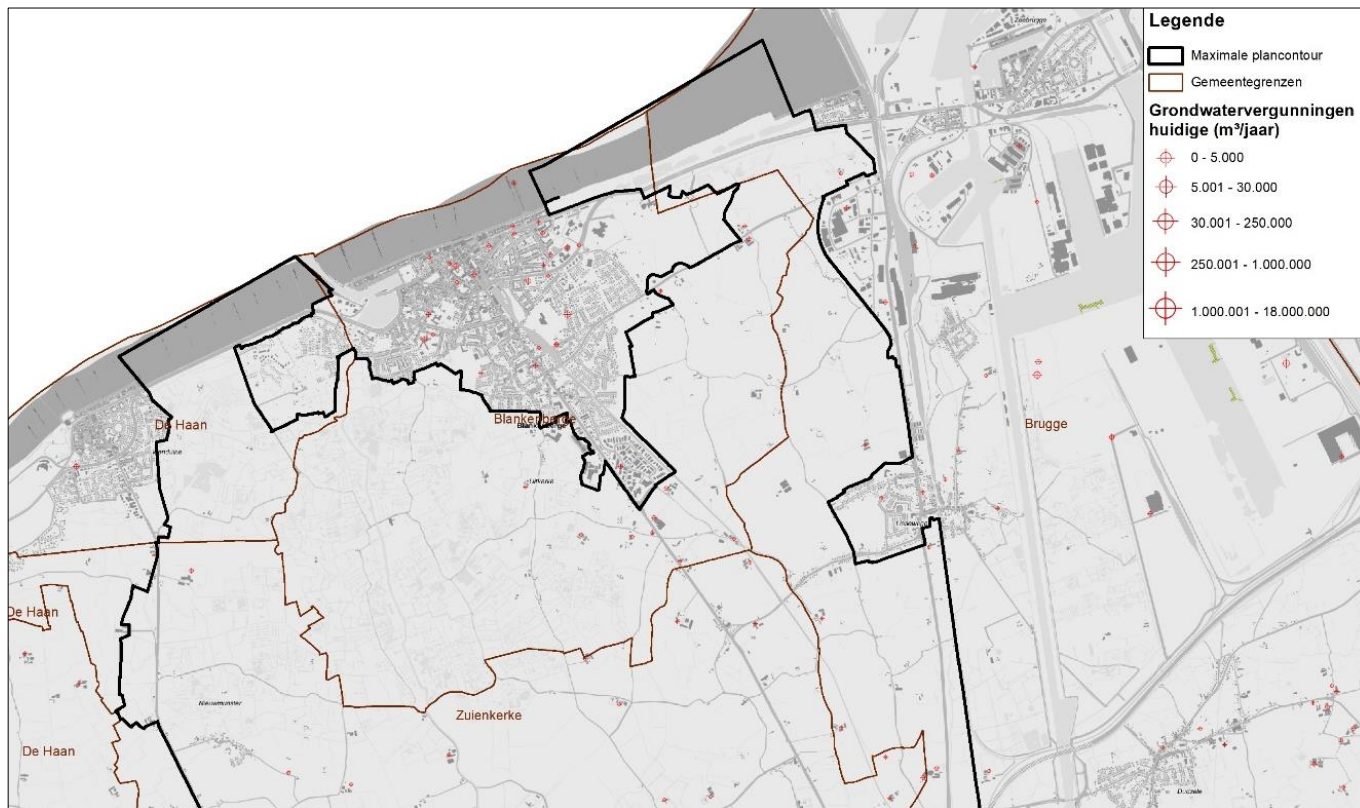
---

18 Grondwaterafhankelijke terrestrische ecosystemen.

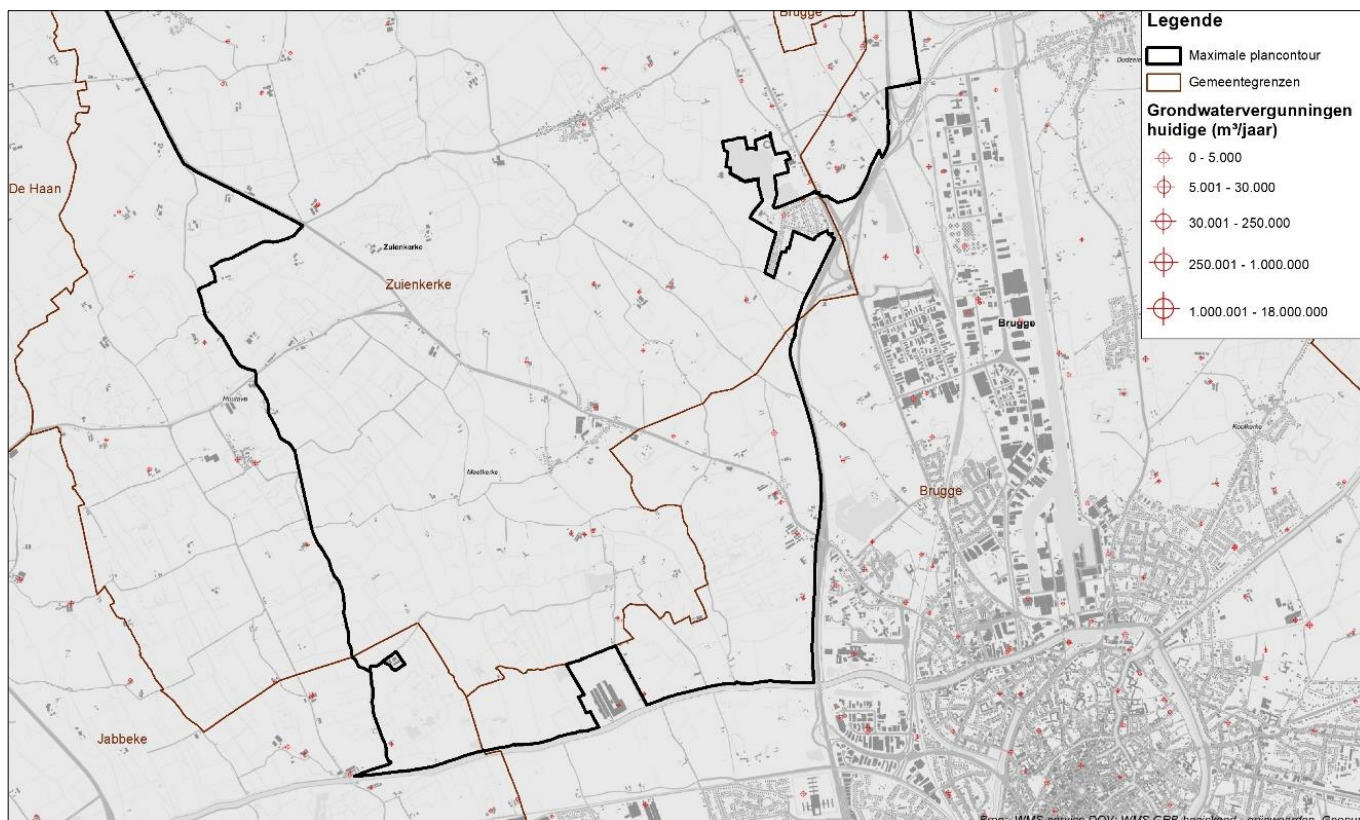
Grondwatergebruik

Verspreid over het plangebied komen verschillende vergunde grondwaterwinningen voor. Het betreffen grondwaterwinningen met een jaarlijks volume dat minder bedraagt dan 5000m³/jaar, overwegend ter hoogte van landbouwbedrijfsgebouwen.

Figuur 5-9. Vergunde grondwaterwinningen (noordelijk deel)

Figuur 5-10. Vergunde grondwaterwinningen (zuidelijk deel)

5.2.3 Biodiversiteit

In en in de nabije omgeving van het plangebied zijn verschillende belangrijke natuurelementen gelegen. Voor wat betreft de situering van structuren op hoger schaalniveau, de Natura 2000 gebieden en de gebieden van het VEN wordt verwezen naar hoofdstuk 4.2. In dit hoofdstuk wordt ingezoomd op de beschermde op Europees en Vlaams niveau.

Biologische waardering

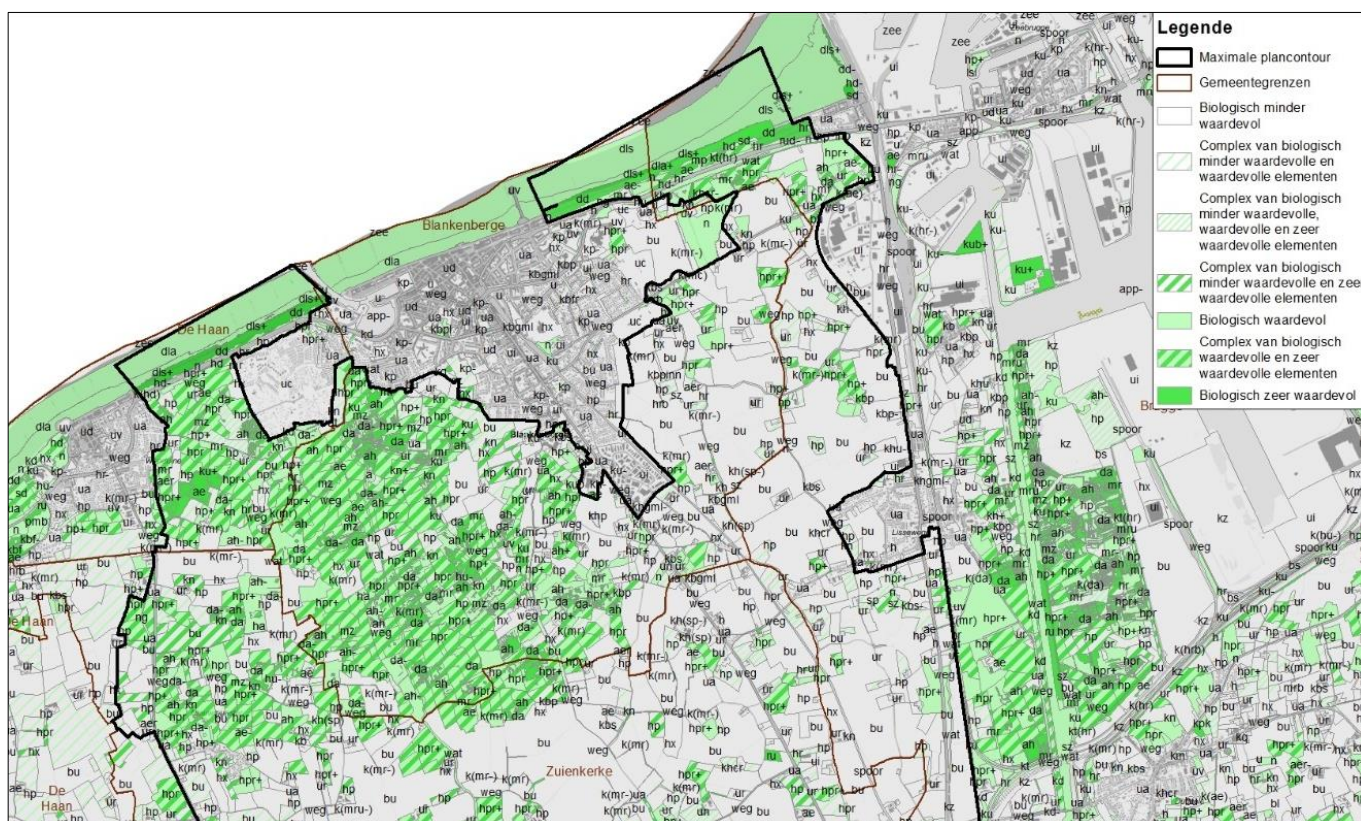
De biologische waarderingskaart geeft een globaal overzicht van de aanwezige natuurwaarden. Het strand met en zonder kunstwerken (dla en dls) wordt als biologisch waardevol beschouwd, de achterliggende stuifduinen (dd) als biologisch zeer waardevol.

Verder landinwaarts, voornamelijk ter hoogte van het VEN-gebied 'De Uitkerkse Polder' en het Habitatrichtlijngebied 'Polders' bevindt zich een mix van biologisch waardevolle zones, een complex van biologische waardevolle en zeer waardevolle elementen en biologisch zeer waardevolle zones. Het betreft dan voornamelijk soortenrijk permanent cultuurgrasland (hp), weilandcomplex met sloten en/of microreliëf (hpr), Rietland en andere Phragmiton-vegetaties (mr), schorre (da), brak tot zilt moeras met heen (mz), brak of zilt water (ah) en eutroof water (ae). Ook ten zuiden van het plangebied bevindt zich een zone van gelijkaardige biologische kwaliteit met voornamelijk soortenrijk permanent cultuurgrasland (hp) en weilandcomplex met sloten en/of microreliëf (hpr).

In de andere zones van het plangebied komen de biologisch waardevolle zones en complex van biologisch minder waardevolle en zeer waardevolle elementen eerder verspreid voor tussen de biologisch minder waardevolle zones. Deze minder waardevolle zones zijn dan voornamelijk akkers op lemige of kleiige bodem (bl en bu), zeer soortenarm, vaak tijdelijk grasland (hx), bebouwing (ua/ud/un/ur) en wegenis (weg).

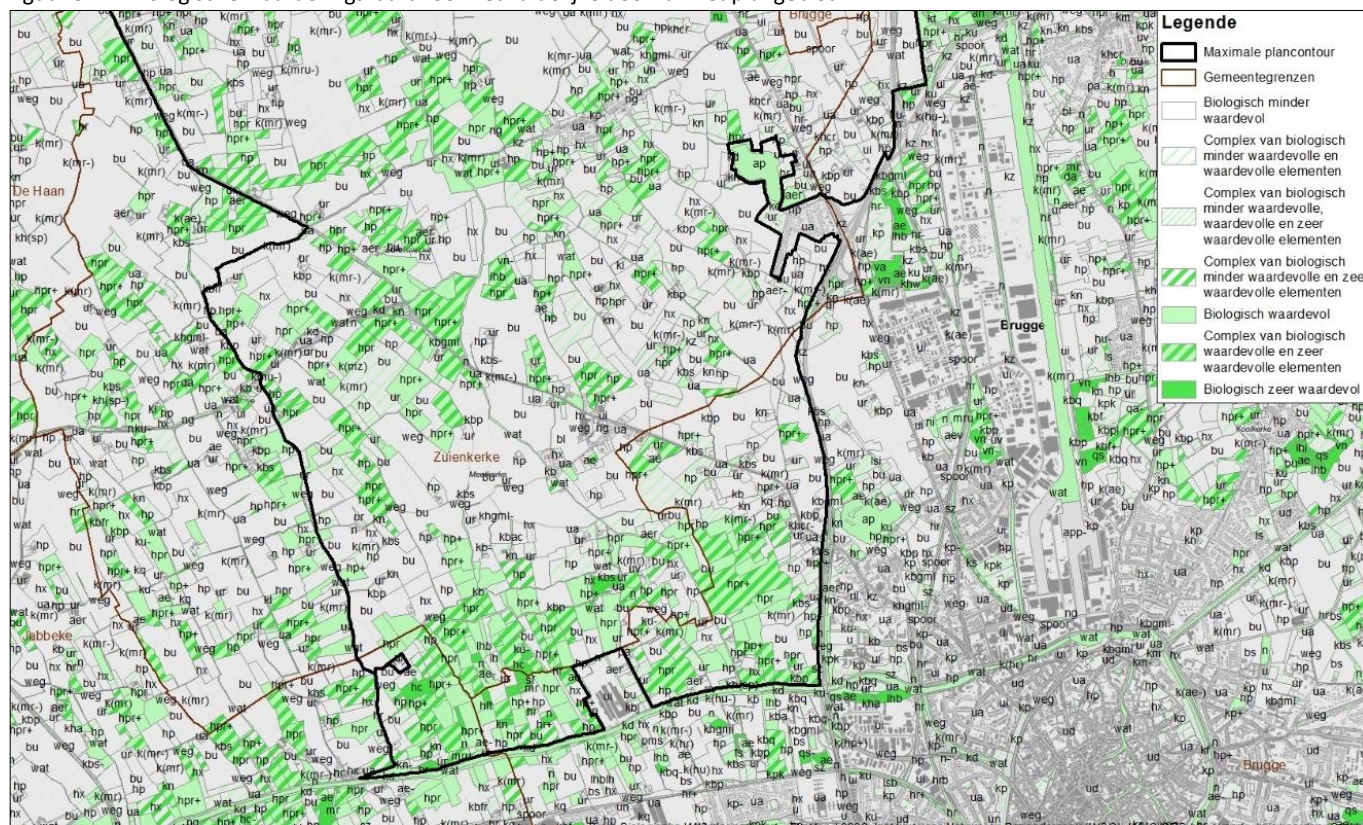
Een aantal van de biologisch (zeer) waardevolle vegetaties betreft verboden te wijzigen vegetaties, zoals historisch permanente graslanden of rietvegetaties. Bosvegetaties komen niet voor in dit open polderlandschap.

Figuur 5-11: Biologische waarderingskaart voor het noordelijke deel van het plangebied

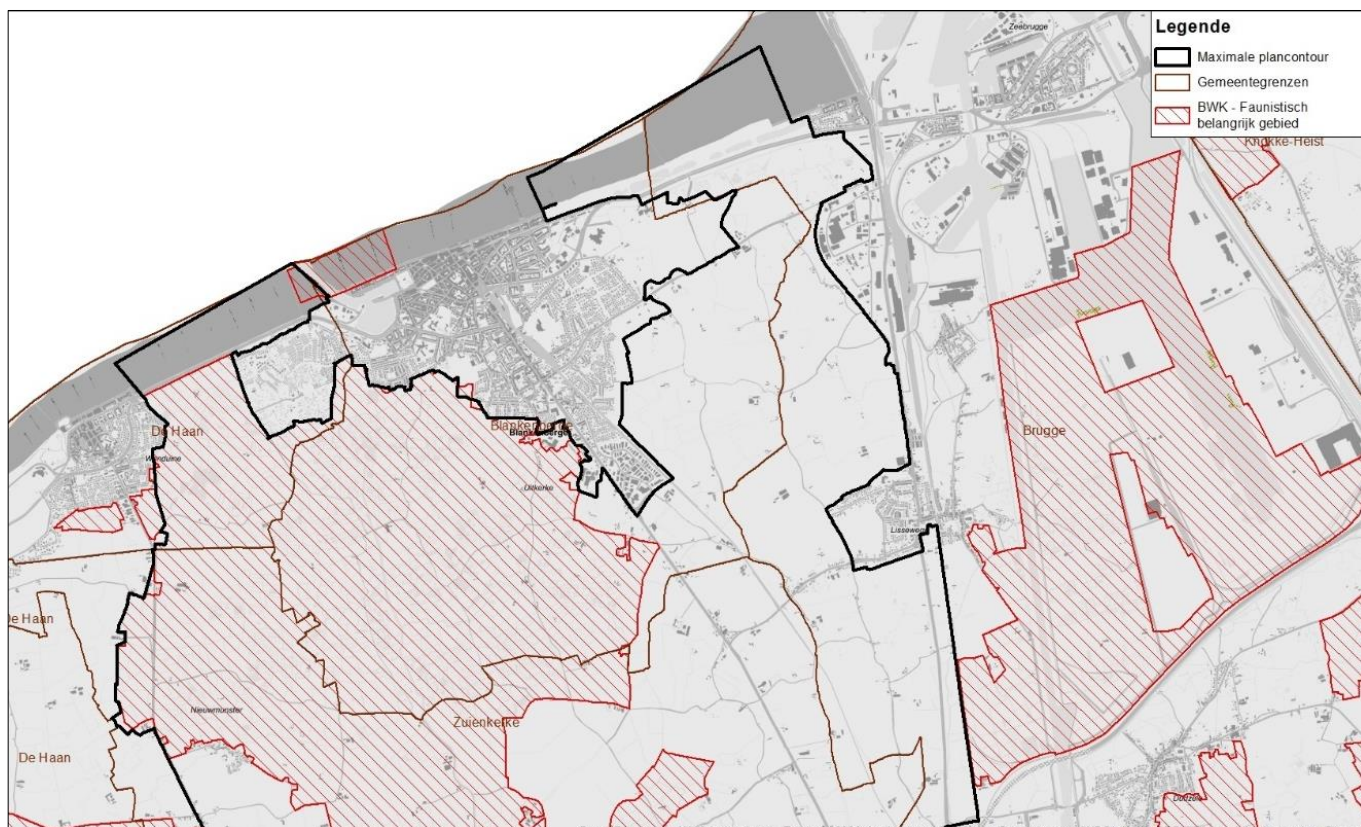
Figuur 5-12: Biologische waarderingskaart voor het zuidelijke deel van het plangebied

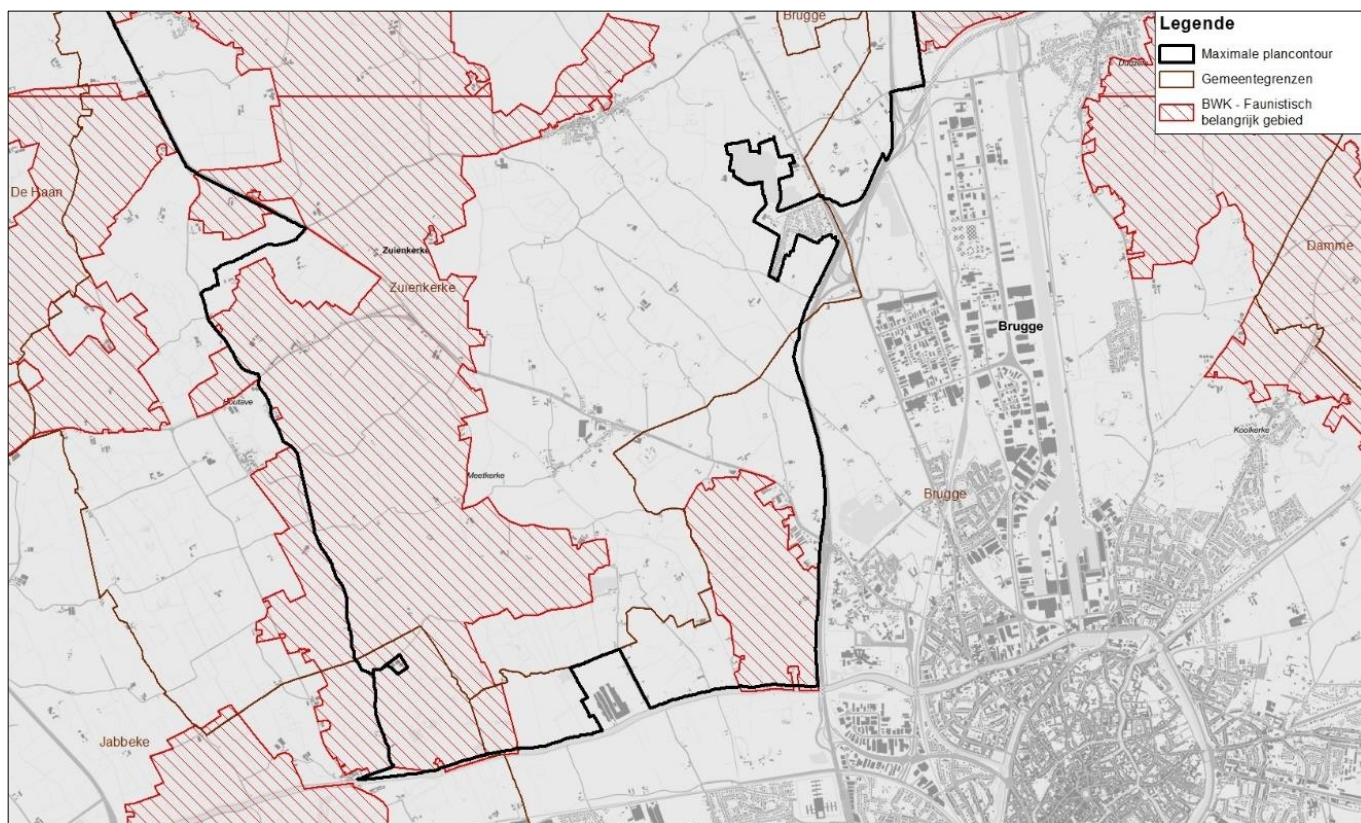
Faunistisch belangrijke gebieden

Een groot deel van het plangebied is op de biologische waarderingskaart (zie Figuur 5-13 en Figuur 5-14) ook aangeduid als faunistisch belangrijk gebied. Voor de aanduiding van deze gebieden is rekening gehouden met soorten die op Vlaams niveau van belang zijn (Rode Lijstsoorten), vermeld worden in de bijlagen van de Europese Vogelrichtlijn of Habitatrichtlijn en/of waarvoor Vlaanderen internationaal van belang is. De zone van faunistisch belangrijk gebied in het plangebied komt in grote mate overeen met het Vogelrichtlijngebied 'Poldercomplex' (BE2500932).

Figuur 5-13: Faunistisch belangrijke gebieden in het noordelijk deel van het plangebied

Figuur 5-14: Faunistisch belangrijke gebieden in het zuidelijk deel van het plangebied

Bos-, natuureservaten en gebieden met natuurbeheerplannen

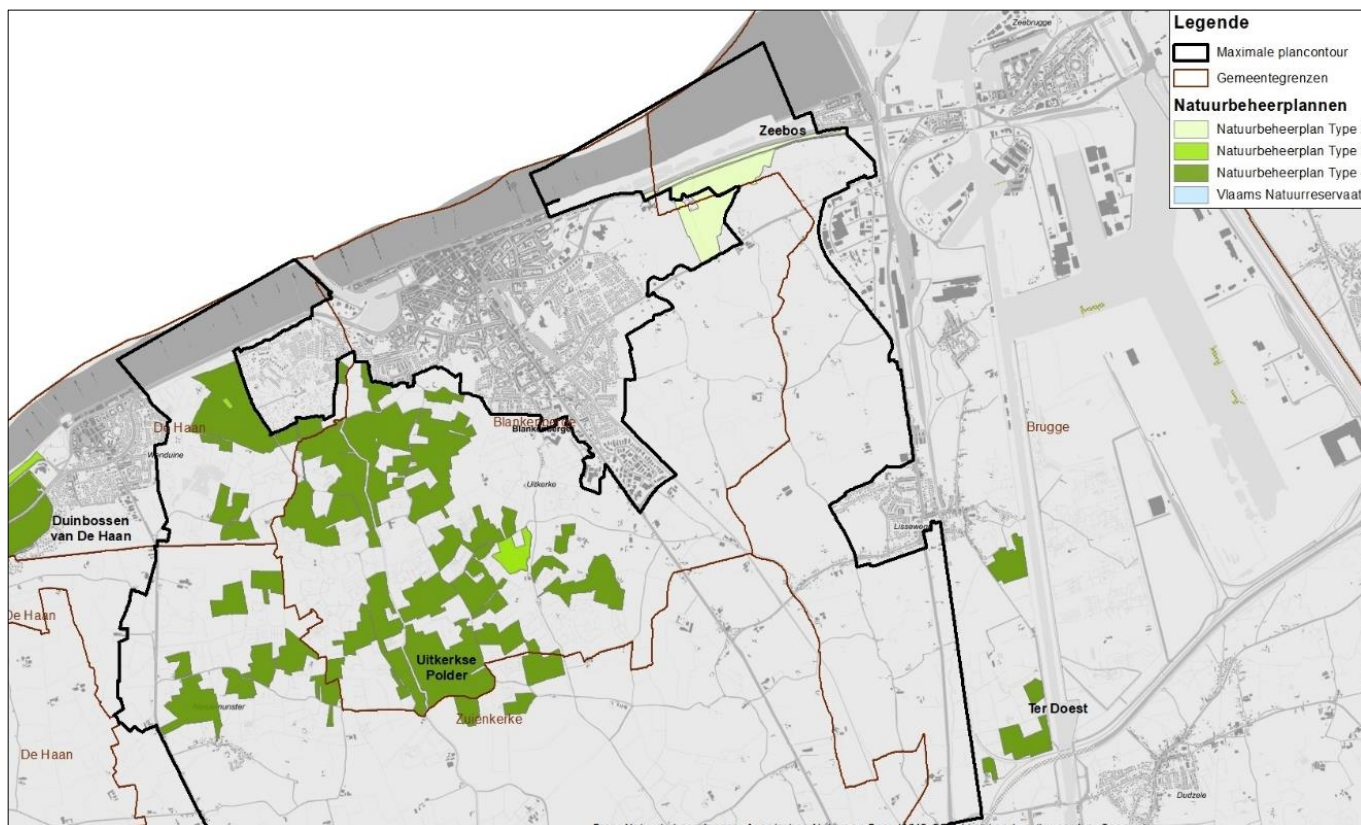
Het zuiden van het plangebied overlapt met het Vlaams Natuureservaat ‘Blankenbergse Polder Zuid’ dat een totale oppervlakte heeft van 410 ha. Ter hoogte van de Heerweg te Zuikerkerke werd voor een gebied van 6,17 ha een bosbeheerplan opgemaakt. Ten oosten van Blankenberg ligt een gebied waarvoor een natuurbeheerplan type 2 werd

opgemaakt, nl. 'Zeebos'. Ten zuidwesten van Blankenberge ligt de Uitkerkse Polder waarvoor voornamelijk natuurbeheerplannen type 4 werden opgemaakt. Voor een aantal percelen behorende tot de Uitkerkse polder, werd ook een beheersplan type 3 opgemaakt.

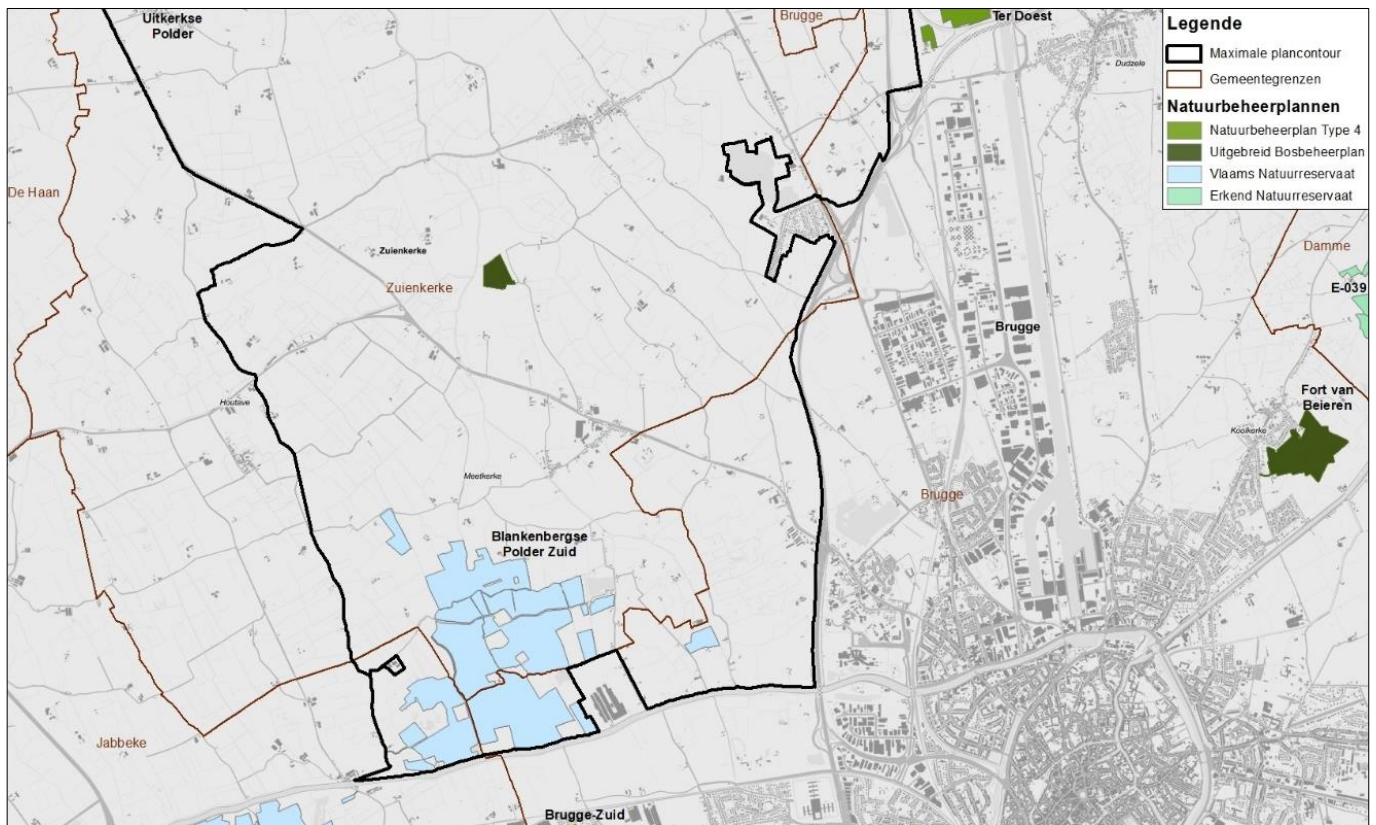
Voor wat betreft de natuurbeheerplannen, gelden volgens het Natuurdecreet, afhankelijk van het ambitieniveau voor de ecologische functie, volgende doelen:

- Type 1: behoud van de aanwezige natuurkwaliteit: De beheerder zorgt ervoor dat de aanwezige natuurkwaliteit en het natuurlijke milieu in stand gehouden worden en leeft de zorgplicht na (ND art. 14, §1: bij ingrepen in de natuur wordt vernietiging of schade zoveel mogelijk voorkomen, beperkt of hersteld). Hij stelt geen specifieke natuurstreefbeelden tot doel.
- Type 2: hogere natuurkwaliteit: De beheerder stelt over minstens 25% van de oppervlakte van het terrein het realiseren van één of meerdere natuurstreefbeelden tot doel. Voor het volledige terrein gelden de criteria voor geïntegreerd natuurbeheer.
- Type 3: hoogste natuurkwaliteit: De beheerder stelt over de volledige oppervlakte van het terrein het realiseren van één of meerdere natuurstreefbeelden tot doel. Met motivatie kan hiervan afgeweken worden voor ten hoogste 10% van de oppervlakte van het terrein. Voor het volledige terrein gelden de criteria voor geïntegreerd natuurbeheer.
- Type 4: natuurreservaat: Aanvullend op de voorwaarden voor type 3 moet het terrein voldoen aan het toetsingskader voor de Vlaamse natuurreservaten (zie bijlage 2 van het ontwerp-BVR Natuurbeheerplannen).

Figuur 5-15: Gebieden met natuurbeheerplannen in en rond het plangebied (noordelijk deel)

Figuur 5-16: Gebieden met natuurbeheerplannen in en rond het plangebied (zuidelijk deel)

5.2.1 Ruimte

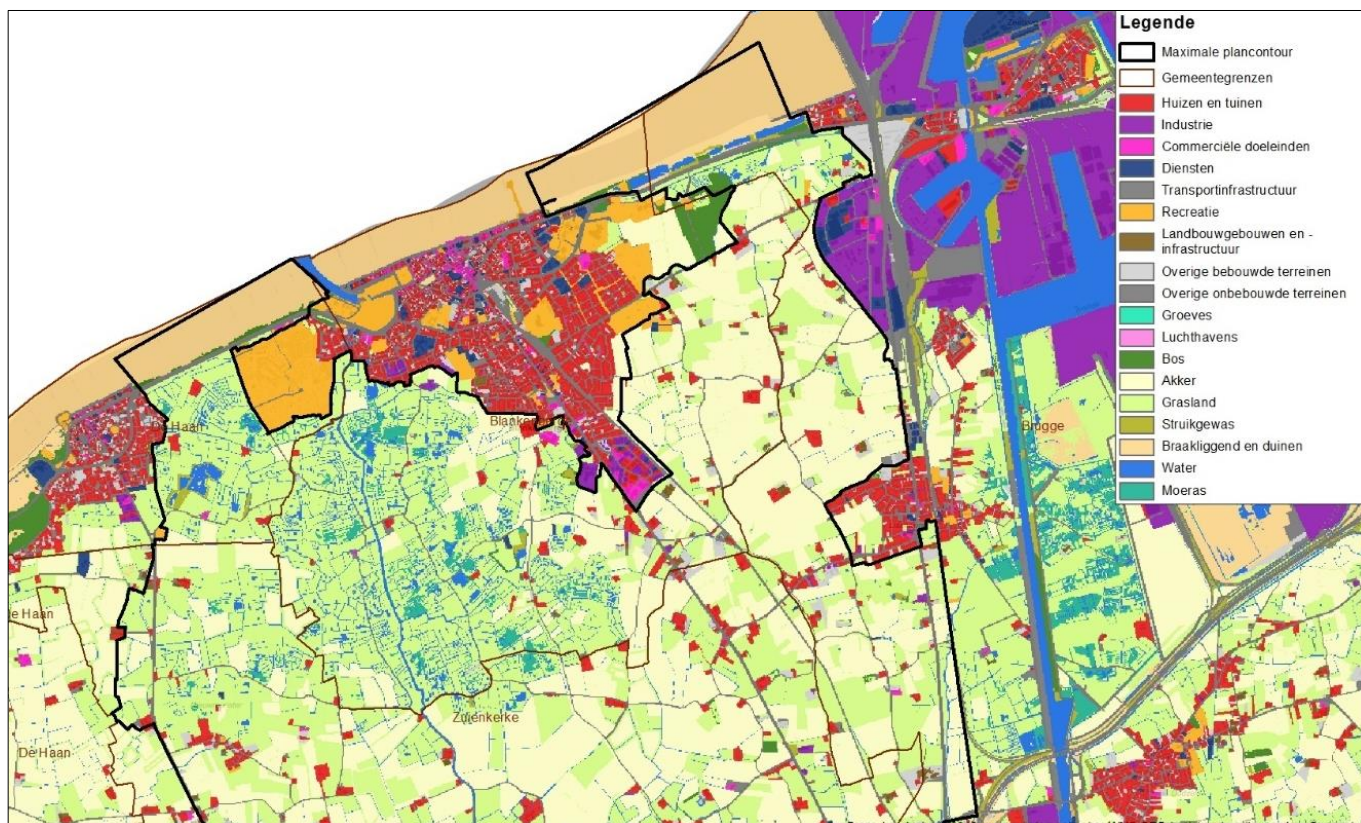
Het plangebied omvat de kuststroken tussen Wenduine, Blankenberge en Zeebrugge en de achterliggende polders tot aan het Kanaal Gent-Oostende. Naast de kuststroken met strand en duinen bestaat het plangebied voornamelijk uit akkers en grasland, en een uitgebreid netwerk van oppervlaktewaters en -waterlopen.

De polders zijn een belangrijk landbouwgebied, zowel voor akkerbouw (graanteelt, bieten, ...) als voor grondgebonden veehouderij. Zoals beschreven bij de bestaande agrarische structuur (hoofdstuk 4.3) zijn er meer dan 400 landbouwbedrijven die in gebruikspcelen hebben in het plangebied. Er bevinden zich ook 153 landbouwbedrijfszetels. De landbouwactiviteiten bevinden zich verspreid over het ganse plangebied.

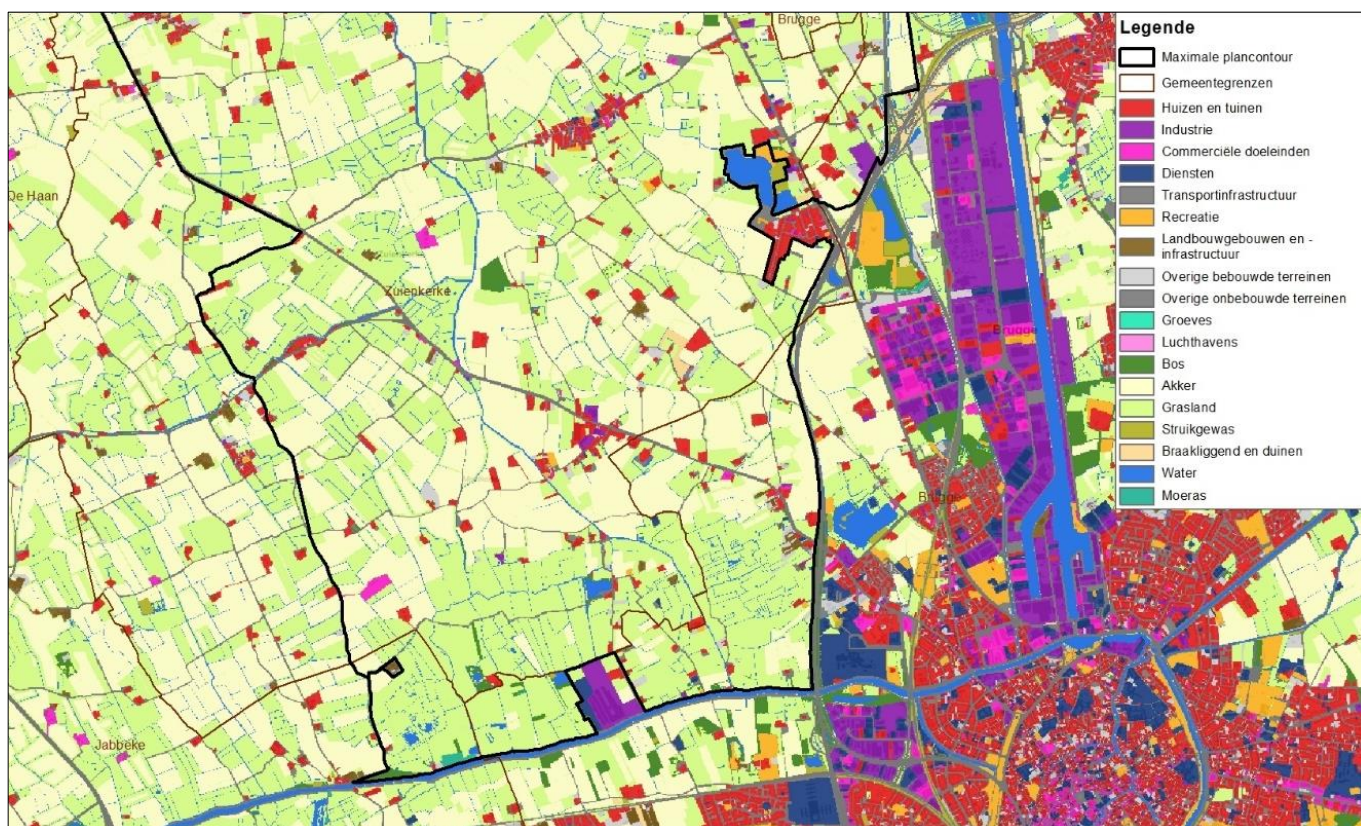
De poldergraslanden zijn zoals beschreven in belangrijke mate in gebruik door de landbouw. Ze worden gebruikt om vee te laten grazen, als hooiland of als wisselweide. Deze graslanden hebben naast hun specifieke ontstaansgeschiedenis (bedijking en inpoldering) en hun landbouwkundige waarde, vaak ook een specifieke natuurwaarde en/of unieke landschappelijke waarde. Heel wat graslanden worden nog steeds gekenmerkt door vele poelen, greppels en sloten om de afwatering te verzekeren en de kleine reliëfverschillen ten gevolge van de inpolderingsgeschiedenis (reliëfinversie). Deze permanente graslanden herbergen de grootste natuur- en landschapswaarden.

Daarnaast liggen er ook enkele kleine woonkernen binnen het plangebied nl. Nieuwmunster, Zuienkerke, Meetkerke en een deel van Lissewege. Er liggen geen grote, drukke woonkernen, industriegebieden en recreatiezones binnen het plangebied.

Figuur 5-17: Ruimtegebruik binnen het plangebied (noordelijk deel)

Figuur 5-18: Ruimtegebruik binnen het plangebied (zuidelijk deel)

5.2.2 Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie

Landschap

Zoals aangegeven bij de landschappelijke structuur zijn er in het plangebied een aantal landschappelijke gehelen aanwezig: De Uitkerkse Polder, de Meetkerkse Moeren, de Fonteintjes en omgeving en de Oudemaarspolder.

Uitkerkse polder

Het gebied van de Uitkerkse Polder is gesitueerd in het oostelijk deel van de Vlaamse kuststreek, en omvat het strand en de duinen tussen Blankenberge en Wenduine (De Haan), evenals de Uitkerkse Polder ten zuidwesten van Blankenberge en ten zuidoosten van Wenduine.

Het strand bestaat uit een grote zandvlakte, onderbroken door enkele strandhoofden. In de richting van Blankenberge wordt het strand begrensd door het staketsel langs de havengeul, aan de andere zijde door de bebouwing van Wenduine. Actieve eolische en mariene processen zorgen voor een natuurlijke overgang en aangroei van het strand en de duinen. De aanvoer van zand landinwaarts wordt niet gehinderd door infrastructuur of grote obstakels.

De duinen zelf vormen een markante reliëfstructuur die zich visueel-ruimtelijk sterk onderscheidt van de strandzone. Kenmerkend is de hogere ligging ten aanzien van de omgeving, en processen die wijzen op actieve aangroei van de duinen en verstuiwing van zand. Aan zeezijde hebben de duinen slechts een lage helmgrasbegroeiing of helemaal geen begroeiing in de stuifzones. Aan de landzijde bestaat de begroeiing uit een afwisseling van grazige begroeiing en struweel, met verspreide zones zonder begroeiing.

Tussen de duinen en de polder, en bovendien net op de fysische grens tussen die landschappelijke entiteiten, liggen de Koninklijke Baan en een trambedding. Deze wegeinfrastructuur verstoort de graduele geografische overgang, maar accentueert door de specifieke ligging wel de begrenzing van de deelgebieden. Overstuiving van de wegenis komt frequent voor en wijst op actief en natuurlijk zandtransport vanuit de duinen.

Het landschap van de Uitkerkse Polder wordt in grote mate bepaald door de fysische en bodemkundige gesteldheid, in combinatie met de historische menselijke activiteiten.

De Uitkerkse Polder wordt beschouwd als één van de best bewaarde historische 'Oudlandpolders' in relatie tot gelijkaardige gebieden langs onze Vlaamse kust, door de gaafheid, herkenbaarheid en samenhang van landgebruik, het hydrografische netwerk, dijken, archeologische sites, relictten van middeleeuwse bewoning en het voorkomen van bouwkundig erfgoed. Het landgebruik wordt gekenmerkt door grote graslandcomplexen met microreliëf en verspreide akkers, in relatie tot de bodemkundige condities. Daarnaast zorgt het historische netwerk van kanalen, grachten, sloten, laantjes en dijken voor de waterbeheersing en het landbouwgebruik (afwatering en bevoeiing). De Blankenbergse Vaart vormt de belangrijkste waterloop, die sinds de middeleeuwen in gebruik is voor waterbeheersing en als transportkanaal van goederen. De Blankenbergse Dijk dateert uit de middeleeuwen en was een onderdeel van een ruimer bedijkingsstelsel in de Vlaamse kustvlakte, dat bepalend geweest is voor de ontginning en ingebruikname van de polders. Hij vormt een goed herkenbare en brede infrastructuur, die in eerste instantie aangelegd is voor de waterbeheersing van de polder. Het gebied is zeer rijk aan archeologische sites gaande van de Romeinse periode tot middeleeuwen; deze laatste gaan vaak terug op bewoningssites met walgracht wat typerend is voor die periode. Het bouwkundig erfgoed betreft hoofdzakelijk landbouwkundig erfgoed dat een sterke historische relatie heeft met de ontginning en ingebruikname van de Uitkerkse Polder door de mens, en zowel grote hoeves als kleinere boerenarbeidershuisjes omvat. De dorpskern van Nieuwmunster en het gehucht Sint-Jan-op-de-Dijk vormen gaaf bewaarde landelijke bewoningssites. Verder treffen we in het gebied enkele militaire bouwwerken aan met historische waarde en kapelletjes. Het huidige wegepatroon vertoont een zeer grote gaafheid en gaat wellicht terug op de middeleeuwse situatie.

Meetkerkse Moeren

Het gebied omvat de poldergronden ten noordwesten van Brugge met de dorpen Houtave en Meetkerke en het weilandencomplex van de Lage Moere. Ten zuiden van het kanaal ligt het overgangsgedebied naar de zandstreek met een aantal ontginningshoeves en kasteeldomeinen.

Dit gebied ligt in de gemeenten Brugge, Zuienkerke (grootste deel) en Jabbeke (zuidwestelijke hoek). De spoorlijn Brugge-Oostende vormt de zuidelijke grens, de N31 Sint-Andries (Brugge)-Zeebrugge de oostelijke, de N9 Brugge-Wenduine de noordelijke en de weg van Nieuwege naar Houtave langs het Oosternieuwegezwijn de westelijke.

Het Kanaal Gent-Oostende komt ongeveer overeen met de fysische grenslijn tussen de polderstreek ten noorden en de zandstreek ten zuiden ervan. De (Oudland)polder wordt gekenmerkt door zijn lage ligging en vertoont een landschappelijk verschil naargelang de hoogteligging. Het landschap wordt er gestructureerd door geleden, zwinnen en vaarten. In het laagstgelegen gebied (ten noorden van het kanaal, ten zuiden van Meetkerke en ten westen van de Blankenbergse Vaart)

werd tijdens de middeleeuwen veen ontgonnen waardoor pleistoceen zand zeer dicht aan de oppervlakte ligt. Momenteel zijn de sporen van deze veenontginning nog te herkennen in het landschap. De lange smalle repelpercelen getuigen van de grootschaligheid en de systematiek van de middeleeuwse veenontginning in dit gebied. Dit perceelspatroon wordt geaccentueerd door perceelsrandbegroeiing zoals hagen, knobomen, houtkanten... Het microreliëf van sommige percelen is vermoedelijk te wijten aan de uitgraving van het veen. Het graslandgebruik (zowel wei- als hooiland) is gebonden aan de zeer natte condities. Tussen de percelen lopen talrijke grachtjes en sloten waar rietvegetatie in voorkomt. Soms zijn er ook ontwateringslaantjes aanwezig met rietvegetatie erin.

De weinige bebouwing in dit gebied bevindt zich aan de overgang van de Lage Moere naar het omringende hogere deel. Door de aanwezigheid en de veelheid van perceelsrandbegroeiing heeft men hier een halfopen landschap. In de Lage Moere ligt nog een eendenkooi die een belangrijk cultuurhistorisch element vormt. De westelijke helft van deze ankerplaats is eveneens ontveend maar het holoceen veenpakket was hier niet zo dik waardoor er een aanzienlijk hoogteverschil met de Lage Moere is. De holocene polderafzettingen rond Meetkerke bevatten geen of nauwelijks veen waardoor het bodemoppervlak niet verlaagd werd door veenontginning. In de gebieden ten noorden en ten westen van de eigenlijke Lage Moere komt weiland én akkerland voor. Vlak bij het kanaal en aansluitend bij de Lage Moere liggen nog enkele typische repelpercelen, maar doorgaans zijn de percelen hier veel groter en vertonen niet de smalle en langwerpige vorm. Grachtjes en sloten waarin rietvegetatie staat, zijn ook hier alom aanwezig. Door de afwezigheid van perceelsrandbegroeiing heeft men hier te maken met een open landschap. Het verschil in openheid van het landschap accentueert de hoogteligging. Deze polder is zeer waardevol aan flora (vochtminnende vegetatie) en fauna (weide- en watervogels).

De meeste wegen lopen op de hoger gelegen kreekruggronden en dragen door hun geringe breedte en de onverharde toestand van het wegdek bij aan de esthetische waarde van het gebied. De Blankenbergse Vaart is zeer belangrijk voor dit gebied aangezien deze voor de afwatering van het gehele gebied zorgt. Vroeger werd de Lage Moere immers bemaald, aanvankelijk door houten poldermolens, in 1811 vervangen door een stenen windmolen met scheprad en, circa 1868, aangevuld door een pompmaal, aanvankelijk aangedreven op stoomkracht, later met dieselmotor. Het opgepompte water werd via het Moerzwin naar de Blankenbergse Vaart afgevoerd. De molen is zeer opvallend in dit vlakke gebied en is naar functie (bemaling) een vrij uniek landschapselement. Ook het pomphuis bij het Moerzwin is bewaard.

Fonteintjes en omgeving

Dit gebied strekt zich uit langs het strand en de duinen tussen Blankenberge en Zeebrugge (Brugge). De Koninklijke Baan vormt de zuidelijke grens. De ankerplaats ligt op een gave en unieke strand-duinovergang die niet verstoord is door bouwwerken. Op het strand staan enkele strandhoofden. Ter hoogte van de nieuwe haven van Zeebrugge kent het strand een grote breedte.

Uit historisch onderzoek blijkt dat De Fonteintjes ontstaan zijn door inpoldering. Wanneer in de middeleeuwen een zeeverende dijk te veel aangetast was, bouwde men landinwaarts parallel aan de oorspronkelijke dijk een nieuwe dijk, een zogenaamde inlagedijk. Bij De Fonteintjes moest men in het begin van de 15de eeuw een inlagedijk bouwen omdat de toenmalige dijk serieus aangetast was. Men gebruikte hiervoor duinzand waardoor bij uitgraving een reeks van plassen ontstond. Tussen de inlagedijk en de oorspronkelijke dijk werden ook dwarsdijken aangebracht. Waarschijnlijk sloot dit dijkenpatroon aan op de Graaf Jansdijk die verder in noordelijke richting liep. Later werden deze dijken op natuurlijke wijze overstoven.

De duinen zijn begroeid met duingraslanden en vertonen lokaal niet-begroeide plaatsen waar nog actieve zandmigratie plaatsvindt. Aan de landwaartse zijde van de voorste duinkam komt duinstruweel voor. In het noordoosten ligt een smal duinbosje. Momenteel resten zes vijvers gescheiden door dwarsdijken. Aangezien het waterpeil verschilt van plas tot plas, verschillen de vijvers onderling volgens verlandingsstadium, wat zich vertaalt in een andere vegetatiesamenstelling. Aan de rand van elke vijver treft men rietvegetatie aan. De meest westelijke vijvers zijn het meest verland ten opzichte van de oostelijke. Uit de omringende duinen stroomt tevens kwelwater naar deze vijvers. De meest oostelijke vijver heeft tijdens de zomermaanden heel wat badgasten te verduren die een bedreiging vormen voor de flora en fauna. Momenteel is een deel van De Fonteintjes een erkend natuurreservaat.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog stonden in de duinen bunkers en loopgrachten; één bunker is ontmanteld en één verdween onder het zand. Dit stukje duingebied getuigt dus van de vroegere inpolderingstechniek uit de middeleeuwen en bezit dankzij de verschillende waterstanden in de vijvers een rijk gevarieerde flora en fauna.

Oudemaarspolder

Dit gebied ligt ten westen van de haven van Zeebrugge en ten zuiden van ankerplaats De Fonteintjes en omgeving. In het noorden wordt ze begrensd door de Graaf Jansader en in het zuiden door de weg die langs de Isabellavaart loopt volgens het tracé van de Graaf Jansdijk (Evendijk).

Deze polder bevat in de ondergrond grotendeels klei (volgens de bodemkaart 'dekkleigronden') en langs de westelijke grens zand van vroegere geulen. Door hun lage ligging hebben deze gronden een permanent hoge grondwaterstand, wat verklaart

waarom ze grotendeels onder grasland zijn blijven liggen. Tussen de percelen lopen kleine grachten en in de percelen ontwateringslaantjes. De rietbegroeiing in de grachten en laantjes benadrukt visueel de grillige percelering. De meeste graslanden vertonen microreliëf dat een natuurlijke of een kunstmatige oorzaak kan hebben. Sommige zijn tijdens de middeleeuwen of later voor turfwinning ontveend. Het natuurlijke microreliëf kan te wijten zijn aan de inklinking van de bodem toen die beter gedraineerd werd. Deze polder was tijdens de 11de en 12de eeuw nog overstromd. In de kleine depressies is nog zilte vegetatie aanwezig.

De weinige bebouwing in het gebied ligt rond de dijk bij de Isabellavaart en bestaat uit kleine hoevetjes. Nabij de boerderij verderaf van de dijk is nieuwbouw aanwezig. Dit gebied heeft een zeer open karakter en heeft nog een doorkijk naar het duinengebied van De Fonteintjes.

Bouwkundig erfgoed

In het plangebied zijn een aantal beschermde monumenten aanwezig. Het gaat dan voornamelijk om oude hoeves met aanhorigheden (boerenwoning, schuren, stallen, wagenhuis...) die verspreid voorkomen binnen het plangebied. Daarnaast wordt ook de eendenkooi van Meetkerke als beschermd monument aangeduid. Deze bescherming omvat een kooiplas en vijf als relict bewaarde vangpijpen, een kooibos, een verbindingsgracht met een schuifje en een deel van het Sint-Andrieszwin. Ook het Mottekasteel ten noordoosten van de dorpskom Zuienkerke, is beschermd als monument. De bescherming omvat de historische delen van de hoevegebouwen (boerenhuis, stal, schuur), het kasteel met bijgebouwen op motte met walgracht en het koetshuis.

In de omgeving van het plangebied zijn ook een belangrijk aantal bouwkundige erfgoedelementen opgenomen zowel in de wetenschappelijke inventaris als in de vastgestelde inventaris. Het gaat dan voornamelijk om de oude hoeves met aanhorigheden (boerenwoning, schuren, stallen, wagenhuis...) die verspreid voorkomen binnen het plangebied en tevens vaak ook als beschermd monument zijn opgenomen.

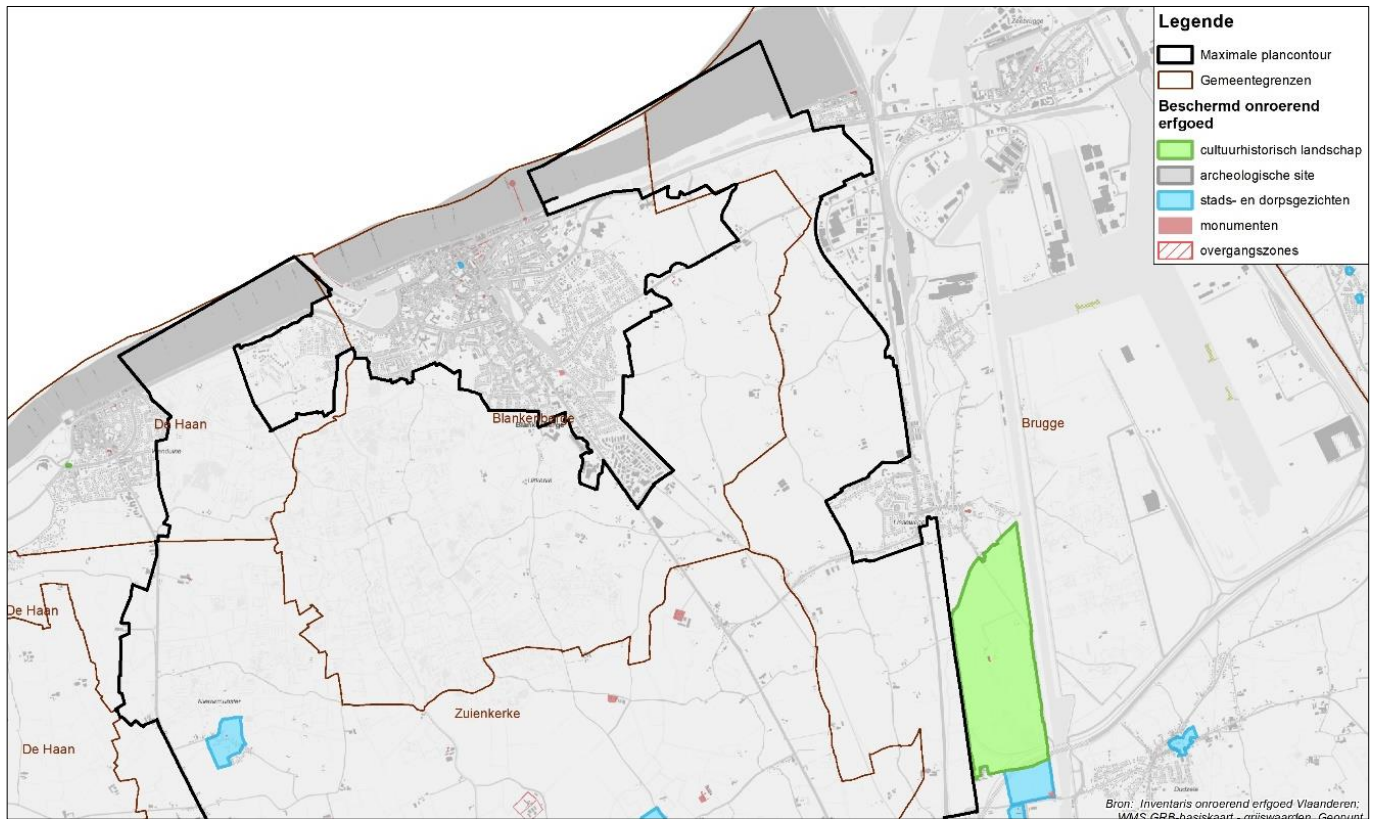
Beschermde en geïnventariseerde landschaps- en erfgoedelementen

Het plangebied omvat geen beschermde cultuurhistorische landschappen. Wel grenst het plangebied in het oosten aan het beschermd cultuurhistorisch landschap 'Site Abdij Ter Doest'. De bescherming omvat de site, ook gekend onder de naam hoeve 'Groot ter Doest', bestaande uit alle restanten van de voormalige abdij Ter Doest en het omringend landschap.

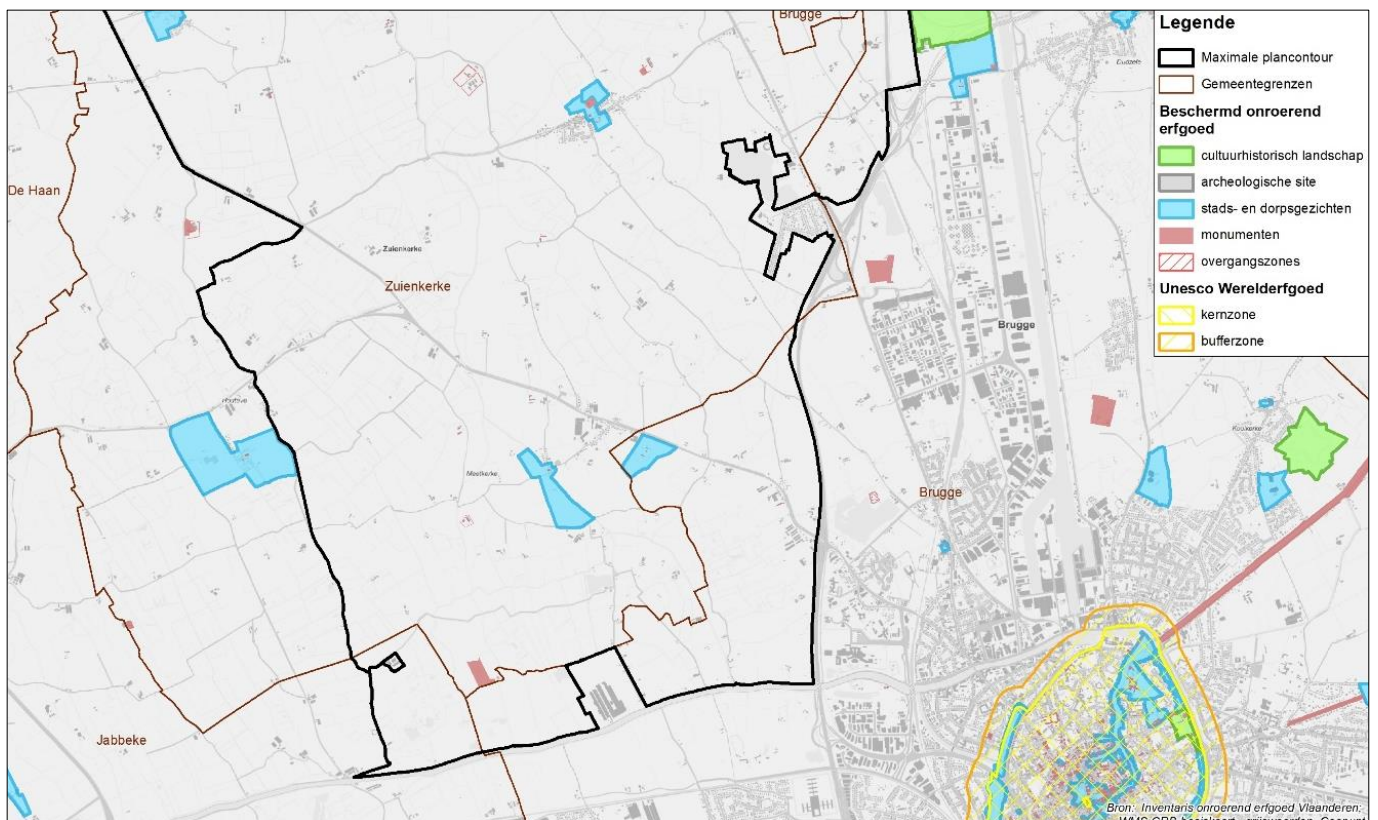
Het plangebied omvat wel enkele beschermde stads- en dorpsgezichten. Het gaat dan voornamelijk om de dorpskom van Nieuwmunster, Zuienkerke en Meetkerke. De waarde van deze dorpen ligt verval in de dorpsbebouwing met de kerk en een nabijgelegen historische hoeve als de oudste en meest bepalende elementen. De dorpsaanleg werd in oorsprong bepaald door de eigenheid van de polder: hoge kreekruggen, lager gelegen natte gronden en vlieten.

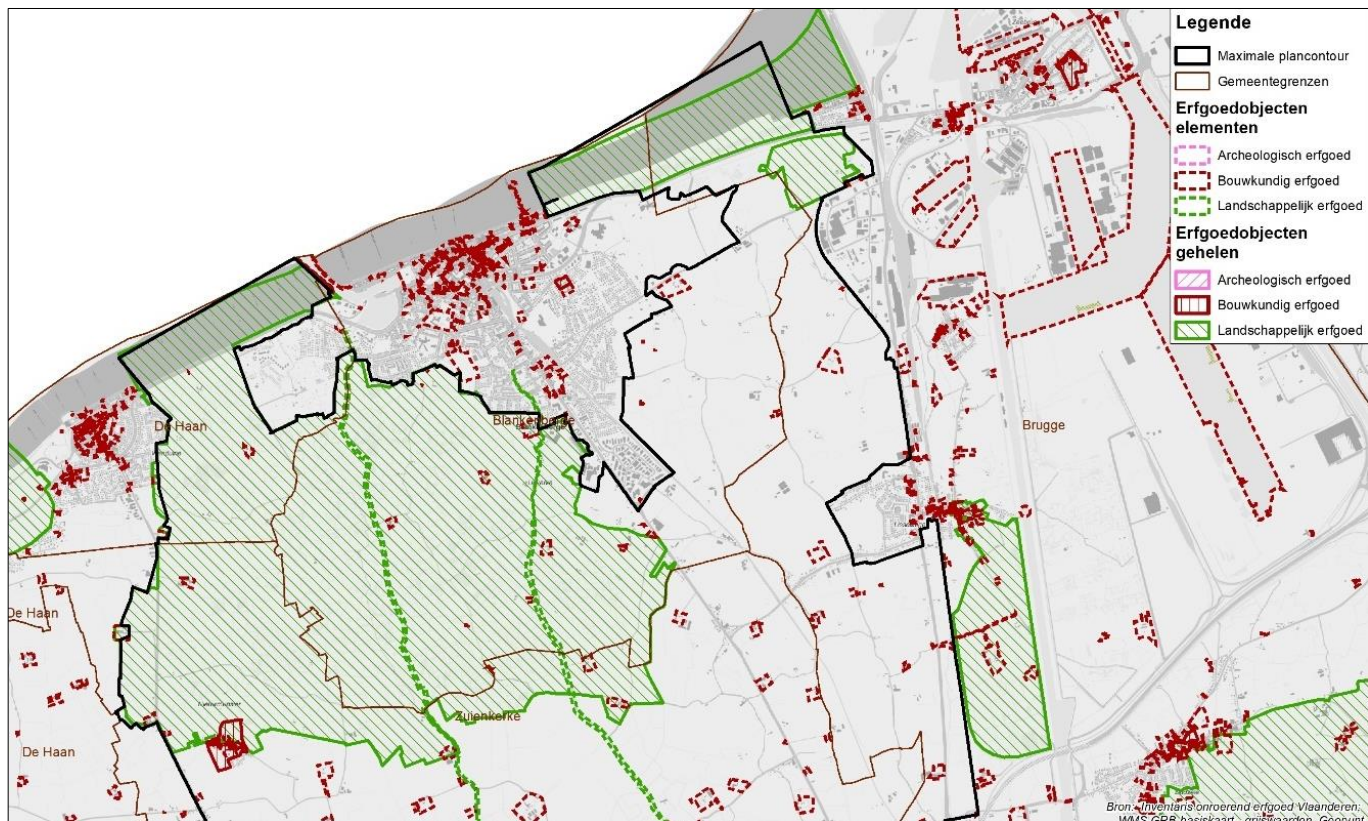
Figuur 5-19: Beschermd onroerend erfgoed in het noordelijk deel van het plangebied

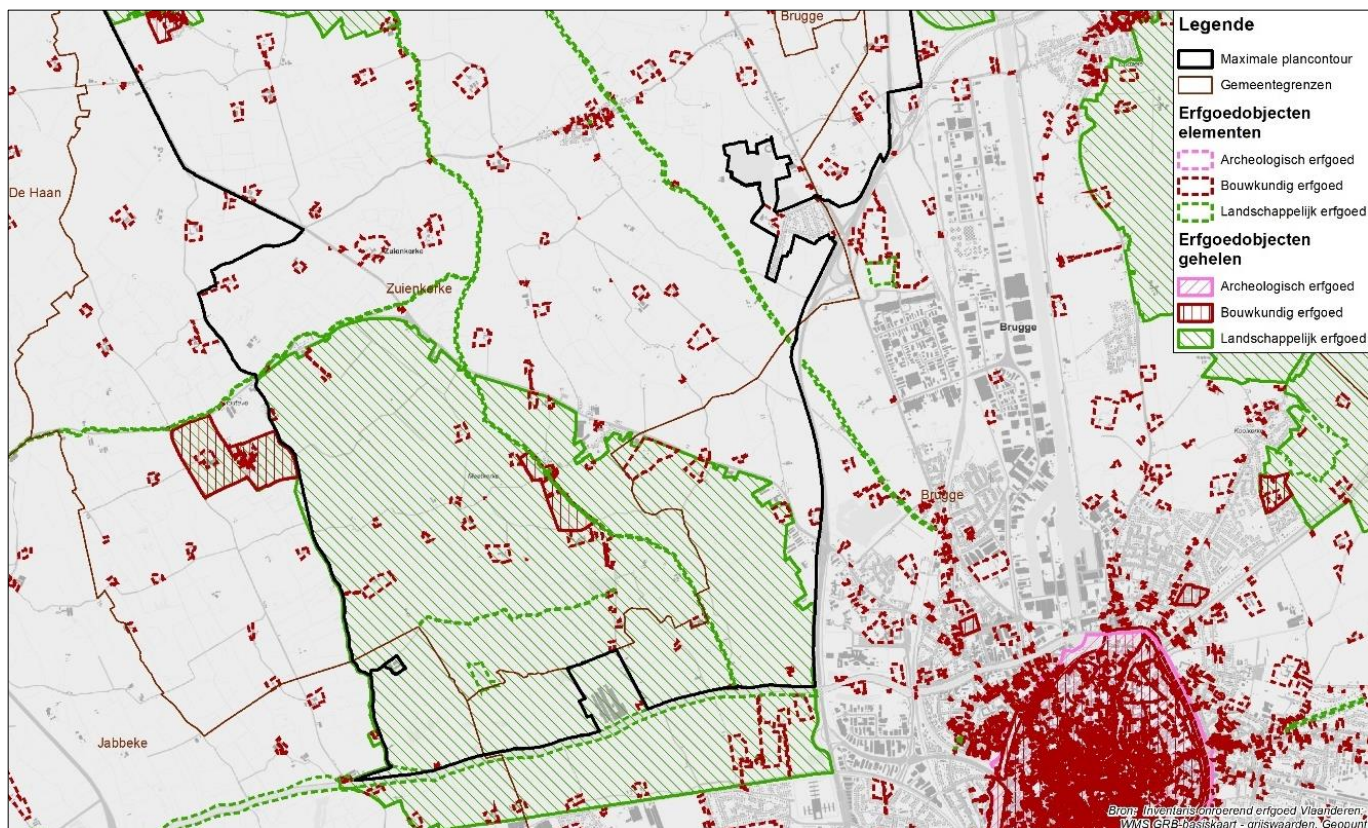
Figuur 5-20: Beschermd onroerend erfgoed in het zuidelijk deel van het plangebied

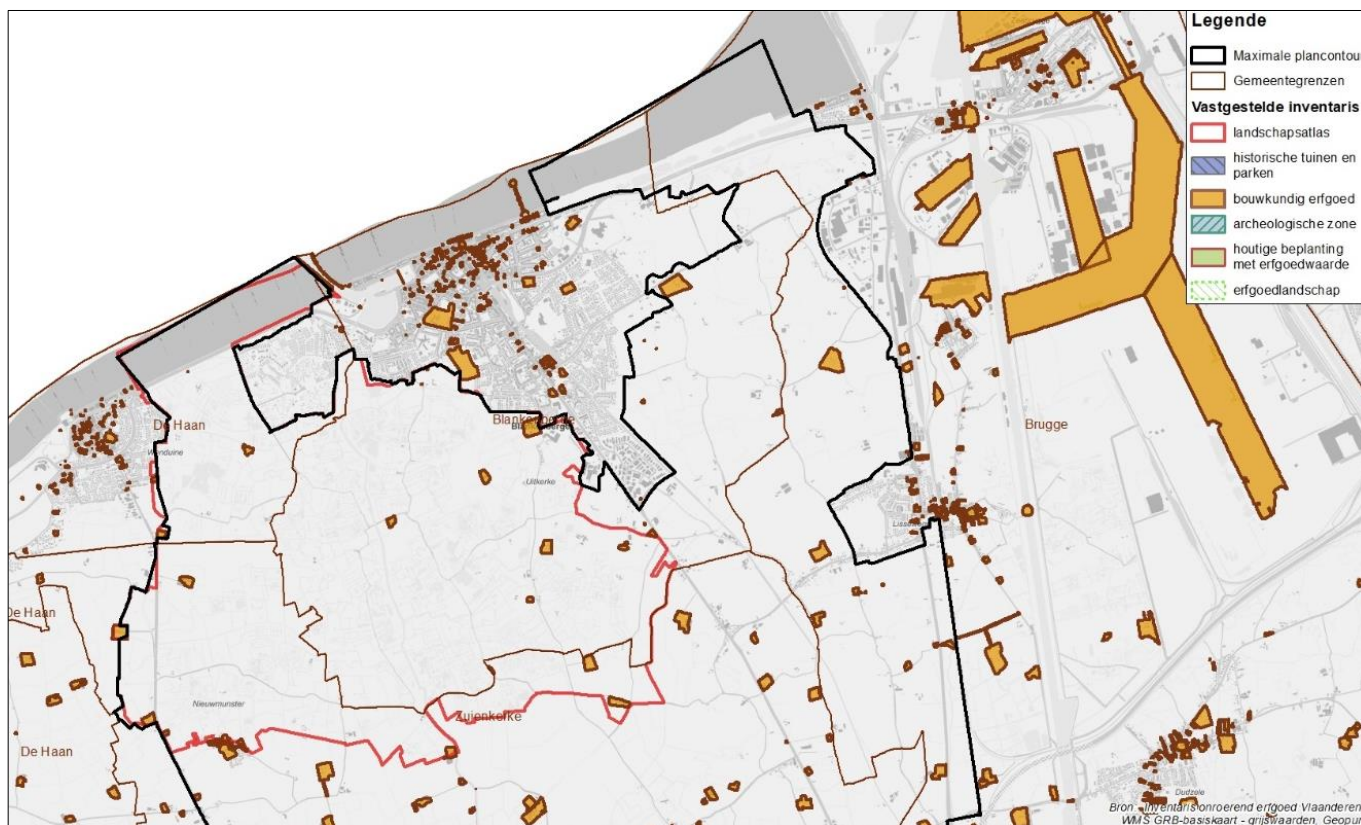
Figuur 5-21: Wetenschappelijke inventaris voor het plangebied (noordelijk deel)

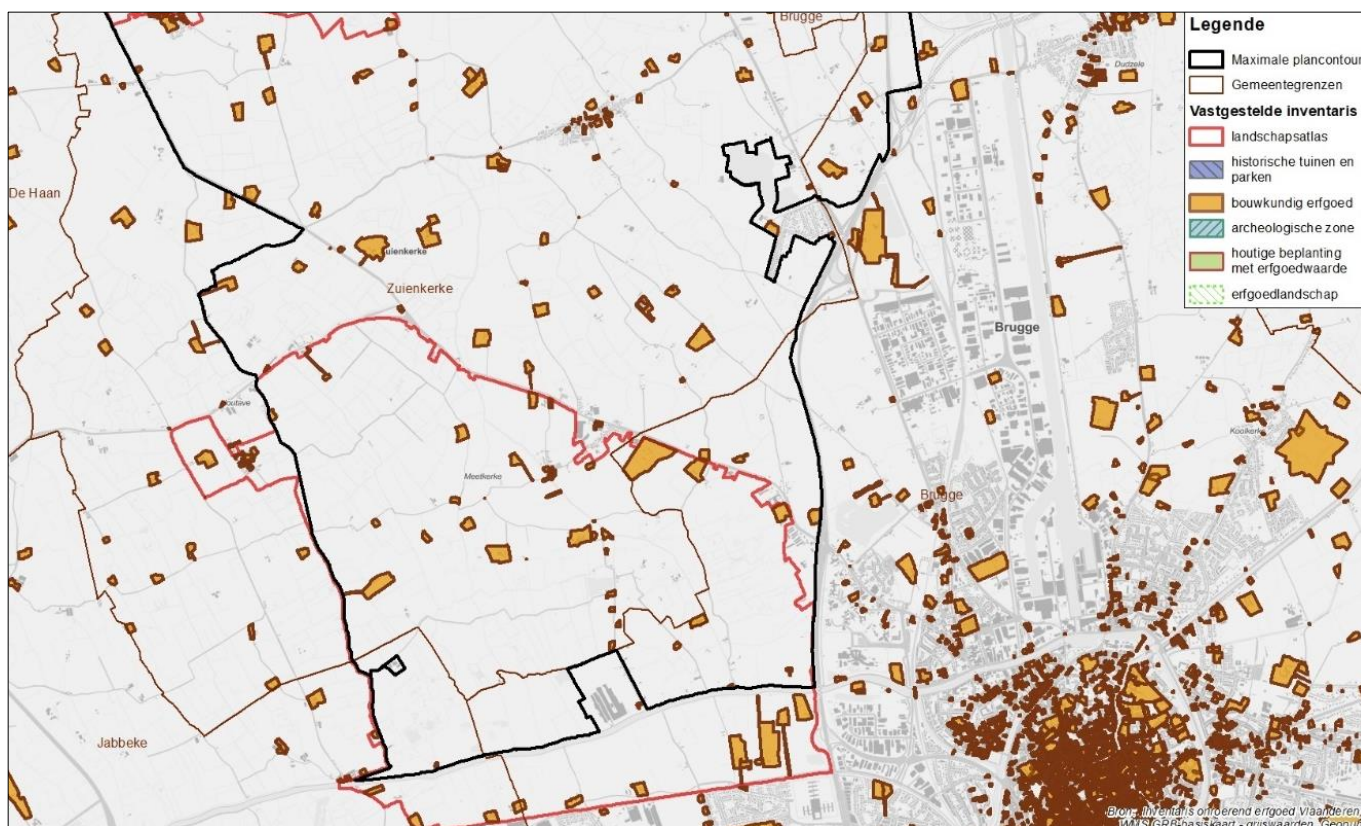
Figuur 5-22: Wetenschappelijke inventaris voor het plangebied (zuidelijk deel)

Figuur 5-23: Vastgestelde inventaris voor het plangebied (noordelijk deel)

Figuur 5-24: Vastgestelde inventaris voor het plangebied (zuidelijk deel)

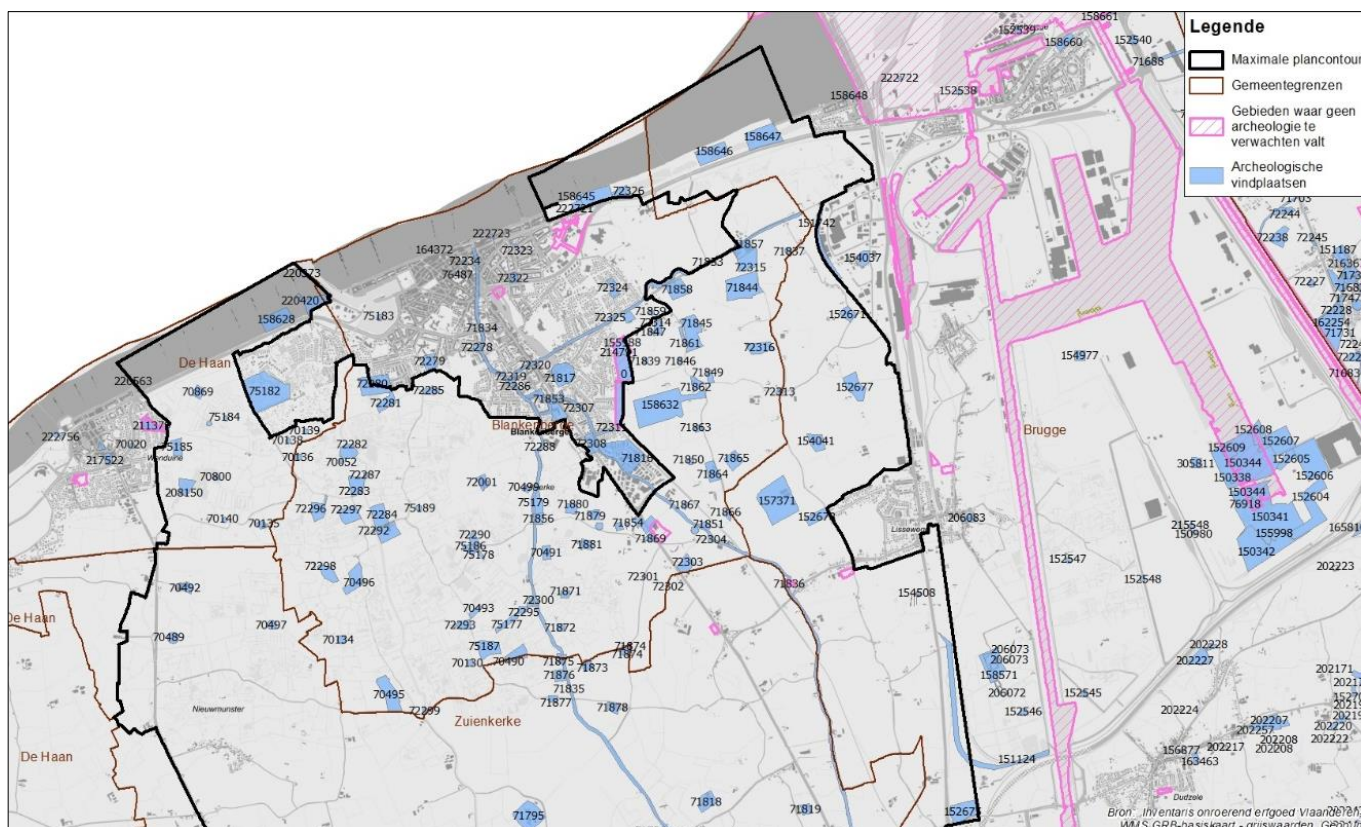

Archeologie

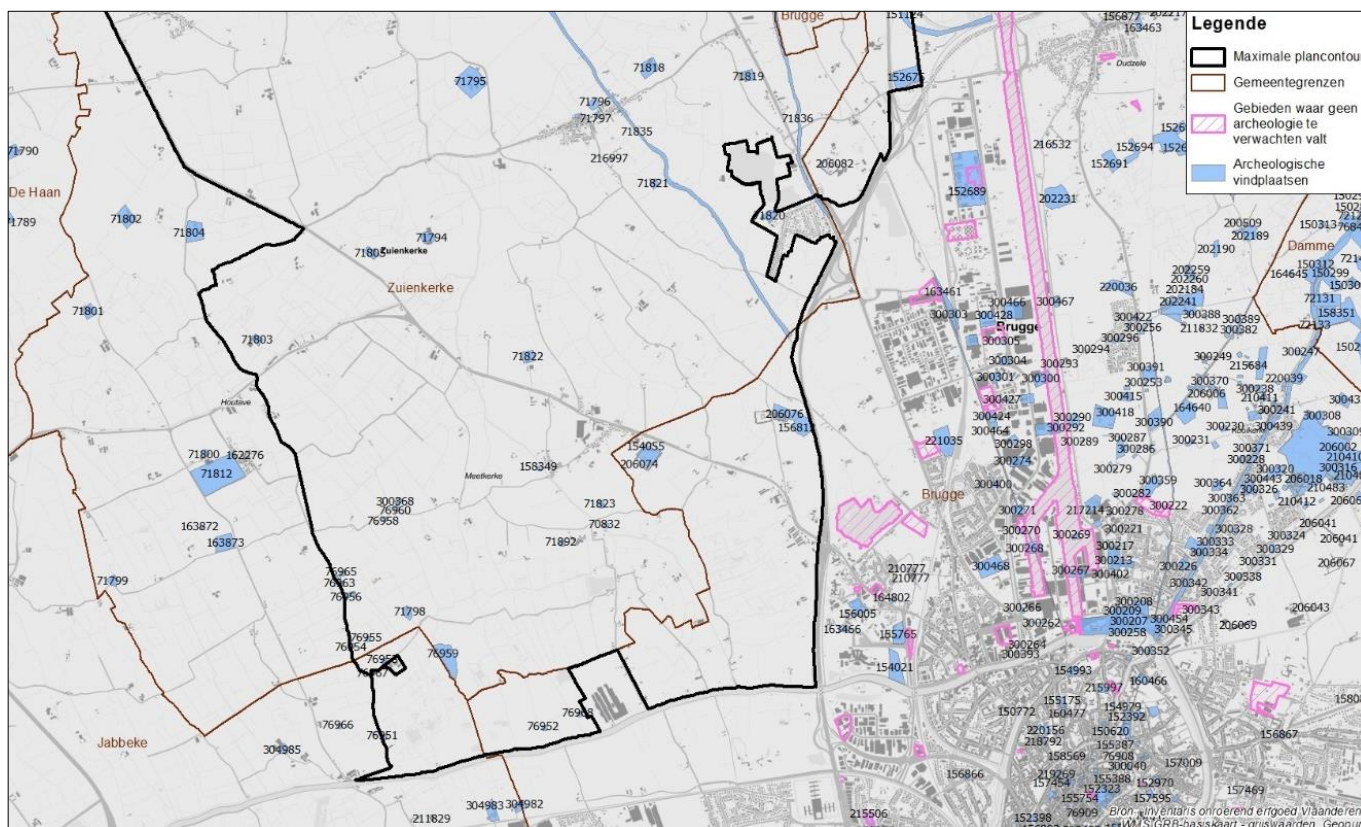
Het gebied is zeer rijk aan archeologische sites gaande van de Romeinse periode tot middeleeuwen; deze laatste gaan vaak terug op bewoningssites met walgracht wat typerend is voor die periode. Dit vertaalt zich in een groot aantal gekende archeologische sites en vindplaatsen in de Centraal Archeologische Inventaris (zie Figuur 5-25 en Figuur 5-26). Tevens zijn er

enkele zones aangeduid waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt. Vastgestelde archeologische zones liggen er niet binnen het plangebied (zie Figuur 5-23 en Figuur 5-24).

Figuur 5-25: Centraal Archeologische Inventaris (CAI) voor het noordelijk deel van het plangebied

Figuur 5-26: Centraal Archeologische Inventaris (CAI) voor het zuidelijke deel van het plangebied

5.2.3 Mobiliteit

Ontsluiting plangebied

Wat betreft het wegverkeer gebeurt de ontsluiting van het plangebied op bovenlokaal niveau via volgende wegen:

- Blankenbergsesteenweg (N34), secundaire weg type 1
- Kustlaan (N34), secundaire weg type 2
- Baron de Maerelaan – Zeebruggelaan – Zeelaan – Expresweg (N31), primaire weg I
- Blankenbergse Steenweg (N371), primaire weg II
- Brugse Steenweg (N371), secundaire weg type 2
- Oostendse Steenweg (N9), primaire weg II
- Brugse Steenweg (N307), secundaire weg type 2

In het oosten van het plangebied ligt de spoorlijn 51A die Brugge met Zeebrugge verbindt en aangelegd werd voor de ontsluiting van de haven van Brugge-Zeebrugge (voornamelijk goederenvervoer). Ter hoogte van het industrieterrein Blauwe Toren in Brugge is er een vertakking van waaruit spoorlijn 51 vertrekt naar Blankenberge. Deze spoorlijn wordt voornamelijk gebruikt voor personenvervoer met verhoogde intensiteit tijdens het toeristisch hoogseizoen.

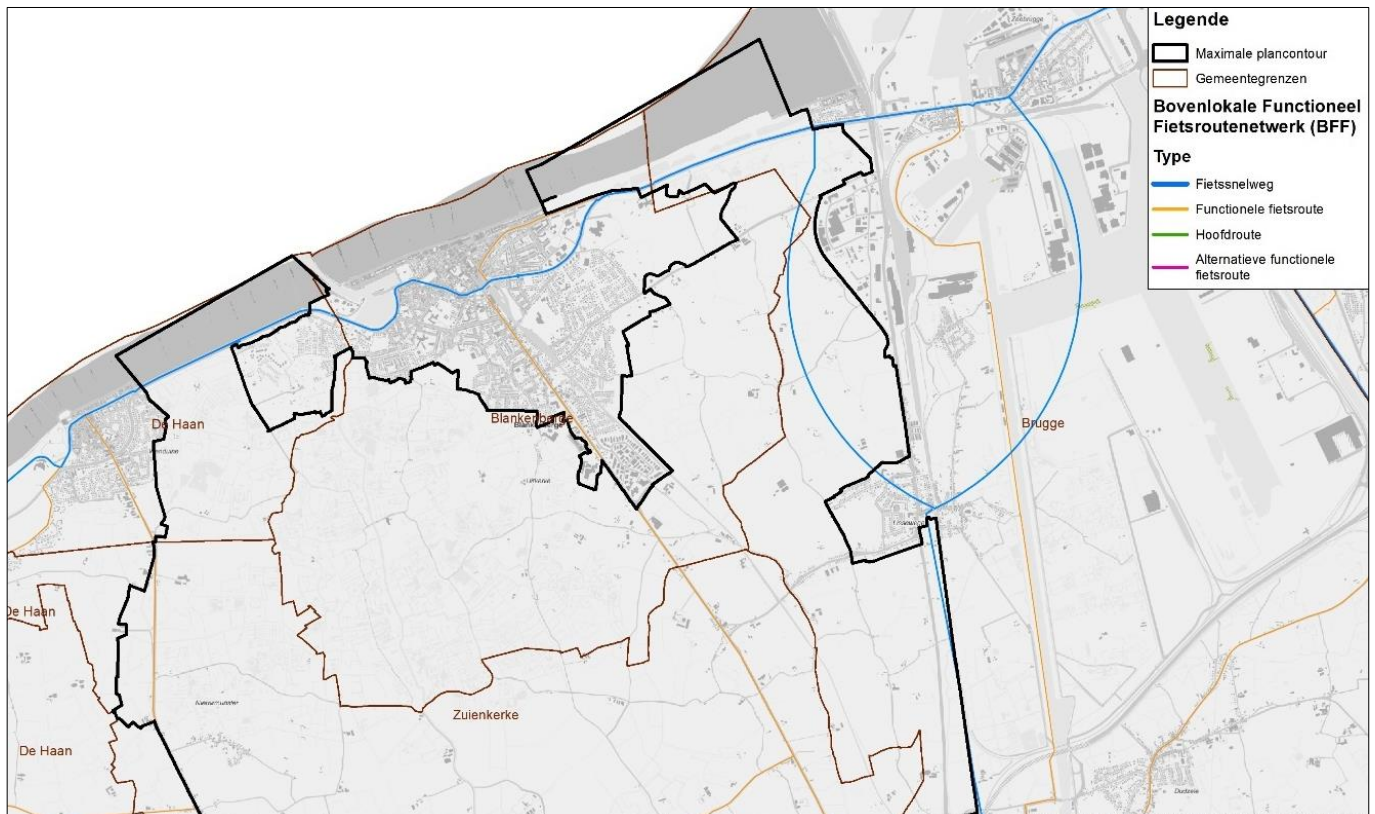
Parallel met de Blankenbergsesteenweg en de Kustlaan loopt de kusttram die Knokke verbindt met De Panne in Adinkerke. Van oost naar west zijn de tramhaltes die net binnen of op de grens van het plangebied liggen: Zeebrugge Strandwijk, Blankenberge Duinse Polders, Wenduine Harendijke en Wenduine Manitoba.

Ten zuiden van het plangebied ligt het kanaal Gent-Oostende, een bevaarbare waterloop waarmee er op vlak van ontsluiting, geen interactie is met het plangebied. Daarnaast zijn er tal van geklasseerde en niet geklasseerde waterlopen aanwezig dewelke naar ontsluiting ook verder geen enkele functie hebben.

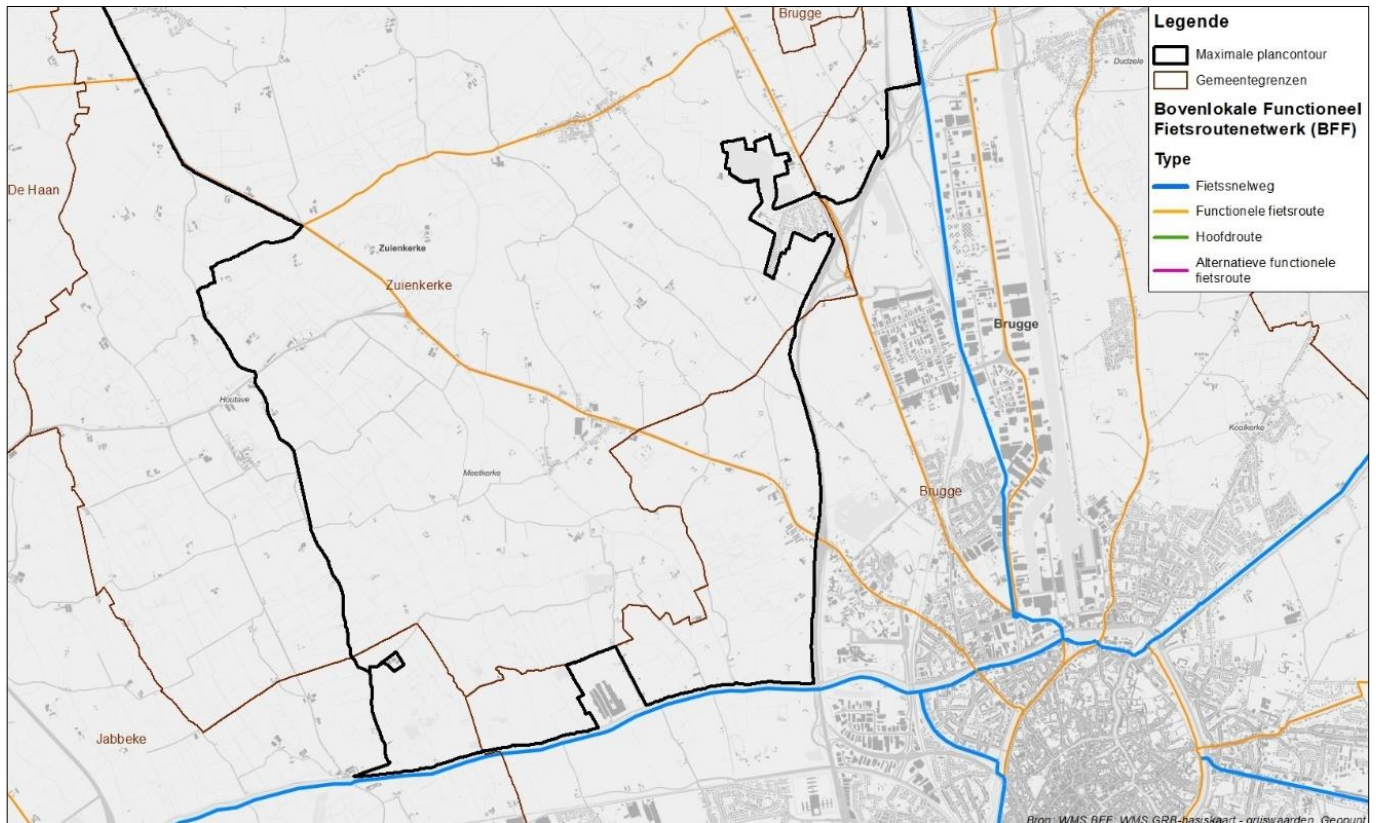
Trage wegen

Wat betreft functionele verplaatsingen met de fiets wordt verwezen naar Figuur 5-27 en Figuur 5-28 met aanduiding van het bovenlokaal functioneel fietsroutennetwerk (BFF). In het noorden van het plangebied komt de fietssnelweg F34. Dit project is momenteel nog in studiefase. Ook het onderzoek voor de fietssnelweg in het oosten van het plangebied (F31) is nog lopende. Net ten zuiden van het plangebied loopt de fietssnelweg F30 langs het kanaal Gent-Oostende. Daarnaast zijn er binnen het plangebied ook enkele functionele fietsroutes gelegen langs de meest belangrijke wegen.

Figuur 5-27: Bovenlokaal functioneel fietsroutennetwerk (noordelijk deel plangebied)

Figuur 5-28: Bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk (zuidelijk deel plangebied)

5.2.4 Geluid

Gezien de actuele invulling van het plangebied, kan ervan uitgegaan worden dat het geluidsklimaat over het algemeen goed is. De voornaamste geluidsbronnen in en inde omgeving van het plangebied zijn de belangrijkste wegen en spoorwegen met bijhorende vormingsstations, de havenactiviteiten en lokale geluidsbronnen in het weefsel van het stedelijk gebied.

De Vlaamse geluidsbelastingsskaarten (2016) geven de geluidsbelasting afkomstig van de belangrijkste wegen (meer dan 3 miljoen voertuigpassages per jaar) en spoorwegen weer. De geluidsbelasting op deze geluidsbelastingsskaarten wordt uitgedrukt in de parameter L_{den} en L_{night} . Het L_{den} -niveau is het gewogen etmaalgemiddelde van de geluidsniveaus voor de dag (07.00u-19.00u), de avond (19.00u-23.00u) en de nacht (23.00u-07.00u). De meeste wegen binnen het plangebied hebben een kleinere intensiteit dan de belangrijke wegen.

In het noorden van het plangebied zorgt de Blankenbergsesteenweg (N34) en de Kustlaan (N34) voor zeer lokale geluidsbelasting gaande van 55 tot 75 dB(A). De Oostendse Steenweg (N9) en de Blankenbergse Steenweg met in het verlengde de Brugse Steenweg (N371), die het plangebied doorkruisen, zorgen aangrenzend voor een geluidsbelasting van 55 tot meer dan 75 dB(A). In het oosten van het plangebied ligt de N31 (Baron de Maerelaan – Zeebruggelaan – Zeelaan – Expresweg), die eveneens zorgt voor een geluidsbelasting van 55 tot meer dan 75 dB(A) binnen bepaalde zones van het plangebied.

Voor wat betreft spoorwegverkeer is er slechts een kleine zone aan de oostelijke grens van het plangebied waar een geluidsbelasting optreedt van 55 tot meer dan 75 dB(A).

5.2.5 Lucht

De bestaande toestand van de luchtkwaliteit ter hoogte van het plangebied wordt besproken aan de hand van de luchtkwaliteitskaarten van de Vlaamse Milieumaatschappij. Dit betreffen interpolatiekaarten (jaargemiddelde 2020) op basis van vaste meetstations in Vlaanderen en de omliggende regio's, aangevuld met een hoge resolutie modellering. Om een goed beeld te kunnen vormen van de luchtkwaliteit zijn voornamelijk volgende luchtverontreinigende stoffen van belang: PM_{10} , $PM_{2,5}$ en NO_2 .

De jaargemiddelde concentraties ter hoogte van het plangebied liggen tussen 16 en 25 $\mu g/m^3$ voor PM_{10} en tussen 8 en 12 $\mu g/m^3$ voor $PM_{2,5}$. Voor NO_2 liggen de jaargemiddelde concentraties in het algemeen tussen 0 en 15 $\mu g/m^3$ met hier en daar een overschrijding tot maximum 20 $\mu g/m^3$. Deze verhoogde concentraties zijn beperkt en bevinden zich voornamelijk langs enkele belangrijke wegsegmenten en langs de grens van het plangebied met Zeebrugge.

De globale luchtkwaliteit ter hoogte van het plangebied voldoet ruimschoots aan de geldende milieukwaliteitsnormen, nl. een jaargemiddelde concentratie van 40 µg/m³, 25 µg/m³ en 40 µg/m³ voor respectievelijk PM₁₀, PM_{2,5} en NO₂. Over het algemeen blijkt de luchtkwaliteit in het noorden en het westen van het plangebied beter dan in het oosten en het zuiden.

6 Planvoornemen en alternatieven

6.1 Planvoornemen

Het planvoorstel zal de gebiedsgerichte en geïntegreerde ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos zoals die uitgewerkt is voor de regio Kust-Polders-Westhoek (zie § 3.1.3) samen met de vastgestelde Natura 2000-doelen zoals bepaald in het S-IHD besluit van 23 april 2014 Polders (BE2500002) en Poldercomplex (BE2500932)¹⁹ verder uitwerken tot een bestemmingsplan op perceelsniveau.

Het ruimtelijk uitvoeringsplan zal daarmee de plandoelstellingen zoals geformuleerd in § 2.2 realiseren, met name:

- het beschermen en herstellen van de landschapsecologische processen in de waardevolle strand-duincomplexen en in de duin-polderovergangen tussen Wenduine en Blankenberge en tussen Blankenberge en Zeebrugge;
- het vrijwaren van grote aaneengesloten landbouwgebieden, als drager van de openruimte;
- behoud en herstel van ecologisch waardevolle graslanden in het agrarisch poldergebied ter hoogte Meetkerkse Moeren-Twee Speien en het verder ontwikkelen van complexen van waardevolle graslanden in (delen van) de Oudemaarspolder, Uitkerkse Polder en Meetkerkse Moeren zoals bepaald in de goedgekeurde Natura-2000-doelen;
- herevalueren en herbestemmen niet te ontwikkelen delen van het ontginningsgebied Polderwind;
- landschappelijke inkleding, ontsluiting voor zachte weggebruikers en ontwikkelen van een natuureducatieve onthaalpoort in de stedelijke rand van Blankenberge tussen Harendijke en Uitkerke of in Wenduine;
- de hoofdbestemmingen binnen de open ruimte (landbouw, natuur...) compartimenteren en afstemmen op het te ontwikkelen gedifferentieerd en klimaatrobuust waterpeilbeheer en het waterbufferend vermogen van de polder te verhogen;
- het voorzien van ruimte voor waterberging in functie van het vrijwaren van de bebouwde gebieden van overstromingen;
- het vrijwaren van overstromingsgevoelige gebieden van bebouwing;
- het behoud en vrijwaren van cultuurhistorische waardevolle gave polderlandschappen en markante terreinovergangen en het aanduiden van erfgoedlandschappen in lijn met de vastgestelde landschapsatlas.

Bij de opmaak van het ruimtelijk uitvoeringsplan zal nagegaan welke delen binnen de plancontour (her)bestemd worden als natuurgebied, bosgebied, (bouwvrij) agrarisch gebied (met ecologisch belang), gemengd openruimtegebied (met cultuurhistorische waarde) en gedifferentieerd worden met overdrukken natuurverwevingsgebied, grote eenheid natuur (GEN) of grote eenheid natuur in ontwikkeling (GENO).

Uitgangspunt voor de te behouden permanente graslanden binnen de agrarische bestemmingen is dat het behoud ervan in voldoende mate gegarandeerd is door het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot definitieve vaststelling van de kaarten van de permanente graslanden in de landbouwstreek de Polders en tot vaststelling van bijhorende beschermingsbepalingen en dat in de agrarische bestemmingen van het ruimtelijk uitvoeringsplan in principe géén bijkomende voorschriften of specifieke overdrukken specifiek in functie van de bescherming van deze graslanden opgenomen zullen worden, tenzij uit de milieueffectenrapportage of passende beoordeling zou blijken dat aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.

Het ruimtelijk uitvoeringsplan zal enkel de bestemmingen en stedenbouwkundige voorschriften vastleggen en niet het beheer of de inrichting van de gebieden regelen. Deze bestemmingen en voorschriften zullen de realisatie van de afspraken uit het raamakkoord door de actoren op het terrein mogelijk maken o.m. via de inzet van de instrumenten van het landinrichtingsproject (incl. zelfrealisatie).

De delen van de vastgestelde landschapsatlasrelicten die buiten het plangebied van het ruimtelijk uitvoeringsplan liggen, zullen opgenomen worden bij de opmaak van de ruimtelijke uitvoeringsplannen voor de aangrenzende openruimtegebieden omdat het gaat om onderdelen met specifieke erfgoedkenmerken die tot andere ruimtelijke eenheden of overgangszones behoren, en niet tot de Polders.

¹⁹ <https://natura2000.vlaanderen.be/publicatie/s-ihd-besluit-31-polders>

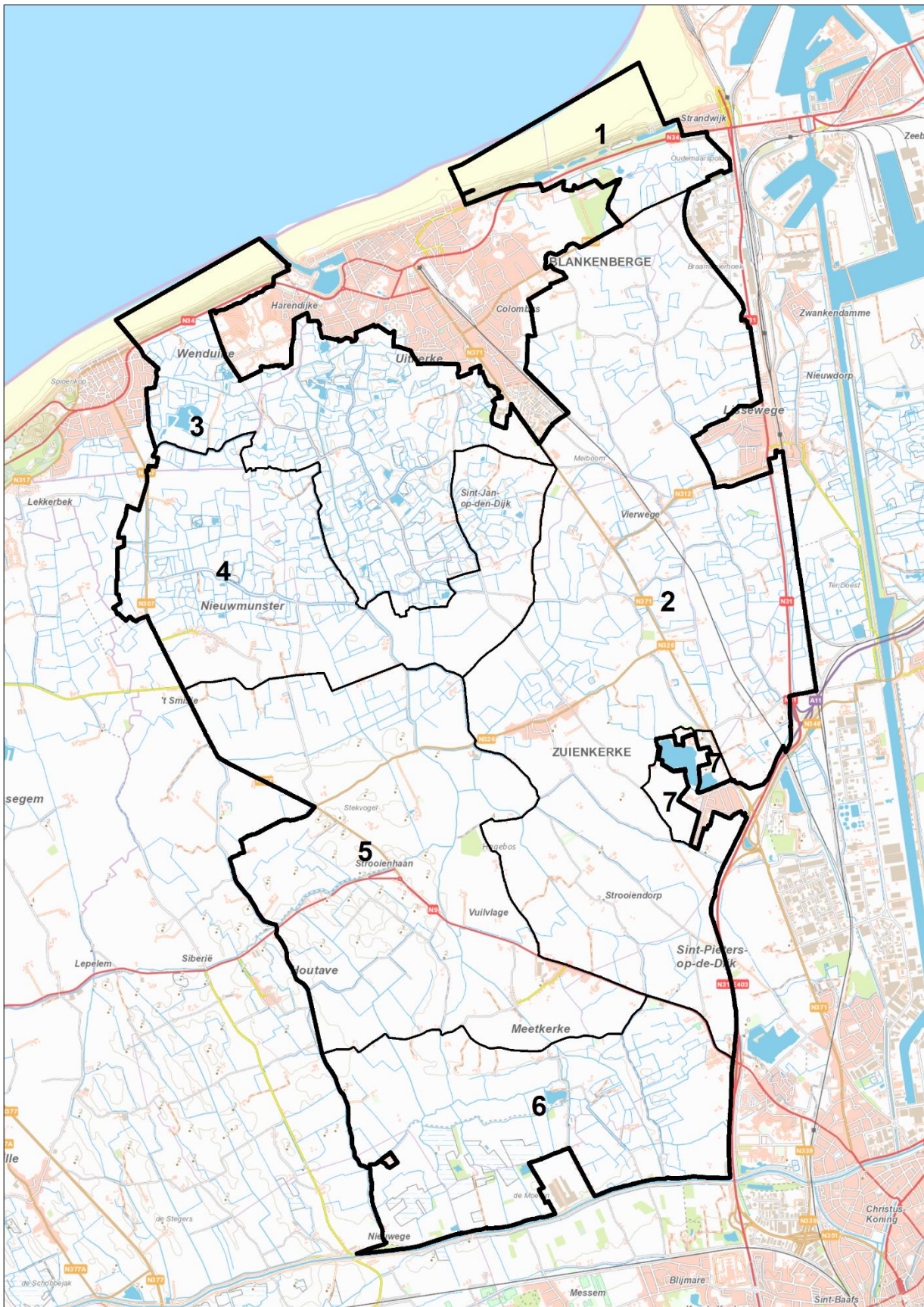

De gebiedsgerichte en geïntegreerde ruimtelijke visie zal waar nodig of nuttig geactualiseerd op basis van actuele beleidsinzichten en -noden (bv. inzake klimaatadaptatie, bosuitbreiding, ontharding, schrappen slecht gelegen aanbod aan woon-, industrie- en recreatiegebieden i.k.v. de bouwshift...). Specifieke aandachtspunten geformuleerd door de bij het planningsproces betrokken partners zijn:

- Vragen om de hergebruiksmogelijkheden van voormalige landbouwbedrijfszetels beter af te stemmen op de (nieuwe) ruimtelijke context. Landbouwzetels waar de landbouwactiviteit is stopgezet of waar dit in de toekomst zal gebeuren, zouden een gepaste nieuwe invulling moeten kunnen krijgen zonder evenwel een druk te leggen op de openruimtefuncties (landbouw, natuur...) in het gebied. Waar nodig of nuttig kan onderzocht worden of specifieke bestemmingen of voorschriften daarvoor mogelijk en wenselijk zijn.
- De aanduiding van bijkomende natuur- en bosgebieden als onderdeel van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) kan aanleiding geven tot beperkingen voor nabijgelegen landbouwbedrijven. Vanuit een aantal partners wordt gevraagd dit als element mee in de overweging te nemen bij het afbakenen van bijkomende natuur- en bosgebieden rekening houdend met uitgangspunten van het omgevingsbeleid en het beslist beleid inzake de Natura 2000-doelen voor het gebied en de resterende taakstelling uit het Natuurdecreet om de gebieden van het VEN af te bakenen in Vlaanderen.
- Zonevreemde ontwikkelingen zetten een druk op het ruimtelijk functioneren van natuur en landbouw in het gebied. Vragen om bij de opmaak van het plan waar mogelijk via een gerichte keuze van bestemmingen en voorschriften in te zetten op het weren van zonevreemde ontwikkelingen en oneigenlijk gebruik van natuur- en landbouwgebieden.
- Vraag om te streven naar ontharding, het behoud en herstel van het cultuurhistorisch waardevol open landschap en het agrarisch gebied daarvoor te differentiëren i.f.v. de bebouwingsmogelijkheden en de te behouden cultuurhistorische elementen.
- Vraag om bij de afbakening van bouwvrije zones rekening te houden met de bestaande landbouwbedrijfszetels. De aanduiding van de te behouden cultuurhistorische waardevolle punt-, lijn- of vlakvormige erfgoed- en landschapselementen in het poldergebied kan via punt-, lijn- of vlakvormige overdrukken op het plan met specifieke voorschriften.
- Vraag om de natuurdoelen bij voorkeur te realiseren in gebieden waar deze passend binnen de principes van het raamakkoord kunnen gehaald worden. Deze gebieden zijn aaneengesloten en voldoende robuust. Vraag om ze (indien mogelijk en nodig) hydrologisch te isoleren zodat geen voor landbouw ongewenste effecten optreden op de waterhuishouding van omliggende landbouwpercelen.
- Vraag om bij de uitwerking van het plan ruimte te maken voor waterbeheersingsoplossingen waarbij waterbuffering mogelijk gemaakt wordt binnen de verschillende deelgebieden en (openruimte)bestemmingen.

Binnen het plangebied wordt een onderscheid gemaakt tussen zes deelgebieden.

Figuur 6-1. Deelgebieden

6.1.1 Deelgebied 1: Oudemaarspolder

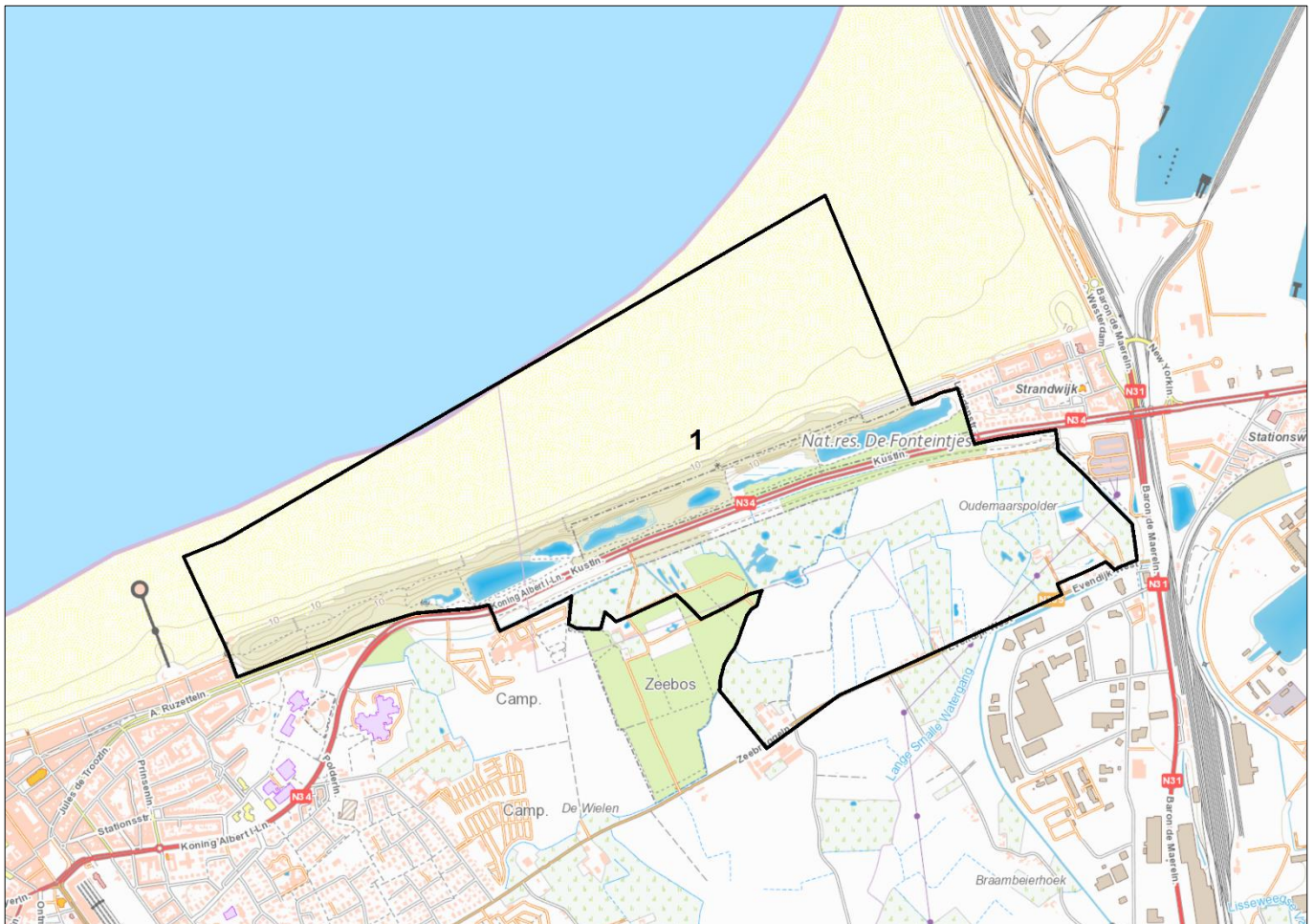
Bestaande toestand

Het natuurlijk groeistrand tussen Blankenberge en Zeebrugge kent een breed profiel omwille van de aanzanding ter hoogte van de westelijke strekdam van de Zeehaven van Brugge en sluit grotendeels zonder infrastructuur aan op de duingebieden. Enkel ter hoogte van Zeebrugge, met name tussen de surfclub en de kern van de Strandwijk is er infrastructuur aanwezig: de dijk met wegenis en parkeerplaatsen, de strandclub, tijdelijke strandcabines...

Deze duingebieden, grotendeels bestaand uit het natuurgebied 'de Fonteintjes', strekken zich uit van de bebouwing van Blankenberge tot de bebouwing van Zeebrugge-Strand. De duingebieden worden landinwaarts afgezoomd door de Koninklijke Baan of de N34 en de kusttram.

Ten zuiden van de infrastructuurbundel N34 en Kusttram ligt de Oudemaarspolder. De Oudemaarspolder bestaat uit graslanden (vooral tussen Graaf Jansader en St. Jansader) en akkers (geconcentreerd langs de Evendijk-West/Zeebruggelaan). Het gebied kent een gemengd gebruik van landbouw (akkerbouw en graslanden) en natuurlijke graslanden. Er zijn ook enkele landbouwbedrijven en woningen aanwezig. Deze laatste liggen hoofdzakelijk langsheen de Evendijk-West/Zeebruggelaan. In de noordoostelijke hoek van de Oudemaarspolder ligt een randparking (parking D), aansluitend op de N34.

Figuur 6-2. Situering plangebied deelgebied 1

Knelpunten en potenties

Het gebied kent op heden verschillende bestemmingen die aangepast en aangevuld moeten worden. Zo kent het strand binnen het plangebied nu geen bestemming (met uitzondering van de overgangszones op het strand in de provinciale RUP's Strand en Dijk). De duinen zijn reeds aangeduid als natuurgebied. In de Oudemaarspolder zijn er gebieden aangeduid als agrarisch gebied, maar ook als zone voor gemeenschapsvoorzieningen.

Binnen het PRUP Solitaire vakantieverblijven West-Vlaanderen zijn de mogelijkheden ruim en mogelijks niet gebiedsgericht ingevuld. Voorliggend RUP zou dit kunnen bijstellen.

De Oudemaarspolder wordt in heel wat andere projecten bekeken als kansrijke locatie voor:

- lopende onderzoeken voor fietssnelwegen F31 en F34
- complex project Nieuwe Zeesluis Zeebrugge met onder meer een nieuwe wegverbinding voor de verplaatsing langsheen de kust (Blankenberge – Knokke-Heist)
- vraag van Brugge voor behoud parking (juridisch bevestigen)
- aanpassen profiel (downscaling) en ontharding N34

In de Oudemaarspolder is in augustus 2023 het batterijpark STORM vergund. De precieze afbakening en inpassing zal in een latere fase worden uitgeklaard waarbij de plancontour kan aangepast worden.

Voorgenomen plan

Doelstellingen:

- Herbestemmen van de strand-duin-polderovergang in functie van het behoud en herstel van de landschapsecologische waarde van deze overgang en in functie van het kunnen creëren van een robuustere duingordel en/of andere natuurlijke maatregelen ter bescherming van de kust;
- Herbestemmen van delen van de polder naar natuurgebied in functie van de realisatie van de vastgestelde S-IHD-doelen voor de polders;
- Aanduiden van het natuurlijk strand tussen de recreatieve stranden van Blankenberge en Brugge als natuurgebied, in de lijn met de andere stranden van de Vlaamse Kust;
- Aanduiden van een overgangszone tussen de natuurlijke stranden en de recreatieve stranden, in de lijn met de andere stranden van de Vlaamse Kust;
- Herbestemmen (of herschikken) van delen van de (bestaande) zone voor gemeenschapsvoorzieningen naar (hoofdzakelijk) openruimtebestemmingen in functie van de bescherming van de ecologisch en cultuurhistorisch waardevolle graslanden, rekening houdend met de aanwezige landbouwbedrijven en woningen en zo mee een oplossing bieden voor het signaalgebied;
- Differentiëren van de bestemmingen in functie van S-IHD-doelen voor de polders en natuurverweving (Vogelrichtlijngebied);
- Mogelijkheid openhouden voor het creëren van ruimte voor water of bufferen van water ter preventie van overstromingen (zie ook de doelstellingen van het signaalgebied)
- Afstemmen van bovenstaande doelstellingen met de besluitvorming over de mobiliteitsinfrastructuurprojecten in de rand van het plangebied (bv. ontwikkelingen inzake randparking voor de Zeebrugse Strandwijk, de fietssnelwegen of de herprofilering/gedeeltelijke ontharding van de N34 en de ontsluiting van de zeehaven...).

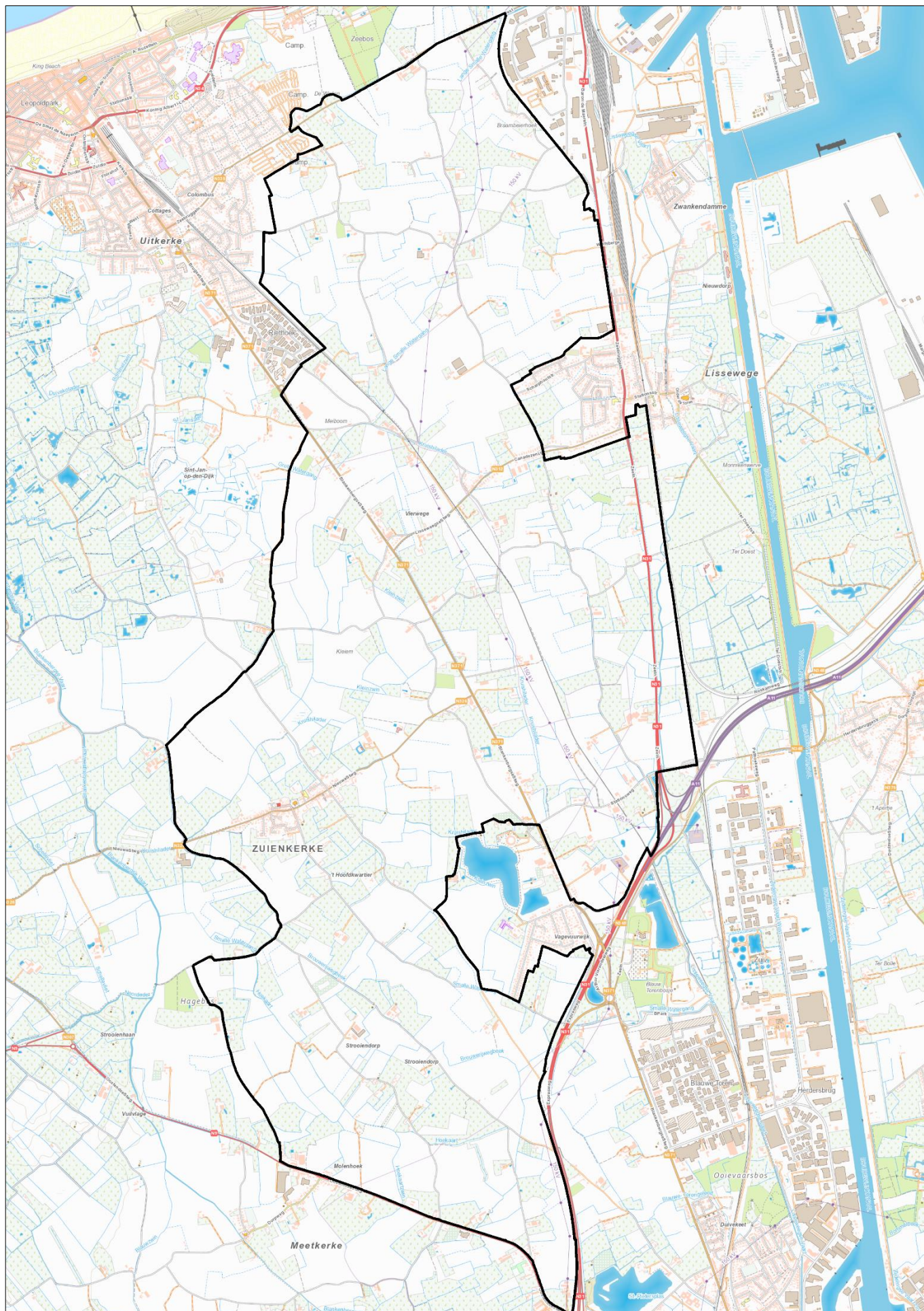
6.1.2 Deelgebied 2: Landbouwgebied Blankenberge-Lissewege-Zuierenkerke

Bestaande toestand

Dit open poldergebied wordt gekenmerkt door een grote concentratie aan akkers en verspreide landbouwbedrijven. Het gebied wordt in het noorden afgelijnd door het stedelijk gebied van Blankenberge, de Oudemaarspolder en het zeehavengebied van Brugge (transportzone). In het oosten wordt het gebied begrensd door de N31 (tussen de transportzone en Lissewege), de kern van Lissewege en de spoorlijn Brugge-Zeebrugge (tussen Lissewege en de A11). De begrenzing wordt ten noorden van Lissewege op de N31 gelegd omdat de oostelijke zijde van de N34 ruimtelijk meer aansluit met het minder samenhangend landbouwgebied rondom Zwankendamme. Het gaat hier dan om kleinere landbouwzones met tussenliggend andere functies. In het zuiden wordt het gebied begrensd door de het stedelijk gebied Brugge (A11/N31) en de omgeving van Vagevuur. In het westen grenst dit deelgebied aan de deelgebieden 'Meetkerkse Moeren en Omgeving', 'Omgeving Strooien Haan', en 'Uitkerkse Polder-Noordoost'.

Deze deelzone werd deels herbevestigd als agrarisch gebied (Beslissing Vlaamse Regering van 31 maart 2006). Deels omvat deze deelzone het SBZ-V Poldercomplex. Ter hoogte van de kern van Lissewege wordt De Scharphout site buiten het plangebied gehouden. Deze site is in volle, geplande ontwikkeling. Een gemeentelijk initiatief is hier aan de orde. Verspreid over het deelgebied, maar ook geconcentreerd langsheen de N31 liggen heel wat zonevreemde woningen in landbouwgebied.

Figuur 6-3. Situering plangebied deelgebied 2

Knelpunten en potenties

In het PRUP Solitaire vakantieverblijven West-Vlaanderen zijn de mogelijkheden ruim en mogelijks niet gebiedsgericht ingevuld. Voorliggend RUP zou dit kunnen bijstellen.

Binnen dit deelgebied moet ondermeer nagegaan worden hoe de landschapskenmerken en -karakteristieken van de open polder behouden kunnen worden binnen de context van een landbouwgebruik (open houden van de polder, geconcentreerde bundeling van gebouwen en constructies, behouden van vergezichten, ...). Anderzijds moeten landbouwbedrijven voldoende mogelijkheden hebben om zich verder te ontwikkelen. Daarbij moet conform het S-IHD-besluit¹⁹ voor het gebied ook nagegaan worden in welke mate de onderdelen van dit deelgebied noodzakelijk zijn voor het verplicht minimaal behoud van 11.600 hectare graslandareaal (waarvan 8.000 tot 10.000 hectare permanente graslanden of weilandcomplex met veel sloten en/of microreliëf) in de Oostkustpolders.

Voorgenomen plan

Doelstellingen:

- Differentiëren van de bestemmingen in functie van het behoud en herstel van historisch permanente poldergraslanden en S-IHD-doelen voor de polders (in het Vogelrichtlijngebied);
- Indien nodig: ruimte creëren voor de landschappelijke afwerking van het zeehavengebied (omgeving transportzone), met ruimte voor onder meer waterbuffering en de fietssnelweg N31.

6.1.3 Deelgebied 3: Uitkerkse Polder-noordoost

Bestaande toestand

Het natuurlijk strand tussen Wenduine en Blankenberge sluit grotendeels zonder infrastructuur aan op de duingebieden. Enkel ter hoogte van Wenduine is er infrastructuur aanwezig: een surfclub en strandcabines.

Deze duingebieden, een smalle zeereepduin tussen het strand en de polders, strekken zich uit van de bebouwing van Wenduine tot de havengerelateerde bebouwing van Blankenberge. De duingebieden worden landinwaarts afgezoomd door de Koninklijke Baan of de N34 en de kusttram. Aan de strandzijde is een nieuwe duingordel zichtbaar (embryonale duinen die zijn aangegroeid tot volwaardige, lage duinen).

Afwisseling (natte) graslanden en akkers, veelal ingegeven door het plaatselijke micro-reliëf van oude kreekgeulen en -ruggen. Verspreide bebouwing met nog een aantal actieve landbouwbedrijven, maar evenzeer oude hoevesites met nieuwe invullingen (hoofdzakelijk vakantiewoningen).

Het gebied wordt doorsneden door een uitgebreid stelsel van polderwaterlopen, aantakkend op de Blankenbergse vaart. De Blankenbergse Vaart zorgt voor de afwatering van dit gebied naar de zee. Evenzeer zorgt de Blankenbergse Vaart en enkele waterlopen, komende vanuit de omgeving van de Blauwe Toren (Brugge) voor de waterbevoorrading (bevloeiing) van dit gebied.

Knelpunten en potenties

In het PRUP Solitaire vakantieverblijven West-Vlaanderen zijnde mogelijkheden ruim en mogelijks niet gebiedsgericht ingevuld. Voorliggend RUP zou dit kunnen bijstellen.

Randstedelijke problematiek Blankenberge: visuele afwerking, waterberging, nood aan routes voor zachte recreatie, vraag naar beter locatie voor bezoekerscentrum, nood aan parkeerruimte? De provincie West-Vlaanderen heeft een studie opgemaakt over de randafwerking van Uitkerke en Blankenberge. Deze studie kan dienen als insteek voor voorliggend RUP.

Uitvoeren van doelstellingen natuur (zilte graslanden, natte graslanden en moerasvegetatie, ...): bepalen in functie van het S-IHD-besluit¹⁹ voor het gebied in welke mate de onderdelen van dit deelgebied noodzakelijk zijn voor het verplicht minimaal behoud van 11.600 hectare graslandareaal (waarvan 8.000 tot 10.000 hectare permanente graslanden of weilandcomplex met veel sloten en/of microreliëf) in de Oostkustpolders.

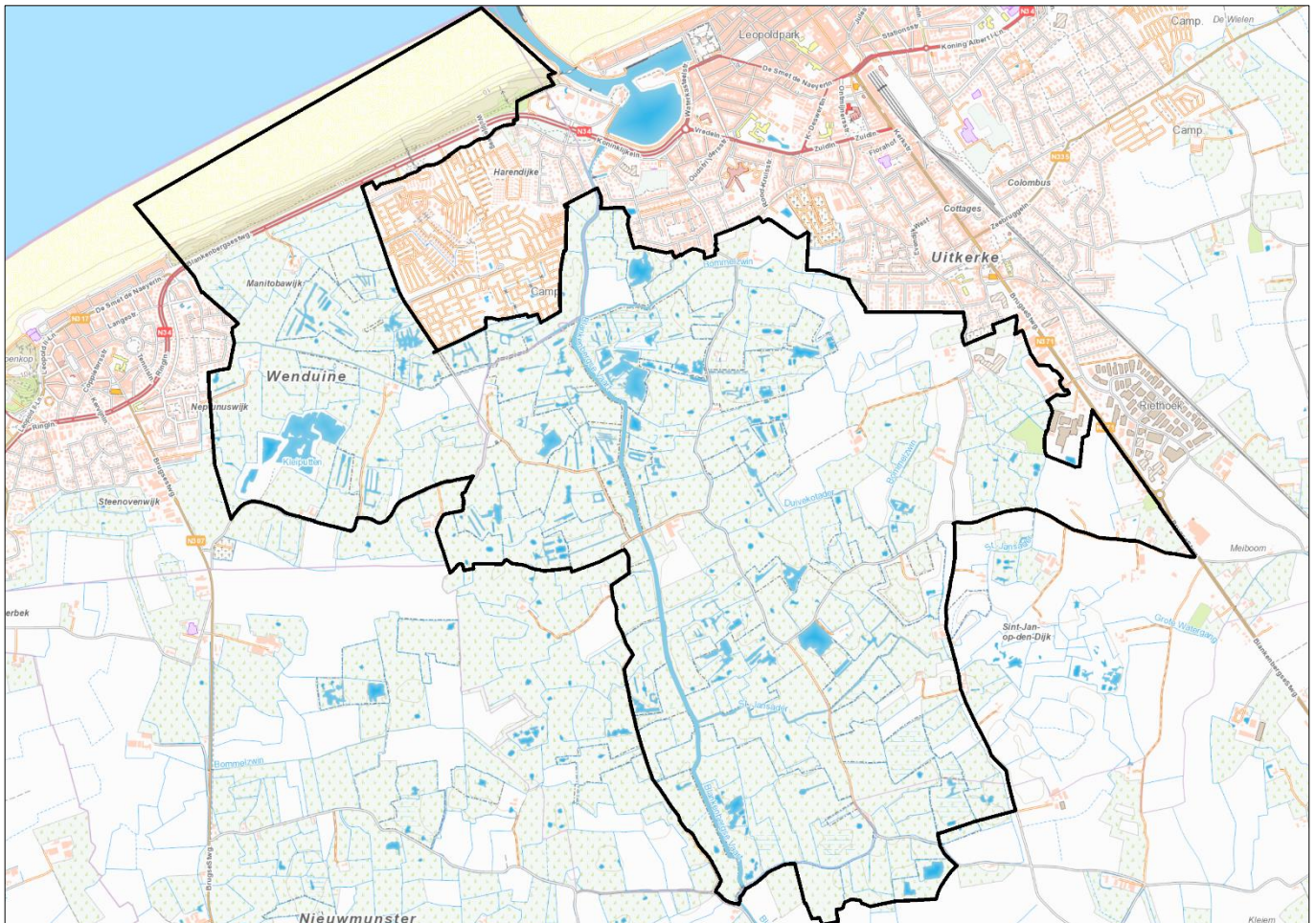
Uitvoeren van waterbeheersingswerken: waterlopen, waterbergingszones, aangepast en gedifferentieerd peilbeheer (inclusief nodige kunstwerken)

Voorgenomen plan

Doelstellingen:

- Herbestemmen van de strand-duin-polderovergang in functie van het behoud en herstel van de landschapsecologische waarde van deze overgang en in functie van het kunnen creëren van een robuustere duingordel en/of andere natuurlijke maatregelen ter bescherming van de kust;
- Bevestigen en uitbreiden van de natuurbestemmingen in delen van de polder in functie van de realisatie van de vastgestelde S-IHD-doelen voor de polders;
- Differentiëren van de bestemmingen in functie van het behoud en herstel van historisch permanente poldergraslanden en S-IHD-doelen voor de polders in het Vogelrichtlijngebied;
- Herbestemmingen of differentiatie van bestemmingen in functie van landschappelijke inkleding, ontsluiting voor zachte weggebruikers en ontwikkelen van een natuureducatieve onthaalpoort in de stedelijke rand van Blankenbergse tussen Harendijke en Uitkerke of in Wenduine;

Figuur 6-4. Situering plangebied deelgebied 3

6.1.4 Deelgebied 4: Uitkerkse Polder-zuidwest

Bestaande toestand

Afwisseling (natte) graslanden en akkers, veelal ingegeven door het plaatselijke micro-reliëf van oude kreekgeulen en -ruggen. Verspreide bebouwing met nog een aantal actieve landbouwbedrijven, maar evenzeer oude hoevesites met nieuwe invullingen (hoofdzakelijk vakantiewoningen).

Een uitgebreid stelsel van polderwaterlopen, aantakend op de Blankenbergse vaart.

Knelpunten en potenties

PRUP Solitaire vakantieverblijven West-Vlaanderen, de mogelijkheden zijn ruim en mogelijks niet gebiedsgericht ingevuld. Voorliggend RUP zou dit kunnen bijstellen.

Uitvoeren van doelstellingen natuur (zilte graslanden, natte graslanden en moerasvegetatie, ...)

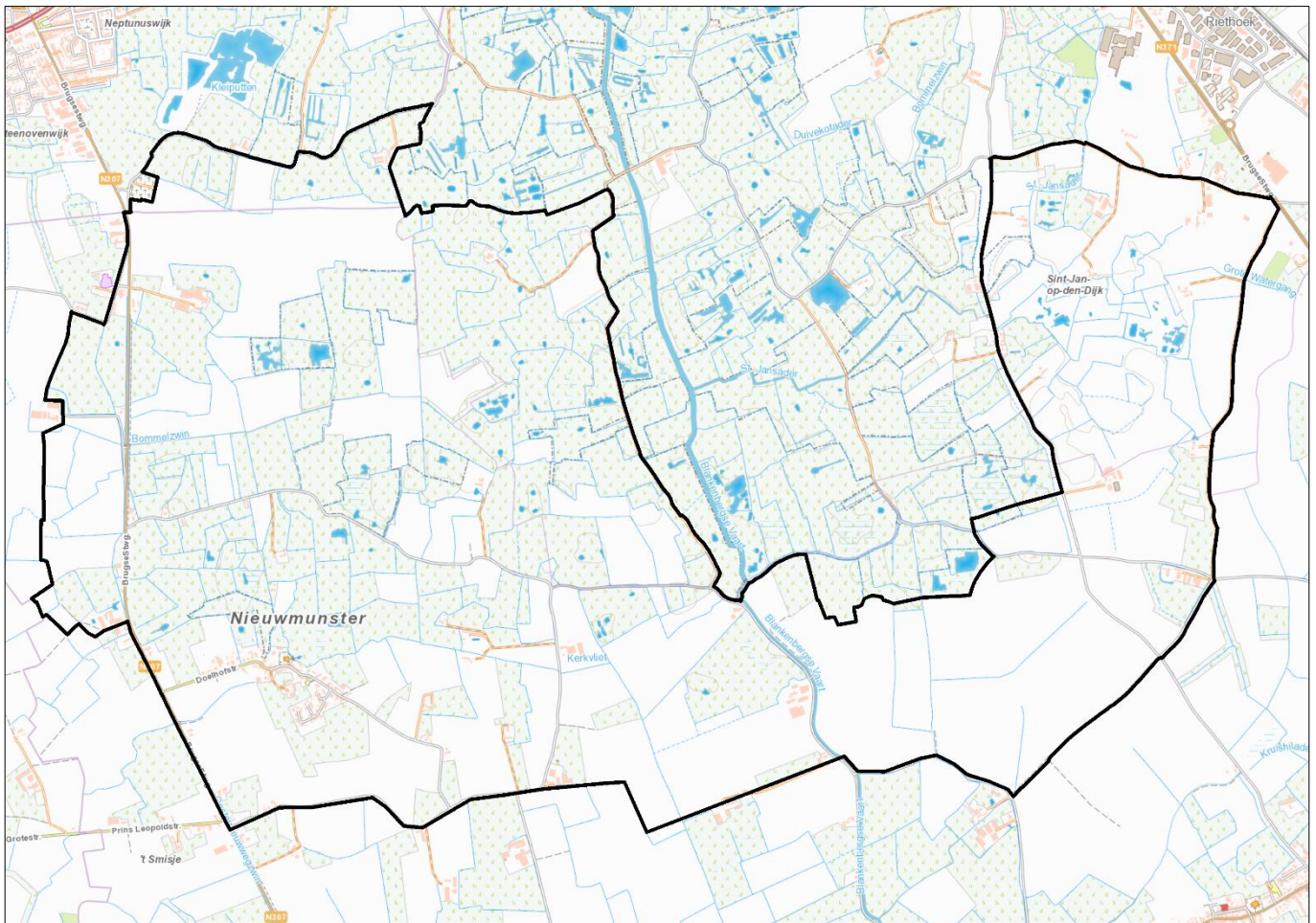
Uitvoeren van waterbeheersingswerken: waterlopen, waterbergingszones, aangepast en gedifferentieerd peilbeheer (inclusief nodige kunstwerken)

Behoud van landbouwgronden op de hogere delen van de polder.

Uitklaren van de discussiepunten binnen het raamakkoord. Hier is nog geen consensus over de compartimenten (begrenzing en bestemming).

Uitvoeren van doelstellingen natuur en concreet bepalen in functie van het S-IHD-besluit¹⁹ voor het gebied in welke mate de onderdelen van dit deelgebied noodzakelijk zijn voor het verplicht minimaal behoud van 11.600 hectare graslandareaal (waarvan 8.000 tot 10.000 hectare permanente graslanden of weilandcomplex met veel sloten en/of microreliëf) in de Oostkustpolders.

Figuur 6-5. Situering plangebied deelgebied 4

Voorgenomen plan

Doelstellingen:

- Herbestemmen van delen van de polder naar natuurgebied in functie van de realisatie van de vastgestelde S-IHD-doelen voor de polders;
- Differentiëren van de bestemmingen in functie van het behoud en herstel van historisch permanente poldergraslanden en S-IHD-doelen voor de polders in het Vogelrichtlijngebied;

6.1.5 Deelgebied 5: Polderlandschap tussen Nieuwmunster en Meeterkerke

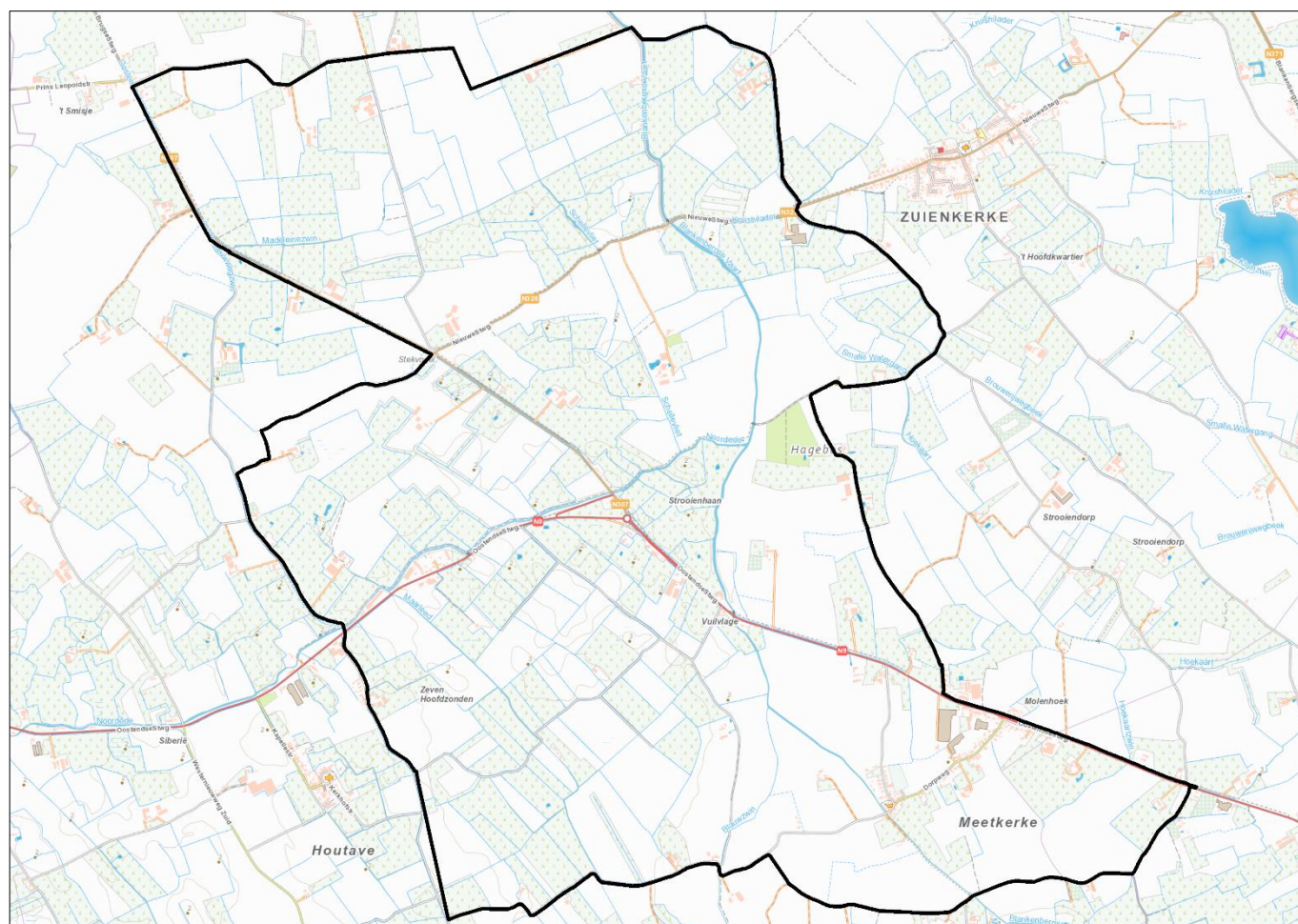
Bestaande toestand

Dit open poldergebied bestaat uit een afwisseling van akkers en graslanden, doorsneden door vele polderwaterlopen. De Blankenbergse Vaart loopt door dit deelgebied van zuid naar noord en ter hoogte van Strooien Haan is er een aftakking naar het westen (de Noordede).

Het microreliëf van oude kreekruigen en -geulen vormt nog vaak de basis voor een grotere concentratie aan graslanden of aan akkers. Binnen dit deelgebied ligt er één solitair bosje (Hagebos).

Figuur 6-6. Situering plangebied deelgebied 5

Knelpunten en potenties

Dit poldergebied, voornamelijk in gebruik door de landbouw, is ook belangrijk als verbinding tussen de natuurkernen ten noorden en ten zuiden van het deelgebied (met name de Uitkerkse Polder en de Meetkerkse Moeren). Een afstemming tussen beide gebruiken is noodzakelijk. Ook voor een adequaat watermanagement in de Oudlandpolder is er nood aan ruimte. Onder meer rond Strooiendorp (nl ter hoogte van samenvloeiing Blankenbergse vaart en Noord-Ede) werd hier vroeger al naar gezocht. Vanuit de hydrologische modellering kan hier geleerd en verder gezocht worden.

Uitvoeren van doelstellingen natuur en concreet bepalen in functie van het S-IHD-besluit¹⁹ voor het gebied in welke mate de onderdelen van dit deelgebied noodzakelijk zijn voor het verplicht minimaal behoud van 11.600 hectare graslandareaal (waarvan 8.000 tot 10.000 hectare permanente graslanden of weilandcomplex met veel sloten en/of microreliëf) in de Oostkustpolders.

Er bevindt zich een zonevreemd ULM-terrein nabij de samenvloeiing van de Blankenbergse Vaart en de Noord-Ede.

PRUP Solitaire vakantieverblijven West-Vlaanderen, de mogelijkheden zijn ruim en mogelijks niet gebiedsgericht ingevuld. Voorliggend RUP zou dit kunnen bijstellen.

Voorgenomen plan

Doelstellingen:

- Differentiëren van de bestemmingen in functie van het behoud en herstel van historisch permanente poldergraslanden en S-IHD-doelen voor de polders in het Vogelrichtlijgebied ;
- Herbestemmen van (kleinere) complexen van landschapsecologisch en cultuurhistorisch waardevolle graslanden naar natuurgebied;
- Behoud van bestaande bos (Hagebos);
- Uitspraak doen over het bestaande ULM-terrein;

6.1.6 Deelgebied 6: Meetkerkse Moeren-Speien

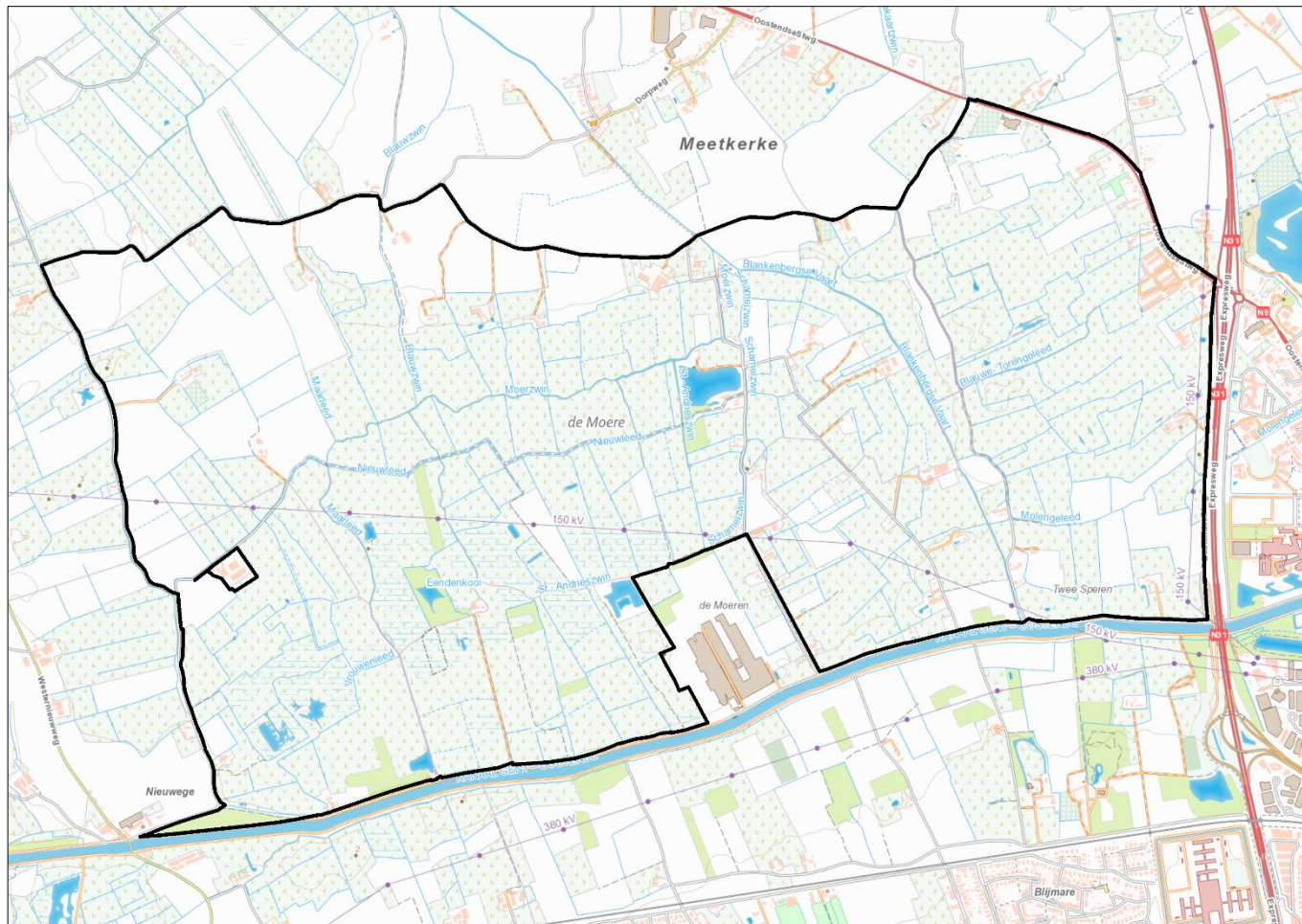
Bestaande toestand

De Meetkerkse Moeren en omgeving wordt gekenmerkt door laaggelegen gronden, met vooral grote complexen van graslanden, doorsneden door vele polderwaterlopen.

De Meetkerkse moeren zelf liggen dan nog lager dan de omgeving, met een ringsloot en infrastructuur (molens en pompebouwen) om het gebied te ontwateren.

De bedrijven langsheen het kanaal worden buiten het plangebied gehouden. Dit zijn geen functies die binnen een planproces voor de openruimte passen en een eventuele zoektocht of oplossing voor deze bedrijven op deze plek (behouden, dan wel een uitdoofscenario met een ontwikkelingsmogelijk elders) dient binnen een afzonderlijk planproces onderzocht te worden.

Figuur 6-7. Situering plangebied deelgebied 6

Knelpunten en potenties

De bedrijven in de Moeren, langsheen het kanaal worden niet opgenomen in het plangebied, maar hebben een visuele en ruimtelijke impact op de omgeving. Dit moet in de verdere visievorming meegenomen worden.

De bestaande bestemming staat soms niet in relatie tot het gebruik en dit kan herbekeken worden in het planproces.

Heel wat erfgoedelementen liggen verspreid in het plangebied. Deze dienen ook bekeken te worden en indien nodig opgenomen worden in het plan, met de nodige voorschriften rond inrichting, beheer en ontwikkelingsmogelijkheden. In het gebied liggen ook heel wat verspreide zonevreemde woningen.

PRUP Solitaire vakantieverblijven West-Vlaanderen, de mogelijkheden zijn ruim en mogelijks niet gebiedsgericht ingevuld. Voorliggend RUP zou dit kunnen bijstellen.

Uitvoeren van doelstellingen natuur en concreet bepalen in functie van het S-IHD-besluit¹⁹ voor het gebied in welke mate de onderdelen van dit deelgebied noodzakelijk zijn voor het verplicht minimaal behoud van 11.600 hectare graslandareaal

(waarvan 8.000 tot 10.000 hectare permanente graslanden of weilandcomplex met veel sloten en/of microreliëf) in de Oostkustpolders.

Voorgenomen plan

Doelstellingen:

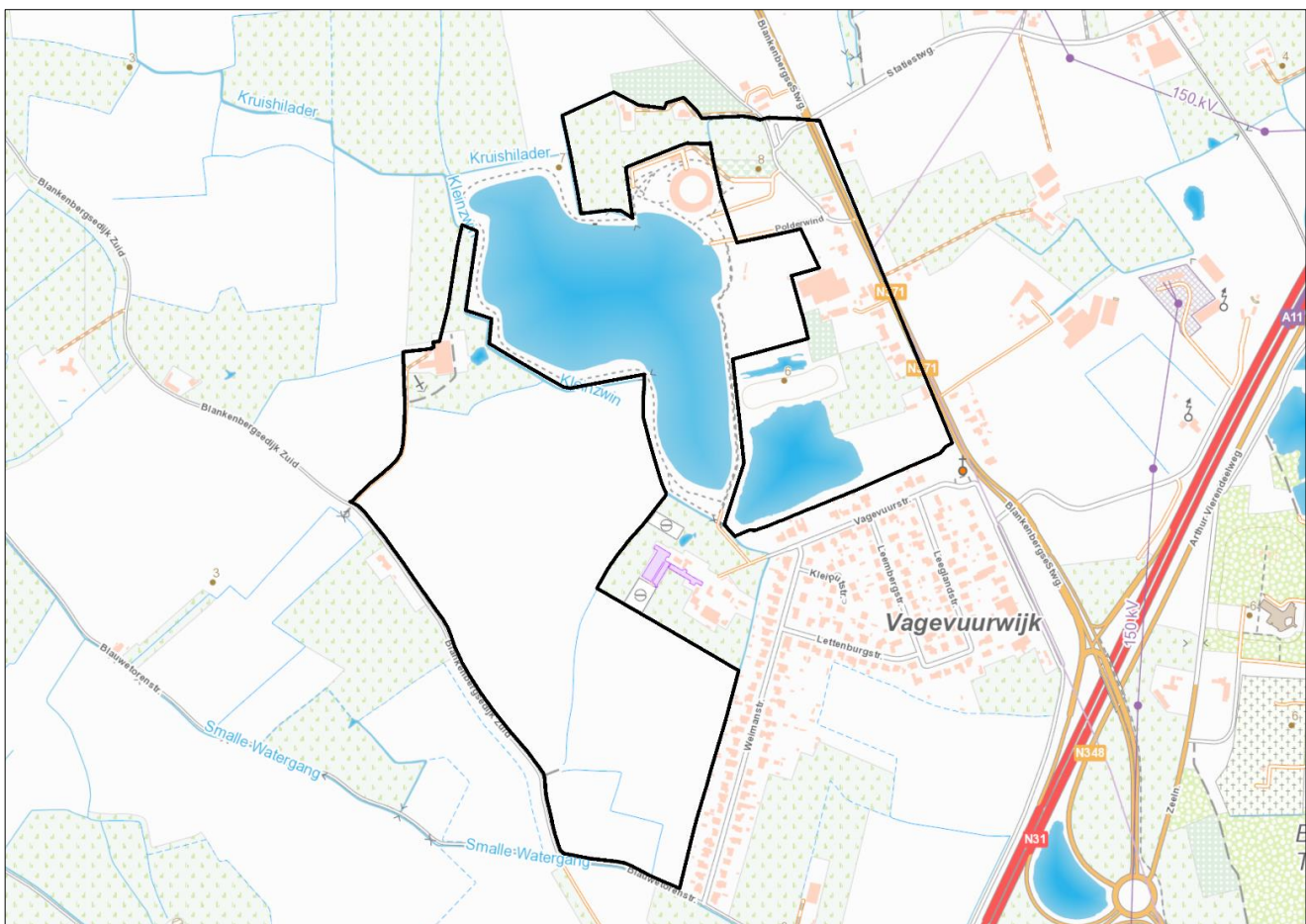
- Herbestemmen van delen van de polder naar natuurgebied in functie van de realisatie van de vastgestelde S-IHD-doelen voor de polders;
- Differentiëren van de bestemmingen in functie van het behoud en herstel van historisch permanente poldergraslanden en S-IHD-doelen voor de polders in het vogelrichtlijng gebied (vogelrichtlijng gebied);
- Onderzoeken van de mogelijkheden voor het herbestemmen van (delen van het) natuurgebied naar agrarisch gebied i.f.v. behoud van het actuele landbouwgebruik (planologische ruil).

6.1.7 Deelgebied 7: Polderwind

Bestaande toestand

Er kunnen drie delen onderscheiden worden: de zone aan de oostkant, tussen de ontgonnen zones en de N371: hier zijn verschillende gebouwen en constructies opgericht en is de onbebouwde ruimte binnen het plangebied beperkt. Aan de westzijde van de ontginningsplassen is er nog een grote aanéngesloten ruimte binnen het ontginningsgebied dat in landbouwgebruik is (akkerland). In het zuidwesten is er een manege opgericht en dit werd reeds opgenomen in een gemeentelijk BPA.

Figuur 6-8. Situering plangebied deelgebied

Knelpunten en potenties

De oostelijke zone is versnipperd en heeft weinig potenties voor de open ruimte (landbouw, natuur, ...). In het verdere verloop van de procedure moet gekeken worden of dit behouden kan blijven binnen de contour, dan wel dat er een ander

initiatief genomen moet worden op dit uit te klaren (niet binnen de afbakening van de gebieden van de agrarische en natuurlijke structuur, AGNAS).

Voorgenomen plan

Doelstellingen:

- Herbestemmen van niet te ontwikkelen delen van het ontginningsgebied in functie van het behoud van de bestaande open ruimte .

6.2 Alternatieven

Het uitwerken van alternatieven heeft tot doel verschillende mogelijke oplossingen te vinden die beantwoorden aan de plandoelstellingen. Een alternatief is aldus een andere manier om de plandoelstelling(en) te realiseren.

Algemeen kunnen verschillende soorten alternatieven worden onderscheiden:

- Nulalternatief: het planvoornemen wordt niet gerealiseerd
- locatiealternatief: het plan of delen ervan worden gerealiseerd op een andere locatie;
- inrichtingsalternatief: binnen hetzelfde plangebied een andere (ruimtelijke) configuratie van dezelfde bouwstenen voorzien;
- programma-alternatief: de verschillende bouwstenen van een plan worden verschillend (bijvoorbeeld maximaal ten opzichte van minimaal) ingevuld.
- Uitvoeringsalternatief: het plan wordt met behulp van andere aanlegmethodes gerealiseerd

Uitvoeringsalternatieven betreffen de wijze waarop iets aangelegd wordt. Uitvoeringstechnieken zijn niet de scope van dit RUP. Er zijn dan ook geen relevante uitvoeringsalternatieven.

6.2.1 Nulalternatief

Het nulalternatief betreft het alternatief dat er in bestaat het planvoornemen niet uit te voeren. Het nulalternatief wordt voor voorliggend plan niet als een niet redelijk alternatief beschouwd: De Oudlandpolder heeft momenteel reeds te kampen met wateroverlast bij hevige regenbuien, maar ook met watertekort bij extreme droogte. De wateroverlast is het gevolg van het beperkte lozingsvenster waarbinnen het regenwater gravitair kan afvloeien naar zee, gezien de laaggelegen gronden in de polder. De droogte is dan weer het gevolg van de afwezigheid van enige natuurlijke bron van zoetwater, en dus de afhankelijkheid van het inlaten van water uit het kanaal Brugge-Oostende. Wanneer het waterpeil in dit kanaal te laag staat om scheepvaart te garanderen, kan de Oudlandpolder geen gebruik meer maken van deze bron en ontstaat zeer snel een lokaal watertekort voor de aanwezige landbouw en natuur.

Het huidig planvoornemen wil deze problematiek aanpakken, en tevens ook duidelijkheid bieden over de gewenste landbouw en natuurfuncties in afstemming met het aangepaste waterbeheer. Dit kan enkel door de voorgestelde ingrepen, met name door de waterbeschikbaarheid gedurende het jaar op een duurzame wijze garanderen en versterken.

Bij het niet uitvoeren van het plan zullen de huidige problemen enkel verder toenemen en blijft de onduidelijkheid over de landbouw-, natuur- en waterbeheersingsfuncties bestaan. Daarnaast zorgt het niet uitvoeren van het plan ervoor dat de bindende S-IHD doelen¹⁹ niet kunnen worden gerealiseerd. Zo dient er in de Oostkustpolders minimaal 11.600 hectare graslandareaal waarvan 8.000 tot 10.000 hectare permanente graslanden of weilandcomplex met veel sloten en/of microreliëf behouden te blijven. Dit gebeurt in functie van de rechtszekerheid voor zowel natuur als landbouw bij voorkeur maximaal binnen de contouren van het SBZ-V Poldercomplex.

Het plan niet realiseren is aldus beleidsmatig onwenselijk.

6.2.2 Locatiealternatieven

Locatiealternatieven betreffen het realiseren van het planvoornemen op een andere plaats dan de voorgestelde plancontour. Het planvoornemen is echter locatiegebonden: het betreft namelijk expliciet het proces om een toekomstscenario voor de Oudlandpolder te bepalen en dit ruimtelijk te vertalen in herbestemmingen. Een locatiealternatief bepalen is dan ook niet nuttig; de aanpak van de problematiek kan enkel gebeuren in de polder zelf.

6.2.3 Inrichtings- en programma-alternatieven

De waterbeschikbaarheid in de Oudlandpolder gedurende het jaar op een duurzame wijze garanderen en versterken kan gebeuren op verschillende wijzen. Mogelijke inrichtingen zijn het verbreden van waterlopen; het hydrologisch isoleren van waterlopen zodat met andere peilen gewerkt kan worden; het aanleggen van een grote waterbuffer op laaggelegen gronden voor de opvang van piekneerslag die later dienstig kan zijn tijdens droogteperiodes; ...

De exacte inrichting kan samen met het programma plaatselijk nog variëren: welke grondwaterstanden wordt in welk deelgebied nagestreefd? Behalve het afwegen van mogelijke locaties binnen de polder is het ook belangrijk te weten hoeveel water dient te worden opgehouden. Hiertoe is momenteel een GGOR studie lopende, die het gewenste regime voor grondwater en oppervlaktewater zal bepalen. De Ruimtelijke keuzes zullen mee bepaald worden door deze inzichten. We nemen dan ook aan dat er nog relevante inrichtingsvarianten kunnen zijn, waarbij de grondwaterstand in bepaalde zones een andere bestemming en ander gebruik mogelijk maken in die zone. In het MER zullen waar dit relevant is, inrichtingsvarianten verder onderzocht worden die aan de doelstelling voldoen.

Het plangebied is gelegen binnen het Oostkustpoldercomplex en omvat grote delen van de aangeduide speciale beschermingszones van dit complex. Vanuit de G-IHD werden via het S-IHD besluit van 2014 zeer concrete doelen toegewezen aan de speciale beschermingszones gelegen binnen het plangebied. Deze bindende (oppervlakte)doelen dienen bij voorkeur te worden gerealiseerd binnen de grenzen van het SBZ. De bestaande oppervlakte groene bestemmingen of minstens agrarische bestemmingen waar sturend beleid kan worden gevoerd in de richting van de gestelde oppervlakte doelen historisch permanente graslanden met microreliëf en/of veel sloten is op vandaag veel te klein.

Concluderend kan gesteld worden dat het gaat over het op een dusdanige manier organiseren van de waterinfrastructuur in het gebied zodat er in alle omstandigheden voldoende waterzekerheid en waterveiligheid is en maximaal in alle behoeftes voor landbouw, natuur etc voldaan kan worden rekening houdend met de uitdagingen inzake verzilting, zeespiegelstijging etc... die vanuit de wijzigende klimatologische omstandigheden als een dynamisch gegeven op het gebied afkomen. Daarenboven noopt het beslist beleid aangaande de S-IHD ertoe dat er wordt beslist hoe ruimtelijk invulling te geven aan de doelen. Hiervoor zijn verschillende inrichtingsalternatieven mogelijk. Echter blijft de doelstelling op zich uiteraard ongewijzigd.

7.1 Geïntegreerd milieuonderzoek

7.1.1 Algemeen

Elk plan – en dus ook dit RUP – brengt veranderingen in de leefomgeving teweeg. De effecten van deze veranderingen op het leefmilieu kunnen te verwaarlozen, positief maar ook negatief zijn. Het is daarom belangrijk om van RUP's de 'milieueffecten' en hun 'aanzienlijkheid' te onderzoeken op 'geïntegreerde' wijze.

De regelgeving inzake planmilieueffectrapportage is opgenomen in titel IV van het DABM (Decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid, 5 april 1995 en latere wijzigingen), en bijhorende Besluiten. Het decreet verplicht dat bepaalde plannen van administratieve overheden van gewestelijk, provinciaal of lokaal niveau worden onderworpen aan een milieueffectenonderzoek, vooraleer zij definitief worden goedgekeurd. Wie een plan met mogelijk aanzienlijke milieueffecten wil opmaken, moet eerst de milieueffecten en de eventuele alternatieven in kaart brengen.

Volgens de geldende regelgeving moet er een plan-MER voor het RUP worden opgemaakt omdat het een plan betreft inzake o.a. ruimtelijke ordening, het geen klein gebied op lokaal niveau of kleine wijziging betreft, aanzienlijke effecten vooraf niet uit te sluiten zijn en dat het plan het kader kan vormen voor de latere vergunning voor projecten uit de bijlagen van het project-m.e.r.-besluit (10 december 2004 en latere wijzigingen):

Dit is uiteraard een milieueffectenbeoordeling zoals bedoeld in de plan-MER-richtlijn. De term 'geïntegreerd milieuonderzoek' wordt echter bewust verkozen omdat deze term aangeeft dat de evaluatie van effecten parallel verloopt aan de planontwikkeling. De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening voorziet dat de milieubeoordeling gedurende het volledige planproces aan bod komt. Gezien de plandoelstellingen wordt ervan uitgegaan om een volwaardig plan-MER met alle relevante disciplines uit te werken in de volgende fases.

In de startnota wordt de eerste stap van het milieuonderzoek gezet, de 'scoping'. Dit wil zeggen dat we voor het planvoornemen dat in de startnota is opgenomen bekijken wat de (theoretische) effecten op het milieu kunnen zijn, of deze effecten relevant zijn, en zo ja of ze relevant genoeg zijn om mee te nemen in het verdere milieuonderzoek tijdens het planproces.

De milieueffecten van de planingrepen zullen worden onderzocht ten aanzien van de referentietoestand(en), en dit voor de verschillende relevante disciplines. Dit onderzoek gebeurt door erkende onafhankelijke deskundigen. Indien er negatieve effecten optreden, kunnen de deskundigen milderende maatregelen of monitoring voorstellen.

De planingrepen zijn de wijzigingen die door het plan (kunnen) gebeuren.

De wijzigingen worden bekeken ten opzichte van verschillende referentiesituaties. De referentiesituatie is de toestand van het milieu die als vergelijkingsbasis dient voor het beschrijven en beoordelen van de impact van een plan. De referentiesituatie is dus de toestand van de omgeving in het referentiejaar in afwezigheid van het plan. Als de referentiesituatie in de toekomst ligt, bepalen de autonome en gestuurde ontwikkelingen (beslist beleid) mee hoe die referentiesituatie er uit ziet.

Voor het GRUP Oudlandpolder-oost zullen twee referentiesituaties in beschouwing genomen worden:

- De bestaande toestand op het terrein (de feitelijke toestand);
- De planologische toestand (de toestand conform huidig geldende bestemmingen en hun voorschriften, het gewestplan).

Alle effecten die optreden zullen beoordeeld worden ten opzichte van deze referentiesituaties. Er wordt met andere woorden nagegaan wat de effecten zullen zijn van het plan op ogenblik x in de toekomst, rekening houdend met het reeds besliste beleid dat (onafhankelijk van het plan) op dat ogenblik zal gerealiseerd zijn.

De ontwikkelingsscenario's omvatten geplande ontwikkelingen die nog geen beslist beleid zijn of die nog niet zullen gerealiseerd zijn in het referentiejaar. Voor ontwikkelingsscenario's wordt nagegaan of de plannen invloed hebben op elkaar, of er effecten van beide plannen zijn die elkaar versterken of verzwakken.

De effecten worden onderzocht voor verschillende milieudisciplines. Afhankelijk van de planingrepen kunnen effecten optreden in de disciplines Mobiliteit, Geluid en trillingen, Lucht, Bodem, Water, Biodiversiteit, Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie, Mens – ruimtelijke aspecten en Mens-gezondheid. In de scoping wordt nagegaan in welke disciplines effecten kunnen verwacht worden. Daarbij worden niet enkel de effecten die optreden in het onderzoeksgebied, maar ook de effecten die door het plan op andere plaatsen kunnen optreden, onderzocht. De klimaataspecten worden afzonderlijk

behandeld onder de vorm van een klimaatreflex. Daarbij zal ook aandacht besteed worden aan de mogelijke klimaatscenario's.

Het studiegebied wordt bepaald door de indicatieve (mogelijks te verwachten) effectafstanden van de ingrepen ten aanzien van haar omgeving. De effectafstanden worden bepaald door de kenmerken van de effectgroep en de functies in de ruimere omgeving ten aanzien waarvan deze bepaald worden, zoals bewoonde gebieden, recreatiegebieden, openbare nutsvoorzieningen, ... Het studiegebied kan dus verschillend zijn voor de diverse disciplines en effecten.

Er worden voor dit plan geen grensoverschrijdende effecten verwacht.

Het plan-MER zal aangeven welke de leemten in de kennis zijn die tijdens het uitvoeren van het milieueffectenonderzoek werden vastgesteld. Deze leemten kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op de concrete inrichting van het plangebied, maar kunnen ook betrekking hebben op de gebruikte methode en het inzicht in het milieueffectenonderzoek. Het plan-MER zal aangeven hoe met deze leemten is omgegaan en hoe zij kunnen doorwerken in de verdere besluitvorming.

Iedere discipline wordt uitgewerkt door een door de overheid erkende onafhankelijke deskundige. Er wordt eveneens advies gevraagd aan de relevante administraties. De richtlijnboeken fungeren hierbij als leidraad voor de deskundigen, waarbij de methodiek wordt aangepast en afgestemd op het voorliggend plan.

Bij negatieve effecten wordt er door de deskundigen nagegaan of ze kunnen worden vermeden en of er relevante milderende maatregelen kunnen toegepast worden. Dit zijn wijzigingen aan het plan of bijkomende randvoorwaarden zodat de negatieve effecten minder negatief worden.

Sommige maatregelen zijn afhankelijk van of en hoe de effecten zich juist zullen manifesteren. Een aantal milieuaspecten vereisen verdere opvolging of monitoring.

Het plan-MER zal in een discipline-overschrijdende samenvatting aangeven wat de verwachten gevolgen voor het milieu zijn, en hoe en in welke mate de voorgestelde maatregelen kunnen voorkomen of mildereren. De milderende maatregelen en aanbevelingen zullen eveneens in één overzichtelijke tabel opgelijst worden. Bij de milderende maatregelen zal aangegeven worden hoe deze zullen/kunnen doorwerken.

Het plan-MER zal ook een niet-technische samenvatting bevatten, als een afzonderlijk leesbaar deel, waar de essentie van de overige delen beknopt en correct worden weergegeven.

In functie van een gericht en kwaliteitsvol milieueffectenonderzoek, moet er eerst een scoping uitgevoerd worden, o.b.v. het planvoornemen en de alternatieven, naar de relevantie van de milieudisciplines en de effectgroepen hierin.

In deze startnota worden de uitgangspunten en de onderzoeksmethodologie (op hoofdlijnen) voorgesteld die gehanteerd zullen worden in het latere milieueffectenonderzoek:

- Studiegebied
- Referentiesituaties en ontwikkelingsscenario's
- Planingrepen
- Onderzoek te verwachten effecten
- Overzicht te onderzoeken disciplines en effecten

Tijdens het verdere planproces zal deze scoping bijgestuurd worden waar nodig. Dit betekent dat bijkomende effectgroepen kunnen onderzocht worden, of effectgroepen niet meer als relevant voor (verder of gedetailleerder) onderzoek op planniveau worden geacht. Tevens kan het detail van het onderzoek wijzigen, in functie en op maat van nieuwe inzichten.

7.1.2 Studiegebied

Het studiegebied dat daarbij gehanteerd zal worden is het gebied waarbinnen zich mogelijks effecten kunnen voordoen. Dit omvat minstens het plangebied, maar kan ook groter zijn, afhankelijk van de lokalisatie en de invloedssfeer van de te verwachten effecten. Voor de volgende disciplines is het studiegebied ruimer dan het plangebied:

- Bodem en water: het studiegebied omvat het grondwater- en oppervlaktewatersysteem waar een invloed op verwacht kan worden
- Biodiversiteit: het studiegebied omvat de omliggende groene zones die in 'verbinding' staan met het plangebied en de natuurgebieden waar hinder voor fauna zou kunnen voordoen.
- Landschap, bouwkundige erfgoed en archeologie. Het studiegebied omvat in eerste instantie het gebied waarbinnen planingrepen zijn gepland. Dit gebied wordt uitgebreid met gebieden waarmee een functionele, structurele of visuele samenhang bestaat. De directe omgeving van 1 km rondom het plangebied wordt beschouwd.
- Mens – Ruimtelijke aspecten: Het studiegebied voor de discipline mens wordt afgebakend tot de zone binnen dewelke zich hinder of effecten voor de mens zouden kunnen voordoen. Het studiegebied met betrekking tot het

ruimtegebruik en de gebruikskwaliteit omvat het plangebied en de directe omgeving, net als het studiegebied voor de ruimtebeleving.

Indien uit het onderzoek blijkt dat er zich effecten kunnen voordoen in een ruimer gebied, zal het studiegebied uitgebreid worden.

7.1.3 Referentiesituaties en ontwikkelingsscenario's

Referentiesituaties

Voor het beschrijven van de milieueffecten worden de milieueffecten van de nieuwe situatie vergeleken met een referentiesituatie. Om een correcte vergelijking mogelijk te maken, moet de referentiesituatie op eenzelfde manier gedefinieerd worden als het plan en zijn alternatieven.

Voor het plangebied van dit GRUP zijn zowel de feitelijke referentiesituatie en de planologische referentiesituatie relevant. De bestaande feitelijke toestand en de planologisch toestand is beschreven in hoofdstuk 5.

De bestaande feitelijke toestand op het terrein is de situatie waarbij rekening wordt gehouden met de huidige gebruiksfuncties en toestand van de aanwezige activiteiten, zonder de planologische bestemming in rekening te brengen. Zo wordt dus bv. wat de impact van bebouwing betreft ook rekening gehouden met de aanwezige bebouwing en verharding in het omliggende gebied. In de feitelijke referentiesituatie wordt daarnaast rekening gehouden met plannen en projecten die zullen hebben plaatsgevonden op het ogenblik dat het plan in voege zal treden, in het referentiejaar 2022. Op dit ogenblik zijn er geen dergelijke goedgekeurde plannen of projecten gekend die relevant zijn voor het plangebied en zijn omgeving.

Ontwikkelingsscenario's

Naast de reeds besliste ontwikkelingen die zullen plaatsgevonden hebben in het referentiejaar, zijn er ook ontwikkelingen die nog niet beslist zijn, maar die, als er wel beslist zou worden deze plannen of projecten uit te voeren, mogelijks een interactie zullen hebben met de effecten van dit plan. Deze worden beschouwd als mogelijke ontwikkelingsscenario's. Ze maken geen deel uit van de referentietoestand maar eventuele cumulaties van effecten worden waar relevant bij de disciplines aangehaald.

7.2 Planingrepen

Ten behoeve van het milieuonderzoek is het nodig om de doorgevoerde bestemmingswijzigingen te vertalen naar mogelijke planingrepen, met name tastbare fysieke projecten die mogelijk worden gemaakt én die ook verwacht worden vanuit de plandoelstellingen. In een aantal gevallen is het echter ook mogelijk de gevolgen van een bestemmingswijziging aan een plan-MER te onderwerpen zonder dat er sprake hoeft te zijn van concrete projectingrepen. Zo kan een bestemmingswijziging leiden tot andere luchtkwaliteitsnormen of tot een verandering in de vastgoedwaarde van percelen of gebouwen. Daarnaast zijn er een aantal andere instrumenten, die gekoppeld aan het GRUP kunnen worden ingezet om bepaalde maatregelen te realiseren. Het kan gaan om stedenbouwkundige verordeningen, convenanten, overeenkomsten, ... Deze kunnen door de overheid worden ingezet om het beleid zodanig te sturen dat de plandoelstellingen maximaal bereikt worden.

Als 'planingrepen' worden beschouwd:

- de ingrepen die door de herbestemmingen van het plan mogelijk/onmogelijk worden;
- de ingrepen (handelingen, constructies, exploitaties of de verderzetting ervan) in de 'omgeving' die door het plan (on)mogelijk worden gemaakt én die voorafgaand aan het plan niet (wel) mogelijk waren.

Het definiëren van planingrepen vereist een denkoefening op projectniveau / realisatieniveau. Immers de effecten volgen altijd uit realisatie, nooit uit het plan an sich.

Dit plan zal, afhankelijk van de locatie en de gehanteerde referentietoestand, volgende planingrepen mogelijk maken:

- A. Behouden / (her)aanleggen / beschermen van kleine landschapselementen en erfgoedelementen;
- B. Behouden / (her)aanleggen / wijzigen van natuur en bos;
- C. Behouden / (her)aanleggen / wijzigen / differentiëren van ontwikkelingsmogelijkheden voor agrarische activiteiten;
- D. Behouden / (her)aanleggen / wijzigen van gemeenschapsvoorzieningen;
- E. Behouden / (her)aanleggen / wijzigen van waterlopen en mogelijkheden voor waterberging en waterbeheersing;
- F. Herbestemmen van voormalige en/of bestaande landbouwbedrijfszetels naar een bestemming die aangepast is aan de (nieuwe) ruimtelijke context;

- G. Herbestemmingen of differentiatie van bestemmingen in functie van landschappelijke inkleding, ontsluiting voor zachte weggebruikers en ontwikkelen van een natuureducatieve onthaalpoort in de stedelijke rand van Blankenberge tussen Harendijke en Uitkerke of in Wenduine;
- H. Uitspraak doen over het bestaande ULM-terrein;
- I. Schrappen van niet te ontwikkelen delen van het ontginningsgebied.

Voor een uitgebreide toelichting over het planvoornemen wordt verwezen naar hoofdstuk 6.

7.3 Te verwachten effecten

De milieubeoordeling heeft tot doel na te gaan welke de mogelijke milieueffecten van het voorgenomen plan zijn en die zo mogelijk te vermijden of te remediëren. In het plan-MER wordt in de eerste plaats gefocust op de milieueffecten die optreden ten gevolge van de realisatie van de nieuwe planologische bestemmingen die voorzien worden in het GRUP. De milieueffecten ten gevolge van werkzaamheden in de aanlegfase worden slechts in aanmerking genomen indien er kans is op permanente effecten.

Voor elk van de planingrepen wordt aangegeven op welke effectgroep zij invloed hebben en wat er relevant is om verder te onderzoeken in het plan-MER. Er worden drie categorieën onderscheiden. Planingrepen die effecten hebben in het plangebied, die effecten hebben naar of van de omgeving en die effecten hebben op de netwerken. Bij het bepalen van de te onderzoeken effecten kan eveneens een onderscheid worden gemaakt tussen effecten die altijd moeten worden onderzocht, die mogelijk moeten worden onderzocht en die niet hoeven te worden onderzocht. Dit wordt in onderstaande tabel respectievelijk aangegeven met de letters O (te onderzoeken), M (mogelijk te onderzoeken) en N (niet te onderzoeken).

O = zeker te onderzoeken

- Milieuaspecten waarvoor de zekerheid moet verkregen worden dat er geen aanzienlijke effecten zijn, minstens dat er geen betere alternatieven voorhanden zijn (Natura 2000);
- Milieuaspecten die mede bepalend (kunnen) zijn voor de keuze tussen alternatieven (locaties, tracés, programma...);
- Milieuaspecten waarvoor potentieel belangrijke directe effecten niet evident/voor de hand liggend op projectniveau kunnen worden gemilderd via een standaardaanpak (handreikingen, omzendbrieven, watertoets, normering VLAREM).

M = mogelijk te onderzoeken (= te onderzoeken, tenzij ze worden aangepakt op plan- of projectniveau)

- Milieuaspecten waarvoor een evidente doorvertaling op planniveau wordt opgenomen (bv. Seveso bedrijven niet mogelijk, bepaalde activiteiten uitsluiten, weg enkel in tunnel...);
- Milieuaspecten die niet relevant zijn op planniveau/niet bepalend zijn voor keuzes op planniveau en afdoende op projectniveau kunnen worden geregeld.

N: niet te onderzoeken

- Milieuaspecten met zeer beperkte effecten.

De effecten op klimaat zullen niet onderzocht worden in een afzonderlijke discipline. Wel zal in een afzonderlijk hoofdstuk klimaatreflex aangegeven worden wat de impact van het plan is op het klimaat, waaronder welke in de disciplines onderzochte effecten een invloed hebben op het klimaat, hetzij als het vergroten of beperken van klimaateffecten, hetzij als aanpassing aan de te verwachten klimaateffecten.

Tabel 7-1: Matrix van ingrepen en effecten

	Milieueffect	Locatie	O/M/N
BODEM			
Bodemstructuur en bodemprofiel	Het plan geeft geen rechtstreekse aanleiding tot grootschalige vergravingen van de bodem, die eventueel zouden kunnen resulteren in verstoring van de bodemstructuur en de opbouw van het bodemprofiel. Sowieso is dit een effect dat (desgevallend) eerder op projectniveau moet worden onderzocht.	In het plangebied	N
Bodemgebruik en bodemgeschiktheid	Het plan kan een invloed hebben op bodemgebruik en bodemgeschiktheid. Herbestemming van landbouw- naar natuurgebied bijvoorbeeld veroorzaakt evident een wijziging in bodemgebruik. Ook de bodemgeschiktheid kan er door wijzigen, bijvoorbeeld doordat de verschillende gebruiksvormen andere eisen stellen op het vlak van bodemvochtregime.	In het plangebied	O

	Milieueffect	Locatie	O/M/N
Bodemstabiliteit	Bodemstabiliteit kan te maken hebben met bodemverschuivingen, verzakkingen of zettingen. Zettingen kunnen eventueel voorkomen als veenlagen gedraineerd worden als gevolg van een wijziging in grondwaterstand (bij wijzigend bodemgebruik). Gezien het agrarisch gebruik zijn de negatieve effecten die hier mee kunnen gepaard gaan zeer beperkt. Bovendien is het weinig waarschijnlijk dat het plan aanleiding zal geven tot lagere drainagepeilen dan nu het geval is.	In het plangebied	N
Bodemkwaliteit	Het plan zal geen aanleiding geven tot wijzigingen in bodemkwaliteit als gevolg van bodemvervuiling of -sanering. Hoogstens kan een (langzame) verbetering van de bodemkwaliteit verondersteld worden in bodems die uit landbouwgebruik worden genomen.	In het plangebied	N
Bodemvochtregime	Het plan kan duidelijk gevolgen hebben voor peilbeheer en grondwaterstanden. Dit kan, afhankelijk van de locatie, resulteren in wijzigingen in het bodemvochtregime.	In het plangebied	O
WATER			
Wijziging afvoergedrag en kwantiteit oppervlaktewater	Tot de planingrepen behoren onder meer wijzigen van waterlopen en wijzigen of creëren van mogelijkheden voor waterberging en waterbeheersing. Ook peilbeheer valt hieronder. Het is evident dat deze ingrepen kunnen leiden tot wijzigingen in het afvoergedrag van de waterlopen en beschikbaarheid van oppervlaktewater voor landbouw en natuurfuncties.	Voornamelijk in het plangebied (vermits het plangebied grotendeels een gesloten hydrologische eenheid vormt).	O
Wijziging structuurkwaliteit oppervlaktewater	Ingrepen op waterlopen (bv. verbreding) kunnen aanleiding geven tot een wijziging in de structuurkwaliteit. Dit effect zal echter zeer lokaal zijn. Bespreking op planniveau is niet aan de orde.	In het plangebied	N
Wijziging oppervlaktewaterkwaliteit	Als bepaalde deelgebieden uit landbouwgebruik genomen worden kan hier (op termijn) een verbetering van de oppervlaktewaterkwaliteit verwacht worden, in de mate dat die niet sterk bepaald wordt door bovenstroomse activiteiten. Dit milieueffect wordt op planniveau niet relevant geacht. Planingrepen die gericht zijn om het bestrijden van droogtefenomenen (door inlaten van zoet water) kunnen echter gevolgen hebben voor de diepte waarop zilt water voorkomt; dit kan ook gevolgen hebben voor het zoutgehalte van het oppervlaktewater, dat immers het grondwater draineert.	Voornamelijk in het plangebied (vermits het plangebied grotendeels een gesloten hydrologische eenheid vormt).	O
Wijziging grondwaterkwantiteit	Planingrepen die gericht zijn op vernatting (bijvoorbeeld in het kader van natuurontwikkeling) leiden per definitie tot wijzigingen in de grondwaterstand.	In het plangebied	O
Wijziging grondwaterkwaliteit	Planingrepen die gericht zijn op bestrijding van de droogte (of gelijk welke ingreep die de zoet-zoutwaterbalans beïnvloedt) kunnen het zoutgehalte van het ondiepe grondwater beïnvloeden.	In het plangebied	O
BIODIVERSITEIT			
Ruimtebeslag en ruimtewinst	Het wijzigen, uitbreiden of differentiëren van natuurgebieden en agrarische gebieden geeft mogelijk aanleiding tot winst of verlies aan eco- en biotopen. Het wijzigen/aanleggen van waterlopen en het creëren van mogelijkheden voor waterberging schept mogelijkheden voor nieuwe biotopen en habitats en/of het opwaarderen van bestaande biotopen en habitats.	In het plangebied.	O
Versnippering	Het wijzigen, uitbreiden of differentiëren van natuurgebieden en agrarische gebieden geeft mogelijk aanleiding tot een verhoogde/verlaagde connectiviteit voor plant- en diersoorten en kan de migratiemogelijkheden van soorten tussen groene zones verminderen/bevorderen. Het wijzigen van waterlopen en het creëren van mogelijkheden voor waterberging kan zorgen voor een wijziging in connectiviteit tussen natuurgebieden.	Op de omliggende netwerken.	O
Eutrofiëring en verzuring	Er zijn geen aanwijzingen dat het plan een relevante bijdrage zal leveren in de atmosferische depositie van vermestende of verzurende stoffen ter hoogte van VEN- of Habitatrichtlijngebieden.	In het plangebied en van en naar de omgeving.	N
Wijziging van de (grond)waterstand	Wijzigingen van de grondwaterstand kunnen gevolgen hebben voor de voorkomende vegetatie.	In het plangebied.	O

	Milieueffect	Locatie	O/M/N
Wijziging van de hydrologie van een oppervlakte-waterlichaam	Het wijzigen van het waterbeheersysteem kan leiden tot een wijziging in hydrologische kenmerken van de waterlopen met daaraan gekoppelde effecten voor fauna en flora. Deze effecten zullen echter zeer projectafhankelijk zijn. Bespreking op planniveau is bijgevolg niet aan de orde.	In het plangebied en van en naar de omgeving.	N
Verzoeting/verziltting	Planingrepen die gericht zijn op bestrijding van de droogte (of gelijk welke ingreep die de zoet-zoutwaterbalans beïnvloedt) kunnen het zoutgehalte van het oppervlaktewater en het ondiepe grondwater beïnvloeden met daaraan gekoppelde effecten voor fauna en flora.	In het plangebied	O
Verontreiniging	Er zijn geen aanwijzingen dat het plan een relevant risico op verspreiding van verontreinigingen ter hoogte van voor fauna en/of flora belangrijke gebieden met zich mee zal brengen.	In het plangebied en van en naar de omgeving.	N
Verstoring	Zowel in het plangebied als in de omgeving zijn er VEN-gebieden en Vogel- en Habitatrichtlijngebieden gelegen. Er zijn echter geen planingrepen die een relevante wijziging in verstoringbronnen (met name licht- en geluidshinder) met zich meebrengen.	In het plangebied en van en naar de omgeving.	N
LANDSCHAP, BOUWKUNDIG ERFGOED EN ARCHEOLOGIE			
Landschapsstructuur	Nagenoeg alle planingrepen hebben een mogelijke impact op de landschapsstructuur.	In het plangebied, van en naar de omgeving en op netwerken.	O
Landschappelijk erfgoed	Binnen het plangebied is heel wat landschappelijk erfgoed aanwezig. In algemene zin kunnen planingrepen aanleiding geven tot een verlies of winst aan erfgoedwaarde door wijzigingen in het landschap.	In het plangebied.	O
Bouwkundig erfgoed	Binnen het plangebied is heel wat bouwkundig erfgoed aanwezig. De planingrepen kunnen aanleiding geven tot wijziging van de context en verlies of winst aan erfgoedwaarde.	In het plangebied.	O
Archeologisch erfgoed	Er liggen geen vastgestelde archeologische zones binnen het plangebied. Er kunnen wel steeds archeologische resten aanwezig zijn in de bodem. De planingrepen kunnen leiden tot ingrepen in de bodem die mogelijk archeologische waarden aantasten	In het plangebied	O
Perceptieve kenmerken	Wijzigingen in ruimtegebruik kunnen een impact hebben op de visuele kenmerken van het gebied (openheid, zichtlijnen...)	In het plangebied en van en naar de omgeving	O
MENS-RUIMTELIJKE ASPECTEN			
Ruimtelijke structuur en wisselwerking met de ruimtelijke context	De planingrepen wijzigen de ruimtelijke structuur	In het plangebied, van en naar de omgeving en op netwerken	O
Ruimtegebruik en gebruikskwaliteit	De planingrepen wijzigen de mogelijkheden voor verschillende functies, alsook de gebruikskwaliteit van de aanwezige functies. Vb. plan kan mogelijkheden voor de agrarische functie wijzigen door afname areaal agrarisch gebied, wat een invloed heeft op de landbouwbedrijven met gebruikspcelen in het gebied. In het plangebied kunnen ook beperkingen voor landbouw ontstaan nabij bos- of natuurgebieden.	In het plangebied en van en naar de omgeving	O
Ruimtebeleving	De planingrepen leiden tot een wijziging in het landschap, en dus ook de ruimtebeleving.	In het plangebied en van en naar de omgeving	O
MENS-MOBILITEIT			
Functioneren verkeerssystemen	De planingrepen hebben geen impact op het functioneren van de verkeerssystemen	In het plangebied en van en naar de omgeving	N
Verkeersleefbaarheid	De planingrepen hebben geen impact op de verkeersleefbaarheid in het plangebied en de omgeving	In het plangebied en van en naar de omgeving	N
GELUID EN TRILLINGEN			
Wijziging geluidsklimaat	Er zijn geen aanwijzingen dat het plan het aanwezige geluidsklimaat zal beïnvloeden	In het plangebied en van en naar de omgeving	N
Trillingshinder en -schade	Trillingshinder en – trillingssschade is hier niet relevant.	In het plangebied en van en naar de omgeving	N
LUCHT			

	Milieueffect	Locatie	O/M/N
Wijziging luchtkwaliteit	<p>Vanuit het planvoornemen worden er geen negatieve effecten inzake verkeersgeneratie met gerelateerde luchtmissies verwacht.</p> <p>Vanuit de activiteiten zelf zijn er evenmin relevante nieuwe emissies vanuit gebouwenverwarming te verwachten.</p> <p>Er worden geen maatregelen genomen die intensieve veeteelt bevorderen. Door wijzigingen in de agrarische bestemmingen kunnen er wel lokale wijzigingen optreden, die echter niet significant zijn. Ook kan er bij herbestemming van landbouw naar natuur lokaal een afname optreden, wat positief is maar eveneens erg beperkt. De invloed op luchtkwaliteit ten gevolge landbouwactiviteiten zal dan ook niet relevant wijzigen ten gevolge van het planvoornemen.</p>	In het plangebied en van en naar de omgeving	N
MENS-GEZONDHEID			
Gezondheidsimpact tgv luchtverontreiniging	Er worden geen relevante wijzigingen ten opzichte van de huidige luchtkwaliteit verwacht.	In het plangebied en van en naar de omgeving	N
Gezondheidsimpact tgv geluidshinder	Er worden geen relevante wijzigingen ten opzichte van het huidige geluidsklimaat verwacht	In het plangebied en van en naar de omgeving	N
Gezondheidsimpact tgv overige vormen van hinder	Er zijn geen elementen in het plan die aanleiding geven tot andere relevante vormen van permanente hinder (geurhinder, lichthinder, schaduw, wind ...).	In het plangebied en van en naar de omgeving	N
Psychosomatische impact	Ook inzake psychosomatische impact worden geen relevante wijzigingen verwacht ten opzichte van de huidige situatie.	In het plangebied	N
Externe veiligheid - risico installaties	Er zijn geen Sevesobedrijven gelegen binnen het plangebied, ook zijn er geen consultatiezones van Sevesobedrijven in de omgeving die overlappen met het plangebied. De planwijzigingen hebben geen gevolgen inzake externe veiligheid.	In het plangebied en van en naar de omgeving	N

7.4 Studiegebied

Op basis van de voorgaande tabel wordt er dieper ingegaan op de te onderzoeken effecten in de disciplines Bodem, Water, Biodiversiteit, Landschap- bouwkundig erfgoed en archeologie, en Mens – ruimtelijke aspecten.

Klimaat wordt niet als een discipline beschouwd in die zin dat er geen eenduidige beoordeling kan worden gegeven: er zijn op heden geen duidelijke referentie- en toetsingskaders, een positieve klimaatimpact met betrekking tot één aspect kan een negatieve impact zijn op een ander aspect... Wel zullen de verschillende impacten op het klimaat in een hoofdstuk samengebracht en besproken worden. Wel is duidelijk dat er gekozen moet worden voor no-regret-maatregelen zodat ingrepen geen aantoonbare negatieve gevolgen kunnen hebben.

7.4.1 Discipline Bodem

Methodiek beschrijving referentiesituatie

Voor het beschrijven van de referentiesituatie (bodemgesteldheid, bodemkwaliteit, geologie...) zal gebruik gemaakt worden van onder andere:

- Digitaal Terrein Model II van het Nationaal Geografisch Instituut;
- Bodemkaart van België voor de beschrijving van de bodemtypes;
- Geologische kaart van België;
- Databank Ondergrond Vlaanderen (<http://dov.vlaanderen.be>), waar informatie omtrent boringen, sonderingen, peilputten en/of grondwaterwinningen wordt geraadpleegd;
- Topografische kaarten en orthofoto's om het huidige bodemgebruik in het plangebied na te gaan;
- OVAM-databank en geoloket met locatie van uitgevoerde bodemonderzoeken, bodemsaneringsprojecten en informatie met betrekking tot percelen opgenomen in het register van verontreinigde gronden;
- Rapport 'Landschapsbiografie Oudlandpolder' (VLM, 2022)

Methodiek effectvoorspelling en -beoordeling

De volgende effectgroepen worden als relevant beschouwd voor verder onderzoek, zoals aangegeven in de ingreep-effectmatrix:

- Bodemgebruik en bodemgeschiktheid: de door het plan beoogde wijzigingen in bodemgebruik zullen in kaart gebracht worden. Voor elke wijziging (bijvoorbeeld omzetten naar natuurgebruik, ontharding, ...) zal bekeken worden of dit een effect heeft op de bodemgeschiktheid en of dit effect omkeerbaar is. Hierbij houden we rekening met het feit dat 'bodemgeschiktheid' geen universeel gegeven is, maar mee afhangt van het beoogde gebruik.
- Bodemvochtregime: Op basis van een analyse van de te verwachten wijzigingen in oppervlakteregime, peilbeheer, grondwaterstanden, ... zal een uitspraak gedaan worden over de mate waarin het (gemiddeld) bodemvochtregime wijzigt. Het bodemvochtregime is relevant voor de gebruiksmogelijkheden en functies van de bodem. De uitspraak zal ruimtelijk gedifferentieerd zijn en rekening houden met het verschil tussen winter- en zomerregimes.

Tabel 7-2: Beoordelingscriteria voor de discipline bodem

Effecten	Criterium	Methodiek	Toetsingskader
Bodemgebruik en bodemgeschiktheid	Mate waarin de multifunctionaliteit van de bodem in het studiegebied wordt beïnvloed.	Interpretatie van de wijzigingen in bodemgebruik in termen van wijzigingen in bodemgeschiktheid; kwalitatief expertoordeel op basis van kaartanalyse.	Wijziging tegenover bestaande toestand

Effecten	Criterium	Methodiek	Toetsingskader
Bodemvochtregime	Impact van het plan op het vochtregime van de bodems in het plangebied	Kwalitatieve bespreking op basis van de bodemeigenschappen en de beoogde wijzigingen in termen van oppervlaktewater- en grondwaterregime. Expert judgement (voor zover beschikbaar ondersteund door kwantitatieve gegevens).	Wijziging tegenover bestaande toestand. Impact op bodemgeschiktheid

7.4.2 Discipline Water

Methodiek beschrijving referentiesituatie

Voor het verkrijgen van inzicht in het watersysteem wordt beroep gedaan op gegevens uit officiële databanken en daarvan afgeleid kaartmateriaal, voorstudies opgemaakt in het kader van voorliggend plan, algemene literatuur en een terreinbezoek. Relevante informatiebronnen zijn:

- VHA (Vlaamse Hydrografische Atlas met informatie over de algemene karakteristieken van de waterlopen en de categorisering, over de structuurkenmerken en ecologische waarde);
- DOV (Databank Ondergrond Vlaanderen met informatie over grondwaterwinningen, grondwaterstanden, hydrogeologische opbouw);
- Grondwaterkwetsbaarheidskaart Vlaanderen;
- Overstromingskaarten (ROG, NOG), watertoetsloket;
- Kaart met de verzilting van de polders (VMM);
- Waterradar (www.waterradar.be)
- Klimaatportaal (<https://klimaat.vmm.be>)
- www.waterinfo.be/overstromingsrichtlijn;
- Geoloket stroomgebiedbeheerplannen (<https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/geoloket/geoloket-stroomgebiedbeheerplannen/>)
- VMM waterkwaliteitsdatabank;
- Zoneringsplannen (VMM);
- Rapport 'Landschapsbiografie Oudlandpolder' (VLM, 2022)
- De studie 'Gewenste Grond en Oppervlaktewaterregime (GGOR)' (in opmaak, VMM)

Op basis van deze informatie wordt een beschrijving gegeven van de hydrogeologie, de grondwaterkwaliteit, de hydrografie, afwatering van het gebied en de oppervlaktewaterkwaliteit. De beschrijving zal ook aandacht hebben voor de ecologische en chemische toestand van de relevante oppervlaktewaterlichamen en voor de chemische en kwantitatieve toestand van de relevante grondwaterlichamen.

Methodiek effectvoorspelling en -beoordeling

VRAAG: moet bij de afweging van effecten van de ingrepen ook geen effectbeoordeling bij klimaatscenario's bekeken worden en niet alleen afgetoetst aan bestaande wetgeving en bestaande toestand. De ingrepen moeten klimaatrobuust zijn en dus ook goed zijn bij een veranderend klimaat. De wijzigingen die op ons afkomen zijn gekend (in grootteordes, niet in timing) en kunnen dus ook opgenomen worden in de effectvoorspelling- en beoordeling.

Op basis van de ingreep-effectmatrix worden volgende effecten relevant geacht voor verder onderzoek:

- Oppervlaktewaterkwantiteit: Voorliggend planvoornemen heeft onder meer als doelstelling om de nodige ruimte te voorzien voor ingrepen die een oplossing moeten bieden voor de huidige waterproblematiek in het gebied (wateroverlast en droogte). De bijhorende planingrepen kunnen specifiek gericht zijn op wijzigingen in waterberging en waterafvoer, en kunnen gevolgen hebben voor de waterbalans van het gebied of van deelgebieden (verhouding

aanvoer/afvoer/gebruik/infiltratie/verdamping). Deze verschillende effecten zullen besproken worden. Hierbij maken we het onderscheid tussen winter- en zomerregimes.

- Grondwaterkwantiteit: Met bijvoorbeeld omzetting van landbouwgebied naar natuurgebied kunnen wijzigingen in grondwaterstanden gepaard gaan, als gevolg van wijzigingen in peilbeheer. Met inzetten op waterberging kan een wijziging in infiltratie gepaard gaan. Deze effecten kunnen gewenst maar ook deels ongewenst (of niet voorzien) zijn. De verschillende effecten zullen in beeld gebracht worden.
- Oppervlaktewater- en grondwaterkwaliteit: Hier kijken we enkel naar verziltingsfenomenen van bodem en grondwater, als gevolg van wijzigingen in de hydrologie van het gebied en in de aanvoer van zoet water. Andere waterkwaliteitseffecten worden niet bestudeerd.

Bij bovenstaande houden we rekening met de uitgesproken relaties tussen oppervlaktewater en grondwater, in termen van kwantiteit zowel als kwaliteit, die typisch is voor het poldersysteem.

De geplande situatie wordt in de eerste plaats op beschrijvende of becijferde manier voorgesteld, waar nodig verduidelijkt met figuren en kaarten. In de mate dat grondwatermodellen, oppervlaktewatermodellen of waterkwaliteitsmodellen beschikbaar zijn kunnen voor bepaalde aspecten ook kwantitatieve uitspraken gedaan worden. De resultaten worden (kwalitatief dan wel kwantitatief, in functie van de aard van de resultaten) getoetst aan de van toepassing zijnde wetgeving, in dit geval voornamelijk de Kaderrichtlijn Water en de vertaling ervan in Vlaamse regelgeving.

Tabel 7-3: Beoordelingscriteria voor de discipline water

Effecten	Criterium	Methodiek	Toetsingskader
Oppervlaktewater-kwantiteit	Mate waarin de kwantitatieve aspecten van het oppervlaktewatersysteem (berging, afvoer, peilen, ...) wijzigen ten gevolge van het plan. Mate waarin fenomenen van droogte en wateroverlast gemilderd worden door het plan.	Kwalitatieve bespreking op basis van het planvoornemen en van de systeemkenmerken. Expert judgement (voor zover beschikbaar ondersteund door kwantitatieve gegevens).	Vergelijking met huidige toestand. Impact op beheer.
Grondwaterkwantiteit	Verwachte wijziging in grondwaterstanden als gevolg van wijzigingen in peilbeheer of andere ingrepen.	Kwalitatieve bespreking op basis van het planvoornemen en van de systeemkenmerken. Expert judgement (voor zover beschikbaar ondersteund door kwantitatieve gegevens).	Vergelijking met de huidige toestand. Goede kwantitatieve toestand van het grondwaterlichaam.
Oppervlaktewater- en grondwaterkwaliteit	Verwachte wijziging in verzilting bij zomer- en winterregime	Kwalitatieve bespreking op basis van het planvoornemen en van de systeemkenmerken. Expert judgement (voor zover beschikbaar ondersteund door kwantitatieve gegevens).	Vergelijking met de huidige toestand. Goede ecologische toestand of ecologisch potentieel van de waterlichamen. Principe van 'geen achteruitgang'.

7.4.3 Discipline Biodiversiteit

Methodiek beschrijving referentiesituatie

De rapportering over de referentiesituatie wordt maximaal gericht op die kenmerken van het biotisch milieu waarvoor een wijziging verwacht wordt. Voor de beschrijving van de bestaande natuurwaarden zal beroep gedaan worden op bestaande desktopinformatie. Binnen deze discipline zullen voor het studiegebied de

feitelijke en planologische referentiesituatie besproken en geëvalueerd worden op planniveau. Hiertoe worden volgende elementen besproken:

- Globale ecologische structuur van het studiegebied, met specifieke aandacht voor de ecotopen van de door het plan beïnvloede biologisch waardevolle gebieden;
- Beoordeling van de aanwezige natuurwaarden naar kwetsbaarheid. Afhankelijk van de beschikbare gegevens kan een evaluatie gemaakt worden van de waarde en de kwetsbaarheid van de aanwezige natuur op planniveau aan de hand van:
  - zeldzaamheid en diversiteit van de voorkomende soorten;
  - gevoeligheden voor standplaatswijzigingen;
  - grond- en oppervlaktewaterafhankelijkheid van de aanwezige vegetatie;
  - verstoringgevoeligheid van fauna;
  - graad van menselijke beïnvloeding op de ecotopen (natuurlijkheid);
  - mogelijkheden tot vervanging, et cetera.

Er wordt onder meer gebruik gemaakt van bestaand kaartmateriaal zoals bijvoorbeeld de Biologische Waarderingskaart en de kwetsbaarheidskaarten die opgemaakt werden door het INBO (bijvoorbeeld verdroging). Deze kwetsbaarheidskaarten zijn in de eerste plaats signaalkaarten. Ze geven ruimtelijk aan waar door een ingreep mogelijk negatieve effecten te verwachten zijn. Daarnaast worden ook de vrij beschikbare verspreidingsgegevens geraadpleegd (zoals www.waarnemingen.be) en desgevallend aangevuld met observaties tijdens de terreinbezoeken.

Het plangebied overlapt met speciale beschermingszones en VEN-gebieden. Bij de bespreking van de referentiesituatie op planniveau zal in het bijzonder op deze gebieden gefocust worden. Hiertoe wordt onder andere gebruik gemaakt van de habitatkaart en zoekzonekaart voor de instandhoudingsdoelstellingen. Daarnaast wordt informatie verworven uit het IHD-rapport, managementplannen, etc. Het voorliggend plan zou een bevestiging en/of uitbreiding voorzien van natuur- en bosgebieden, waaraan aandacht gegeven zal worden in de effectbeschrijving en -beoordeling.

Methodiek effectvoorspelling en -beoordeling

Ten gevolge van het voorliggende plan zullen lokaal kansen gecreëerd worden voor biodiversiteit, voornamelijk gekoppeld aan de uitbreiding van natuur- en bosgebieden. Bij de effectbeoordeling zal er, naast een beschrijving en beoordeling van de mogelijke impact op de aanwezige biodiversiteit, ook veel aandacht gaan naar positieve effecten en kansen voor natuurbehoud en natuurontwikkeling.

De volgende effectgroepen worden verder onderzocht:

- Ruimtebeslag en ruimtewinst: er zal nagegaan worden wat de impact van het plan is op het voorkomen van eco- en biotopen binnen het plangebied.
  - Het wijzigen/aanleggen van natuur en bos, het aanleggen van kleine landschapselementen en het beperken van ontwikkelingsmogelijkheden voor agrarische activiteiten creëert mogelijkheden voor nieuwe biotopen en habitats en/of het verbeteren van de (abiotische en biotische) kwaliteit van bestaande biotopen en habitats.
  - Het creëren van mogelijkheden voor waterberging schept mogelijkheden voor nieuwe biotopen en habitats en/of het opwaarderen van bestaande biotopen en habitats, maar kan ook ruimte innemen van bestaande habitats.
- Versnippering: er zal nagegaan worden wat de impact is van het plan op de netwerkfunctie van het plangebied voor de aanwezige fauna. Het wijzigen/aanleggen van natuur en bos, het aanleggen van kleine landschapselementen, het beperken van ontwikkelingsmogelijkheden voor agrarische activiteiten en het wijzigen/aanleggen van mogelijkheden voor waterberging kunnen aanleiding geven tot een verhoogde connectiviteit voor zowel fauna- als florasoorten.
- Eutrofiëring en verzuring: Er zijn geen aanwijzingen dat het plan een relevante bijdrage zal leveren in de atmosferische depositie van vermestende of verzurende stoffen ter hoogte van VEN- of Habitatrichtlijngebieden. Dit aspect dient bijgevolg niet verder onderzocht te worden.
- Wijziging van de grondwaterstand: Een wijziging van de grondwaterkwantiteit kan een impact hebben op flora en fauna. Deze werkzaamheden kaderen voor het plan steeds in waterbeheer- én

natuurbeheerdoelstellingen. In het plan-MER zal nagegaan worden wat de effecten voor fauna en flora zijn van de door het plan veroorzaakte wijziging van de grondwaterstand.

- Wijziging van de hydrologie van een oppervlaktewaterlichaam: Het wijzigen van het waterbeheersysteem kan leiden tot een wijziging in hydrologische kenmerken van de waterlopen met daaraan gekoppelde effecten voor fauna en flora. Deze effecten zullen echter zeer projectafhankelijk zijn. Bespreking op planniveau is bijgevolg niet aan de orde.
- Verzoeting/verzilting: Planingrepen die gericht zijn op bestrijding van de droogte (of gelijk welke ingreep die de zoet-zoutwaterbalans beïnvloedt) kunnen het zoutgehalte van het oppervlaktewater en het ondiepe grondwater beïnvloeden met daaraan gekoppelde effecten voor fauna en flora.
- Verontreiniging: Er zijn geen aanwijzingen dat het plan een relevant risico op verspreiding van verontreinigingen ter hoogte van voor fauna en/of flora belangrijke gebieden met zich mee zal brengen. Dit aspect zal bijgevolg niet verder onderzocht worden.
- Verstoring: Zowel in het plangebied als in de omgeving zijn er VEN-gebieden en Vogel- en Habitatrichtlijngebieden gelegen. Er zijn echter geen planingrepen die een relevante wijziging in verstoringbronnen (met name licht- en geluidshinder) met zich meebrengen. Dit aspect zal bijgevolg ook niet verder onderzocht worden.

Tabel 7-4: Beoordelingscriteria voor de discipline biodiversiteit

Effecten	Criterium	Methodiek	Toetsingskader
Ruimtebeslag en ruimtewinst	Oppervlakte waardevol gebied (voor fauna en/of flora) dat zal verdwijnen of gecreëerd worden.	Kwalitatieve evaluatie van oppervlakte waardevolle biotooptypes die rechtstreeks dreigen aangetast te worden ten gevolge van het plan of die gecreëerd worden dankzij het plan.	Beschermde vegetaties en soorten; biologisch waardevolle vegetaties Kwalitatieve bespreking o.b.v. expert judgement
Versnippering	Toe- of afname van barrièrewerking. Impact inkrimping/uitbreiding migratie-, foerageer- en broedgebieden.	Kwalitatieve evaluatie van de wijziging in migratiemogelijkheden en leefgebieden: opgeheven, behouden en bijkomende migratiekelpunten	Beschermde vegetaties en soorten; biologisch waardevolle vegetaties Kwalitatieve bespreking o.b.v. expert judgement
Wijziging van de (grond)waterstand	Oppervlakte gevoelig voor vernatting (verdroging) die beïnvloed wordt	Kwalitatieve evaluatie van de wijziging in ecologische kwaliteit o.b.v. wijziging grondwatersysteem (input discipline grondwater) en aanwezigheid vernattings- of verdrogingsgevoelige vegetatie	Beschermde vegetaties en soorten; biologisch waardevolle vegetaties Kwalitatieve bespreking o.b.v. expert judgement o.b.v. de input uit discipline Water
Verzoeting/verzilting	Oppervlakte gevoelig voor verzoeting/vernatting die beïnvloed wordt	Kwalitatieve evaluatie van de wijzigingen in ecologische kwaliteit o.b.v. wijziging oppervlaktewater- en grondwaterkwaliteit (input discipline water) en aanwezigheid van verzoetings- of verziltingsgevoelige vegetatie	Beschermde vegetaties en soorten; biologisch waardevolle vegetaties Kwalitatieve bespreking o.b.v. expert judgement o.b.v. de input uit discipline Water

Passende beoordeling

Volgens art. 36ter van het Natuurdecreet moet een plan dat een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone kan veroorzaken zonder dat plan direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een gebied in de speciale beschermingszone onderworpen worden aan een passende beoordeling.

Gezien er in en in de omgeving van het plangebied verscheidene speciale beschermingszones gelegen zijn, kunnen er mogelijk directe (habitatverlies) of indirecte (via waterrelaties, emissies) effecten op het functioneren van deze speciale beschermingszones optreden. De opmaak van een screening naar betekenisvolle aantasting van de speciale beschermingszones of dus de opmaak van een passende beoordeling op planniveau is bijgevolg vereist.

Verscherpte natuurtoets

Art. 26bis van het Natuurdecreet bepaalt dat een overheid geen vergunning of toestemming mag verlenen voor een activiteit die onvermijdbare en onherstelbare schade veroorzaakt aan de natuur in de gebieden van het Vlaams Ecologisch Netwerk.

In en in de omgeving van het plangebied zijn een aantal gebieden van het Vlaams Ecologisch Netwerk gelegen. Op planniveau zal nagegaan worden of de voorgestelde bestemmingswijzigingen aanleiding kunnen geven tot vergunningsaanvragen die kunnen leiden tot onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN.

Het voorgenomen plan voorziet in een uitbreiding van de oppervlakte van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) door op basis van de ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos gebieden van (in hoofdzaak agrarische bestemmingen) te herbestemmen naar natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur (GEN). Deze gebieden worden na de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan van rechtswege beschouwd als GEN in de zin van het natuurdecreet (artikel 17 § 3 van het natuurdecreet).

Het voorgenomen plan kan op een aantal locaties ook herbestemmingen voorstellen van natuur- of bosgebieden die binnen de afbakening van het VEN zijn opgenomen, naar een bestemming die krachtens artikel 20 van het natuurdecreet niet meer in aanmerking komt voor aanduiding als GEN. In die gevallen zal het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan de GEN-afbakening van rechtswege opheffen. Artikel 17 § 3 van het natuurdecreet voorziet dat het voorontwerp GRUP in dat geval voorstellen voor schadebeperkende en compenserende maatregelen moet bevatten. Er zal in het plan-MER waarin nagegaan wordt wat de impact is op de natuurwaarden in die gebieden.

7.4.4 Discipline Landschap, Bouwkundig erfgoed en Archeologie

Methodiek beschrijving referentiesituatie

Informatie ter beschrijving van de referentiesituatie voor deze discipline zal geput worden uit de Landschapsatlas (atlas van de relicten van de traditionele landschappen), de lijst van beschermde monumenten, landschappen, stads- en dorpsgezichten, de vastgestelde en wetenschappelijke inventarissen van het departement Onroerend Erfgoed, de Centraal Archeologische Inventaris (CAI), archeologienota's, rapporten (zoals eindverslagen van uitgevoerde opgravingen), het rapport 'Landschapsbiografie Oudlandpolder' (VLM, 2022) en terreinbezoek. Ook wordt gebruik gemaakt van zowel historisch als actueel kaartmateriaal om de historiek van het studiegebied na te gaan.

- De opbouw van de bespreking van de referentiesituatie is als volgt:
  - Beschrijving van de ontstaansgeschiedenis van het landschap;
  - Algemene landschapsbeschrijving: dit bestaat uit een algemene geografische situering en een landschapskartering op verschillende schaalniveaus (macro, meso, micro).
- Het in kaart brengen, beschrijven en analyseren van de verschillende erfgoedwaarden:
  - De beschrijving van de erfgoedwaarde van het landschap gebeurt op basis van de nog aanwezige erfgoedelementen (zowel geopatrimonium als cultuurhistorische relicten). Vlak-, lijn- en puntrelicten kunnen worden onderscheiden.
  - De beschrijving van het bouwkundig erfgoed gebeurt op basis van literatuurgegevens (onder andere de vastgestelde en wetenschappelijke inventarissen van het Bouwkundig Erfgoed in Vlaanderen).
  - Wat betreft het archeologisch erfgoed wordt in de referentiesituatie eerst een inventaris gegeven van de gekende archeologische waarden in het studiegebied. Deze beschrijving vindt plaats door een systematische inventarisatie van informatie uit verschillende bronnen (de Centrale Archeologische Inventaris, archeologienota's en rapporten, informatie van amateur-archeologen en andere lokaal actieve historici, informatie uit lokale databanken en archieven, heemkundige kringen, ...).
- De perceptieve kenmerken/belevingswaarde zijn een belangrijk aandachtspunt binnen de discipline Landschap:
  - Kwalitatieve bespreking van de huidige visuele beleving en kwaliteiten binnen het plangebied;

- Kwalitatieve bespreking van de huidige visuele beleving van de rand van het plangebied vanuit de directe omgeving.

Methodiek effectvoorspelling en -beoordeling

Gebaseerd op de ingreep-effectmatrix wordt voorgesteld om de volgende effectgroepen verder te onderzoeken:

- Landschapsstructuur: Vermits nagenoeg alle planingrepen een impact hebben op de landschapsstructuur wordt deze effectgroep weerhouden als verder te onderzoeken.
- Landschappelijk erfgoed: Binnen het plangebied is heel wat landschappelijk erfgoed aanwezig. In algemene zin kunnen planingrepen aanleiding geven tot een verlies of winst aan erfgoedwaarde door vergravingen en wijzigingen in het landschap. De effectgroep wordt aangeduid als te onderzoeken.
- Bouwkundig erfgoed: Binnen het plangebied is ook heel wat bouwkundig erfgoed aanwezig. De planingrepen kunnen aanleiding geven tot verlies of winst aan erfgoedwaarde. Deze effectgroep wordt eveneens aangeduid als te onderzoeken.
- Archeologisch erfgoed: Er liggen geen vastgestelde archeologische zones binnen het plangebied. Er kunnen wel steeds archeologische resten aanwezig zijn in de bodem. De planingrepen hebben het doel een aantal ingrepen mogelijk te maken die potentieel een impact hebben op archeologische waarden. Deze effectgroep zal bijgevolg verder onderzocht worden.
- Perceptieve kenmerken: Wijzigingen in ruimtegebruik kunnen een impact hebben op de visuele kenmerken van het gebied (openheid, zichtlijnen...). Deze effectgroep wordt aangeduid als te onderzoeken.

Tabel 7-5: Beoordelingscriteria voor de discipline landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie

Effect	Criterium	Methode van effectbeoordeling	Toetsingskader
Landschapsstructuur	Mate waarin de landschapsstructuur wordt aangetast, rekening houdend met oppervlakte, lengte van doorsnijding of aantal doorsneden eenheden of bekomen snippers.	Kartering van aanwezige landschapsstructuren. Bepalen impact.	Kwalitatief
Landschappelijk erfgoed	Mate waarin het plan een wijziging in het aanwezige landschappelijk erfgoed met zich mee kan brengen	Inventarisatie aanwezig en beleidsmatig gewaardeerd landschappelijk erfgoed. Directe en indirecte impact	Kwalitatief
Bouwkundig erfgoed	Mate waarin het plan een wijziging in het aanwezige bouwkundig erfgoed met zich mee kan brengen	Inventarisatie aanwezig en beleidsmatig gewaardeerd erfgoed. Directe en indirecte impact	Kwalitatief
Archeologisch erfgoed	Mate waarin het plan een wijziging in het aanwezige archeologische erfgoed met zich mee kan brengen	Inschatting archeologisch potentieel op basis van bestaand archeologisch onderzoek en impact	Kwalitatief
Perceptieve kenmerken	Mate waarin het plan een wijziging in (de beleving van) het aanwezige landschap met zich mee kan brengen	Bepaling van relevante zichtpunten en de potentiële impact van het plan	Kwalitatief

7.4.5 Discipline Mens – Ruimtelijke aspecten

Methodiek beschrijving referentiesituatie

Om de referentiesituaties in te schatten zal gebruik gemaakt worden van onder meer volgende databronnen:

- De topokaart, de luchtfoto en de stratenatlas;
- Kadastrale plannen;
- Juridische plannen zoals het gewestplan, BPA's, RUP's, afbakening van SBZ's.

- Terreinbezoek;
- Toeristische info op websites van betrokken gemeenten;
- Wandel- en fietsroutes op basis van informatie VLM en Toerisme provincie Antwerpen;
- Landbouwimpactstudie (LIS)

Om een correcte effectbeoordeling mogelijk te maken wordt de referentiesituatie op eenzelfde detailniveau beschreven als de beschrijving van de effecten.

Methodiek effectvoorspelling en -beoordeling

De volgende effectgroepen worden als relevant beschouwd voor verder onderzoek, zoals aangegeven in de ingreep-effectmatrix:

- Ruimtelijk structuur en wisselwerking met de ruimtelijke context: Er wordt nagegaan of de ingrepen de ruimtelijke deelstructuren aanpassen: zijn er wijzigingen aan de verkeersstructuur, recreatieve structuur? De ingrepen kunnen nieuwe structuren betreffen, wijzigingen aan bestaande structuren of wijzigingen die bestaande structuren verder versterken.
- Ruimtegebruik en gebruikskwaliteit: De planingrepen wijzigen de mogelijkheden voor verschillende functies, alsook de gebruikskwaliteit van de aanwezige functies. Vb. plan kan mogelijkheden voor de agrarische functie wijzigen door afname areaal agrarisch gebied. In het plangebied kunnen ook beperkingen voor landbouw ontstaan nabij bos- of natuurgebieden. Daarbij wordt zowel naar de hoofdfunctie, mogelijkheden voor medegebruik maar ook toekomstige effecten (obv klimaatscenario's) gekeken.
- Ruimtebeleving: De planingrepen leiden tot een wijziging in het landschap, en dus ook de ruimtebeleving.

Tabel 7-6: Beoordelingscriteria voor de discipline mens – ruimtelijke aspecten

Effectgroep	Criterium	Methodiek
Ruimtelijke structuur en wisselwerking met de ruimtelijke context	Mate waarin de wijzigingen in afstemming zijn met de aanwezige ruimtelijke structuren en de ruimtelijke context.	Kwalitatieve beoordeling onderbouwd door: <ul style="list-style-type: none"> - Versterken / verzwakken van de ruimtelijke structuren - Wenselijke ruimtelijke structuur op basis van ruimtelijke beleidsplannen
Ruimtegebruik en gebruikskwaliteit	Wijziging in de gebruikskwaliteiten van de aanwezige en aangrenzende functies (landbouw, wonen, natuur, waterbeheersing, ...).	Kwalitatieve beoordeling onderbouwd door: <ul style="list-style-type: none"> - Kwantitatieve oppervlakte wijzigingen in het ruimtegebruik - De organisatie van het ruimtegebruik - Wijzigingen in de mogelijkheden voor medegebruik - De gebruikskennmerken, ervaring en gevoeligheden van een specifieke functie / gebruikersgroep
Ruimtebeleving	Wijzigingen in de leesbaarheid van de ruimte en de belevingswaarde.	Kwalitatieve beoordeling onderbouwd door ruimtelijke analyses.

7.5 Besluit verder te onderzoeken effectgroepen

Uit bovenstaande analyses volgt dat voor de verschillende planonderdelen de volgende effectgroepen nader te onderzoeken zijn:

Tabel 7-7: Verder te onderzoeken effectgroepen in plan-MER

Weerhouden disciplines	Te onderzoeken effectgroepen
Bodem	Bodemgebruik en bodemgeschiktheid
	Bodemvochtregime
Water	Wijziging afvoergedrag en kwantiteit oppervlaktewater
	Wijziging oppervlaktewaterkwaliteit

Weerhouden disciplines	Te onderzoeken effectgroepen
	Wijziging grondwaterkwantiteit
	Wijziging grondwaterkwaliteit
Biodiversiteit	Ruimtebeslag en ruimtewinst
	Versnippering
	Wijziging van de (grond)waterstand
	Verzoeting/verziltting
Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie	Landschapsstructuur
	Landschappelijk erfgoed
	Bouwkundig erfgoed
	Archeologisch erfgoed
	Perceptieve kenmerken
Mens – Ruimtelijke aspecten	Ruimtelijke structuur en wisselwerking met de ruimtelijke context
	Ruimtegebruik en gebruikskwaliteit
	Ruimtebeleving

Binnen de discipline biodiversiteit zal tevens een Passende Beoordeling en een Verscherpte Natuurtoets worden opgemaakt.

7.6 Overige toetsen, rapportage en beoordelingen

7.6.1 Watertoets

In het MER zullen alle elementen aangeleverd worden die nodig zijn voor het opmaken van de watertoets.

7.6.2 Verscherpte natuurtoets

Zoals besproken in hoofdstuk 7.4.3 wordt een verscherpte natuurtoets nodig geacht en zal dit geïntegreerd worden in het plan-MER.

7.6.3 Passende beoordeling

Zoals besproken in hoofdstuk 7.4.3 wordt een passende beoordeling nodig geacht en zal dit geïntegreerd worden in het plan-MER.

7.6.4 Zorgplicht erfgoed

In het MER zullen alle nodige elementen aangeleverd worden.

8 Ruimtelijke veiligheidsrapportage

Ter uitvoering van de Seveso-richtlijn dient in het beleid inzake ruimtelijk ordening rekening gehouden te worden met de noodzaak om op langetermijnbasis voldoende afstand te laten bestaan tussen Seveso-inrichtingen enerzijds en aandachtsgebieden anderzijds. Deze doelstelling wordt verwezenlijkt door het houden van toezicht op de vestiging van nieuwe Seveso-inrichtingen, op wijzigingen van bestaande Seveso-inrichtingen, en op nieuwe ontwikkelingen rond bestaande Seveso-inrichtingen.

Het plangebied overlapt niet met de consultatiezones van Seveso-inrichtingen zodat er aangenomen wordt dat er géén ruimtelijk veiligheidsrapport moet opgemaakt worden.

Het Team Externe Veiligheid van het Departement Omgeving zal om advies gevraagd worden met betrekking op het aspect externe mensveiligheid zoals bedoeld in de Seveso-richtlijn, of, m.a.w. op de risico's waaraan mensen in de omgeving van Seveso-inrichtingen (kunnen) blootgesteld worden ten gevolge van de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen in die inrichtingen. Om een inschatting te maken van het aspect externe mensveiligheid, dient het ruimtelijk uitvoeringsplan afgetoetst te worden aan de hand van criteria die werden opgenomen onder de vorm van een beslissingsdiagram in bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering houdende nadere regels inzake de ruimtelijke veiligheidsrapportage.